

Projekt

z dnia 10 października 2024 r.

Zatwierdzony przez .....

**UCHWAŁA NR .....
RADY POWIATU W BEŁCHATOWIE**

z dnia ..... 2024 r.

w sprawie przyjęcia "Raportu z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Bełchatowskiego na lata 2020 – 2023 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2024 – 2027"

Na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 13 oraz art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 107), oraz art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 54; zm. poz. 834, poz. 1089), uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się "Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Bełchatowskiego na lata 2020 – 2023 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2024 – 2027" w brzmieniu określonym w załączniku nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY RADY POWIATU

Marek Chrzanowski

STAROSTA

Jacek Zatorski

WICESTAROSTA

Jolanta Pawlikowska

GŁÓWNY SPECJALISTA

mgr Ewa Namięta

p.o. NAZELNIKA
Wydział Ochrony Środowiska,
Rolnictwa i Leśnictwa

mgr Rafał Owczarek

Projekt pod względem formalno-prawnym

nie budzi zastrzeżeń Nr 594/24 dn. 11.10.2024

Radca Prawny

Anna Samberka-Janura
IdP 237

SEKRETARZ

Strona 1

Małgorzata Nowak

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 18 ust. 2 Ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2024 r. poz. 54 ze zm.) organ wykonawczy co 2 lata sporządza raport z wykonania powiatowego Programu Ochrony Środowiska, który przedstawia się Radzie Powiatu.

Przepisy ustawy Prawo ochrony środowiska nie określają wymagań dotyczących zakresu i formy raportów z realizacji powiatowego programu ochrony środowiska.

Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska weryfikuje postęp z realizacji zadań wskazanych w Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Bełchatowskiego na lata 2020 - 2023 z perspektywą na lata 2024 - 2027" przyjętym Uchwałą nr XXVI/171/2020 Rady Powiatu w Bełchatowie z dnia 21 grudnia 2020 roku.

Po przyjęciu treści Raportu przez Radę Powiatu w Bełchatowie, zostanie on przekazany do Marszałka Województwa.

Podjęta uchwała nie wywołuje skutków finansowych.

STAROSTA

Jacek Zatorski

eko-precyzja

**Raport z realizacji „Programu Ochrony Środowiska
dla Powiatu Bełchatowskiego na lata 2020 – 2023
z uwzględnieniem perspektywy na lata 2024 – 2027”**

za lata 2022 – 2023

STAROSTA

Jacek Zatorski

D. S. HADZIEL
Wyd. ...
mgr ...

Bełchatów 2024

Wykonawca:
Zakład Analiz Środowiskowych Eko-precyzja
43-450 Ustroń ul. Sikorskiego 10
tel. +48 512 110 314; fax (33) 487 63 98
biuro@eko-precyzja.eu

eko-precyzja

Spis treści

1.	Wstęp.....	5
1.1.	Podstawa prawna	5
1.2.	Okres sprawozdawczy.....	5
1.3.	Źródła danych	5
1.4.	Zakres opracowania	6
2.	Charakterystyka powiatu bełchatowskiego	7
2.1.	Położenie	7
2.2.	Komunikacja	10
2.3.	Demografia	14
2.4.	Sieć gazowa, sieć ciepłownicza	16
2.4.1.	Sieć gazowa	16
2.4.2.	Sieć ciepłownicza	18
2.5.	Sieć wodociągowa i kanalizacyjna	19
2.6.	Klimat.....	21
2.7.	Wody powierzchniowe i podziemne	23
2.8.	Zasoby przyrodnicze	30
2.9.	Budowa geologiczna i zasoby kopalin.....	45
2.10.	Gleby	53
3.	Zakres realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Bełchatowskiego za lata 2022-2023	55
3.1.	Ochrona klimatu i jakości powietrza	55
3.2.	Ochrona przed hałasem	84
3.3.	Ochrona przed promieniowaniem.....	92
3.4.	Gospodarowanie wodami	95
3.5.	Gospodarka wodno-ściekowa	102
3.6.	Zasoby geologiczne.....	108
3.7.	Gleby	109
3.8.	Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	112
3.9.	Zasoby przyrodnicze i ochrona lasów	123
3.10.	Zagrożenia poważnymi awariami	138
4.	Ocena realizacji Programu Ochrony Środowiska.....	142
5.	Ocena systemu monitoringu.....	145
6.	Podsumowanie lat 2022-2023	149
	Spis tabel	152
	Spis rysunków.....	154

Wykaz skrótów

b.d.	brak danych
ARiMR	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa
ASGOK	Analiza Stanu Gospodarki Odpadami Komunalnymi
BDO	Baza Danych o Produktach i Opakowaniach oraz o Gospodarce Odpadami
GDDKiA	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad
GIOŚ	Główny Inspektorat Ochrony Środowiska
GUS	Główny Urząd Statystyczny
GZWP	Główny Zbiornik Wód Podziemnych
JCWP	Jednolita Część Wód Powierzchniowych
JCWPd	Jednolita Część Wód Podziemnych
KPGO	Krajowy Plan Gospodarki Odpadami
KPZPO	Krajowy program zapobiegania powstawaniu odpadów
NFOŚiGW	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
OSChR	Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza
OZE	Odnawialne Źródła Energii
PEC	Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej
PEM	Pola elektromagnetyczne
PGK	Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej
PGN	Plan Gospodarki Niskoemisyjnej
PGW WP	Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie
PIG-PIB	Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy
PMŚ	Państwowy Monitoring Środowiska
POIiŚ	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020
POKzA	Program Oczyszczania Kraju z Azbestu
POP	Program Ochrony Powietrza
POŚ	Program Ochrony Środowiska
PSG	Polska Spółka Gazownictwa sp. z o.o.
PSZOK	Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych
PROW	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich
PWiK	Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o.
RDLP	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych
RDOŚ	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
RFIL	Rządowy Funduszu Inwestycji Lokalnych
RIPOK	Regionalna Instalacja Przetwarzania Odpadów Komunalnych
RPO	Regionalny Program Operacyjny
RWMŚ	Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska
RZGW	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej
UE	Unia Europejska
WFOŚiGW	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
WIOŚ	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska
ZDR	Zakłady dużego ryzyka wystąpienia poważnej awarii przemysłowej
ZDR	Zakłady Dużego Ryzyka
ZDP	Zarząd Dróg Powiatowych
ZDW	Zarząd Dróg Wojewódzkich
ZZR	Zakłady zwiększonego ryzyka wystąpienia poważnej awarii przemysłowej

1. Wstęp

1.1. Podstawa prawna

Zgodnie z art. 18 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2024 poz. 54) organ wykonawczy województwa, powiatu i gminy sporządza, co 2 lata raporty z wykonania programów, które przedstawia się odpowiednio sejmikowi województwa, radzie powiatu lub radzie gminy. Po przedstawieniu raportów odpowiednio sejmikowi województwa, radzie powiatu albo radzie gminy, raporty są przekazywane przez organ wykonawczy województwa, powiatu i gminy odpowiednio do ministra właściwego do spraw środowiska, organu wykonawczego województwa i organu wykonawczego powiatu.

Raport został opracowany na podstawie Programu Ochrony Środowiska przyjętego Uchwałą Nr XXVI/171/2020 Rady Powiatu w Bełchatowie z dnia 21 grudnia 2020 roku w sprawie przyjęcia „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Bełchatowskiego na lata 2020 – 2023 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2024 – 2027.”

Program Ochrony Środowiska ma na celu realizację polityki ochrony środowiska na terenie powiatu bełchatowskiego. Jego realizacja prowadzi do poprawy stanu środowiska naturalnego i efektywnego zarządzania środowiskiem. Celem Raportu jest ocena stopnia realizacji i analiza ujętych w Programie działań wraz z poniesionymi nakładami finansowymi.

1.2. Okres sprawozdawczy

Niniejszy Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Bełchatowskiego sporządzono na podstawie analizy realizacji zadań zawartych w Programach, określonych dla Powiatu Bełchatowskiego. Raport obejmuje okres **od 01 stycznia 2022 do 31 grudnia 2023 r.**

1.3. Źródła danych

Dane wykorzystane podczas sporządzania niniejszego raportu pochodzą z:

- Głównego Urzędu Statystycznego w Warszawie;
- Starostwa Powiatowego w Bełchatowie;
- Gminy Miejskiej w Żelowie;
- Urzędu Gminy Bełchatów;
- Urzędu Gminy Kleszczów;
- Urzędu Gminy Rusiec;
- Urzędu Gminy w Drużbicach;
- Urzędu Gminy w Klukach;
- Urzędu Gminy w Szczercowie;
- Urzędu Miasta Bełchatów;
- Zakładu Gospodarki Komunalnej Gminy Szczerców;
- Zakładu Gospodarki Komunalnej w Ruścu;
- Zakładu Komunalnego Kleszczów;
- Zakładu Usług Komunalnych w Żelowie;
- Zakładu Wodociągów i Kanalizacji Wod-Kan w Bełchatowie;
- Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Biuro powiatowe w Bełchatowie;

- EKO-REGION Sp. z o. o. w Bełchatowie;
- Instytutu Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa Państwowy Instytut Badawczy w Puławach;
- Komendy Powiatowej Policji w Bełchatowie;
- Przedsiębiorstwa Energetyki Ciepłej Sp. z o. o. w Bełchatowie;
- PSG Sp. z o. o. Oddział Zakład Gazowniczy w Łodzi;
- Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Łodzi;
- Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Łodzi;
- Regionalnego Wydziału Monitoringu Środowiska w Łodzi;
- Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Poznaniu;
- Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi;
- Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Łodzi;
- Zarządu Dróg Wojewódzkich w Łodzi;
- Nadleśnictwa Bełchatów;
- Nadleśnictwa Kolumna;
- Nadleśnictwa Wieluń;
- Okręgowego Urzędu Górniczego w Kielcach.

1.4. Zakres opracowania

W skład niniejszego Raportu wchodzi następujące składowe:

- Charakterystyka powiatu bełchatowskiego;
- Zakres realizacji Programu;
- Ocena realizacji Programu;
- Ocena systemu monitoringu;
- Podsumowanie.

2. Charakterystyka powiatu bełchatowskiego

2.1. Położenie

Powiat Bełchatowski leży w południowej części województwa łódzkiego i od zachodu graniczy z powiatem wieluńskim oraz łaskim. Od północy graniczy z powiatem pabianickim. Od wschodu graniczy z powiatem piotrkowskim, natomiast od południa z powiatem pączęzańskim oraz radomszczańskim.

Rysunek 1. Położenie powiatu bełchatowskiego na tle województwa łódzkiego

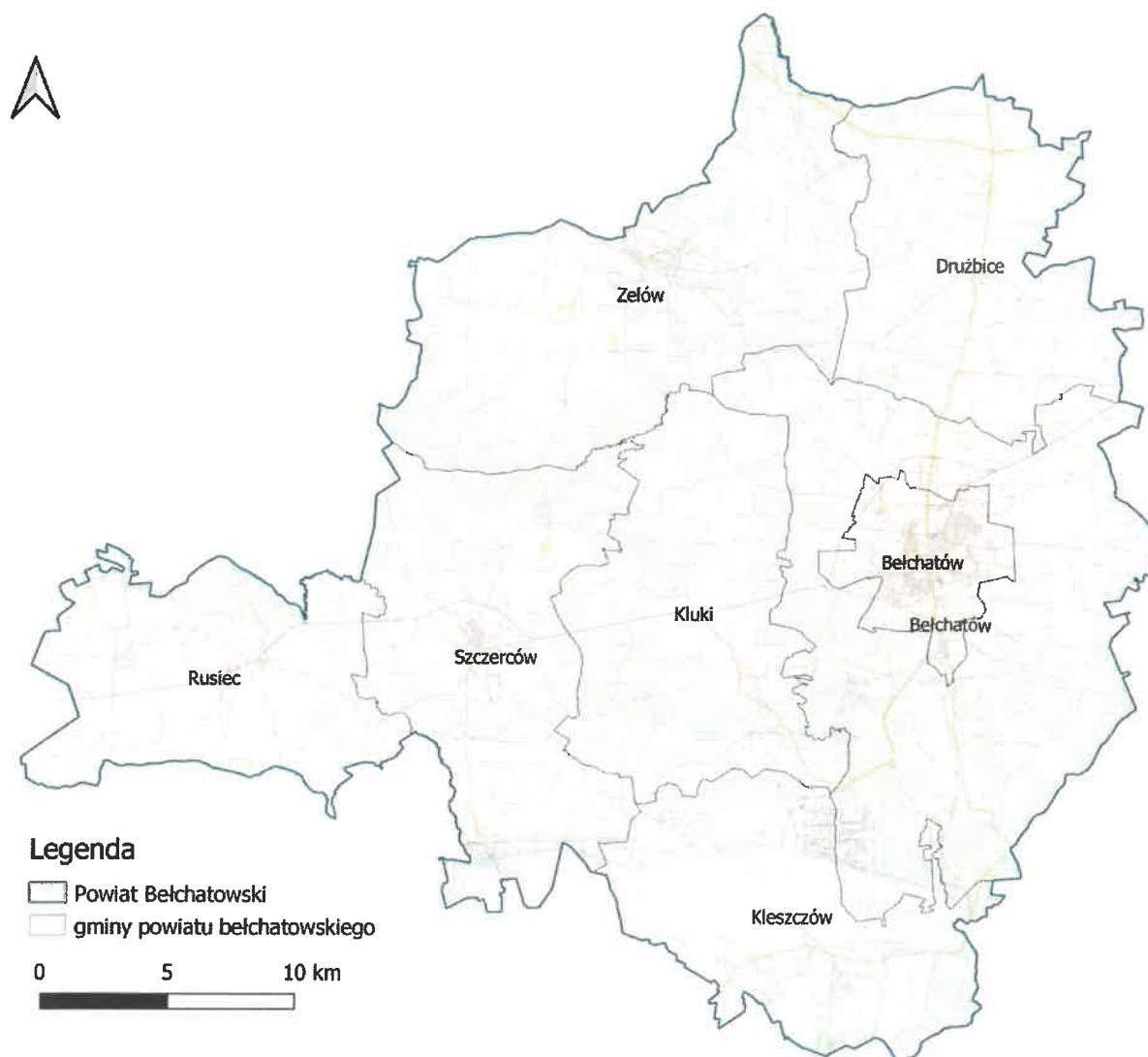
źródło: opracowanie własne

Powiat bełchatowski zajmuje powierzchnię 968 km² [GUS, stan na 31.12.2023 r.], co stanowi 5,3 % obszaru województwa łódzkiego. Siedziba powiatu znajduje się w mieście Bełchatów. W skład powiatu wchodzi 8 gmin, które zostały zestawione w tabeli.

Tabela 1. Gminy powiatu bełchatowskiego

Gmina	Rodzaj gminy	Powierzchnia [km ²]	Powierzchnia całego powiatu [%]
Bełchatów	miejska	35	≈ 3,62
Bełchatów	wiejska	201	≈ 20,76
Drużbice	wiejska	113	≈ 11,67
Kleszczów	wiejska	104	≈ 10,74
Kluki	wiejska	119	≈ 12,29
Rusiec	wiejska	100	≈ 10,99
Szczerców	wiejska	129	≈ 13,33
Zelów	miejsko - wiejska	167	≈ 17,25
SUMA		968	≈ 100

źródło: GUS, stan na 31.12.2023 r.

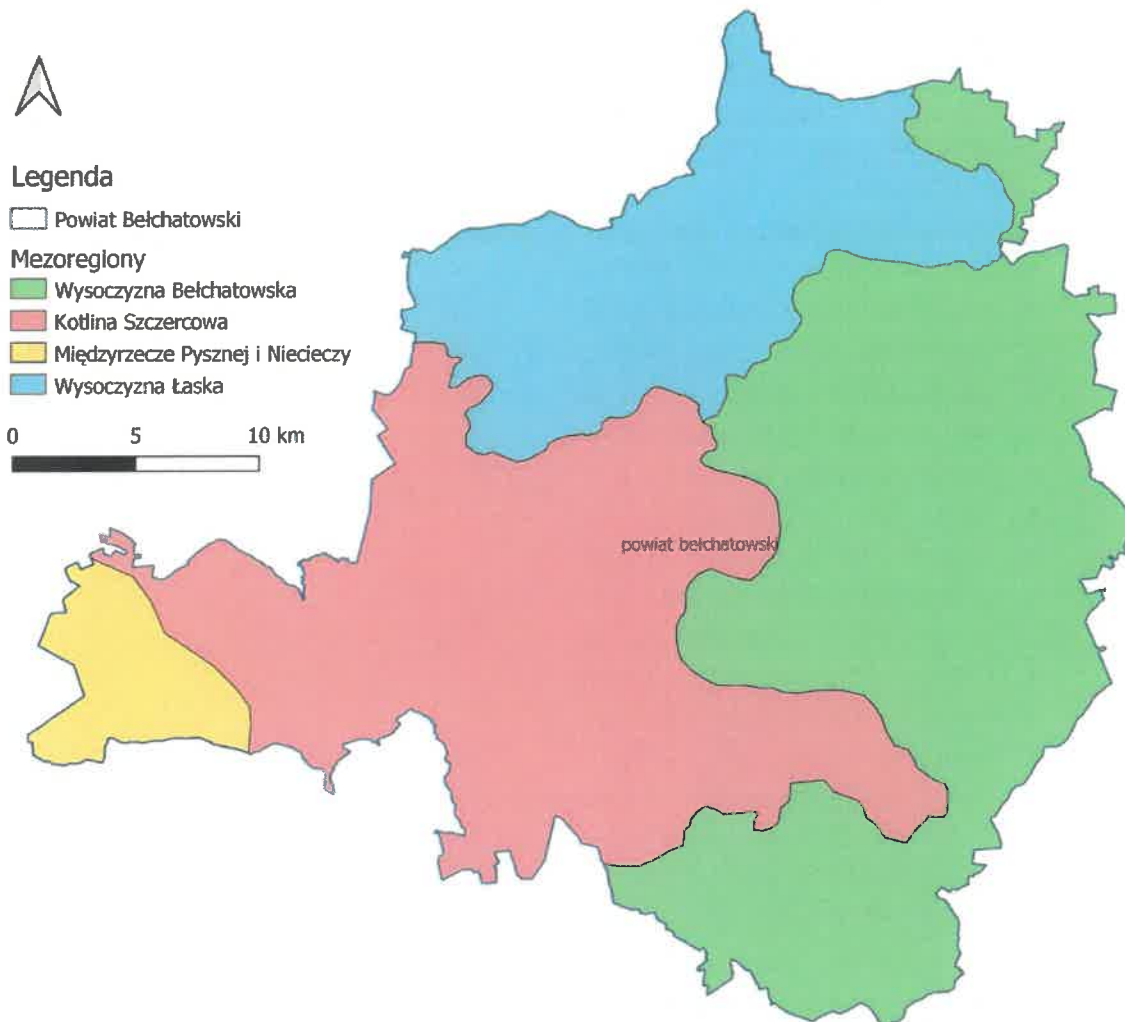

Rysunek 2. Położenie gmin na tle powiatu bełchatowskiego

źródło: opracowanie własne

Zgodnie z podziałem fizyko-geograficznym Polski wg Jerzego Kondrackiego powiat bełchatowski leży w obrębie następujących jednostek:

- Megaregion: Pozaalpejska Europa Środkowa.
- Prowincja Niż Środkowoeuropejski:
  - Podprowincja Niziny Środkowopolskie:
    - Makroregion Nizina Południowowielkopolska:
      - Mezo-region Wysoczyzna Łaska;
      - Mezo-region Kotlina Szczercowska;
      - Mezo-region Międzyrzecze Pyszej i Niecieczy.
    - Makroregion Wzniesienia Południowomazowieckie:
      - Mezo-region Wysoczyzna Bełchatowska.

Rysunek 3. Położenie powiatu bełchatowskiego na tle regionów fizycznogeograficznych
źródło: Centralna Baza Danych Geologicznych, opracowanie własne

2.2. Komunikacja

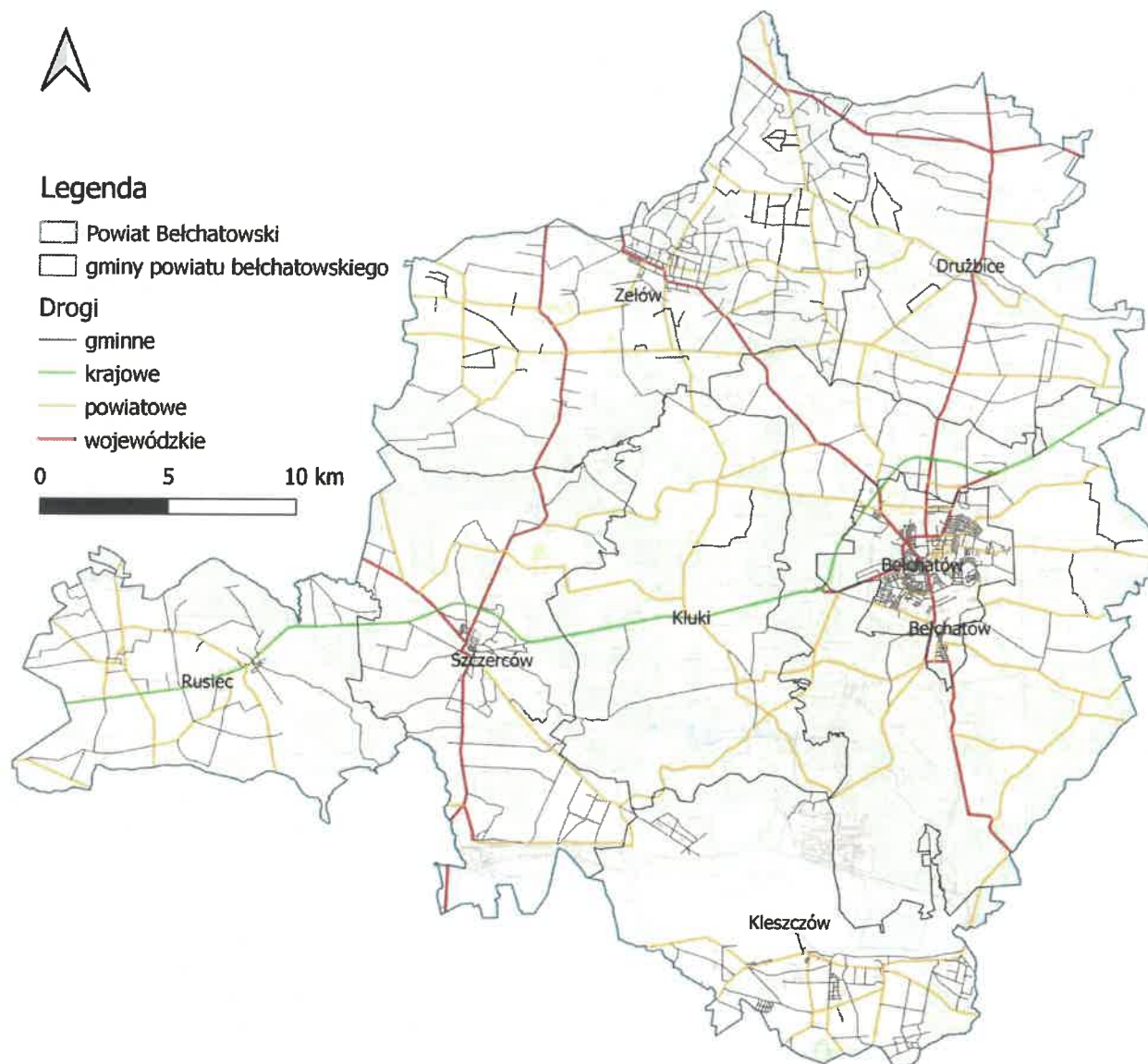

2.2.1. Sieć drogowa

Sieć komunikacyjna powiatu współtworzona jest przede wszystkim przez transport drogowy. Składa się ona z:

- **Drogi krajowe o łącznej długości 49,472 km:**
  - DK 74 relacji droga 8 /Węzeł Wieluń/ – Bełchatów – Piotrków Trybunalski – Sulejów – Kielce – Opatów – Kraśnik – Janów Lubelski – Gorajce – Zamość – Hrubieszów – Zosin – granica państwa.

- **Drogi wojewódzkie o łącznej długości 88,281 km:**
  - DW 484 o długości 21,074 km;
  - DW 473 o długości 14,661 km;
  - DW 483 o długości 27,773 km;
  - DW 485 o długości 16,962 km;
  - DW 476 o długości 7,811 km.

- **Drogi powiatowe o łącznej długości 354,5 km:**
  - droga 1500E o długości 15,9 km;
  - droga 1900E o długości 4,9 km;
  - droga 1901E o długości 4,8 km;
  - droga 1902E o długości 16,4 km;
  - droga 1903E o długości 10,4 km;
  - droga 1904E o długości 3,3 km;
  - droga 1905E o długości 10,7 km;
  - droga 1906E o długości 2,6 km;
  - droga 1907E o długości 9,9 km;
  - droga 1908E o długości 13,2 km;
  - droga 1909E o długości 17,9 km;
  - droga 1910E o długości 4,1 km;
  - droga 1911E o długości 9 km;
  - droga 1912E o długości 10,7 km;
  - droga 1913E o długości 5 km;
  - droga 1914E o długości 8,8 km;
  - droga 1915E o długości 3,5 km;
  - droga 1916E o długości 9 km;
  - droga 1917E o długości 22 km;
  - droga 1918E o długości 8,7 km;
  - droga 1919E o długości 7 km;
  - droga 1920E o długości 14,2 km;
  - droga 1921E o długości 4,5 km;
  - droga 1922E o długości 4,9 km;
  - droga 1923E o długości 1,3 km;
  - droga 1924E o długości 5,3 km;
  - droga 1925E o długości 2,1 km;
  - droga 1926E o długości 3,6 km;

- droga 1927E o długości 24,4 km;
  - droga 1928E o długości 4,3 km;
  - droga 1929E o długości 4,5 km;
  - droga 1930E o długości 0,3 km;
  - droga 1931E o długości 3,6 km;
  - droga 1932E o długości 2,1 km;
  - droga 1933E o długości 1,2 km;
  - droga 1934E o długości 1,1 km;
  - droga 1935E o długości 0,3 km;
  - droga 1936E o długości 2,5 km;
  - droga 1937E o długości 0,6 km;
  - droga 1938E o długości 1,4 km;
  - droga 2301E o długości 0,7 km;
  - droga 2306E o długości 5,2 km;
  - droga 2308E o długości 29,9 km;
  - droga 2309E o długości 3,7 km;
  - droga 2311E o długości 9 km;
  - droga 3500E o długości 0,9 km;
  - droga 3915E o długości 7,7 km;
  - droga 4526E o długości 4,3 km;
  - droga 4912E o długości 13,2 km.
-
- Dróg gminnych;
  - Dróg wewnętrznych.

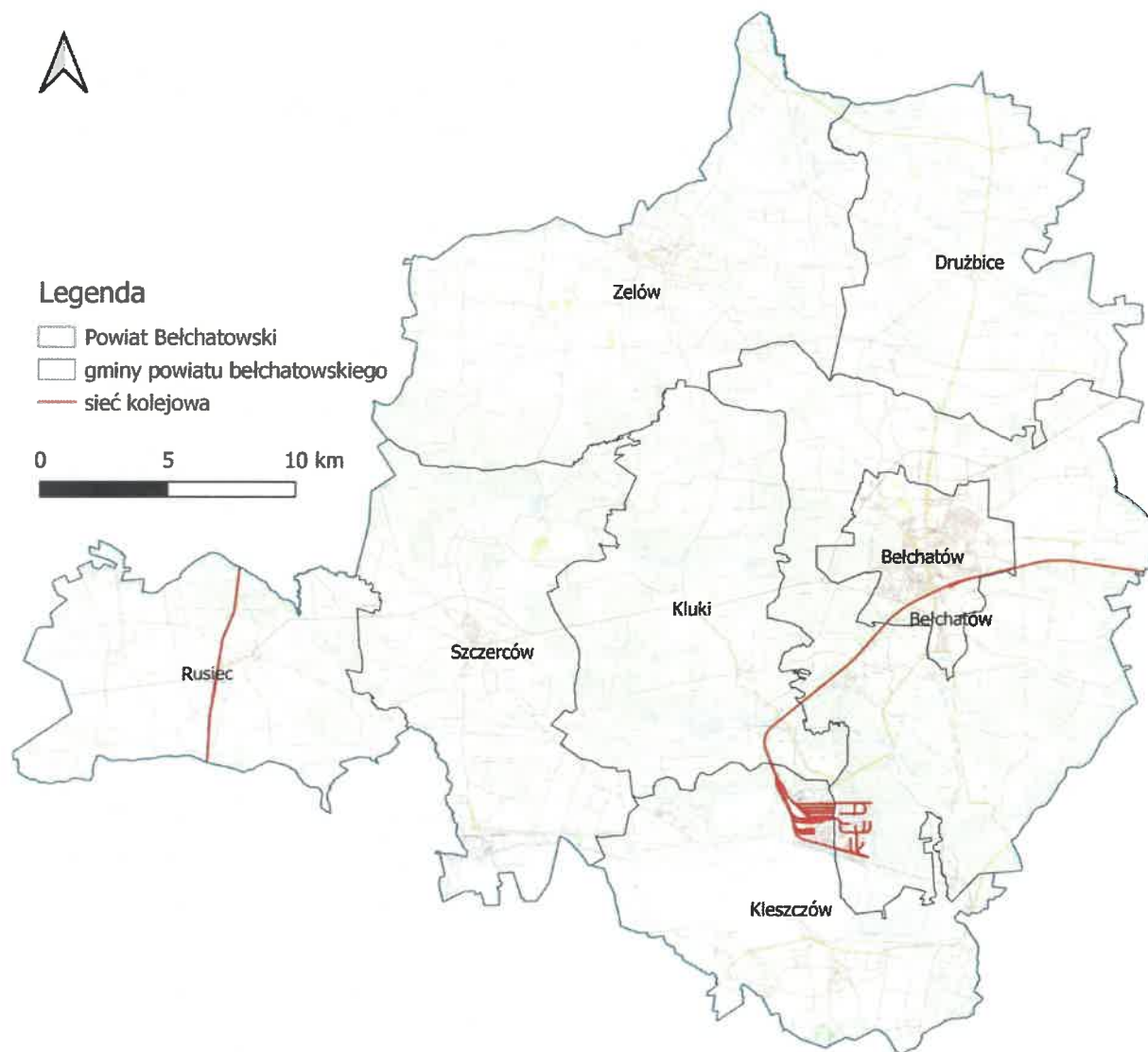
Rysunek 4. Układ głównych dróg na terenie powiatu bełchatowskiego

źródło: opracowanie własne

2.2.2. Sieć kolejowa

Przez teren powiatu przebiega sieć linii kolejowych obsługiwanych przez pociągi towarowe. Komunikację zapewniają pociągi obsługujące następujące trasy kolejowe:

- Linia kolejowa nr 131 relacji Chorzów Batory – Tczew;
- Linia kolejowa nr 24 relacji Piotrków Trybunalski – Zarzecze;
- Linia kolejowa nr 848 relacji Zarzecze – Biały Ług.

Rysunek 5. Układ sieci kolejowych w powiecie bełchatowskim
źródło: opracowanie własne

2.3. Demografia

Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego w 2023 roku liczba ludności w powiecie wynosiła 108 599 osób, z czego 53 027 stanowili mężczyźni, natomiast 55 572 kobiety. Powierzchnia powiatu bełchatowskiego wynosi 968 km², co wraz z liczbą zamieszkujących go ludzi daje gęstość zaludnienia na poziomie 112,2 os./km². Szczegółowe informacje na temat demografii zostały zamieszczone w poniższych tabelach.

Tabela 2. Dane demograficzne (stan na 31.12.2023 r.)

Gmina	Liczba ludności ogółem [osoba]	Liczba mężczyzn [osoba]	Liczba kobiet [osoba]	Saldo migracji wewnętrznych [osoba]	Saldo migracji zagranicznych [osoba]	Przyrost naturalny ogółem [osoba]
Powiat	108 599	53 027	55 572	-126	4	-297
M. Bełchatów	52 331	25 170	27 161	-460	5	-110
W. Bełchatów	13 105	6 592	6 513	190	4	-29
W. Drużbice	5 280	2 624	2 656	33	-	-23
W. Kleszczów	6 287	3 097	3 190	120	1	-10
W. Kluki	4 318	2 155	2 163	28	-1	-25
W. Rusiec	4 770	2 320	2 450	-20	2	-27
W. Szczerców	8 159	3 988	4 171	2	-1	-3
M-W. Żelów	14 349	7 081	7 268	-8	-6	-70

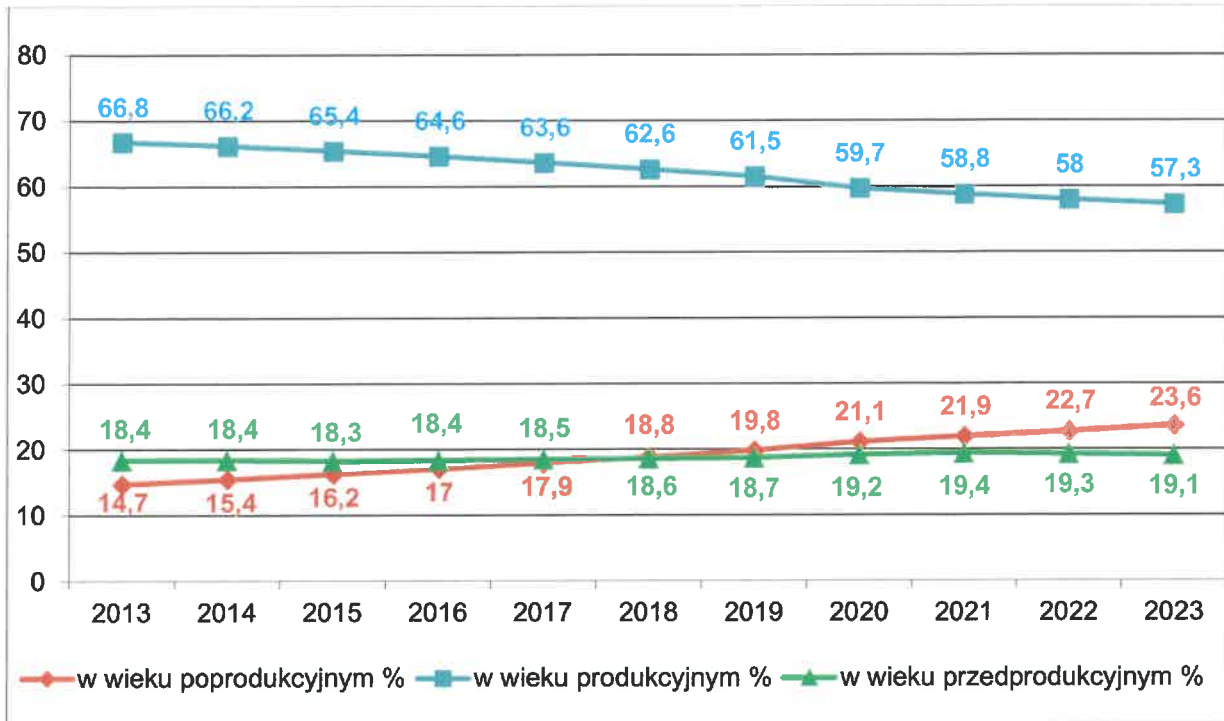
źródło: GUS

Tabela 3. Liczba ludności na terenie powiatu bełchatowskiego w latach 2013 – 2023

Rok	Kobiety	Mężczyźni	Ogółem
2013	57 542	55 563	113 105
2014	57 621	55 617	113 238
2015	57 459	55 457	112 916
2016	57 509	55 495	113 004
2017	57 579	55 449	113 028
2018	57 663	55 334	112 997
2019	57 581	55 198	112 779
2020	56 270	53 959	110 229
2021	56 044	53 544	109 588
2022	55 787	53 248	109 035
2023	55 572	53 027	108 599

źródło: GUS

Rysunek 6. Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem w powiecie bełchatowskim (stan na 31.12.2023 r.)

źródło: GUS, opracowanie własne

Z powyższych zestawień wynika, że liczba ludności w ostatnich latach systematycznie maleje, na co wpływ ma utrzymujący się stale na ujemnym poziomie przyrost naturalny. Zaobserwować można również wystąpienie procesu starzenia się społeczeństwa, przejawiającego się w zmniejszającej się dynamicznie populacji osób w wieku przedprodukcyjnym oraz wzrastającej liczbie osób w wieku poprodukcyjnym. Ilość osób w wieku produkcyjnym na przestrzeni lat maleje. Utrzymanie się takiej sytuacji będzie prowadzić do coraz większego obciążenia ekonomicznego grupy w wieku produkcyjnym. Informacje na temat wielkości bezrobocia na terenie powiatu bełchatowskiego zestawione zostały w poniższej tabeli.

Tabela 4. Bezrobocie na terenie powiatu bełchatowskiego w latach 2019 – 2023

Wskaźnik	Jednostka miary	2019	2020	2021	2022	2023
Bezrobotni zarejestrowani wg płci						
Ogółem	osoba	2 570	2 841	2 429	2 377	2 189
Mężczyźni	osoba	958	1 108	974	959	960
Kobiety	osoba	1 612	1 733	1 455	1 418	1 229
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym						
Ogółem	%	3,7	4,3	3,8	3,8	3,5
Mężczyźni	%	2,6	3,1	2,8	2,8	2,9
Kobiety	%	5,0	5,7	4,9	4,8	4,2

źródło: GUS

2.4. Sieć gazowa, sieć ciepłownicza

2.4.1. Sieć gazowa

Zaopatrzenie w gaz na poziomie średniego i niskiego ciśnienia jest obsługiwane przez Polską Spółkę Gazownictwa Sp. z o. o., Oddział w Łodzi. Teren powiatu bełchatowskiego jest obszarem zgazyfikowanym częściowo.

Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Bełchatowskiego
za lata 2022 – 2023

Tabela 5. Infrastruktura gazowa na terenie powiatu bełchatowskiego (stan na 31.12.2023 rok)

Rok	Gazociągi bez przyłączy gazowych (w metrach)						Czynne przyłącza gazowe (w sztukach)				Czynne przyłącza gazowe (w metrach)		
	Niskie	Średnie	Wysokie	Ogółem	Niskie	Średnie	Ogółem	Do budynków mieszk.	Niskie	Średnie	Ogółem		
2021	M. Bełchatów	33 989	36 320	1 210	71 519	2 062	785	2 716	28 538	10 356	38 894		
	Bełchatów	0	3 032	4 990	8 022	0	47	43	0	567	567		
	Drużbice	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
	Kluki	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
	Rusiec	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
	Szczerców	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0		
	M. Żelów	0	148	0	148	0	13	11	0	105	105		
Żelów	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
Kleszczów	0	100 936	0	100 936	0	1 920	1 912	0	33 258	33 258			
SUMA	33 989	140 436	6 200	180 625	2 062	2 766	4 682	4 682	28 538	44 289	72 827		
2022	M. Bełchatów	34 597	48 674	1 210	84 481	2 068	980	2 911	28 599	12 241	40 840		
	Bełchatów	0	7 637	4 990	12 627	0	94	90	0	957	957		
	Drużbice	0	1 732	0	1 732	0	0	0	0	0	0		
	Kluki	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
	Rusiec	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
	Szczerców	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0		
	M. Żelów	0	5 284	0	5 284	0	42	32	0	612	612		
Żelów	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
Kleszczów	0	100 936	0	100 936	0	1 939	1 930	0	33 442	33 442			
SUMA	34 597	164 263	6 200	205 060	2 068	3 056	4 963	4 963	28 599	47 255	75 854		
2023	M. Bełchatów	33 937	51 760	1 210	86 907	1 990	1 122	2 974	27 002	13 730	40 732		
	Bełchatów	0	8 451	4 990	13 441	0	106	102	0	1 055	1 055		
	Drużbice	0	1 732	0	1 732	0	2	1	0	14	14		
	Kluki	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
	Rusiec	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
	Szczerców	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0		
	M. Żelów	0	7 255	0	7 255	0	76	66	0	1 057	1 057		
Żelów	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
Kleszczów	0	100 936	0	100 936	0	1 942	1 932	0	33 452	33 452			
SUMA	33 937	170 134	6 200	210 271	1 990	3 250	5 075	5 075	27 002	49 344	76 346		

źródło: Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o., Oddział Zakład Gazowniczy w Łodzi

2.4.2. Sieć ciepłownicza

Na terenie powiatu bełchatowskiego sieć eksploatowana jest przez Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Spółka z o. o. w Bełchatowie. Podstawowy podział sieci:

- układ Polska Grupa Energetyczna Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S. A. Oddział Elektrownia Bełchatów (Rogowiec) – Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej (miasto Bełchatów) – napowietrzna magistrala ciepłownicza 2 x DN 700, długość całkowita 12 040 mb (własność Przedsiębiorstwa Energetyki Ciepłej – 11 668 mb).
- układ miejski – sieć wysokich parametrów – zakres średnic od DN 600 do DN 20, długość całkowita sieci – ok. 144 492 mb, w tym:
  - sieci preizolowane DN 500 – DN 20, długość całkowita ok. 108 653 mb;
  - sieci kanałowe DN 500 – DN 20, długość całkowita ok. 34 029 mb;
  - sieci napowietrzne DN 600 – DN 200, długość całkowita ok. 1 810 mb.
- układ miejski – sieć niskich parametrów – długość całkowita sieci ok. 8 360 mb.

Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Spółka z o. o. w Bełchatowie nie posiada własnego źródła ciepła, cała energia jest kupowana od Polskiej Grupy Energetycznej Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S. A. Elektrownia Bełchatów i ECO-ABC Sp. z o. o. w Bełchatowie. Na terenie powiatu bełchatowskiego działają również kotłownie instytucji użyteczności publicznej, podmiotów handlowych i usługowych oraz wielorodzinnych budynków mieszkalnych, wytwarzających ciepło na potrzeby własne. Na terenie powiatu pozostało stosunkowo dużo obiektów opalanych węglem kamiennym, chociaż procesem ciągłym jest modernizacja lokalnych kotłowni węglowych związanych z przejściem na paliwo ekologiczne np.: gaz ziemny sieciowy, olej opałowy, gaz płynny lub ekologiczne spalanie węgla i drewna w nowoczesnych wysokosprawnych kotłach.

Tabela 6. Charakterystyka sieci ciepłej na terenie powiatu bełchatowskiego w latach 2020 – 2023

Parametr	Jednostka	2020	2021	2022	2023*
Kotłownie ogółem	szt.	61	59	59	b.d.
Długość sieci ciepłej przesyłowej i rozdzielczej	km	119,3	119,3	120,7	b.d.
Długość przyłączy do budynków	km	105,8	106,7	109,6	b.d.
Sprzedaż energii ciepłej w ciągu roku	Gj	832 421	928 314	859 166	b.d.
budynki mieszkalne	Gj	661 823	725 164	669 947	b.d.
urzędy i instytucje	Gj	170 598	203 150	189 219	b.d.

*Stan na 09.09.2024 r.

źródło: GUS

2.5. Sieć wodociągowa i kanalizacyjna

W 2023 roku całkowita długość sieci wodociągowej na terenie powiatu bełchatowskiego wynosiła 1 363,3 km, a ilość przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania wynosiła 23 892 sztuk. Z sieci wodociągowej w 2022 roku korzystało 88,7 % ludności. Pozostali mieszkańcy zaopatrywani są w wodę z prywatnych studni.

Tabela 7. Charakterystyka sieci wodociągowej na terenie powiatu bełchatowskiego, stan na 31.12.2022-2023 rok

Nazwa gminy	Długość eksploatowanej sieci wodociągowej (rozdzielczej i przesyłowej) [km]	Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania [szt.]	Woda dostarczona gospodarstwom domowym [dam ³]	Budynki mieszkalne podłączone do infrastruktury technicznej - w [%] ogółu budynków mieszkalnych
ROK 2022				
M. Bełchatów	163,2	4 873	1 735,4	80,2
W. Bełchatów	290,9	4 646	663,5	85,5
W. Drużbice	141,3	1 866	192,8	96,7
W. Kleszczów	131,1	1 773	392,0	100,0
W. Kluki	131,2	1 729	173,0	96,9
W. Rusiec	129,7	1 833	169,9	98,3
W. Szczerców	166,9	3 164	304,0	100,0
M-W. Zelów	202,5	3 633	293,2	81,1
POWIAT	1 356,8	23 517	3 923,8	88,7
ROK 2023				
M. Bełchatów	164,2	4 952	1 773,6	b.d.*
W. Bełchatów	294,3	4 712	635,1	b.d.*
W. Drużbice	141,3	1 886	195,9	b.d.*
W. Kleszczów	121,1	1 803	452,0	100,0
W. Kluki	132,1	1 758	173,0	b.d.*
W. Rusiec	131,1	1 848	170,9	b.d.*
W. Szczerców	176,2	3 217	314,0	100,0
M-W. Zelów	203,0	3 716	300,0	b.d.*
POWIAT	1 363,3	23 892	4 014,5	b.d.*

* Stan na 09.09.2024 r

źródło: GUS

*Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Bełchatowskiego
za lata 2022 – 2023*

W 2023 roku łączna długość sieci kanalizacji wynosiła 464,5 km. Do sieci kanalizacji sanitarnej podłączonych jest 10 698 budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania. Z kanalizacji sanitarnej w 2022 roku korzystało 40,7 % ludności. Sieć kanalizacyjna na terenie powiatu corocznie sukcesywnie się rozwija.

Tabela 8. Charakterystyka sieci kanalizacyjnej na terenie powiatu bełchatowskiego, stan na 31.12.2022 – 2023 rok

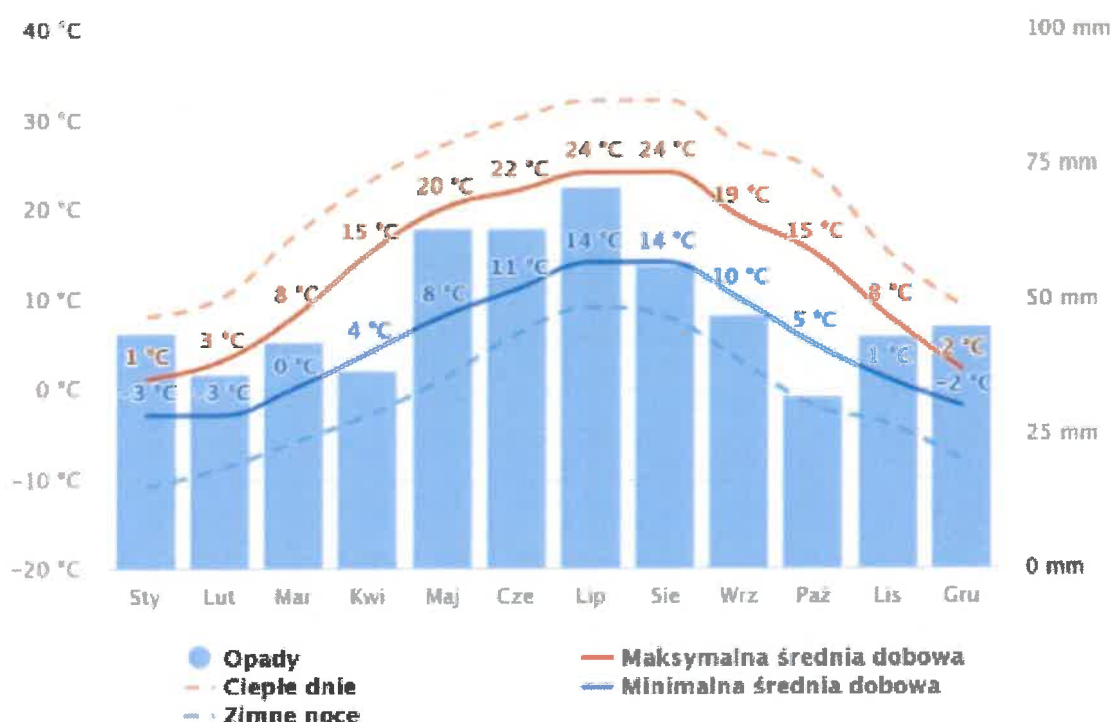
Nazwa	Długość czynnej sieci kanalizacyjnej [km]	Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania [szt.]	Ścieki bytowe odprowadzone siecią kanalizacyjną [dam ³]	Budynki mieszkalne podłączone do infrastruktury technicznej – w [%] ogółu budynków mieszkalnych
ROK 2022				
M. Bełchatów	160,9	4 238	1 848,3	69,7
W. Bełchatów	34,5	742	106,9	14,5
W. Drużbice	4,0	107	11,8	5,8
W. Kleszczów	103,5	1 140	255,0	64,5
W. Kluki	3,4	98	12,1	5,5
W. Rusiec	11,1	214	17,8	12,1
W. Szczerców	73,1	1 944	189,0	65,5
M-W. Zelów	59,1	1 945	191,4	43,4
POWIAT	449,6	10 428	2 632,3	40,7
ROK 2023				
M. Bełchatów	161,3	4 300	1 820,0	b.d.*
W. Bełchatów	36,2	793	120,5	b.d.*
W. Drużbice	4,0	110	11,7	b.d.*
W. Kleszczów	104,0	1 169	260,0	b.d.*
W. Kluki	3,4	99	11,8	b.d.*
W. Rusiec	11,1	189	16,5	b.d.*
W. Szczerców	85,4	2 028	198,0	b.d.*
M-W. Zelów	59,1	2 010	194,3	b.d.*
POWIAT	464,5	10 698	2 632,8	b.d.*

*Stan na 09.09.2024 r

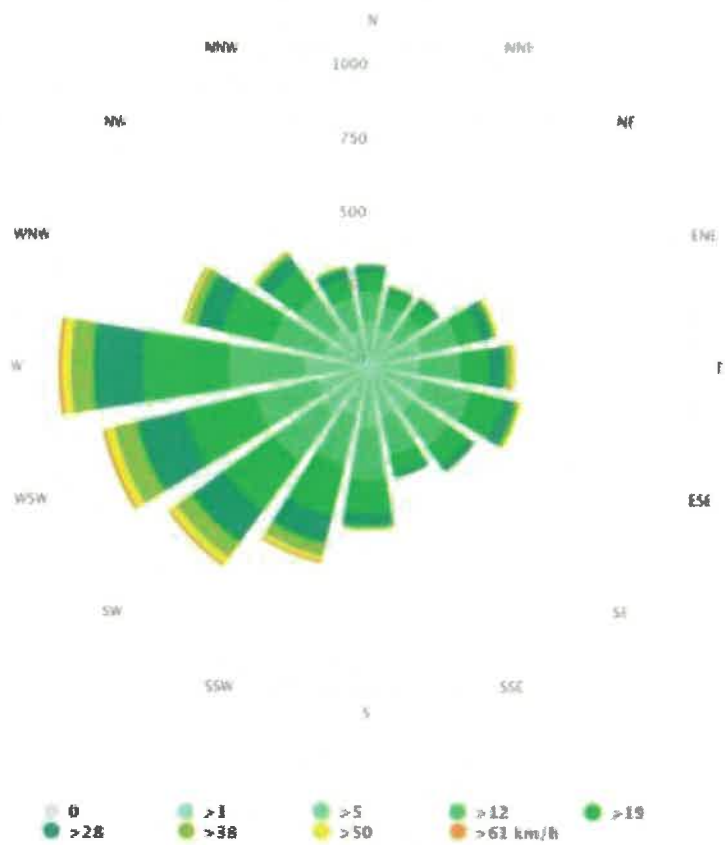
źródło: GUS

2.6. Klimat

Zgodnie z klasyfikacją Okołowicza powiat bełchatowski leży w strefie klimatu umiarkowanego ciepłego przejściowego. Charakteryzuje się on łagodną zimą z okresem krótkotrwałych mrozów oraz odwilży. Średnia roczna temperatura w Bełchatowie wynosi $+8,1^{\circ}\text{C}$. Najcieplejszym miesiącem jest lipiec, ze średnią temperaturą $18,5^{\circ}\text{C}$, natomiast najzimniejszym styczeń ze średnią temperaturą $-4,1^{\circ}\text{C}$. Średnia temperatura waha się w trakcie roku o $22,6^{\circ}\text{C}$. Na terenie powiatu występują znaczne opady w trakcie roku. Nawet w najbardziej suchych miesiącach jest duża ilość opadów. Opady w ciągu roku średnio wynoszą 571 mm. Najmniej opadów występuje w lutym, ze średnią wynoszącą 27 mm, natomiast najwięcej opadów przypada na lipiec, ze średnią na poziomie 82 mm. Opady wahają się na poziomie 55 mm pomiędzy najbardziej suchym, a najbardziej deszczowym miesiącem. Na obszarze powiatu dominują wiatry z kierunków W-SW stanowiące około 70 % wszystkich wiejących, w tym rejonie Polski.

Rysunek 7. Średnie temperatury i opady występujące na terenie powiatu bełchatowskiego
źródło: www.meteoblue.com

Rysunek 8. Róża wiatrów powiatu bełchatowskiego

źródło: www.meteoblue.com

2.7. Wody powierzchniowe i podziemne

2.7.1. Wody powierzchniowe

Do głównych cieków powierzchniowych występujących na terenie powiatu należą:

- Ścichawka – prawobrzeżny dopływ rzeki Widawki o długości 12,07 km, w całości leżący na obszarze powiatu. Źródła znajdują się w okolicach miejscowości Ścichawa w gminie Kluki, ujście w okolicy wsi Podklucze w gminie Szczerców. Płyńe głównie przez tereny rolnicze. W górnym biegu wciną się głęboko w tereny Wysoczyzny Bełchatowskiej, w dolnym biegu płynie w płaskiej, podmokłej dolinie przez tereny Kotliny Szczercowskiej;
- Krasówka – lewobrzeżny dopływ rzeki Widawki o długości 36,08 km, w obszarze powiatu 16,86 km, który jest wykorzystywany do oprowadzania wód kopalnianych z odkrywki Bełchatów;
- Stawka – długość ciek 10,72 km, w całości na obszarze powiatu;
- Grabia – jest rzeką typowo nizinną, średniej wielkości. Jest trzeciorzędnym dopływem Odry. Całkowita długość ciek 90,08 km, w tym 22,34 km na obszarze powiatu;
- Nieciecz – rzeka w województwie łódzkim w Kotlinie Szczercowskiej, lewy dopływ Widawki o długości 48,80 km, na obszarze powiatu 11,47 km. Swoje źródła ma w okolicach Dworszowic Pakoszowych;
- Rakówka – jest prawobrzeżnym dopływem rzeki Widawki. W całości znajduje się na obszarze powiatu bełchatowskiego. Źródło rzeki znajduje się na terenie gminy Bełchatów. Całkowita jej długość wynosi 27,06 km;
- Struga Aleksandrowska – długość ciek 8,02 km, w całości na obszarze powiatu;
- Widawka – stanowi główną oś hydrograficzną powiatu, jest prawym dopływem Warty. Pod względem powierzchni zlewni jest to druga rzeka wypływająca z terenu województwa łódzkiego. W Kotlinie Szczercowskiej rzeka tworzy meandry. Rzeką częściowo jest splawna. Płyńe przez tereny odkrywkowej Kopalni Węgla Brunatnego Bełchatów, a więc woda w rzece częściowo pochodzi z pomp głębinowych odwadniających odkrywkę Bełchatów i Szczerców. Całkowita długość ciek 103,09 km, w tym 42,33 km na obszarze powiatu;
- Chrząstawka – struga, prawy dopływ Widawki o długości 19,52 km, w obszarze powiatu 12,89 km;
- Końska Struga – długość ciek 20,23 km, w obszarze powiatu 0,57 km;
- Pilsia – prawy dopływ Widawki o długości 33,54 km, w całości w obszarze powiatu. Jej źródła znajdują się w okolicach wsi Kącik, a ujście we wsi Szczercowska Wieś w Kotlinie Szczercowskiej;
- Czajka – długość ciek 16,80 km, w obszarze powiatu 5,44 km;
- Dopływ spod Anielina – długość ciek 8,11 km, w obszarze powiatu 5,42 km.

Wody leżące w obrębie powiatu bełchatowskiego należą do:

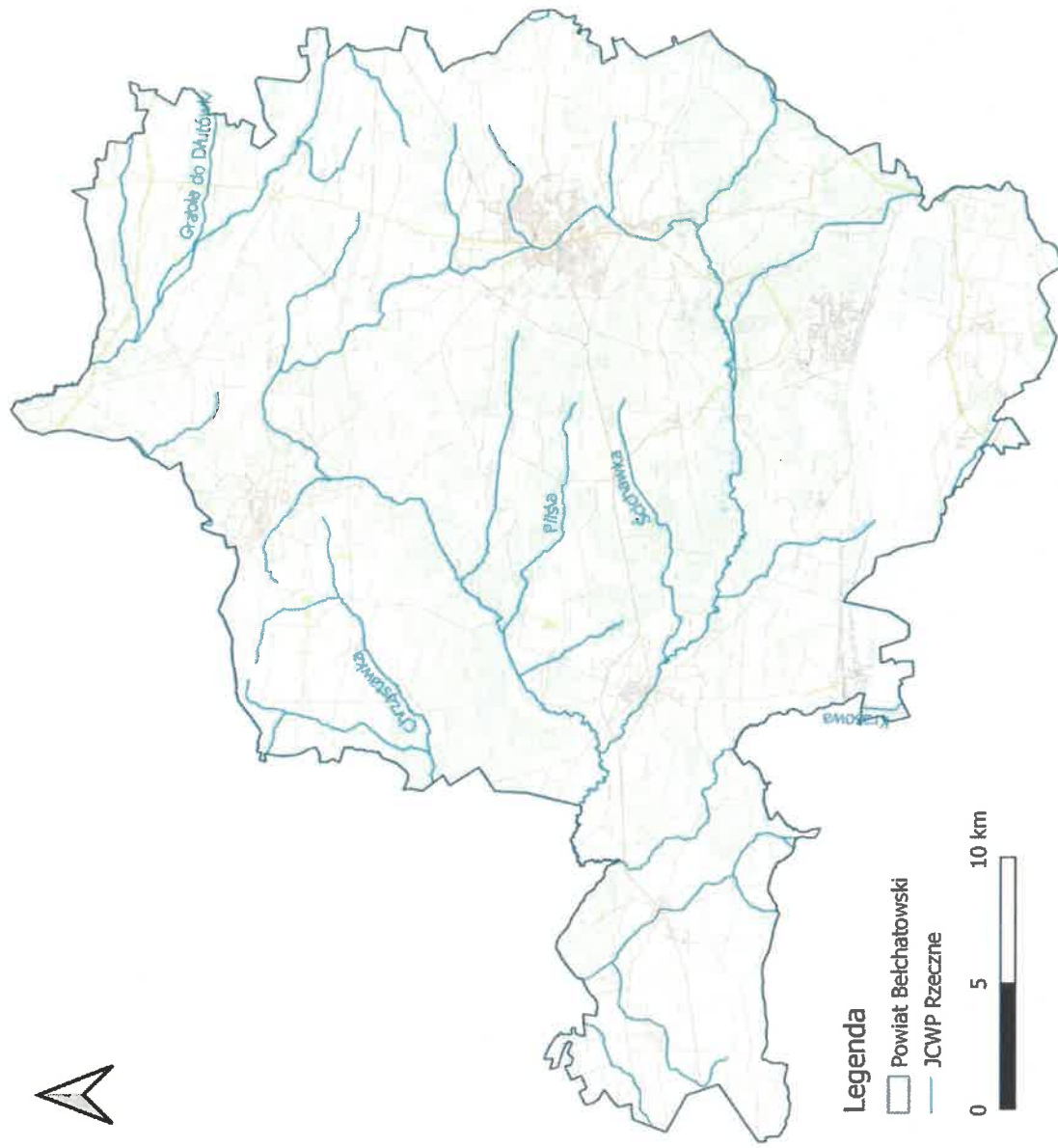
- regionu wodnego Środkowej Wisły, który przynależy do wód zarządzanych przez RZGW w Warszawie;
- regionu wodnego Warty, który przynależy do wód zarządzanych przez RZGW w Poznaniu.

Obszar powiatu bełchatowskiego leży w zlewniach następujących jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP):

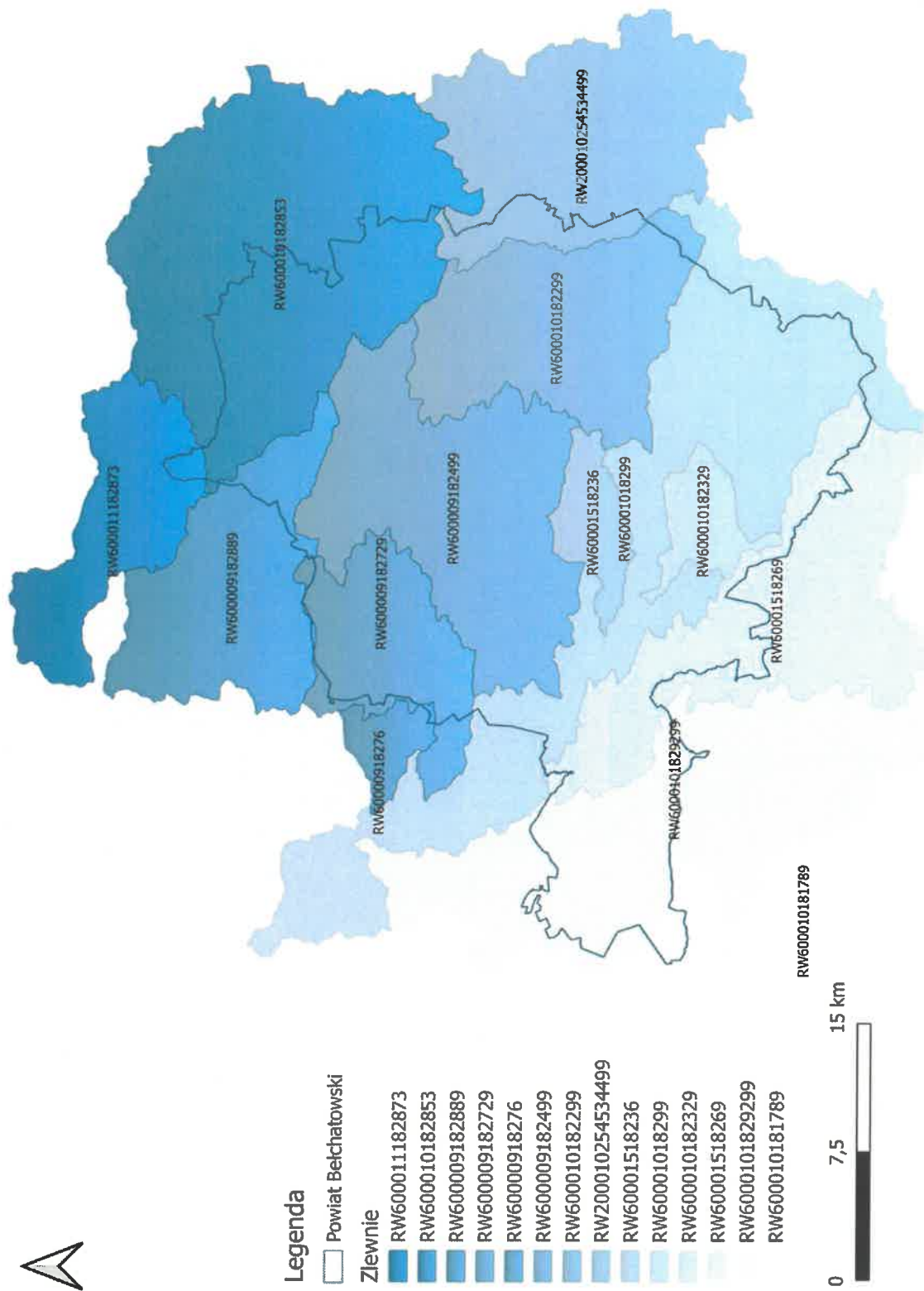
Tabela 9. Jednolite Części Wód Powierzchniowych znajdujące się na obszarze powiatu bełchatowskiego

Kod JCWP	Nazwa JCWP
RW600010182329	Struga Aleksandrowska
RW60001518236	Ścichawka
RW600009182499	Pilsia
RW600010182853	Grabia do Dłutówki
RW600009182889	Końska
RW600011182873	Grabia od Dłutówki do Dopływu z Anielina
RW60001018299	Widawka od Kręcicy do ujścia
RW60001518269	Krasowa
RW600010181789	Wierznica
RW6000101829299	Nieciecz
RW600010182299	Rakówka
RW200010254534499	Bogdanówka
RW60000918276	Dopływ spod Józefowa
RW600009182729	Chrzastawka

źródło: karty.apgw.gov.pl

Rysunek 9. Powiat Belchatowski na tle Jednolitych Części Wód Powierzchniowych
źródło: opracowanie własne na podstawie danych przestrzennych udostępnianych przez PGW WP

Rysunek 10. Powiat Belchatowski na tle Zlewni JCWP rzecznych

źródło: opracowanie własne na podstawie danych przestrzennych udostępnianych przez PGW WP

2.7.2. Wody podziemne

Obszar powiatu bełchatowskiego położony jest w zasięgu następujących Jednolitych Części Wód Podziemnych (JCWPd):

- JCWPd nr 82 (PLGW600082);
- JCWPd nr 83 (PLGW600083);
- JCWPd nr 84 (PLGW600084).

Tabela 10. Charakterystyka JCWPd

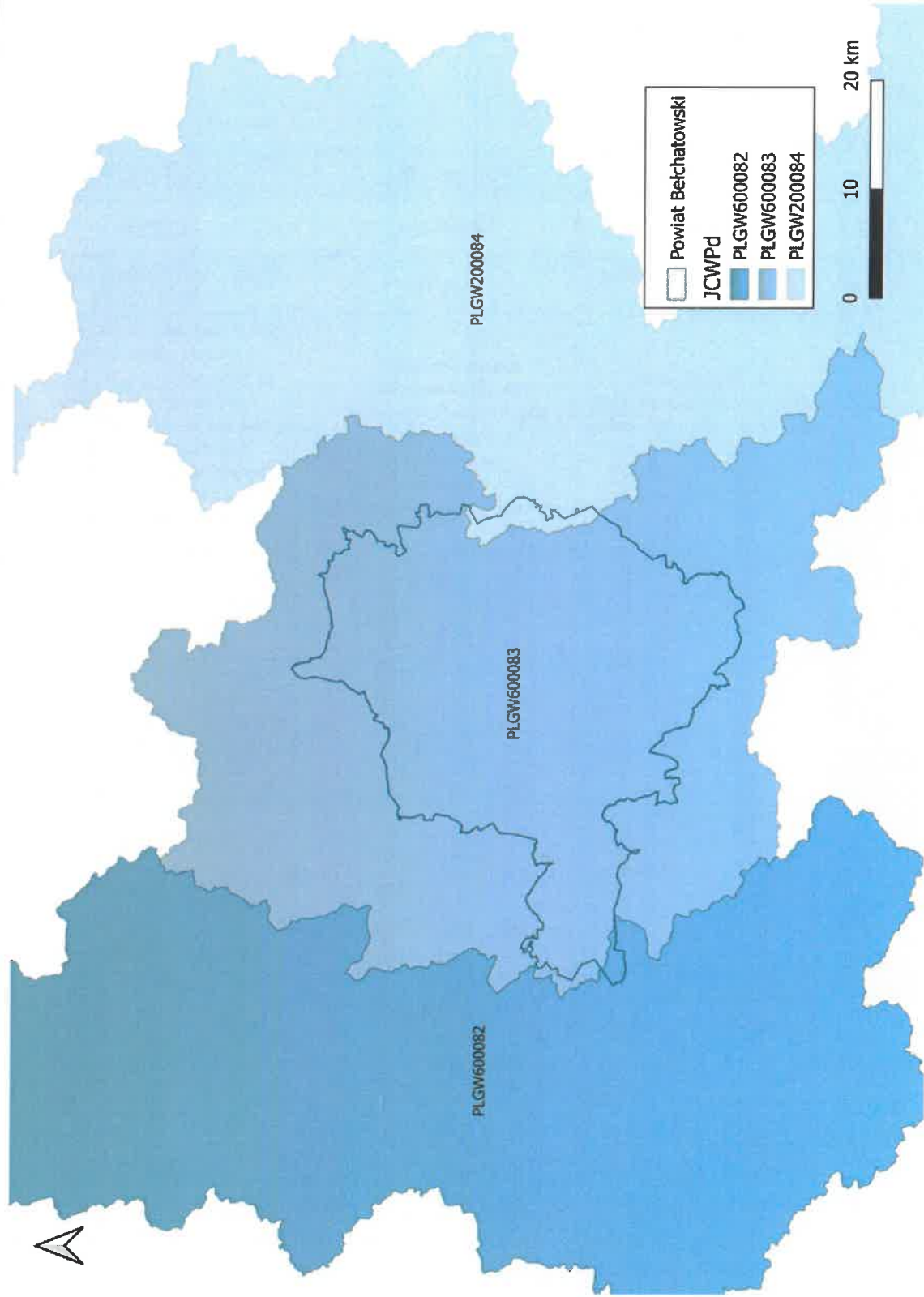
	PLGW600082	PLGW600083	PLGW600084
Powierzchnia [km²]	2 809,2	2 415,8	4 233,3
Województwo	łódzkie, opolskie, śląskie, wielkopolskie	łódzkie	łódzkie, małopolskie, śląskie, świętokrzyskie
Powiaty	poddębicki, łaski, zduńskowolski, sieradzki, wieluński, wieruszowski, bełchatowski, pajęczański, oleski, kłobucki, turecki	łódzki wschodni, zduńskowolski, piotrkowski, wieluński, bełchatowski, pajęczański, radomszczański, łaski, pabianicki, sieradzki	brzeziński, łódzki wschodni, M. Łódź, piotrkowski, tomaszowski, M. Piotrków Trybunalski, opoczyński, bełchatowski, radomszczański, miechowski, olkuski, częstochowski, myszkowski, zawierciański, konecki, włoszczowski, kielecki, jędrzejowski
Dorzecze	Odry	Odry	Wisły
Region wodny	Warty	Warty	Środkowej Wisły
Główna zlewnia w obrębie JCWPd (rząd zlewni)	Warta (II)	Widawka (III)	Pilica (II), Wolbórka, Luciąża, Czarna (Włoszczowska) (III)
Obszar bilansowy	P-V Warta od Widawki do Neru; P-III Warta od Liswarty do Widawki	VII-łódzki, XII-śląskokrakowski	Z-07 Pilica
Liczba pięter wodonośnych	3: – Piętro czwartorzędowe; – Piętro kredowe; – Piętro jurajskie.	5: – Piętro czwartorzędu; – Piętro czwartorzędowo neogeńskie; – Piętro neogeńskie; – Piętro kredowe; – Piętro jurajskie.	4: – Piętro czwartorzędu; – Piętro kredowe; – Piętro jurajskie; – Piętro triasowe.

źródło: Państwowa Służba Hydrogeologiczna

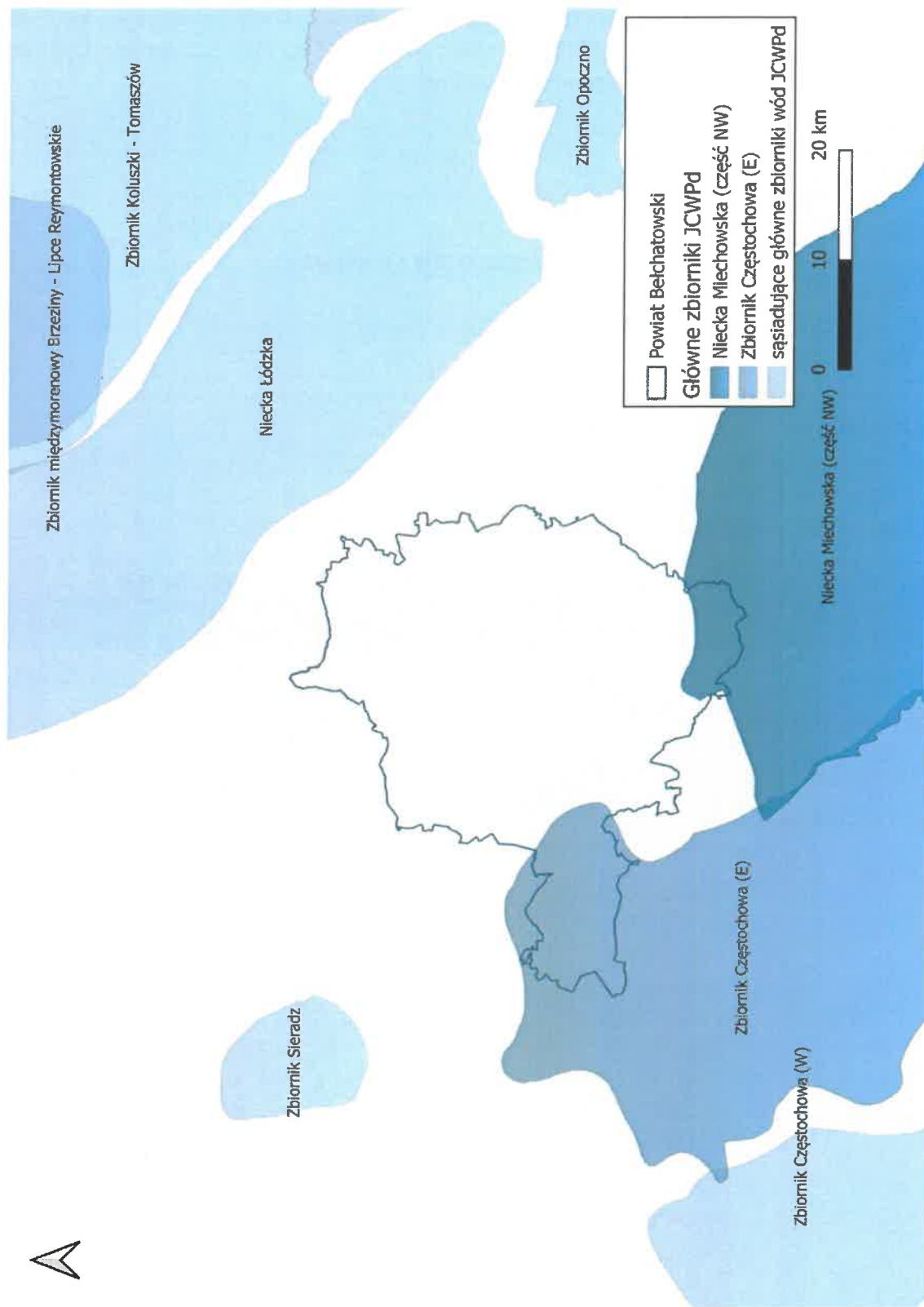
Główne Zbiorniki Wód Podziemnych

Główne Zbiorniki Wód Podziemnych występujące na terenie powiatu bełchatowskiego (wg Informatora PSH Główne Zbiorniki Wód Podziemnych w Polsce, wydane przez Państwowy Instytut Geologiczny oraz Państwowy Instytut Badawczy w 2017 roku, przy współpracy z Ministerstwem Środowiska oraz Krajowym Zarządem Gospodarki Wodnej) to:

- GZWP Nr 326 Częstochowa ITP;
- GZWP Nr 408 Niecka Miechowska (część NW).

Rysunek 11. Lokalizacja JCWPd nr 82, 83 oraz 84 na terenie powiatu bełchatowskiego
źródło: opracowanie własne na podstawie danych przestrzennych udostępnianych przez PGW WP

Rysunek 12. Powiat bełchatowski na tle Głównego Zbiornika Wód Podziemnych
źródło: opracowanie własne na podstawie danych przestrzennych udostępnianych przez PGW WP

2.8. Zasoby przyrodnicze

2.8.1. Formy ochrony przyrody

W powiecie bełchatowskim powierzchnia obszarów o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chronionych zajmuje 22 782,92 ha (stan na 31.12.2023 rok). Na terenie powiatu bełchatowskiego występują następujące formy ochrony przyrody:

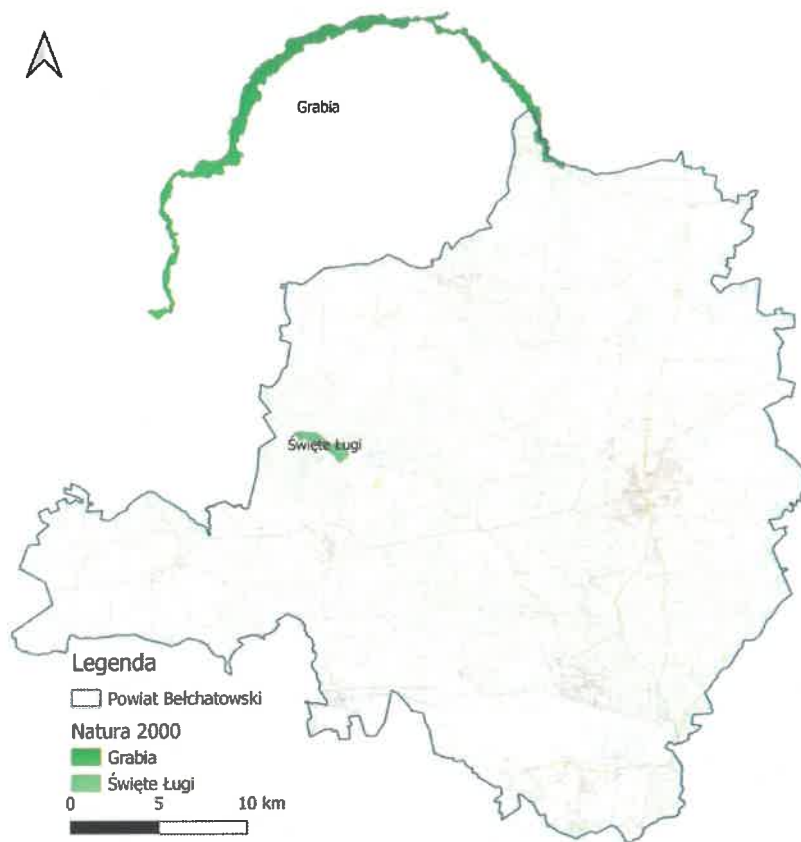
- Obszary Natura 2000:
  - Święte Ługi;
  - Grabia.
- Park krajobrazowy:
  - Park Krajobrazowy Międzyrzecza Warty i Widawki.
- Obszar chronionego krajobrazu:
  - Doliny Widawki.
- Rezerваты przyrody:
  - Łuszczanowice.
- Zespół przyrodniczo – krajobrazowy:
  - Luciejów.
- Użytki ekologiczne – 121 szt.
- Pomniki przyrody – 36 szt.

Tabela 11. Powierzchnia obszarów chronionych na terenie powiatu bełchatowskiego

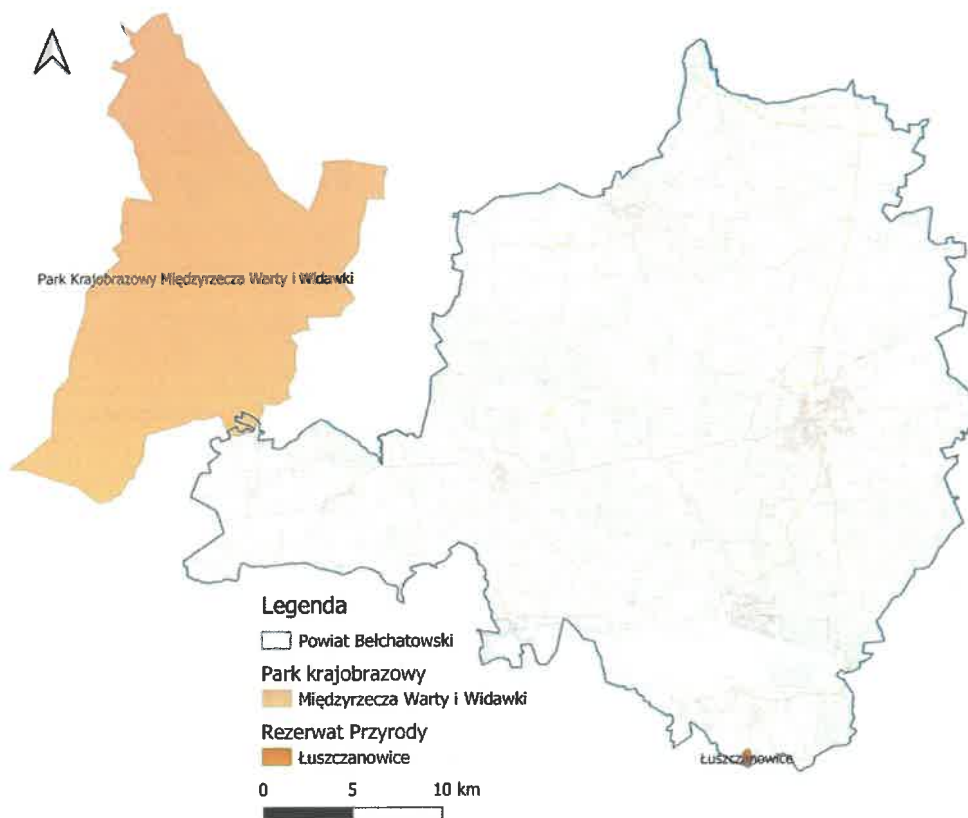
Rok	2021	2022	2023
ogółem [ha]	22 781,63	22 780,91	22 782,92
rezerваты przyrody [ha]	41,26	41,26	41,26
parki krajobrazowe [ha]	97,00	97,00	97,00
obszary chronionego krajobrazu [ha]	22 369,00	22 369,00	22 369,00
użytki ekologiczne [ha]	274,37	273,65	275,66

źródło: GUS

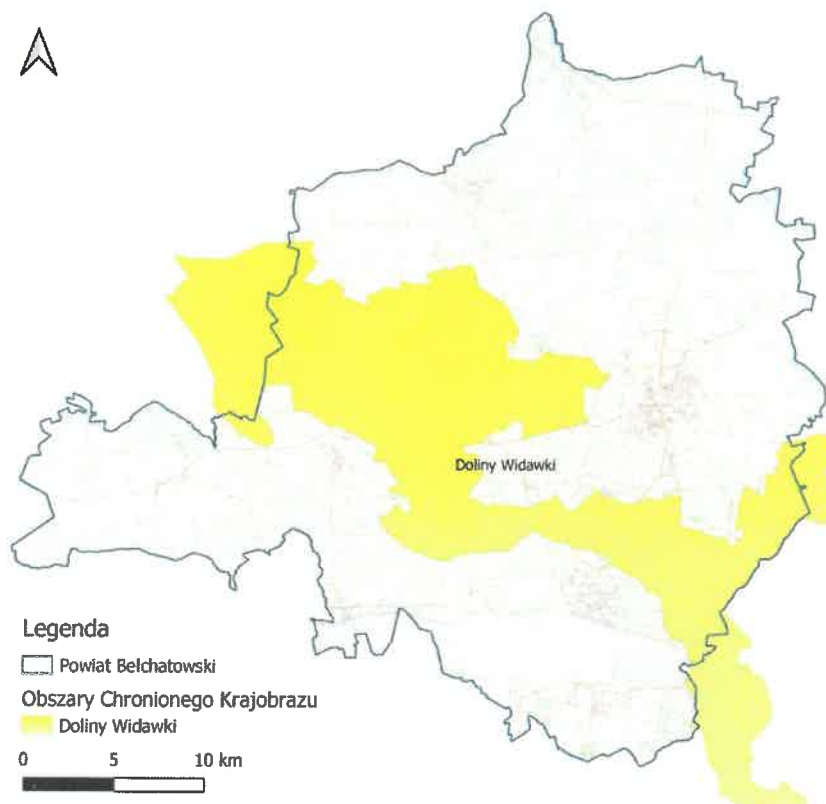

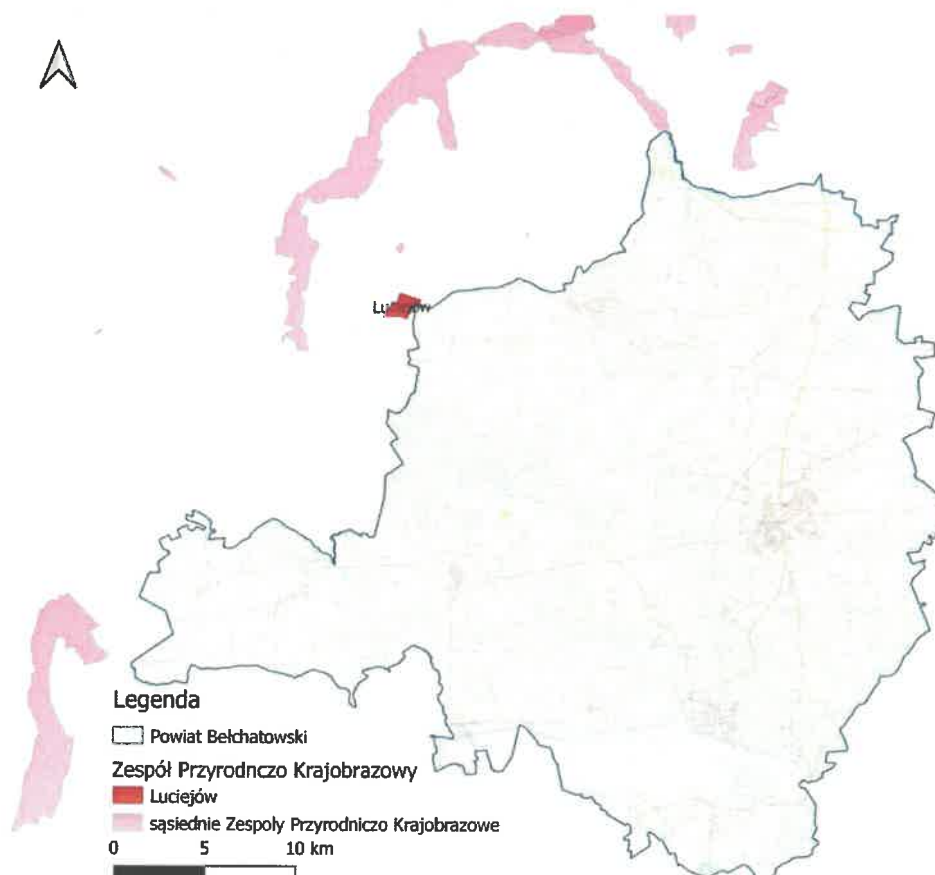
Rysunek 13. Obszary Natura 2000 na terenie powiatu bełchatowskiego
źródło: opracowanie własne

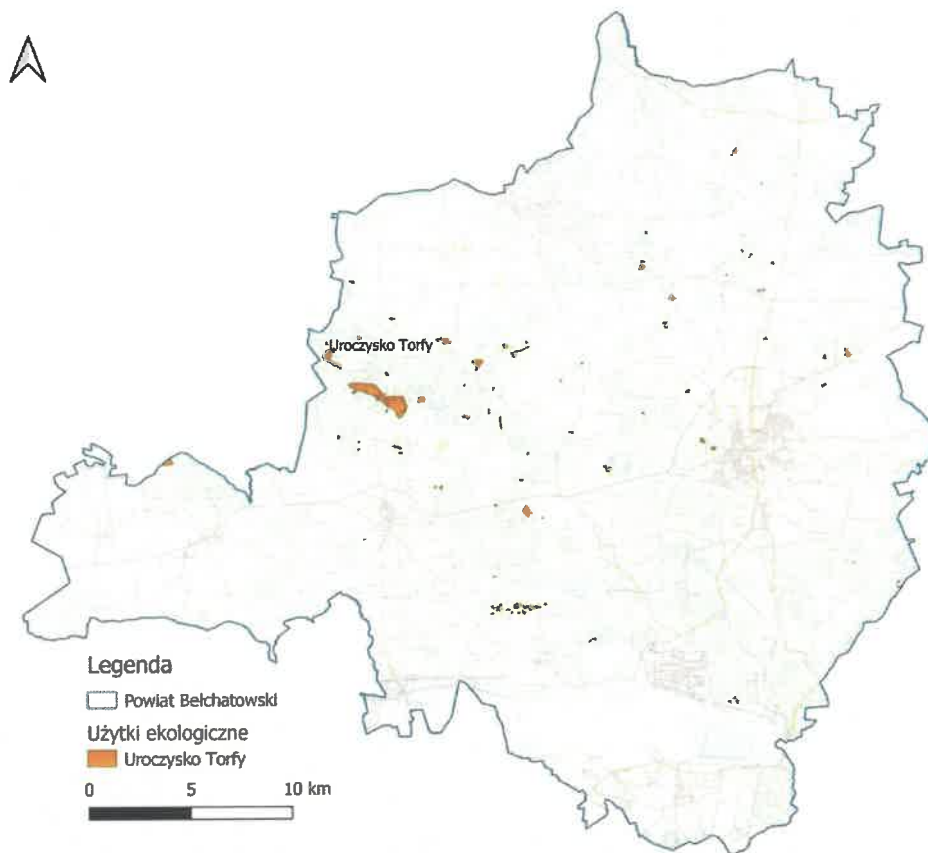
Rysunek 14. Park krajobrazowy oraz rezerwat przyrody na terenie powiatu bełchatowskiego
źródło: opracowanie własne

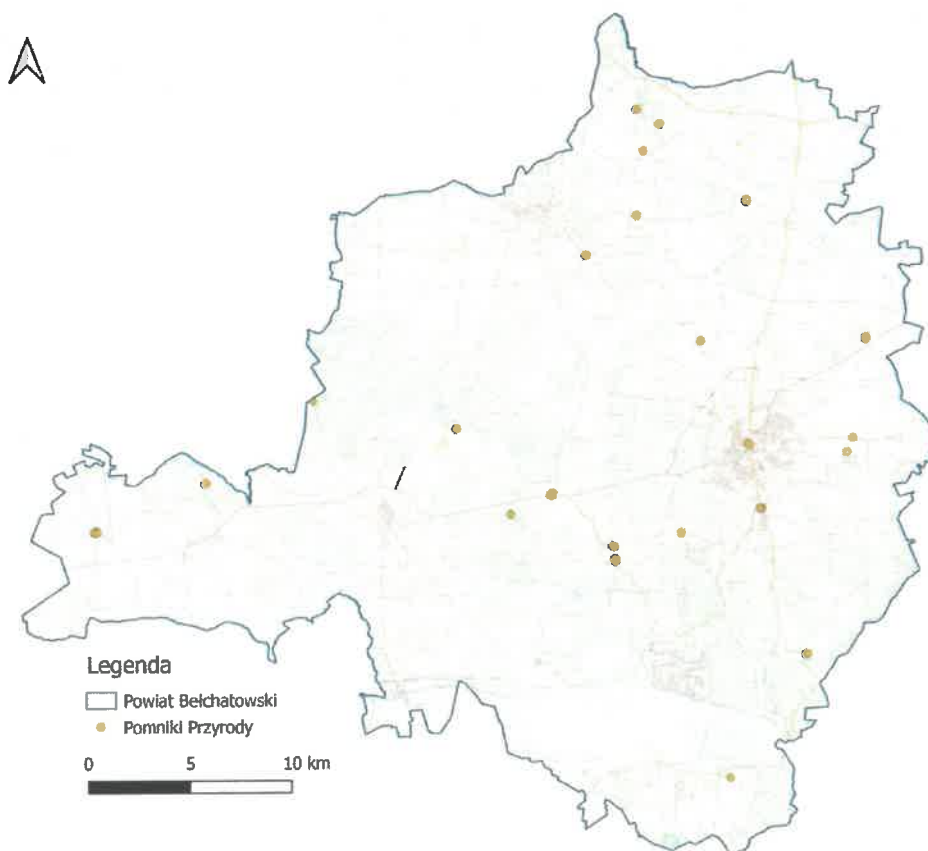
Rysunek 15. Obszar Chronionego Krajobrazu na terenie powiatu bełchatowskiego
źródło: opracowanie własne

Rysunek 16. Zespół przyrodniczo – krajobrazowy na terenie powiatu bełchatowskiego
źródło: opracowanie własne

Rysunek 17. Użytki ekologiczne na terenie powiatu bełchatowskiego
źródło: opracowanie własne

Rysunek 18. Pomniki przyrody na terenie powiatu bełchatowskiego
źródło: opracowanie własne

Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Bełchatowskiego
za lata 2022 – 2023

Tabela 12. Pomniki przyrody znajdujące się na terenie powiatu bełchatowskiego

Lp.	Data ustanowienia	Dane aktu prawnego o utworzeniu, ustanowieniu lub wyznaczeniu	Typ pomnika	Opis pomnika przyrody	Wysokość [m]	Pierśnica [cm]	Lokalizacja
1.	1988-01-14	Zarządzenie Nr 45/87 Wojewody Piotrkowskiego z dnia 15 grudnia 1987 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody	Wieloobiektowy 2 drzewa	Jesion wyniosły – <i>Fraxinus excelsior</i>	25	78	Grocholice, na terenie Parafii Rzymsko-katolickiej (przy kościele)
				Lipa drobnolistna – <i>Tilia cordata</i>	25	74	
2.	1996-11-23	Rozporządzenie Nr 4/96 Wojewody Piotrkowskiego z dnia 4 listopada 1996 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody	Wieloobiektowy 4 drzewa	Jesion wyniosły – <i>Fraxinus excelsior</i>	28	107	Grocholice, przy kościele
				Lipa drobnolistna – <i>Tilia cordata</i>	31	107	
				Lipa drobnolistna – <i>Tilia cordata</i>	16	99	
				Lipa drobnolistna – <i>Tilia cordata</i>	31	156	
3.	1988-01-14	Zarządzenie Nr 45/87 Wojewody Piotrkowskiego z dnia 15 grudnia 1987 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody	Wieloobiektowy 2 drzewa	Lipa drobnolistna – <i>Tilia cordata</i>	25	-	ul. Kościuszki, park miejski
				Lipa drobnolistna – <i>Tilia cordata</i>	27	-	
4.	1988-01-14	Zarządzenie Nr 45/87 Wojewody Piotrkowskiego z dnia 15 grudnia 1987 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody	Wieloobiektowy 6 drzew	Dąb szypułkowy – <i>Quercus robur</i>	25	115	Wielopole, park podworski
				Dąb szypułkowy – <i>Quercus robur</i>	29	116	
				Buk pospolity (Buk zwyczajny) – <i>Fagus sylvatica</i>	28	96	
				Klon pospolity (Klon zwyczajny) – <i>Acer platanoides</i>	28	84	
				Dąb szypułkowy – <i>Quercus robur</i>	32	121	
				Dąb szypułkowy – <i>Quercus robur</i>	30	93	
5.	1988-01-14	Zarządzenie Nr 45/87 Wojewody Piotrkowskiego z dnia 15 grudnia 1987 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody	Wieloobiektowy 4 drzewa	Klon pospolity (Klon zwyczajny) – <i>Acer platanoides</i>	-	-	Łękawa, park przy Szkole Podstawowej
				Klon pospolity (Klon zwyczajny) – <i>Acer platanoides</i>	25	-	
				Klon pospolity (Klon zwyczajny) – <i>Acer platanoides</i>	25	119	
				Dąb szypułkowy – <i>Quercus robur</i>	30	124	

Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Bełchatowskiego
za lata 2022 – 2023

Lp.	Data ustanowienia	Dane aktu prawnego o utworzeniu, ustanowieniu lub wyznaczeniu	Typ pomnika	Opis pomnika przyrody	Wysokość [m]	Pierśnica [cm]	Lokalizacja
6.	1988-01-14	Zarządzenie Nr 45/87 Wojewody Piotrkowskiego z dnia 15 grudnia 1987 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody	Jednoobiektowy	Lipa drobnolistna – <i>Tilia cordata</i>	15	158	Dobiecin, park
7.	1996-11-23	Rozporządzenie Nr 4/96 Wojewody Piotrkowskiego z dnia 4 listopada 1996 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody	Jednoobiektowy	Dąb szypułkowy – <i>Quercus robur</i>	32	145	Kurnos II
8.	2003-08-28	Uchwała Nr IX/102/2003 Rady Gminy Bełchatów z dnia 28 sierpnia 2003 r. w sprawie uznania za pomnik przyrody	Jednoobiektowy	Dąb szypułkowy – <i>Quercus robur</i>	30	173	rośnie ok. 40 m od skraju lasu, w pobliżu leśniczówki
9.	1988-01-14	Zarządzenie Nr 45/87 Wojewody Piotrkowskiego z dnia 15 grudnia 1987 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody	Jednoobiektowy	Dąb szypułkowy – <i>Quercus robur</i>	-	-	Józefów teren parku zabytkowego
10.	1988-01-14	Zarządzenie Nr 45/87 Wojewody Piotrkowskiego z dnia 15 grudnia 1987 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody	Jednoobiektowy	Dąb szypułkowy – <i>Quercus robur</i>	-	-	Józefów teren parku zabytkowego
11.	1988-01-14	Zarządzenie Nr 45/87 Wojewody Piotrkowskiego z dnia 15 grudnia 1987 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody	Wieloobiektowy 7 drzew	Dąb szypułkowy – <i>Quercus robur</i>	32	121	Głupice, park RSP
				Dąb szypułkowy – <i>Quercus robur</i>	8	121	
				Dąb szypułkowy – <i>Quercus robur</i>	34	185	
				Dąb szypułkowy – <i>Quercus robur</i>	32	111	
				Dąb szypułkowy – <i>Quercus robur</i>	25	110	
				Dąb szypułkowy – <i>Quercus robur</i>	32	162	
12.	1996-11-23	Rozporządzenie Nr 4/96 Wojewody Piotrkowskiego z dnia 4 listopada 1996 r. w sprawie	Wieloobiektowy 21 drzew	Dąb szypułkowy – <i>Quercus robur</i>	30	134	Kaszewice, cmentarz
				Dąb szypułkowy – <i>Quercus robur</i>	22	96	
				Dąb szypułkowy – <i>Quercus robur</i>	20	86	

Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Betchataowskiego
za lata 2022 – 2023

Lp.	Data ustanowienia	Dane aktu prawnego o utworzeniu, ustanowieniu lub wyznaczeniu	Typ pomnika	Opis pomnika przyrody	Wysokość [m]	Pierśnica [cm]	Lokalizacja
		uznania za pomniki przyrody		Dąb szypułkowy – <i>Quercus robur</i>	20	75	
				Dąb szypułkowy – <i>Quercus robur</i>	28	62	
				Dąb szypułkowy – <i>Quercus robur</i>	25	78	
				Dąb szypułkowy – <i>Quercus robur</i>	25	88	
				Dąb szypułkowy – <i>Quercus robur</i>	15	53	
				Dąb szypułkowy – <i>Quercus robur</i>	18	61	
				Dąb szypułkowy – <i>Quercus robur</i>	18	62	
				Dąb szypułkowy – <i>Quercus robur</i>	21	51	
				Dąb szypułkowy – <i>Quercus robur</i>	20	83	
				Dąb szypułkowy – <i>Quercus robur</i>	27	56	
				Dąb szypułkowy – <i>Quercus robur</i>	18	73	
				Dąb szypułkowy – <i>Quercus robur</i>	18	81	
				Dąb szypułkowy – <i>Quercus robur</i>	18	68	
				Dąb szypułkowy – <i>Quercus robur</i>	18	84	
				Dąb szypułkowy – <i>Quercus robur</i>	20	88	
				Dąb szypułkowy – <i>Quercus robur</i>	20	76	
				Dąb szypułkowy – <i>Quercus robur</i>	18	75	
				Dąb szypułkowy – <i>Quercus robur</i>	22	75	
				Dąb szypułkowy – <i>Quercus robur</i>	25	91	
				Dąb szypułkowy – <i>Quercus robur</i>	28	86	
13.	1996-11-23	Rozporządzenie Nr 4/96 Wojewody Piotrkowskiego z dnia 4 listopada 1996 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody	Wielobiektowy 12 drzew	Dąb szypułkowy – <i>Quercus robur</i>	21	91	Kaszewice, przy kościele
				Dąb szypułkowy – <i>Quercus robur</i>	25	68	
				Dąb szypułkowy – <i>Quercus robur</i>	25	86	

Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Bełchatowskiego
za lata 2022 – 2023

Lp.	Data ustanowienia	Dane aktu prawnego o utworzeniu, ustanowieniu lub wyznaczeniu	Typ pomnika	Opis pomnika przyrody	Wysokość [m]	Pierśnica [cm]	Lokalizacja
14.	2005-06-04	Uchwała Nr 17/XIX/05 Rady Gminy Kluki z dnia 26 kwietnia 2005 r. w sprawie uznania za pomnik przyrody	Jednoobiektowy	Dąb szypułkowy – <i>Quercus robur</i>	16	89	Leśnictwo Kluki, oddział 190a
				Dąb szypułkowy – <i>Quercus robur</i>	27	94	
				Dąb szypułkowy – <i>Quercus robur</i>	25	70	
				Dąb szypułkowy – <i>Quercus robur</i>	25	91	
				Dąb szypułkowy – <i>Quercus robur</i>	20	140	
				Lipa drobnolistna – <i>Tilia cordata</i>	27	123	
				Lipa drobnolistna – <i>Tilia cordata</i>	26	104	
				Dąb szypułkowy – <i>Quercus robur</i>	25	91	
15.	1998-03-06	Rozporządzenie Wojewody Sieradzkiego z dnia 3 lutego 1998 r. w sprawie uznania za pomnik przyrody	Jednoobiektowy	Dąb szypułkowy – <i>Quercus robur</i>	-	162	Wola Wiązowa, teren przykościelny dz. Nr 26
				Grab zwyczajny (<i>Grab pospolity</i>) – <i>Carpinus betulus</i>	16	62	Wola Wiązowa, teren przykościelny dz. Nr 26
16.	1998-03-06	Rozporządzenie Wojewody Sieradzkiego z dnia 3 lutego 1998 r. w sprawie uznania za pomnik przyrody	Wieloobiektowy 23 drzewa	Grab zwyczajny (<i>Grab pospolity</i>) – <i>Carpinus betulus</i>	18	80	
				Grab zwyczajny (<i>Grab pospolity</i>) – <i>Carpinus betulus</i>	16	43	
				Grab zwyczajny (<i>Grab pospolity</i>) – <i>Carpinus betulus</i>	16	70	
				Grab zwyczajny (<i>Grab pospolity</i>) – <i>Carpinus betulus</i>	16	53	
				Grab zwyczajny (<i>Grab pospolity</i>) – <i>Carpinus betulus</i>	14	51	

Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Bełchatowskiego
za lata 2022 – 2023

Lp.	Data ustanowienia	Dane aktu prawnego o utworzeniu, ustanowieniu lub wyznaczeniu	Typ pomnika	Opis pomnika przyrody	Wysokość [m]	Pierśnica [cm]	Lokalizacja
				Grab zwyczajny (Grab pospolity) – <i>Carpinus betulus</i>	14	40	
				Grab zwyczajny (Grab pospolity) – <i>Carpinus betulus</i>	11	68	
				Grab zwyczajny (Grab pospolity) – <i>Carpinus betulus</i>	12	38	
				Grab zwyczajny (Grab pospolity) – <i>Carpinus betulus</i>	15	45	
				Grab zwyczajny (Grab pospolity) – <i>Carpinus betulus</i>	15	38	
				Grab zwyczajny (Grab pospolity) – <i>Carpinus betulus</i>	12	53	
				Grab zwyczajny (Grab pospolity) – <i>Carpinus betulus</i>	16	59	
				Grab zwyczajny (Grab pospolity) – <i>Carpinus betulus</i>	15	76	
				Grab zwyczajny (Grab pospolity) – <i>Carpinus betulus</i>	8	27	
				Grab zwyczajny (Grab pospolity) – <i>Carpinus betulus</i>	12	45	
				Grab zwyczajny (Grab pospolity) – <i>Carpinus betulus</i>	10	33	
				Grab zwyczajny (Grab pospolity) – <i>Carpinus betulus</i>	12	30	
				Grab zwyczajny (Grab pospolity) – <i>Carpinus betulus</i>	11	53	
				Grab zwyczajny (Grab pospolity) – <i>Carpinus betulus</i>	-	65	
				Grab zwyczajny (Grab pospolity) – <i>Carpinus betulus</i>	14	38	

Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Bełchatowskiego
za lata 2022 – 2023

Lp.	Data ustanowienia	Dane aktu prawnego o utworzeniu, ustanowieniu lub wyznaczeniu	Typ pomnika	Opis pomnika przyrody	Wysokość [m]	Pierśnica [cm]	Lokalizacja
17.	1998-03-06	Rozporządzenie Wojewody Sieradzkiego z dnia 3 lutego 1998 r. w sprawie uznania za pomnik przyrody	Wieloobiektowy 5 drzew	Grab zwyczajny (<i>Grab pospolity</i>) – <i>Carpinus betulus</i>	18	45	Wola Wiązowa, teren przykościelny dz. Nr 26
				Grab zwyczajny (<i>Grab pospolity</i>) – <i>Carpinus betulus</i>	15	70	
				Cis pospolity – <i>Taxus baccata</i>	-	65	
				Cis pospolity – <i>Taxus baccata</i>	-	57	
				Cis pospolity – <i>Taxus baccata</i>	-	84	
				Cis pospolity – <i>Taxus baccata</i>	-	61	
				Cis pospolity – <i>Taxus baccata</i>	-	61	
18.	1998-03-06	Rozporządzenie Wojewody Sieradzkiego z dnia 3 lutego 1998 r. w sprawie uznania za pomnik przyrody	Jednoobiektowy	Lipa drobnolistna – <i>Tilia cordata</i>	-	164	Dębina dz. Nr 208
19.	1996-11-04	Rozporządzenie Nr 4/96 Wojewody Piotrkowskiego z dnia 4 listopada 1996 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody	Wieloobiektowy 2 drzewa	Dąb szypułkowy – <i>Quercus robur</i>	-	59	Przy drodze Lubiec-Parzno na terenie Leśnictwa Podlesie
				Dąb szypułkowy – <i>Quercus robur</i>	-	164	
20.	1996-11-23	Rozporządzenie Nr 4/96 Wojewody Piotrkowskiego z dnia 4 listopada 1996 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody	Wieloobiektowy 225 drzew	Brzoza brodawkowata – <i>Betula pendula</i>	-	-	rosną po obydwu stronach drogi wojewódzkiej nr 483 Łask – Szczęrców – Częstochowa, w miejscowości Zagadki
21.	1988-01-14	Zarządzenie Nr 45/87 Wojewody Piotrkowskiego z dnia 15 grudnia 1987 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody	Jednoobiektowy	Wiąz szypułkowy – <i>Ulmus laevis</i>	-	-	Kociszew, grunty Gminnej Spółdzielni „Samopomoc Chłopska” w Żelowie
22.	1998-08-19	Rozporządzenie Nr 5/98 Wojewody Piotrkowskiego z dnia 3 lipca 1998 r. w sprawie zmiany rozporządzenia dotyczącego uznania za pomniki przyrody	Wieloobiektowy 2 drzewa	Wiąz pospolity (<i>Wiąz polny</i>) – <i>Ulmus minor</i>	25	115	Łubadzice, przy kościele Parafii Rzymsko-Katolickiej w Łubadzicach
				Wiąz pospolity (<i>Wiąz polny</i>) – <i>Ulmus minor</i>	22	89	

Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Bełchatowskiego
za lata 2022 – 2023

Lp.	Data ustanowienia	Dane aktu prawnego o utworzeniu, ustanowieniu lub wyznaczeniu	Typ pomnika	Opis pomnika przyrody	Wysokość [m]	Pierśnica [cm]	Lokalizacja
23.	1998-08-19	Rozporządzenie Nr 5/98 Wojewody Piotrkowskiego z dnia 3 lipca 1998 r. w sprawie zmiany rozporządzenia dotyczącego uznania za pomniki przyrody	Jednoobiektowy	Lipa drobnolistna – <i>Tilia cordata</i>	-	167	Bujny Szlacheckie, grunt P. A. Kot
24.	2013-05-02	Uchwała NR XXXVI/284/2013 Rady Miejskiej w Żelowie z dn. 15.03.2013 r. w sprawie ustanowienia drzew za pomniki przyrody	Jednoobiektowy	Klon pospolity (Klon zwyczajny) – <i>Acer platanoides</i>	23	86	Zagłówki, działka 286/1
25.	2013-05-02	Uchwała NR XXXVI/284/2013 Rady Miejskiej w Żelowie z dn. 15.03.2013 r. w sprawie ustanowienia drzew za pomniki przyrody	Jednoobiektowy	Klon pospolity (Klon zwyczajny) – <i>Acer platanoides</i>	23	89	Zagłówki, działka 286/1
26.	2016-03-08	UCHWAŁA NR XIV/140/2016 RADY MIEJSKIEJ W ŻELOWIE z dnia 29 stycznia 2016 r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody	Jednoobiektowy	Dąb szypułkowy – <i>Quercus robur</i>	28	95	Rośnie na terenie nieruchomości nr 170/2 obręb Pawłowa, gmina Żelów
27.	1998-03-06	Rozporządzenie Wojewody Sieradzkiego z dnia 3 lutego 1998 r. w sprawie uznania za pomnik przyrody	Jednoobiektowy	Lipa drobnolistna – <i>Tilia cordata</i>	-	89	Wola Wiązowa, teren przykościelny dz. Nr 10
28.	2022-10-04	Uchwała nr XLI/429/22 Rady Gminy Szczerców z dnia 26 sierpnia 2022 r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody	Jednoobiektowy	Dąb szypułkowy – <i>Quercus robur</i>	37	144	Pomnik znajduje się na terenie działki nr 222/1 z obrębu Dubie
29.	2008-04-17	Rozporządzenie Nr 5/2008 Wojewody Łódzkiego z dnia 25 marca 2008 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody	Jednoobiektowy	Kasztanowiec zwyczajny (Kasztanowiec biały) – <i>Aesculus hippocastanum</i>	-	80	na terenie posesji nr 52, nr ewid. działki 470/64
30.	2008-04-17	Rozporządzenie Nr 5/2008 Wojewody Łódzkiego z dnia 25	Jednoobiektowy	Kasztanowiec zwyczajny (Kasztanowiec biały) – <i>Aesculus</i>	-	309	w miejscowości Kluki, na terenie posesji nr 52, nr

Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Bechatawskiego
za lata 2022 – 2023

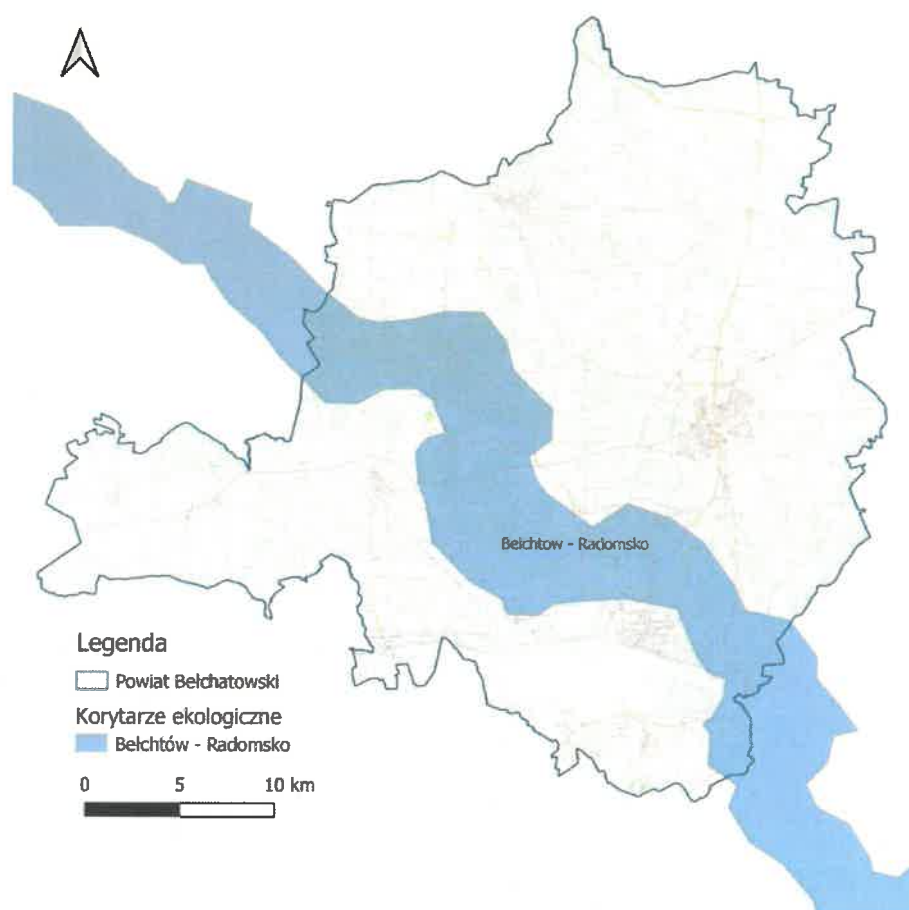
Lp.	Data ustanowienia	Dane aktu prawnego o utworzeniu, ustanowieniu lub wyznaczeniu	Typ pomnika	Opis pomnika przyrody	Wysokość [m]	Pierśnica [cm]	Lokalizacja
		marca 2008 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody		<i>hippocastanum</i>			ewid. działki 470/64
31.	2008-04-17	Rozporządzenie Nr 5/2008 Wojewody Łódzkiego z dnia 25 marca 2008 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody	Jednoobiektowy	Jesion wyniosły – <i>Fraxinus excelsior</i>	-	99	na terenie posesji nr 52, nr ewid. działki 470/64
32.	2008-04-17	Rozporządzenie Nr 5/2008 Wojewody Łódzkiego z dnia 25 marca 2008 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody	Jednoobiektowy	Buk pospolity (Buk zwyczajny) – <i>Fagus sylvatica</i>	-	131	miejsowość Kluki, na terenie posesji nr 52, nr ewid. działki 470/64
33.	2008-04-17	Rozporządzenie Nr 5/2008 Wojewody Łódzkiego z dnia 25 marca 2008 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody	Jednoobiektowy	Klon srebrzysty – <i>Acer saccharinum</i>	-	73	miejsowość Kluki, na terenie posesji nr 52, nr ewid. działki 470/64
34.	2008-04-17	Rozporządzenie Nr 5/2008 Wojewody Łódzkiego z dnia 25 marca 2008 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody	Jednoobiektowy	Klon srebrzysty – <i>Acer saccharinum</i>	-	69	miejsowość Kluki, na terenie posesji nr 52, nr ewid. działki 470/64
35.	2008-04-17	Rozporządzenie Nr 5/2008 Wojewody Łódzkiego z dnia 25 marca 2008 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody	Jednoobiektowy	Olsza czarna – <i>Alnus glutinosa</i>	-	111	w miejscowości Kluki, na terenie posesji nr 52, nr ewid. działki 470/64
36.	2022-11-05	Uchwała nr LIII/653/2022 Rady Gminy Kleszczów z dnia 29 września 2022 r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody w Łękińsku	Jednoobiektowy	Sosna zwyczajna (Sosna pospolita) – <i>Pinus sylvestris</i>	-	95	Pomnik znajduje się na terenie działki ewidencyjnej o numerze 425/2 w miejscowości Łękińsko, stanowiącej własność Powiatu Bechatawskiego

źródło: crfop.gdos.gov.pl

2.8.2. Korytarze ekologiczne

Korytarze ekologiczne to formacje umożliwiające migracje licznych gatunków zwierząt, roślin, a nawet grzybów między siedliskami. Tworzone są przez liniowe pasy lasów, tereny porośnięte krzewami lub trawami. Korytarz ekologiczny powinien umożliwiać migracje w celu realizacji przynajmniej jednej z potrzeb:

- przemieszczenie się w ramach dobowej aktywności, itp. w celu szukania pożywienia;
- migracje sezonowe następujące cyklicznie wraz ze zmianami pór roku;
- rozproszenie (dyspersję) młodych osobników;
- przemieszczenie się w odpowiedzi na niekorzystne zmiany w siedlisku, itp. zmiany klimatyczne;
- przemieszczenie się w ramach mieszania się populacji, itp. w czasie godów.

Rysunek 19. Korytarze ekologiczne na terenie powiatu bełchatowskiego
źródło: opracowanie własne

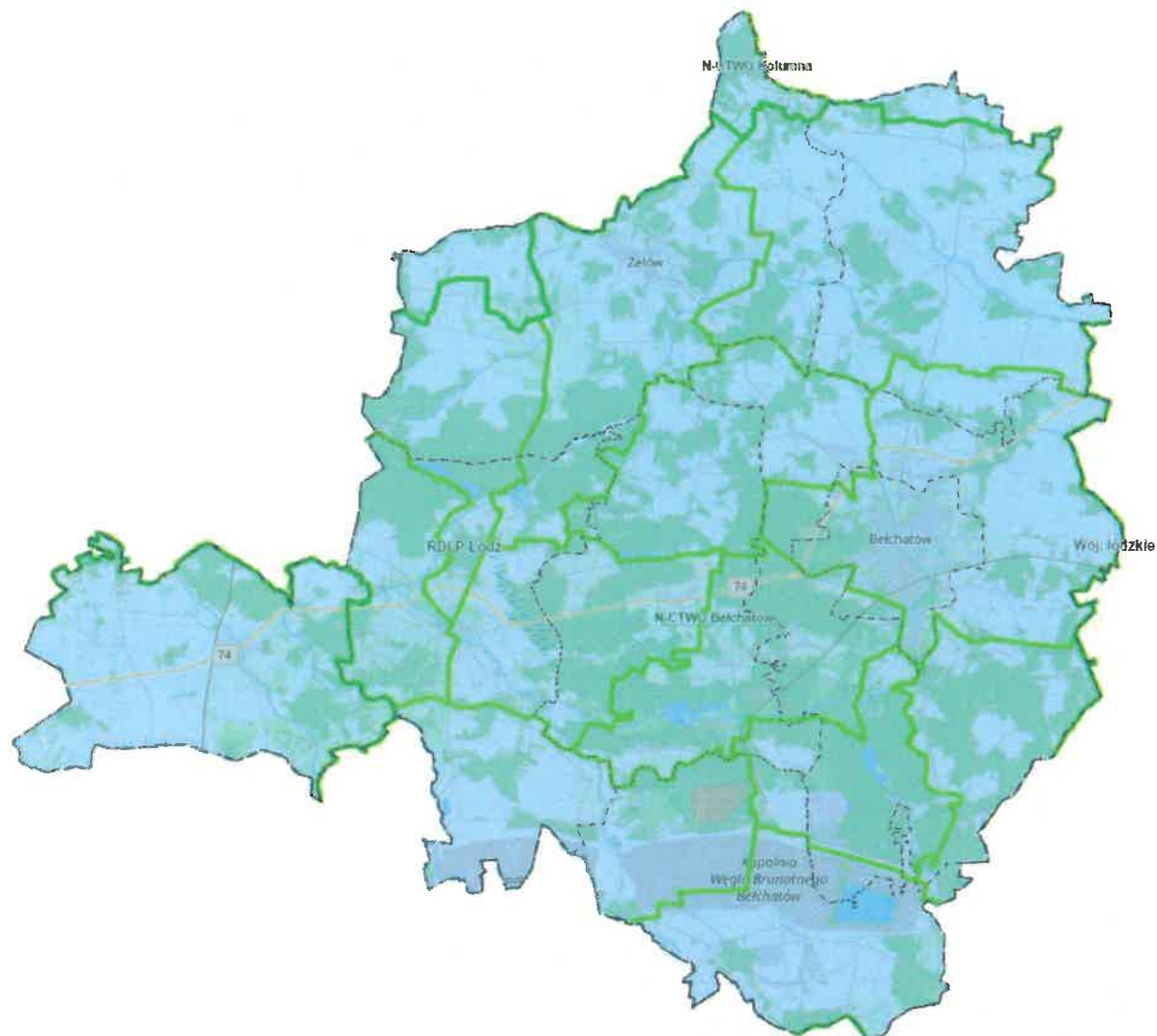
2.8.3. Lasy

Z danych Głównego Urzędu Statystycznego wynika, iż powierzchnia gruntów leśnych na terenie powiatu bełchatowskiego w 2023 roku wynosi 28 587,18 ha, co daje lesistość na poziomie 29,1 % (średnia krajowa wynosi 29,6 %). Strukturę gruntów leśnych na terenie powiatu bełchatowskiego przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 13. Struktura gruntów leśnych i terenów zieleni na terenie powiatu bełchatowskiego

Rok		2021	2022	2023
Powierzchnia gruntów leśnych ogółem	ha	28 627,27	28 388,83	28 587,18
Lesistość	%	29,1	28,9	29,1
Grunty leśne publiczne ogółem	ha	14 992,27	15 028,83	15 260,18
Grunty leśne publiczne Skarbu Państwa	ha	14 740,61	14 773,58	15 010,60
Grunty leśne publiczne Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych	ha	14 273,14	14 311,12	14 344,95
Grunty leśne prywatne	ha	13 635,00	13 360,00	13 327,00
Powierzchnia lasów	ha	28 200,88	27 960,80	28 158,74
Parki spacerowo – wypoczynkowe	szt.	9	9	9
	ha	87,49	87,49	87,49
Zieleńce	szt.	76	76	76
	ha	60,14	60,14	60,14
Zieleń uliczna	ha	28,40	28,40	28,40
Tereny zieleni osiedlowej	ha	52,65	48,30	48,30
Parki, zieleńce i tereny zieleni osiedlowej	ha	200,28	195,93	195,93

źródło: GUS

Rysunek 20. Lasy na terenie powiatu bełchatowskiego
źródło: www.bdl.lasy.gov.pl/portal/mapy/, opracowanie własne

2.9. Budowa geologiczna i zasoby kopalin

Powiat bełchatowski położony jest w południowej części kredowej niecki łódzkiej, w niewielkiej odległości od jurajskiej elewacji przedborsko-radomszczańskiej. Od zachodu nieckę kredową ogranicza monoklina śląsko-krakowska. Południowa część powiatu znajduje się w strefie przylegającej do głównej dyslokacji – rowu Kleszczowa. Najstarszymi utworami nawierconymi w obrębie powiatu bełchatowskiego są osady triasu dolnego – pstrego piaskowca reprezentowanego przez iłowce, piaskowce, piaskowce mułowcowe oraz retu wykształconego w postaci dolomitów marglistych z gipsem i wapieniami. Trias środkowy reprezentują anhydryty, dolomity margliste i iłowce. Trias górny – kajper i retyk wykształcone są w postaci naprzemianległych osadów igłowcowi – mułowcowych z wtrąceniami gipsów. Jurę dolną reprezentują mułowce, piaskowce mułowcowe i iłowce, a jurę środkową: mułowce i piaskowce wapniste oraz dolomity.

Jura górna wykształcona jest w postaci dolomitów i margli mułowcowych. Miąższość osadów jury wynosi ponad 1000 m. Utwory kredy dolnej reprezentowane są przez osady albu dolnego, środkowego i niższej części górnego wykształcone w postaci piaskowców. Kredę górną budują utwory najwyższej części albu górnego, cenomanu, turonu, koniak, santonu, kampanu i mastrychtu wykształcone, jako wapienie margliste, wapienie, opoki i margle. Osady trzeciorzędu to piaski drobnoziarniste z domieszką mułków niebieskozielonych i zielonych, występujące w formach zapadliskowych bądź w zagłębieniach erozyjnodenudacyjnych. Ich miąższość jest zróżnicowana i ściśle związana z tektoniką podłoża mezozoicznego. Osady czwartorzędu występują na całym obszarze arkusza Bełchatów. Miąższość czwartorzędu jest zróżnicowana i wynosi przeciętnie 25-30 m. Zlodowacenia środkowopolskie w obrębie arkusza Bełchatów są reprezentowane przez osady stadiału maksymalnego, interstadiału pilickiego i stadiału mazowiecko-podlaskiego. Utwory tych zlodowaceń występują na obszarze całego arkusza i należą do nich różnorodne osady z różnych środowisk sedymentacyjnych, a więc są to: piaski i żwiry wodnolodowcowe, mułki zastoiskowe, gliny zwałowe, piaski z domieszką żwirów i głazami moren czołowych.¹

Wykaz złóż surowców w obrębie, których leży powiat bełchatowski przedstawiono w tabeli opracowanej na podstawie danych Państwowego Instytutu Geologicznego – Państwowego Instytutu Badawczego.

---

¹ Objasnienia do mapy geosrodowiskowej Polski, Arkusz Bełchatów (700)

Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Bełchatowskiego
za lata 2022 – 2023

Tabela 14. Wykaz złóż surowców zlokalizowanych na terenie powiatu bełchatowskiego

Lp.	ID złoża	Nazwa złoża	Forma złoża	Sposób eksploatacji	Kopalina wg Nkz	Powierzchnia złoża [ha]	Stan zagospodarowania	Wydobycie stan na 2022 rok [t]	Wydobycie stan na 2023 rok [t]
1.	WB 451	Bełchatów-pole Bełchatów	pokładowa	odkrywkowy	b.d.	99 999,99	złóże o zasobach szacunkowych	3 524	2 139
2.	WB 464	Bełchatów-pole Kamieńsk	pokładowa	b.d.	Złóża węgla brunatnych	161,46	złóże rozpoznane szczegółowo	-	-
3.	WB 465	Bełchatów-pole Szczerców	pokładowa	odkrywkowy	Złóża glin ceramicznych budowlanej i pokrewnych	b.d.	złóże o zasobach szacunkowych	40 735	30 867
4.	IB 11851	Bujny Szlacheckie	pokładowa	odkrywkowy	Złóża kopalin ceglarskich	1,84	złóże eksploatowane okresowo	-	-
5.	KN 3681	Bukowa	pokładowa	odkrywkowy	Złóża kruszyw naturalnych i materiałów pokrewnych	10,91	eksploatacja złoża zaniechana	-	-
6.	KN 15199	Bukowa II	pokładowa	odkrywkowy	Złóża piasków pozostałych	19,37	złóże eksploatowane okresowo	-	-
7.	KN 20773	Bukowie Górne I	gniazdowa	odkrywkowy	Złóża piasków budowlanych	1,92	złóże rozpoznane szczegółowo	-	-
8.	KN 11505	Cisza	pokładowa	podziemny	Złóża piasków budowlanych	1,76	złóże rozpoznane szczegółowo	-	-
9.	KN 7427	Dobiecin	wydma	odkrywkowy	Złóża piasków budowlanych	1,12	złóże rozpoznane szczegółowo	-	-
10.	KN 3716	Dobrzelów	pokładowa	odkrywkowy	Złóża piasków budowlanych	0,72	złóże rozpoznane szczegółowo	-	-
11.	IB 14720	Drużbice – 1	pokładowa	odkrywkowy	Złóża kopalin ceglarskich	1,03	złóże rozpoznane szczegółowo	-	-
12.	KN 17783	Drużbice I	pokładowa	odkrywkowy	Złóża piasków budowlanych	5,14	złóże rozpoznane szczegółowo	-	-
13.	KN 1568	Góry Borowskie	pokładowa	odkrywkowy	Złóża piasków budowlanych	30,64	złóże rozpoznane wstępnie	-	-
14.	KN 3692	Grębociny	gniazdowa	odkrywkowy	Złóża piasków budowlanych	1,54	złóże rozpoznane szczegółowo	-	-

Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Bełchatowskiego
za lata 2022 – 2023

Lp.	ID złoża	Nazwa złoża	Forma złoża	Sposób eksploatacji	Kopalina wg Nkz	Powierzchnia złoża [ha]	Stan zagospodarowania	Wydobycie stan na 2022 rok [t]	Wydobycie stan na 2023 rok [t]
15.	KN 8885	Janina-Michałów	gniadzowa	odkrywkowy	Złoże piasków budowlanych	2,14	eksploatacja złoża zaniechana	-	-
16.	KN 17282	Kaszewice	pokładowa	odkrywkowy	Złoże piasków budowlanych	3,74	złoże rozpoznane szczegółowo	-	-
17.	WT 15792	Kleszczów GT-1	-	-	-	-	Wody termalne (cieplice)	-	-
18.	KN 10692	Kocielizna-2	pokładowa	odkrywkowy	Złoże piasków budowlanych	1,94	eksploatacja złoża zaniechana	-	-
19.	IB 6842	Kociszew II	pokładowa	odkrywkowy	Złoże glin ceramicznych budowlanej i pokrewnych	-	eksploatacja złoża zaniechana	-	-
20.	PC 2743	Kodrań	wydma	odkrywkowy	Złoże piasków przem.-materiałów wapienno-piaskowych (silikatowych)	75,58	złoże rozpoznane wstępnie	-	-
21.	IB 5791	Kociszew II	pokładowa	odkrywkowy	Złoże glin ceramicznych budowlanej i pokrewnych	2,69	eksploatacja złoża zaniechana	-	-
22.	IB 5665	Kolonia Kociszew III	soczewkowa	odkrywkowy	Złoże kopalni ceglarskich	0,70	eksploatacja złoża zaniechana	-	-
23.	IB 5755	Kolonia Kociszew IV	pokładowa	odkrywkowy	Złoże kopalni ceglarskich	0,71	eksploatacja złoża zaniechana	-	-
24.	IB 6605	Kolonia Kociszew V	pokładowa	odkrywkowy	Złoże glin ceramicznych budowlanej i pokrewnych	1,29	eksploatacja złoża zaniechana	-	-
25.	IB 7777	Kolonia Kociszew VII	pokładowa	odkrywkowy	Złoże glin ceramicznych budowlanej i pokrewnych	1,69	eksploatacja złoża zaniechana	-	-
26.	KN 10096	Kuźnica Kaszewska II	pokładowa	odkrywkowy	Złoże piasków poza piaskami szklarskimi	3,33	eksploatacja złoża zaniechana	-	-
27.	KN 15741	Kuźnica Kaszewska VI	pokładowa	odkrywkowy	Złoże piasków budowlanych	0,86	złoże eksploatowane okresowo	-	-
28.	KN 15740	Kuźnica Kaszewska VII	pokładowa	odkrywkowy	Złoże piasków budowlanych	1,56	złoże eksploatowane okresowo	-	-

Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Betchatawskiego
za lata 2022 – 2023

Lp.	ID złoża	Nazwa złoża	Forma złoża	Sposób eksploatacji	Kopalina wg Nkz	Powierzchnia złoża [ha]	Stan zagospodarowania	Wydobycie stan na 2022 rok [t]	Wydobycie stan na 2023 rok [t]
29.	PC 2744	Lubiec	pokładowa	odkrywkowy	Złoże piasków przemieszanych z wapienno-piaskowych (silikatowych)	54,91	złoże rozpoznane szczegółowo	-	-
30.	KN 13704	Ludwików I	pokładowa	odkrywkowy	Złoże piasków budowlanych	4,17	złoże zagospodarowane	32	47
31.	KN 18307	Ludwików II	wydma	odkrywkowy	Złoże piasków budowlanych	2,00	złoże zagospodarowane	2	3
32.	KN 20855	Ludwików III	pokładowa	odkrywkowy	Złoże piasków budowlanych	2,48	Złoże piasków budowlanych	-	-
33.	KN 14792	Osina I	pokładowa	odkrywkowy	Złoże piasków budowlanych	3,67	złoże rozpoznane szczegółowo	-	-
34.	KN 4247	Osina Wschód	b.d.	b.d.	b.d.	99 999,99	złoże o zasobach prognostycznych	-	-
35.	PB 2672	Patoki	wydma	odkrywkowy	Złoże piasków do betonu komórkowego	70,71	złoże rozpoznane wstępnie	-	-
36.	KN 17263	Suchcice I	pokładowa	odkrywkowy	Złoże piasków budowlanych	3,05	złoże rozpoznane szczegółowo	-	-
37.	KN 3718	Szczerców	pokładowa	odkrywkowy	Złoże kruszyw naturalnych i materiałów pokrewnych	4,01	eksploatacja złoża zaniechana	-	-
38.	KN 15455	Szczerców I	pokładowa	odkrywkowy	Złoże mieszanek żwirowo-piaskowych (pospółki)	0,46	złoże rozpoznane szczegółowo	-	-
39.	KN 8894	Trząs	wydma	odkrywkowy	Złoże piasków budowlanych	2,91	złoże rozpoznane szczegółowo	-	-
40.	TO 9658	Trząs I	pokładowa	odkrywkowy	Złoże torfu	7,53	złoże rozpoznane szczegółowo	-	-
41.	KN 11827	Trząs II	wydma	odkrywkowy	Złoże piasków budowlanych	1,20	złoże eksploatowane okresowo	-	-
42.	KN 11950	Zarzecze	pokładowa	odkrywkowy	Złoże piasków budowlanych	4,08	złoże zagospodarowane	15	7

Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Bełchatowskiego
za lata 2022 – 2023

Lp.	ID złoże	Nazwa złoże	Forma złoże	Sposób eksploatacji	Kopalina wg Nkz	Powierzchnia złoże [ha]	Stan zagospodarowania	Wydobycie stan na 2022 rok [t]	Wydobycie stan na 2023 rok [t]
43.	IB 2251	Zelów	pokładowa	odkrywkowy	Złoże kopalni ceglarskich	36,28	eksploatacja złoże zaniechana	-	-
44.	IB 3148	Zelówek	pokładowa	odkrywkowy	Złoże glin ceramicznej budowlanej i pokrewnych	0,47	eksploatacja złoże zaniechana	-	-
45.	IB 12013	Zelówek 1	pokładowa	odkrywkowy	Złoże glin ceramicznej budowlanej i pokrewnych	1,19	złoże rozpoznane szczegółowo	-	-
46.	IB 9165	Zelówek IV	pokładowa	odkrywkowy	Złoże piasków budowlanych	0,52	złoże rozpoznane szczegółowo	-	-
47.	IB 15192	Zelówek V	pokładowa	odkrywkowy	Złoże glin ceramicznej budowlanej i pokrewnych	1,77	eksploatacja złoże zaniechana	-	-
48.	IB 3138	Zelów-Jersak	pokładowa	odkrywkowy	Złoże glin ceramicznej budowlanej i pokrewnych	6,00	eksploatacja złoże zaniechana	-	-
49.	KN 5147	Zwierzyniec	pokładowa	odkrywkowy	Złoże piasków budowlanych	3,04	złoże rozpoznane szczegółowo	-	-
50.	PB 2671	Żagliny	wydrma	odkrywkowy	Złoże piasków do betonu komórkowego	51,22	złoże rozpoznane wstępnie	-	-
51.	KN 18183	Żłobnica	pokładowa	odkrywkowy	Złoże piasków budowlanych	7,93	złoże rozpoznane szczegółowo	-	-

źródło: Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy

**Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Bełchatowskiego
za lata 2022 – 2023**

Tabela 15. Wykaz złóż surowców skreślonych z bilansu zasobów zlokalizowanych na terenie powiatu bełchatowskiego

Lp.	ID złoża	Nazwa złoża	Forma złoża	Sposób eksploatacji	Kopalina wg Nkz	Powierzchnia złoża [ha]
1.	KN 3687	Antoniówka	pokładowa	odkrywkowy	Złoże mieszane żwirowo-piaskowych (pospółki)	9,33
2.	KN 3712	Antoniówka II	pokładowa	b.d.	Złoże mieszane żwirowo-piaskowych (pospółki)	9,58
3.	KN 1573	Bełchatów	pokładowa	b.d.	b.d.	198,50
4.	KN 14953	Bukowa I	pokładowa	odkrywkowy	Złoże piasków poza piaskami szklarskimi	1,98
5.	KN 17137	Bukowie Górne	gniadzowa	odkrywkowy	Złoże piasków budowlanych	0,89
6.	IB 3133	Domiechowice	pokładowa	odkrywkowy	Złoże kopalin ceglarskich	8,00
7.	IB 6260	Domiechowice I	pokładowa	odkrywkowy	Złoże glin ceramiki budowlanej i pokrewnych	1,46
8.	IB 3145	Domiechowice II	pokładowa	odkrywkowy	Złoże glin ceramiki budowlanej i pokrewnych	3,01
9.	KN 8566	Grabek	soczewkowa	odkrywkowy	Złoże mieszane żwirowo-piaskowych (pospółki)	0,72
10.	KN 9226	Grabek I	krem	odkrywkowy	Złoże piasków poza piaskami szklarskimi	1,81
11.	KN 9640	Kocielizna 1	pokładowa	odkrywkowy	Złoże piasków poza piaskami szklarskimi	1,04
12.	IB 3156	Kociszew	b.d.	b.d.	Złoże glin ceramiki budowlanej i pokrewnych	99 999,99
13.	IB 6434	Kociszew III	pokładowa	odkrywkowy	Złoże glin ceramiki budowlanej i pokrewnych	2,44
14.	IB 7778	Kolonia Kociszew VI	pokładowa	odkrywkowy	Złoże kopalin ceglarskich	1,31
15.	IB 6619	Kolonia Łobudzice	pokładowa	odkrywkowy	Złoże glin ceramiki budowlanej i pokrewnych	2,92
16.	IB 5655	Kolonia Łuszczanowice	pokładowa	odkrywkowy	Złoże glin ceramiki budowlanej i pokrewnych	0,56
17.	KN 7207	Kolonia Osiny	pokładowa	odkrywkowy	Złoże kopalin ceglarskich	20,54

**Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Bełchatowskiego
za lata 2022 – 2023**

Lp.	ID złoża	Nazwa złoża	Forma złoża	Sposób eksploatacji	Kopalnia wg Nkz	Powierzchnia złoża [ha]
18.	KN 11293	Kolonia Osiny I	pokładowa	odkrywkowy	Złoża piasków budowlanych	0,73
19.	PC 4307	Krasowa	wydma	odkrywkowy	Złoża piasków przem.-materiałów wapienno-piaskowych (silikatowych)	0,66
20.	KN 8826	Kurnos II	pokładowa	odkrywkowy	Złoża piasków budowlanych	0,80
21.	KN 6518	Kuźnica Kaszewska	pokładowa	odkrywkowy	Złoża piasków budowlanych	3,00
22.	KN 7823	Kuźnica Kaszewska I	pokładowa	odkrywkowy	Złoża piasków budowlanych	4,65
23.	KN 7332	Kuźnica Kaszewska III	wydma	odkrywkowy	Złoża piasków budowlanych	0,86
24.	KN 11515	Kuźnica Kaszewska IV	pokładowa	odkrywkowy	Złoża piasków budowlanych	1,77
25.	KN 12148	Kuźnica Kaszewska V	pokładowa	odkrywkowy	Złoża piasków poza piaskami szklarskimi	1,59
26.	KN 9490	Ludwików	pokładowa	odkrywkowy	Złoża piasków budowlanych	1,44
27.	IB 3159	Łobudzice	pokładowa	odkrywkowy	Złoża glin ceramiki budowlanej i pokrewnych	1,50
28.	KN 7559	Oleśnik	soczewkowa	odkrywkowy	Złoża piasków budowlanych	6,81
29.	KN 7072	Osina	soczewkowa	odkrywkowy	Złoża mieszanek żwirowo-piaskowych (pospółki)	4,30
30.	KN 17136	Suchcice	gniazdowa	odkrywkowy	Złoża piasków budowlanych	1,07
31.	IB 3139	Szczercowska Wieś	pokładowa	odkrywkowy	Złoża glin ceramiki budowlanej i pokrewnych	0,65
32.	KN 6875	Wola Kruszyńska	wydma	odkrywkowy	Złoża piasków budowlanych	1,34
33.	KN 7824	Wola Kruszyńska I	pokładowa	odkrywkowy	Złoża piasków budowlanych	2,66
34.	KN 7987	Wola Kruszyńska II	pokładowa	odkrywkowy	Złoża piasków budowlanych	1,43

Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Betcheatowskiego
za lata 2022 – 2023

Lp.	ID złoża	Nazwa złoża	Forma złoża	Sposób eksploatacji	Kopalina wg Nkz	Powierzchnia złoża [ha]
35.	KN 14296	Zarzecze I	pokładowa	odkrywkowy	Złoża piasków budowlanych	1,94
36.	IB 4945	Zelów 1 i 2	pokładowa	odkrywkowy	Złoża glin ceramiki budowlanej i pokrewnych	0,69
37.	IB 6760	Zelówek 34	pokładowa	odkrywkowy	Złoża glin ceramiki budowlanej i pokrewnych	1,30
38.	IB 6355	Zelówek 36	pokładowa	odkrywkowy	Złoża kopalin ceglarskich	0,96
39.	IB 3149	Zelówek II	pokładowa	odkrywkowy	Złoża glin ceramiki budowlanej i pokrewnych	0,78
40.	IB 7002	Zelówek-Bocianicha	pokładowa	odkrywkowy	Złoża kopalin ceglarskich	1,26

źródło: Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy

2.10. Gleby

Klasy bonitacyjne gleb ornych sieci monitoringu chemizmu gleb:

- klasa I – gleby orne najlepsze;
- klasa II – gleby orne bardzo dobre;
- klasa IIIa – gleby orne dobre;
- klasa IIIb – gleby orne średnio dobre;
- klasa IVa – gleby orne średniej jakości – lepsze;
- klasa IVb – gleby orne średniej jakości – gorsze;
- klasa V – gleby orne słabe;
- klasa VI – gleby orne najslabsze.

W strukturze pokrywy glebowej na terenie powiatu bełchatowskiego dominują gleby brunatne wylugowane, biellicowe, pseudobiellicowe, czarne ziemie, mady oraz gleby bagienne. Podłoże biellicowe, piaskowe i piaskowo-gliniaste (o zróżnicowanej ilości gliny i stosunkowo niskiej zawartości próchnicy) oraz pseudobiellicowe znajduje się głównie na obszarach leśnych oraz użytkach rolnych, cechując się zróżnicowaną przydatnością rolniczą. Mady, występujące w pewnych obszarach doliny Widawki, wykorzystywane są zazwyczaj pod użytki zielone oraz grunty orne. Czarne ziemie stanowią niewielki odsetek gruntów ornych.

Pod względem jakości gleb, wyrażonej klasyfikacją bonitacyjną, gminy powiatu posiadają bardzo przeciętne warunki do produkcji rolniczej. Na jego powierzchni dominują słabe kompleksy glebowe, a przeważająca część z występujących tu gleb zaliczana jest do niskich klas bonitacyjnych. Dominują gleby V i VI klasy bonitacyjnej, natomiast klasa III i IV stanowi niewielki odsetek na terenie powiatu bełchatowskiego.²

Użytkowanie powierzchni ziemi na terenie powiatu bełchatowskiego

Użytki rolne na terenie powiatu bełchatowskiego stanowią około 60 % całego obszaru. Dane na temat struktury użytkowania powierzchni ziemi na terenie powiatu zostały zestawione w poniższej tabeli.

---

² Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Bełchatowskiego na lata 2020-2023 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2024-2027

*Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Bełchatowskiego
za lata 2022 – 2023*

Tabela 16. Użytkowanie powierzchni ziemi na terenie powiatu bełchatowskiego

Lp.	Nazwa	J.m.	Wielkość obszaru
1.	użytki rolne – razem	ha	57 117
2.	użytki rolne – grunty orne	ha	38 058
3.	użytki rolne – sady	ha	254
4.	użytki rolne – łąki trwałe	ha	6 624
5.	użytki rolne – pastwiska trwałe	ha	5 458
6.	użytki rolne – grunty rolne zabudowane	ha	2 134
7.	użytki rolne – grunty pod stawami	ha	160
8.	użytki rolne – grunty pod rowami	ha	441
9.	użytki rolne – zadrzewione i zakrzewione	ha	2 869
10.	użytki rolne – nieużytki	ha	1 119
Pozostałe grunty			
11.	grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione razem	ha	28 903
12.	grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione – lasy	ha	28 834
13.	grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione – grunty zadrzewione i zakrzewione	ha	69
14.	grunty pod wodami razem	ha	771
15.	grunty pod wodami powierzchniowymi płynącymi	ha	343
16.	grunty pod wodami powierzchniowymi stojącymi	ha	428
17.	grunty zabudowane i zurbanizowane razem	ha	9 763
18.	grunty zabudowane i zurbanizowane – tereny mieszkaniowe	ha	1 469
19.	grunty zabudowane i zurbanizowane – tereny przemysłowe	ha	1 110
20.	grunty zabudowane i zurbanizowane – tereny inne zabudowane	ha	829
21.	grunty zabudowane i zurbanizowane – tereny zurbanizowane niezabudowane	ha	587
22.	grunty zabudowane i zurbanizowane – tereny rekreacji i wypoczynku	ha	108
23.	grunty zabudowane i zurbanizowane – tereny komunikacyjne – drogi	ha	2 670
24.	grunty zabudowane i zurbanizowane – tereny komunikacyjne – kolejowe	ha	178
25.	grunty zabudowane i zurbanizowane – tereny komunikacyjne – użytki kopalne	ha	2 738
26.	użytki ekologiczne	ha	-
27.	tereny różne	ha	236
POWIERZCHNIA OGÓŁEM		ha	96 790

źródło: Starostwo Powiatowe w Bełchatowie, stan na 31.12.2023 rok

3. Zakres realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Bełchatowskiego za lata 2022-2023

Realizacja działań wyznaczonych w Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Bełchatowskiego została zaprezentowana z podziałem na obszary interwencji, cele, kierunki interwencji i zadania. Stopień realizacji zadań opisany został strzałkami:

↑ - zadanie zrealizowane   → - zadanie w trakcie realizacji
↔ - zadanie ciągłe   ↓ - zadanie nie zrealizowane

3.1. Ochrona klimatu i jakości powietrza

Poniższa tabela przedstawia stan realizacji 23 zadań środowiskowych w obszarze interwencji „Ochrona klimatu i jakości powietrza”.

Tabela 17. Cel, kierunki interwencji i zadania w obszarze interwencji ochrona klimatu i jakości powietrza

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Stan realizacji
Cel: Poprawa jakości powietrza do osiągnięcia poziomów wymaganych przepisami prawa, spełnianie standardów emisyjnych z instalacji oraz promocja wykorzystania odnawialnych źródeł energii			
Kierunek interwencji: Poprawa efektywności energetycznej			
1.	Realizacja zadań wynikających z Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla gmin powiatu bełchatowskiego	gminy, zarządcy dróg, mieszkańcy, przedsiębiorstwa ciepłownicze i gazownicze	↔
2.	Opracowanie Planu Gospodarki Niskoemisyjnej oraz Strategii Rozwoju Elektromobilności dla gmin powiatu bełchatowskiego	gminy	↔
3.	Modernizacja istniejących źródeł spalania paliw	zakłady energetyki ciepłej, przedsiębiorstwa	↑
4.	Modernizacja systemów ogrzewania budynków użyteczności publicznej na terenie gmin Powiatu Bełchatowskiego	Powiat Bełchatowski, gminy, przedsiębiorstwa, właściciele budynków	↑
5.	Ograniczenie emisji zanieczyszczeń powstających ze spalania paliw na potrzeby c. o. oraz c. w. u. – modernizacja indywidualnych kotłowni domowych na terenie gmin powiatu bełchatowskiego	gminy, właściciele budynków, spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe	↑
6.	Kontrole przestrzegania zakazu spalania odpadów w urządzeniach grzewczych i na otwartych przestrzeniach	gminy	↔
7.	Modernizacja sieci gazowej oraz podłączanie budynków indywidualnych do sieci gazowej	gminy, PSG Sp. z o. o. Oddział Gazowniczy w Łodzi, właściciele budynków	↑
8.	Modernizacja sieci ciepłowniczej oraz podłączanie budynków indywidualnych do sieci ciepłowniczej	przedsiębiorstwa ciepłownicze, gminy, właściciele budynków	↑
9.	Realizacja zadań monitoringowych jakości powietrza w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska	WIOŚ w Łodzi	↑

*Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Bełchatowskiego
za lata 2022 – 2023*

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Stan realizacji
10.	Ograniczanie pylenia wtórnego poprzez czyszczenie ulic na mokro, szczególnie w czasie dni bezopadowych	Powiat Bełchatowski, gminy	↔
Kierunek interwencji: Rozwój i modernizacja transportu zbiorowego w kierunku transportu przyjaznego dla środowiska; wspieranie ekologicznych form transportu – budowa ścieżek rowerowych			
11.	Uwzględnienie w planach rozwoju transportu działań mających wpływ na jakość powietrza, poprzez m. in. upłynnienie ruchu pojazdów, budowę połączeń drogowych oraz wprowadzanie ograniczeń w ruchu pojazdów ciężkich na drogach miast	Powiat Bełchatowski, gminy, przedsiębiorstwa komunikacyjne	↑
12.	Wdrażanie Inteligentnych Systemów Zarządzania Ruchem oraz mechanizmów wspomagających zarządzanie ruchem i transportem, takie jak: punkty przesiadkowe, plany centrów logistycznych na obrzeżach miast, BUSpasy, poprawa oznakowania dróg, strefy ograniczonego ruchu pojazdów w miastach	Powiat Bełchatowski, gminy, zarządcy dróg	↔
13.	Poprawa systemu komunikacji publicznej podczas budowy, przebudowy chodników, zatok autobusowych, postojowych, centrów przesiadkowych, węzłów multimodalnych, parkingów P&R itp.	zarządzający komunikacją publiczną	↑
14.	Wspieranie rozwoju transportu rowerowego oraz wdrażanie rozwiązań na rzecz jego integracji z miejskimi systemami transportowymi m. in. poprzez rozwój i modernizację infrastruktury oraz zmiany organizacji ruchu	Powiat Bełchatowski, gminy, zarządcy dróg	↑
Kierunek interwencji: Realizacja racjonalnej gospodarki energetycznej łączącej efektywność energetyczną z nowoczesnymi technologiami			
15.	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej oraz budynków mieszkalnych w powiecie bełchatowskim	Powiat Bełchatowski, gminy, zarządcy budynków, spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe, mieszkańcy	↑/→
16.	Zadania realizowane przez PGE GiEK S. A. Oddział Elektrownia Bełchatów	PGE GiEK S. A. Oddział Elektrownia Bełchatów	↑
Kierunek interwencji: Rozbudowa energooszczędnych systemów oświetlenia budynków i dróg publicznych			
17.	Instalacja energooszczędnego oświetlenia w budynkach zarządzanych przez Powiat Bełchatowski oraz gminy Powiatu Bełchatowskiego	Powiat Bełchatowski, gminy	↑
18.	Zakup kompleksowej usługi oświetlenia drogowego o podwyższonym standardzie – zmniejszenie zużycia energii i poprawa jakości i ujednolicenia barwy oświetlenia na terenie gmin Powiatu Bełchatowskiego	Powiat Bełchatowski, zarządcy dróg	↑
19.	Elektryfikacja gmin powiatu bełchatowskiego	gminy	↑

*Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Bełchatowskiego
za lata 2022 – 2023*

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Stan realizacji
Kierunek interwencji: Rozwój rozproszonych odnawialnych źródeł energii			
20.	Wprowadzenie w planach zagospodarowania przestrzennego zapisów stwarzających warunki do stosowania odnawialnych źródeł energii	gminy	↔
21.	Realizacja inwestycji z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii na terenie gmin powiatu bełchatowskiego	Powiat Bełchatowski, gminy, przedsiębiorcy, mieszkańcy	↑
Kierunek interwencji: Edukacja ekologiczna			
22.	Prowadzenie kampanii edukacyjnych mających na celu wskazywanie prawidłowych postaw odnośnie ochrony powietrza, a także środków ostrożności odnośnie negatywnych skutków zlej, jakości powietrza	Powiat Bełchatowski, gminy, organizacje pozarządowe, placówki oświatowe	↔
23.	Kształtowanie postaw społecznych w kierunku wdrażania zasad efektywności energetycznej poprzez edukację ekologiczną, a także wzorce	Powiat Bełchatowski, gminy, organizacje pozarządowe, placówki oświatowe	↔

źródło: Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Bełchatowskiego na lata 2020 – 2023 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2024 – 2027

1. Realizacja zadań wynikających z Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla gmin powiatu bełchatowskiego

Gminy z powiatu bełchatowskiego systematycznie wdrażają zadania określone w Planie Gospodarki Niskoemisyjnej, podejmując działania mające na celu ograniczenie emisji szkodliwych substancji do atmosfery oraz promowanie ekologicznych rozwiązań.

2. Opracowanie Planu Gospodarki Niskoemisyjnej oraz Strategii Rozwoju Elektromobilności dla gmin powiatu bełchatowskiego

Miasto Bełchatów

„Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta Bełchatowa na lata 2021-2030” został przyjęty Uchwałą nr XXXV/263/21 z dnia 26 sierpnia 2021 r.

„Strategia Rozwoju Elektromobilności dla Miasta Bełchatowa na lata 2020-2036” została przyjęta Uchwałą nr XXVI/182/20 z dnia 30 września 2020 r.

Gmina Bełchatów

„Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Bełchatów” został przyjęty Uchwałą Nr XXXV/313/17 z dnia 25 maja 2017 r.

Gmina Drużbice

„Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Drużbice” został przyjęty Uchwałą Nr V/28/2015 z dnia 27 lutego 2015 r.

Gmina Kluki

„Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Kluki” został przyjęty Uchwałą Nr 170/XXIII/2017 z dnia 30 marca 2017 r.

Gmina Szczerców

„Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Szczerców na lata 2022 – 2027” został przyjęty Uchwałą Nr XLIII/441/22 z dnia 28 października 2022 roku.

Gmina Zelów

„Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Zelów” został przyjęty Uchwałą Nr XX/200/2016 Rady Miejskiej w Zelowie z dnia 17 listopada 2016 r.

Opracowane Plany Gospodarki Niskoemisyjnej oraz Strategie Rozwoju Elektromobilności dla gmin powiatu bełchatowskiego są na bieżąco monitorowane oraz realizowane.

3. Modernizacja istniejących źródeł spalania paliw

Przedsiębiorstwa z obszaru powiatu bełchatowskiego regularnie modernizują istniejące źródła spalania paliw, dostosowując je do aktualnych potrzeb oraz wymagań środowiskowych. Ponadto, w 2023 roku dokonano wymiany źródła ciepła centralnego ogrzewania (C. O.) w Młodzieżowym Ośrodku Socjoterapii w Bełchatowie. Koszt inwestycji, poniesiony przez Powiat Bełchatowski, wyniósł 132 840,00 zł. Inwestycja obejmowała m. in. demontaż i utylizację starego pieca, zakup, dostawę oraz montaż fabrycznie nowego pieca na pellet z podajnikiem o mocy 150 kW, a także jego uruchomienie.

Gmina Bełchatów

Z budżetu Gminy Bełchatów zostały udzielone dotacje na podstawie:

- 1) Uchwały nr L/419/2022 Rady Gminy Bełchatów z dnia 21.06.2022 r., dotyczącej dofinansowania zakupu i montażu urządzeń ograniczających emisje zanieczyszczeń w budynkach położonych na terenie gminy Bełchatów na rok 2022. Zadanie obejmowało 181 źródeł ciepła, a koszt realizacji wyniósł 1 936 546,30 zł.
- 2) Uchwały nr LIII/474/2022 Rady Gminy Bełchatów z dnia 28.10.2022 r., dotyczącej dofinansowania zakupu i montażu urządzeń ograniczających emisje zanieczyszczeń w budynkach położonych na terenie gminy Bełchatów – edycja II na rok 2023. Zadanie obejmowało 109 źródeł ciepła, a koszt realizacji wyniósł 1 300 601,32 zł.

Projekt pn. „Odnawialne Źródła Energii w Gminie Bełchatów – edycja II” dotyczył źródeł ciepła. Koszt realizacji zadania w 2023 roku wyniósł 47 942,45 zł.

Koszty pochodziły z budżetu Gminy Bełchatów oraz były współfinansowane ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Osi Priorytetowej „Gospodarka Niskoemisyjna”, Działania „Odnawialne Źródła Energii”, Poddziałania „Odnawialne Źródła Energii” w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Łódzkiego na lata 2014 – 2020.

Gmina Kleszczów

Program dofinansowania do zakupu i montażu urządzeń ograniczających emisję zanieczyszczeń w budynkach położonych na terenie gminy Kleszczów jest realizowany na podstawie Uchwały nr XLIV/442/2018 Rady Gminy Kleszczów z dnia 25 maja 2018 r. (Dz. Urz. ltp. Łódź z 2023 r., poz. 6072, poz. 10006; z 2024 r., poz. 2477). Koszt realizacji zadania w 2022 roku wyniósł 11 825 229,77 zł, a w 2023 roku – 2 164 987,75 zł i został pokryty ze środków gminy Kleszczów.

Gmina Rusiec

W 2022 roku dokonano wymiany pieca na pellet w Przedszkolu w Woli Wiązowej, co kosztowało 136 000,00 zł. W 2023 roku zainstalowano fotowoltaikę i pompę ciepła w nowo budowanym przedszkolu w Ruścu.

W ramach projektu OZE zaprojektowano, zakupiono, dostarczono, zamontowano i uruchomiono 148 instalacji fotowoltaicznych oraz 16 instalacji kotłowni na biomasę (pellet) u odbiorców indywidualnych.

W ramach programu „Czyste Powietrze” mieszkańcy otrzymywali dofinansowanie na montaż:

- kotłów, które spełniają wymagania ekoprojektu;
- pomp ciepła;
- montaż instalacji fotowoltaicznych.

Gmina Szczerców

Dofinansowanie dla mieszkańców na ekologiczne źródła ciepła obejmowało:

- 34 pompy ciepła (w tym 1 do budynku gminnego);
- 1 ogrzewanie gazowe;
- 9 eko-kotłów;
- 4 kolektory słoneczne.

Koszt całkowity zadania wyniósł 905 932,20 zł, z czego wydatki na dotacje dla osób fizycznych z gminnego budżetu wyniosły 585 932,20 zł. Pompa ciepła do budynku gminnego kosztowała 320 000,00 zł, w tym była dofinansowana z UE.

Gmina Żelów

Inwestycja związana z wymianą źródła ciepła w kotłowni miejskiej została dofinansowana z Rządowego Funduszu Polski Ład oraz ze środków własnych gminy. Całkowity koszt inwestycji wyniósł 1 056 120,00 zł.

4. Modernizacja systemów ogrzewania budynków użyteczności publicznej na terenie gmin Powiatu Bełchatowskiego

Miasto Bełchatów

W 2022 roku zmieniono sposób ogrzewania z piecowego na elektryczny w komunalnym lokalu mieszkalnym przy ul. Pabianickiej 43A. Koszt tej modernizacji wyniósł 14 964,60 zł i został pokryty ze środków Miasta. Ponadto dostosowano instalację elektryczną do zmiany sposobu ogrzewania z piecowego na elektryczne w komunalnym lokalu mieszkalnym przy ul. Bawełnianej 15. Koszt tej modernizacji wyniósł 6 692,93 zł, również pokryty ze środków Miasta.

Gmina Bełchatów

W raportowanych latach zrealizowano:

- 1) Rozbudowę i przebudowę Domu Ludowego w Łękawie, w tym zmianę systemu grzewczego z paliwa stałego na gazowe. Koszt realizacji zadania wyniósł 2 651 381,88 zł i został pokryty z budżetu Gminy Bełchatów;
- 2) Przebudowę z termomodernizacją budynku OSP w Hucie, obejmującą zmianę systemu grzewczego z paliwa stałego na pompę ciepła. Koszt realizacji zadania wyniósł 1 371 530,80 zł i został pokryty z budżetu Gminy Bełchatów;

- 3) Remont Sali OSP w Podwodach, obejmujący wymianę pieca na pompę ciepła oraz instalację ogrzewania podłogowego. Koszt realizacji zadania wyniósł 1 062 847,83 zł i został pokryty z budżetu Gminy Bełchatów. Planowane zakończenie zadania jest na rok 2024;
- 4) Modernizację świetlicy wiejskiej w Augustynowie, obejmującą wymianę pieca na pompę ciepła oraz instalację ogrzewania podłogowego. Koszt realizacji zadania wyniósł 692 418,75 zł, a środki pochodziły z dofinansowania Powiatu Bełchatowskiego oraz budżetu Gminy Bełchatów;
- 5) Przebudowę i rozbudowę budynku OSP w Kurnosie Drugim, obejmującą wymianę pieca na pompę ciepła oraz instalację ogrzewania podłogowego. Koszt realizacji zadania wyniósł 2 630 957,63 zł i został pokryty z budżetu Gminy Bełchatów.

Gmina Rusiec

Wykonanie dokumentacji projektowej modernizacji instalacji wewnętrznej oraz wymiany źródła ciepła w Gminnym Ośrodku Kultury w Ruścu. Koszt zadania wyniósł 21 000,00 zł i został pokryty z budżetu gminy.

5. Ograniczenie emisji zanieczyszczeń powstających ze spalania paliw na potrzeby c. o. oraz c. w. u. – modernizacja indywidualnych kotłowni domowych na terenie gmin powiatu bełchatowskiego

Mieszkańcy gmin powiatu bełchatowskiego mieli możliwość uzyskania dofinansowań w ramach realizacji Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze” ze środków WFOŚiGW w Łodzi, szczegółowo przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 18. Realizacja Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze” na terenie powiatu bełchatowskiego w latach 2022 – 2023

Zawarte umowy	2022		2023	
	Liczba podpisanych umów [szt.]	Kwota podpisanych umów [zł]	Liczba podpisanych umów [szt.]	Kwota podpisanych umów [zł]
	911	19 447 595,13	820	35 787 852,00
Liczba umów zawartych na wymianę kotła	829		686	
Liczba umów zawartych na zakup pompy ciepła	558		487	
Liczba umów zawartych na zakup instalacji fotowoltaicznej	318		279	
Liczba umów zawartych na termomodernizację (m. in. ocieplenie, wymiana drzwi/okien, wentylacja mechaniczna)	404		453	

UWAGA! W ramach jednej umowy zakres zadania mógł obejmować zarówno wymianę kotła, zakup pompy ciepła, zakup instalacji fotowoltaicznej, jak i termomodernizację

źródło: Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi

Miasto Bełchatów

W ramach projektu „Ograniczanie niskiej emisji poprzez wymianę źródeł ciepła na terenie miasta Bełchatowa” w 2022 roku wypłacono dotacje 54 inwestorom, w tym 52 nieruchomościom po 5 000,00 zł oraz dwóm inwestorom po 3 750,00 zł i 4 800,00 zł. Całkowity koszt w 2022 roku wyniósł 268 550,00 zł.

W 2023 roku, w ramach zadania „Budowa instalacji OZE na terenie miasta Bełchatowa” wykonano dostawę i montaż 340 instalacji fotowoltaicznych, 52 pomp ciepła oraz 3 kotłów na biomasę na prywatnych posesjach. Kwota umowna wyniosła 11 727 024,95 zł i była finansowana przez Miasto Bełchatów oraz Regionalny Program Operacyjny Województwa Łódzkiego.

Gmina Bełchatów

Zgodnie z Uchwałą nr L/419/2022 Rady Gminy Bełchatów z dnia 21.06.2022 r. dotyczącą dofinansowania ze środków budżetu Gminy Bełchatów zakupu i montażu urządzeń ograniczających emisję zanieczyszczeń w budynkach położonych na terenie gminy Bełchatów na rok 2022, zrealizowano zakup i montaż 181 źródeł ciepła.

Zgodnie z Uchwałą nr LIII/474/2022 Rady Gminy Bełchatów z dnia 28.10.2022 r. dotyczącą dofinansowania ze środków budżetu Gminy Bełchatów do zakupu i montażu urządzeń ograniczających emisję zanieczyszczeń w budynkach położonych na terenie gminy Bełchatów – edycja II na rok 2023, zrealizowano zakup i montaż 109 źródeł ciepła.

Projekt pn. „Odnawialne Źródła Energii w Gminie Bełchatów – edycja II” został współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Osi Priorytetowej „Gospodarka Niskoemisyjna”, Działania „Odnawialne Źródła Energii”, Poddziałania „Odnawialne Źródła Energii” Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020 – obejmującego 2 źródła ciepła.

Koszt realizacji zadania został pokryty z dofinansowania ze środków z budżetu Gminy, które wyniosło 1 936 546,30 zł za rok 2022 oraz 1 300 601,32 zł za rok 2023. Dodatkowo, projekt „Odnawialne Źródła Energii w Gminie Bełchatów – edycja II” w 2023 roku kosztował 47 942,45 zł.

Gmina Kleszczów

Program dofinansowania do zakupu i montażu urządzeń ograniczających emisję zanieczyszczeń w budynkach położonych na terenie gminy Kleszczów. Program jest realizowany w oparciu o Uchwałę nr XLIV/442/2018 Rady Gminy Kleszczów z dnia 25 maja 2018 r (Dz. Urz. Itp. Łódź. z 2023 r. poz. 6072, poz. 10006, z 2024 poz. 2477). Koszt realizacji zadania w 2022 roku wyniósł 11 825 229,77 zł, a w 2023 roku 2 164 987,75 zł i został pokryty ze środków gminy Kleszczów.

Gmina Rusiec

W ramach realizacji zadania dotyczącego odnawialnych źródeł energii elektrycznej w 2023 roku poniesiono koszty w kwocie 490 793,28 zł, które zostały pokryte przez Urząd Marszałkowski oraz z budżetu gminy.

Gmina Żelów

W związku ze zmianą źródeł ciepła i spalania paliw w gospodarstwach domowych ograniczona zostaje emisja zanieczyszczeń oraz szkodliwych substancji do atmosfery. Zadanie jest wykonywane w ramach działalności statutowej.

6. Kontrole przestrzegania zakazu spalania odpadów w urządzeniach grzewczych i na otwartych przestrzeniach

Kontrole przestrzegania zakazu spalania odpadów w urządzeniach grzewczych oraz na otwartych przestrzeniach na obszarach gmin powiatu bełchatowskiego są regularnie przeprowadzane w zależności od potrzeb.

Miasto Bełchatów

W 2022 roku, w okresie jesienno-zimowym, strażnicy miejscy województwa łódzkiego przeprowadzili 29 interwencji związanych z kontrolą nielegalnego spalania odpadów. Podczas tych kontroli nałożono 1 mandat karny, a wobec 3 osób zastosowano środki wychowawcze. Ponadto funkcjonariusze monitorowali również spalanie odpadów na wolnym powietrzu. W okresie jesieni przeprowadzono 168 kontroli instalacji grzewczych na prywatnych posesjach oraz weryfikację deklaracji właścicieli.

Gmina Bełchatów

Gmina prowadzi kontrole interwencyjne w ramach działalności statutowej.

Gmina Rusiec

W latach 2022 i 2023 wykonano po 20 kontroli przestrzegania zakazu spalania odpadów w urządzeniach grzewczych i na otwartych przestrzeniach.

Gmina Zelów

W 2022 r. przeprowadzono 20 kontroli wypalania łąk, pastwisk oraz rowów, natomiast w 2023 r. przeprowadzono 22 kontrole palenisk w gospodarstwach domowych. W obu przypadkach nie stwierdzono nieprawidłowości.

7. Modernizacja sieci gazowej oraz podłączanie budynków indywidualnych do sieci gazowej

Działania związane z budową i modernizacją sieci gazowej były realizowane przez Polską Spółkę Gazownictwa Sp. z o. o. Oddział Zakład Gazowniczy w Łodzi. Poniżej przedstawiono szczegółowe informacje o zrealizowanych inwestycjach:

Rok 2022

Miasto Bełchatów

W 2022 roku na terenie miasta Bełchatów zrealizowano 1 modernizację oraz 41 nowych inwestycji związanych z budową gazociągów:

Modernizacja objęła osiedle Budowlanych (działki nr 769/3, 770/9, 770/5). Budowa nowych gazociągów została przeprowadzona na 41 ulicach, w tym: Częstochowska, Południowa, Ogrodowa, Radomszczańska, 11 Listopada, Rzymowskiego/Kwarto, Obrońców Gór Borowskich, Powstańców Śląskich, Korfantego, Powstańców Wielkopolskich, Tkacka, Bugaj, Smugowa, Cicha, Rynek Grocholski, Szkolna, Św. Maksymiliana Kolbe, Tylna, Piotrkowska, Mostowa, Zamoście, Brzozowa, Wojska Polskiego, Topazowa, Kwiatkowskiego, Zawilskiego, Czapliniecka, Grabowa, Myśliwska, Piłsudskiego, Sadowa, Cegielniana, Nowa, Żabia, Wodna, Mickiewicza, Mielczarskiego, Kościuszki, Pabianicka, Jarzębinowa/Aleja Włókniarzy, Janusza Sidły.

Gmina Bełchatów

Na terenie gminy Bełchatów zrealizowano budowę nowych gazociągów w czterech miejscowościach:

- Dobrzelów;
- Zdieszulice Górne;
- Zawady;
- Kałduny.

Gmina Zelów

Na terenie miasta Zelów wybudowano gazociągi na następujących ulicach:

- ul. Wesoła;
- ul. Cegielniana;
- ul. Płocka;
- ul. Wschodnia;
- ul. Kościuszki;
- ul. Mickiewicza;
- ul. Dzielna;
- ul. Wysockiego;
- ul. Żeromskiego;
- ul. Kilińskiego;
- ul. Zachodnia.

Gmina Drużbice

Na terenie gminy Drużbice wybudowano gazociąg w miejscowości Rasy.

Rok 2023

Miasto Bełchatów

W 2023 roku w mieście Bełchatów zrealizowano trzy modernizacje oraz 54 inwestycje budowlane:

Modernizacje gazociągów dotyczyły osiedla Budowlanych (działki nr 769/3, 770/9, 770/5), osiedla Okrzei – etap III (działki nr 171/30, 171/31, 171/26, 171/48, 171/25, 211/3, 216/5, 171/46, 184/9, 171/12, 172/15), a także ulicy Czyżewskiego, Wschodniej, Zielonej, Targowej i Północnej. Budowa nowych gazociągów objęła 54 ulice, w tym kontynuację inwestycji z poprzedniego roku, takie jak: Częstochowska, Południowa, Ogrodowa, Radomszczańska, 11 Listopada, Rzymowskiego/Kwarto, Obrońców Gór Borowskich, Powstańców Śląskich, Korfatego, Powstańców Wielkopolskich, Tkacka, Bugaj, Smugowa, Cicha, Rynek Grocholski, Szkolna, Św. Maksymiliana Kolbe, Tylna, Piotrkowska, Mostowa, Zamoście, Brzozowa, Wojska Polskiego, Topazowa, Kwiatkowskiego, Zawilskiego, Czapliniecka, Myśliwska, Grabowa, Piłsudskiego, Sadowa, Cegielniana, Nowa, Żabia, Wodna, Mickiewicza, Mielczarskiego, Kościuszki, Pabianicka, Jarzębinowa/Aleja Włóknarzy, Janusza Sidły. Dodatkowo objęto nowe lokalizacje: ul. Żytnia, ul. Wiosenna, ul. Królaka, ul. Górna, ul. Wspólna, Jutrzenki, Iglasta, ul. Kwarto oraz ul. Cegielniana.

Gmina Bełchatów

W gminie Bełchatów kontynuowano budowę gazociągów w następujących miejscowościach:

- Dobrzelów;
- Domiechowice;
- Zdieszulice Górne;
- Zawady;
- Kałduny.

Gmina Zelów

Na terenie miasta Zelów zrealizowano budowę nowych gazociągów na ulicach:

- ul. Wesoła;
- ul. Cegielniana;
- ul. Płocka;

- ul. Wschodnia;
- ul. Kościuszki;
- ul. Mickiewicza;
- ul. Dzielna;
- ul. Wysockiego;
- ul. Żeromskiego;
- ul. Kilińskiego;
- ul. Zachodnia;
- ul. Pileckiego;
- ul. Chrapkiewicza.

Gmina Drużbice

W gminie Drużbice kontynuowano budowę gazociągu w miejscowości Rasy.

8. Modernizacja sieci ciepłowniczej oraz podłączanie budynków indywidualnych do sieci ciepłowniczej

Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej w Belchatowie realizuje zadanie modernizacji sieci ciepłowniczej oraz podłączenie budynków indywidualnych do sieci ciepłowniczej w ramach bieżącej działalności. Sieć ciepłownicza jest zrealizowana w 100,00 %, a szczegółowe informacje zostały przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 19. Inwestycje sieci ciepłowniczej na terenie powiatu belchatowskiego

Lp.	Rok	Zadanie	Źródło finansowania	Koszt [zł]
1.	2022	Budowa i przebudowa osiedlowej sieci ciepłowniczej w obszarze ul. Krętej, Kaczkowskiego, Mickiewicza	Dotacja NFOŚiGW	3 140 000,00
2.		Przebudowa osiedlowej sieci ciepłowniczej wraz z likwidacją węzłów grupowych od K-16/II do budynków os. Budowlanych 1, 2, 6-9	Dotacja NFOŚiGW	107 564,00
3.		Przebudowa osiedlowej sieci ciepłowniczej wraz z likwidacją węzła grupowego 223 do budynków os. Dolnośląskie 222-224 w Belchatowie	Dotacja NFOŚiGW	184 436,00
4.		Rozbudowa sieci i przyłączanie nowych odbiorców – 43 obiekty (w tym 2 budynki mieszkalne wielorodzinne i 1 dom dziecka)	Środki własne	1 581 047,00
SUMA				5 013 047,00
5.	2023	Budowa i przebudowa osiedlowej sieci ciepłowniczej wraz z likwidacją węzłów grupowych od komory K-33/1 do budynków ul. Norwida 2, Norwida 4, Gombrowicza 10, os. Przytorze w Belchatowie	Dotacja NFOŚiGW+ środki własne	749 000,00
6.		Przebudowa osiedlowej sieci ciepłowniczej w rejonie ul. Wschodniej, Zielonej, Północnej w Belchatowie	Dotacja NFOŚiGW+ środki własne	3 366 400,00
7.		Przebudowa przyłącza ciepłowniczego do szkoły podstawowej nr 12 ul. Budryka	Środki własne	453 700,00
8.		Przebudowa sieci ciepłowniczej wzdłuż bloków os. Dolnośląskie 220 i 221 wraz z przyłączami do budynków	Środki własne	223 900,00
9.		Rozbudowa sieci i przyłączanie nowych odbiorców – 31 obiektów	Środki własne	793 200,00

Lp.	Rok	Zadanie	Źródło finansowania	Koszt [zł]
SUMA				5 586 200,00

źródło: Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej w Bełchatowie

9. Realizacja zadań monitoringowych jakości powietrza w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska

System oceny, jakości powietrza dla powiatu bełchatowskiego oparty jest o dane pomiarowe ze stacji manualnej w Bełchatowie przy ul. Edwardów 5 (LdBelchEdwar) oraz o matematyczne modelowanie, jakości powietrza realizowane przez Instytut Ochrony Środowiska – Państwowy Instytut Badawczy IOŚ-PIB w Warszawie. Modelowanie stanowiące podstawę do obiektywnego szacowania przestrzennego rozkładu stężeń, jest realizowane dla obszaru całego kraju, w tym województwa łódzkiego. Obliczenia obejmują określenie wartości stężenia pyłu zawieszonego PM10, pyłu zawieszonego PM2,5, benzo(a)pirenu, ozonu, dwutlenku siarki, dwutlenku azotu oraz arsenu. Na stacji pomiarowej w Bełchatowie pomiarom podlega stężenie pyłu zawieszonego PM10 oraz BaP(PM10).

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie dokonywania oceny poziomów substancji w powietrzu, oceny ze względu na ochronę zdrowia ludzi dokonuje się w strefach na terenie całego kraju, z wyłączeniem m. in. terenów zamkniętych lub instalacji przemysłowych. Na terenie powiatu bełchatowskiego jest to PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S. A. (PGE GiEK), Oddział Elektrownia Bełchatów.

Monitoring GIOŚ w Łodzi³

Zgodnie z itp. 89 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2024 poz. 54) Główny Inspektor Ochrony Środowiska dokonuje oceny poziomów substancji w powietrzu, w danej strefie za rok poprzedni, a następnie dokonuje klasyfikacji stref, dla każdej substancji odrębnie, według określonych kryteriów. Wyniki ocen dla danego województwa są niezwłocznie przekazywane zarządowi województwa. Główny Inspektor Ochrony Środowiska dokonuje również zbiorczej oceny jakości powietrza w skali kraju.

Oceny jakości powietrza wykonywane są w odniesieniu do obszaru strefy. Jak wspomniano wcześniej, niniejszy raport prezentuje finalne wyniki oceny za rok 2023, uwzględniające podział Polski na strefy określony w załączniku do ustawy – Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2024 poz. 54).

Załącznik ustawy – Prawo ochrony środowiska zawiera następujące grupy stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza w Polsce:

- aglomeracje o liczbie mieszkańców powyżej 250 tysięcy;
- miasta o liczbie mieszkańców powyżej lub zbliżonej do 100 tysięcy;
- pozostały obszar województwa niewchodzący w skład wyżej wspomnianych aglomeracji i miast.

Według ustawy Poś w województwie łódzkim strefy stanowią: aglomeracja łódzka (miasta: Łódź, Zgierz, Pabianice, Aleksandrów Łódzki i Konstantynów Łódzki) oraz strefa łódzka (pozostały obszar województwa).

Powiat Bełchatowski należy do strefy łódzkiej, która przedstawia się następująco:

³ Roczna ocena jakości powietrza w województwie łódzkim. Raport wojewódzki za rok 2021 - 2023, GIOŚ, Łódź 2021 - 2023.

Tabela 20. Wyniki monitoringu powietrza w strefie łódzkiej przedstawione w rocznych ocenach jakości powietrza

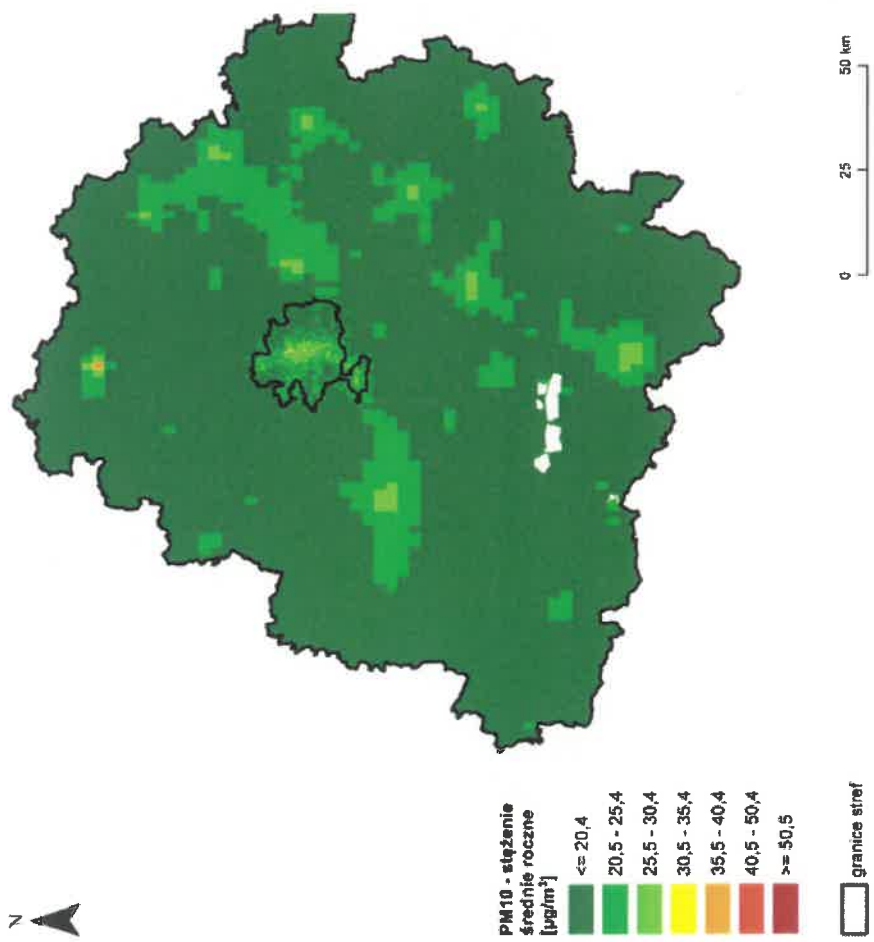
Rok	Symbol klasy wynikowej												
	SO ₂	NO ₂	CO	C ₆ H ₆	O ₃	O ₃ ¹⁾	PM10	Pb	As	Cd	Ni	B(a)P	PM2,5 ²⁾
2021	A	A	A	A	A	A	C	A	A	A	A	C	C1
2022	A	A	A	A	A	A	C	A	A	A	A	C	C1
2023	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	C	A

¹⁾ Dla ozonu – poziom celu długoterminowego, strefy uzyskały klasę D2,

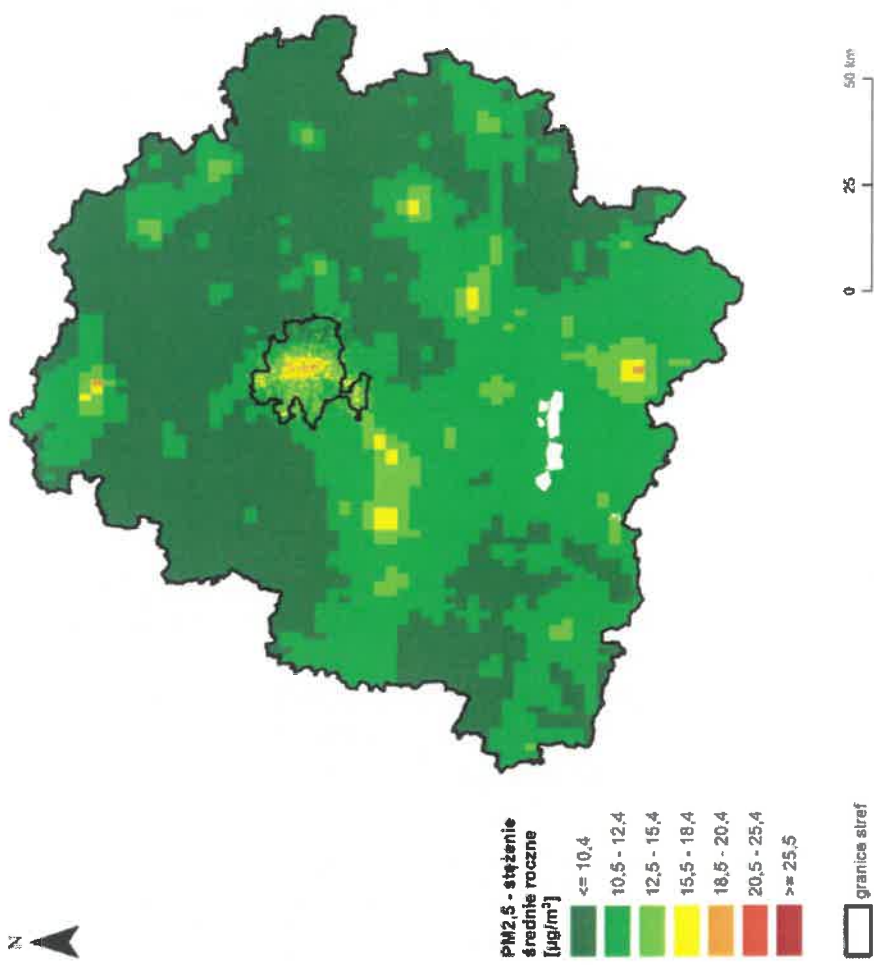
²⁾ Dla pyłu zawieszono PM2,5 – poziom dopuszczalny I faza, obie strefy uzyskały klasę A.

źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie łódzkim, raport wojewódzki za rok 2021 – 2023

Zgodnie z zasadami oceny rocznej klasę strefy dla danego zanieczyszczenia, określa się na podstawie jego stężeń występujących w rejonach potencjalnie najbardziej zanieczyszczonych rozważaną substancją. W rezultacie, nawet obszar przekroczeń wartości normatywnych zanieczyszczenia o małym zasięgu decyduje o wyniku klasyfikacji całej strefy (nawet o dużej powierzchni). Należy, zatem pamiętać, że zaliczenie strefy do klasy C dla danego zanieczyszczenia, nie oznacza złej sytuacji na terenie całej strefy – a jest jedynie sygnałem, że w strefie istnieją obszary wymagające podjęcia i prowadzenia działań na rzecz poprawy jakości powietrza pod kątem rozważanego zanieczyszczenia.

Rysunek 21. Rozkład przestrzenny wartości stężenia średniego rocznego pyłu zawieszonego PM₁₀ w województwie łódzkim w 2023 roku, opracowany z wykorzystaniem metody szacowania w oparciu o wyniki modelowania jakości powietrza dla roku 2023 wykonanego przez IOŚ-PIB
źródło: GIOŚ, IOŚ-PIB

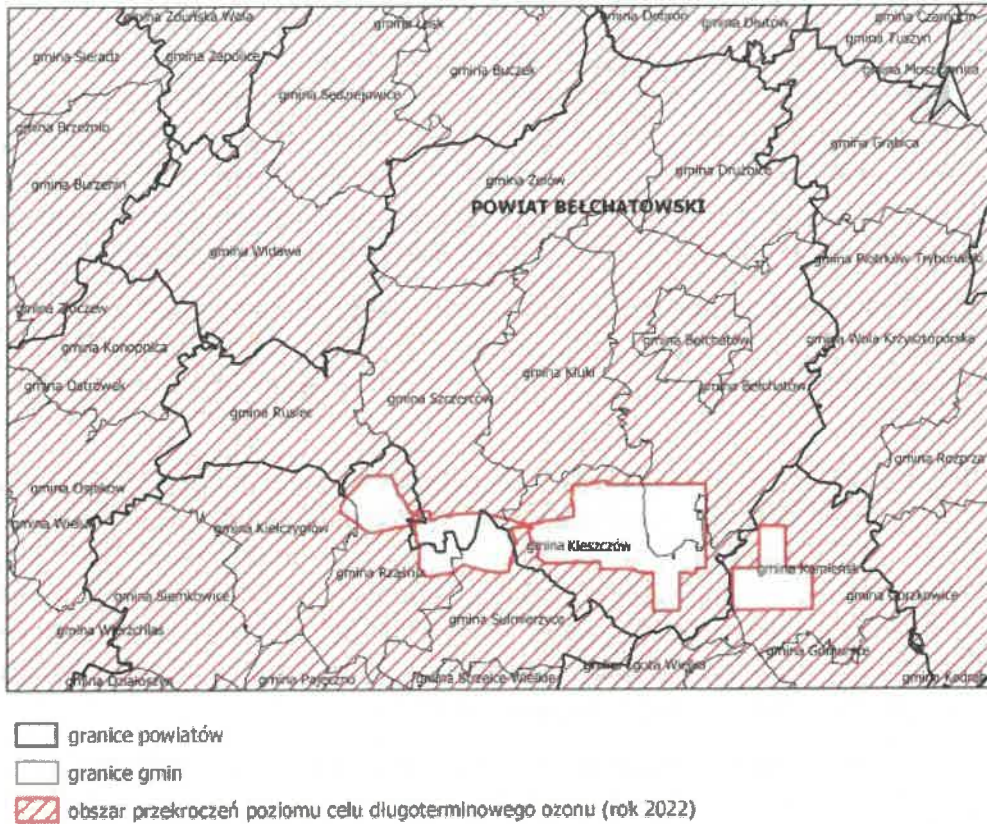

Rysunek 22. Rozkład przestrzenny wartości stężenia średniego rocznego pyłu zawieszonego PM₁₀ w województwie łódzkim w 2023 roku, opracowany z wykorzystaniem metody szacowania w oparciu o wyniki modelowania jakości powietrza dla roku 2023 wykonanego przez IOŚ-PIB
źródło: GIOŚ, IOŚ-PIB

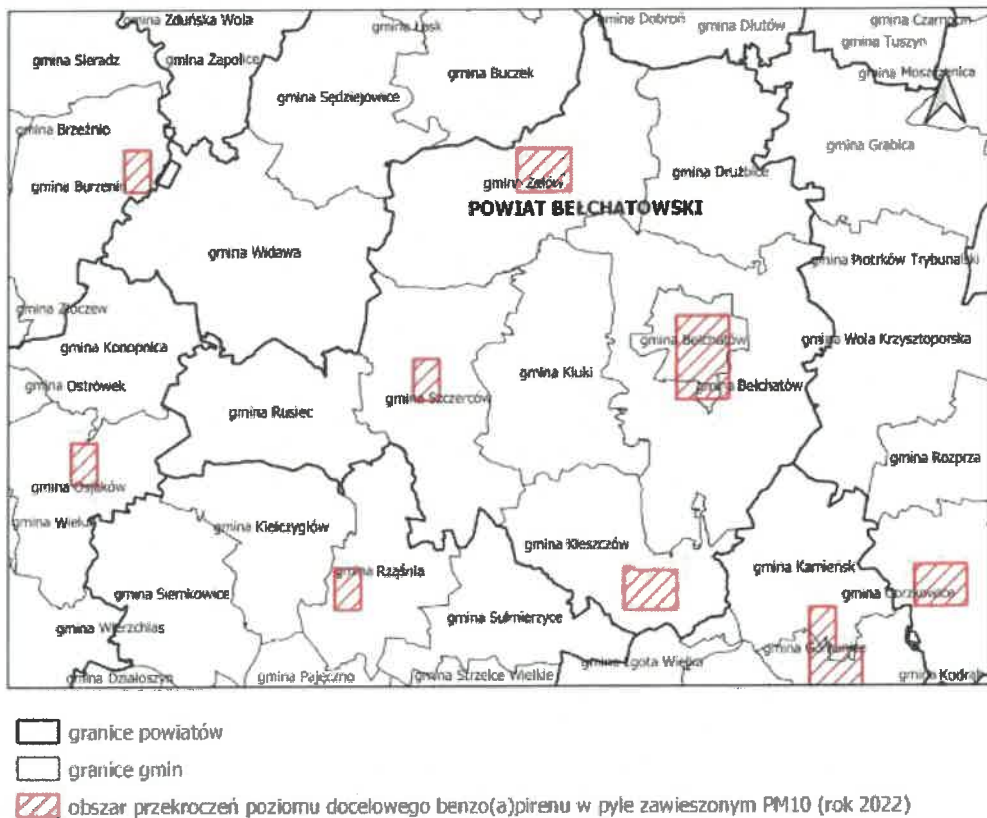
Ponadto ze względu na ochronę zdrowia w roku 2022 nie zanotowano przekroczeń poziomów dopuszczalnych dla stężeń 1-godz. i 24-godz. dwutlenku siarki. Wyniki pomiarów stężeń SO₂ uzupełnione wynikami modelowania matematycznego wykazały, że na całym terenie województwa stężenia 1-godzinne (wyrażone, jako 25 stężenie maksymalne z rocznej serii stężeń 1-godz.) nie przekroczyły 150 µg/m³. Wyjątkiem był obszar w rejonie Elektrowni Bełchatów, gdzie stężenie maksymalne jednogodzinne przekroczyło 200 µg/m³. Stężenia 24-godzinne w województwie (wyrażone, jako 4 stężenie maksymalne z rocznej serii stężeń 24 godz.) nie przekroczyły 50 µg/m³, poza rejonem Elektrowni Bełchatów, gdzie wartość ta osiągnęła maksymalnie 53 µg/m³. Zgodnie z wynikami metod szacowania opartymi o wyniki modelowania, na niemal całym obszarze strefy łódzkiej stężenia średnie roczne SO₂ nie przekroczyły 10 µg/m³. Wyjątkiem był mały obszar w rejonie Elektrowni Bełchatów, gdzie stężenie średnie roczne wyniosło 11 µg/m³.

Nie zanotowano również przekroczeń dopuszczalnego poziomu 1-godz. i średniej rocznej wartości stężenia dwutlenku azotu, 8-godzinnego poziomu dopuszczalnego tlenku węgla, średniej rocznej wartości stężenia benzenu, 24-godz. wartości dla pyłu zawieszonego PM₁₀, średniej rocznej wartości dla pyłu zawieszonego PM₁₀ oraz pyłu zawieszonego PM_{2,5} faza II (D_a=20µg/m³), poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM_{2,5} faza I (D_a=25µg/m³), poziomów docelowych metali określonych dla metali ciężkich (As, Cd, Ni, Pb – rok) oraz poziomu docelowego ozonu.

Na obszarze niemal całego powiatu doszło jednak do przekroczenia poziomu celu długoterminowego ozonu określonego ze względu na ochronę zdrowia (rysunek 23) oraz do przekroczenia poziomu docelowego benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM₁₀ (D_{dc}=1ng/m³) (rysunek 24).

Rysunek 23. Zasięg obszaru przekroczeń poziomu celu długoterminowego ozonu ze względu na ochronę zdrowia w 2022 roku
Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Łodzi

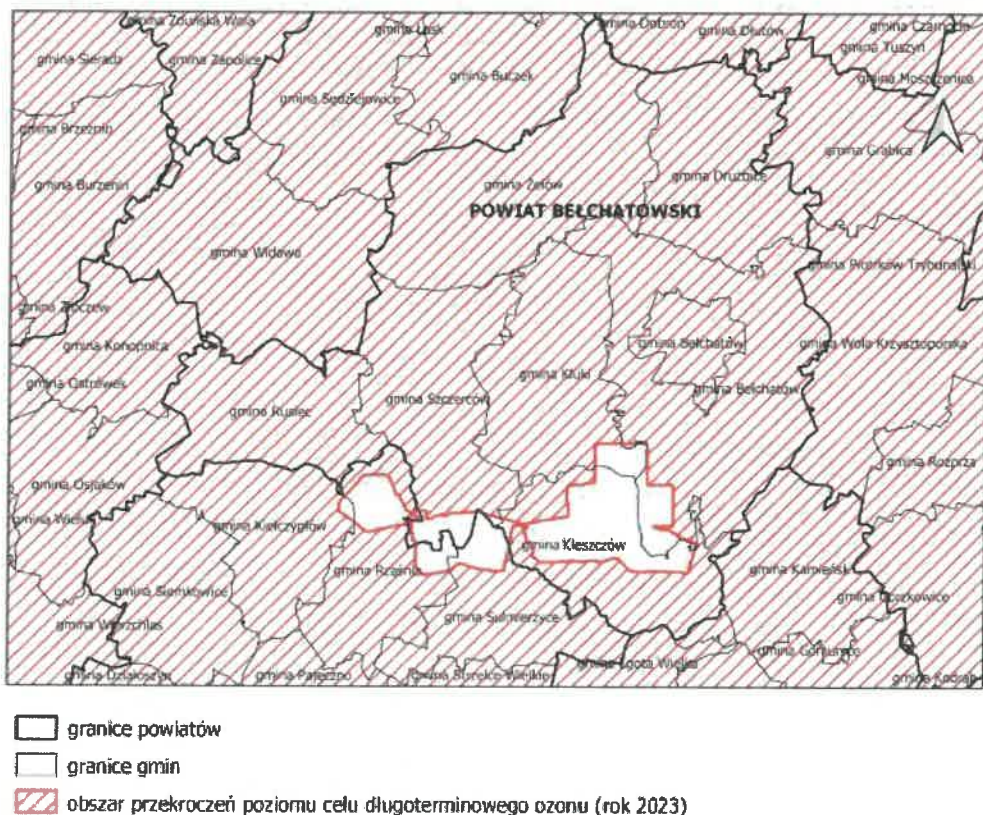
Rysunek 24. Zasięg obszaru przekroczeń poziomu docelowego benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM10 w 2022 roku
Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Łodzi

Ze względu na ochronę zdrowia w roku 2023 nie zanotowano przekroczeń poziomów dopuszczalnych dla stężeń 1-godz. i 24-godz. dwutlenku siarki. Maksymalne jednogodzinne wartości (25 maks. 1-godz.) w województwie wyniosły ok. $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$ i wystąpiły w rejonie Elektrowni Bełchatów. Stężenia 24-godzinowe (wyrażone, jako 4 stężenie maksymalne z rocznej serii stężeń 24 godz.) na większości terenu województwa nie przekroczyły $20 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (16 % wartości dopuszczalnej). Maksymalne 24-godzinne wartości (4 maks. 24-godz.) wyniosły blisko $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$ i wystąpiły również w rejonie Elektrowni Bełchatów.

Nie zanotowano również przekroczeń dopuszczalnego poziomu 1-godz. i średniej rocznej wartości dwutlenku azotu. Stężenia średnioroczne na większości obszaru województwa nie przekroczyły $20 \mu\text{g}/\text{m}^3$, poza małymi obszarami m. in. w rejonie Elektrowni Bełchatów – $26 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

Nie stwierdzono przekroczenia poziomów dopuszczalnych dla stężeń 8-godzinnego poziomu tlenu węgla, średniej rocznej wartości stężenia benzenu, 24-godz. wartości stężenia pyłu zawieszonego PM10, średniej rocznej wartości dla pyłu zawieszonego PM10 oraz pyłu zawieszonego PM2,5 faza II ($\text{Da}=20\mu\text{g}/\text{m}^3$), wartości poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM2,5 faza I ($\text{Da}=25\mu\text{g}/\text{m}^3$), poziomów docelowych określonych dla metali ciężkich (As, Cd, Ni, Pb – rok), poziomu docelowego benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM10 ($\text{Ddc}=1\text{ng}/\text{m}^3$) oraz poziomu docelowego ozonu.

Na obszarze niemal całego powiatu doszło jednak do przekroczenia poziomu celu długoterminowego ozonu określonego ze względu na ochronę zdrowia (rysunek 25).

Rysunek 25. Zasięg obszaru przekroczeń poziomu celu długoterminowego ozonu ze względu na ochronę zdrowia w 2023 roku

źródło: Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Łodzi

W latach 2021 – 2023 przeprowadzono ocenę jakości powietrza, pod kątem ochrony roślin, wykonano dla jednej strefy w województwie łódzkim: strefy łódzkiej. W ocenie uwzględniono 3 substancje: dwutlenek siarki (SO₂), tlenki azotu (NO_x) i ozon (O₃). Podczas oceny ozonu dokonano dodatkowej klasyfikacji stref w odniesieniu do poziomu celu długoterminowego.

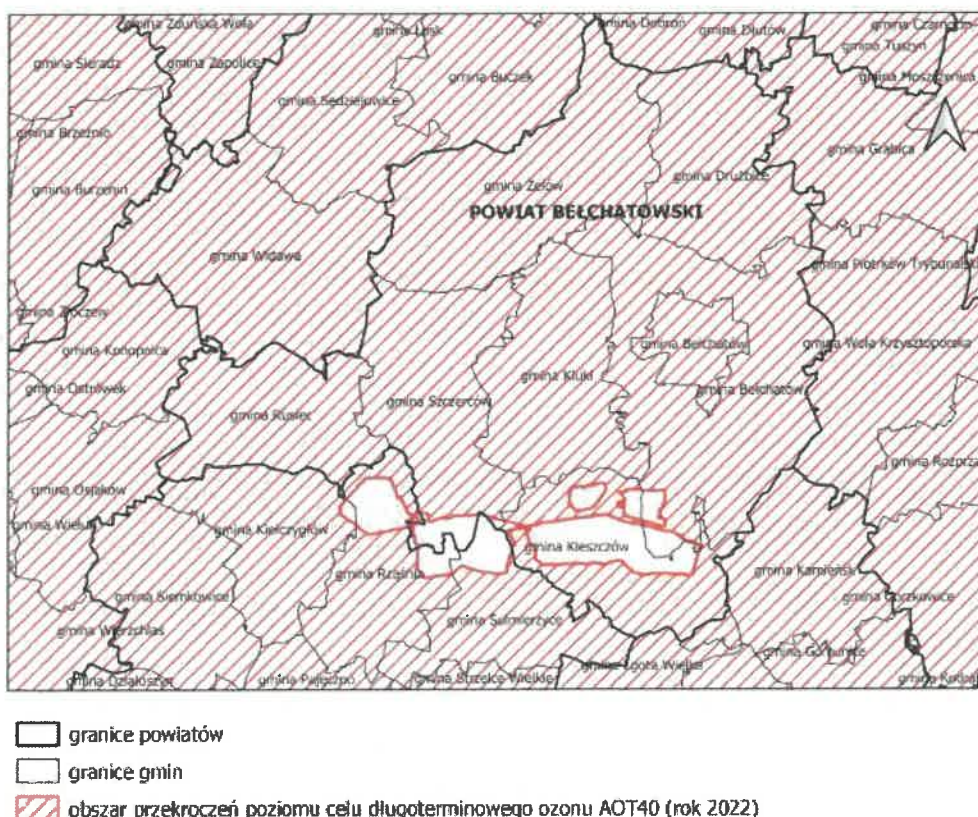
Poniżej przedstawiono zestawienie wyników oceny dla wszystkich zanieczyszczeń uwzględnianych w ocenie rocznej dokonywanej pod kątem ochrony roślin.

Tabela 21. Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie za 2021 – 2023 rok, dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin – klasyfikacja podstawowa (klasy: A, C)

Rok	Nazwa strefy	Klasa strefy dla SO ₂	Klasa strefy dla czasu	Klasa strefy dla czasu uśredniania – pora zimowa
2021	strefa łódzka	A	A	A
2022	strefa łódzka	A	A	A
2023	strefa łódzka	A	A	A

źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie łódzkim, raport wojewódzki za rok 2021-2023

W 2022 roku ze względu na ochronę roślin nie stwierdzono przekroczenia poziomu dopuszczalnego określonego dla SO₂ i NO_x oraz poziomu docelowego dla ozonu AOT40_{5L}. Doszło jednak do przekroczenia poziomu celu długoterminowego ozonu AOT40 niemal na całym obszarze powiatu (rysunek 26).

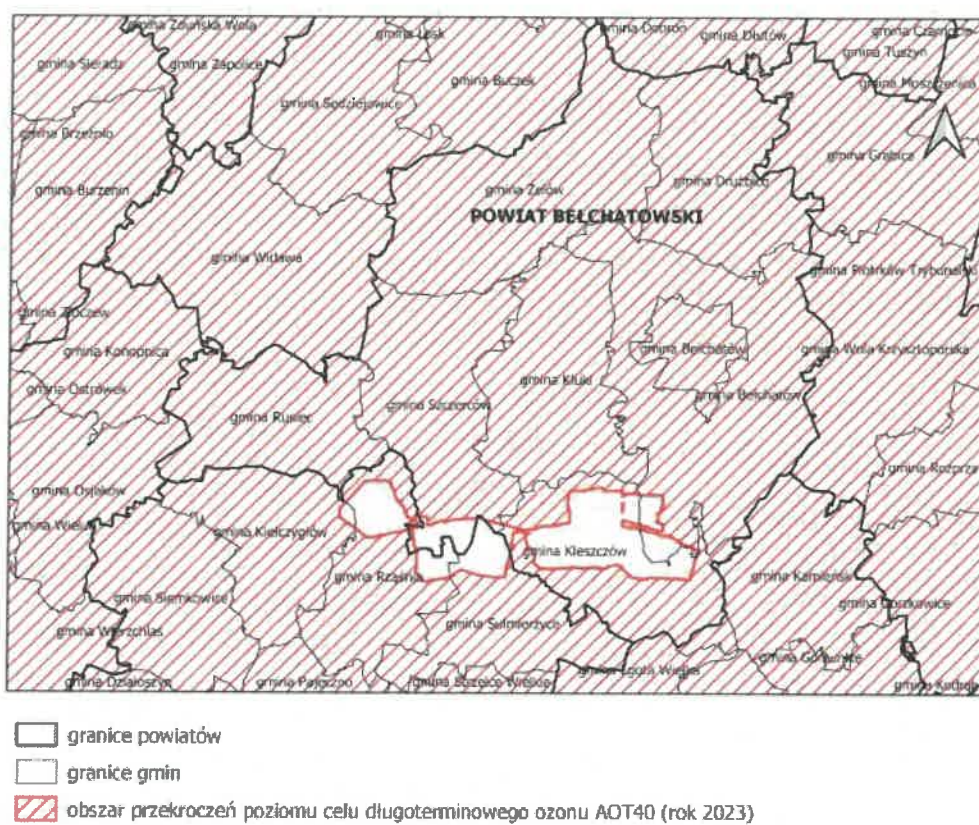
Rysunek 26. Zasięg obszaru przekroczeń poziomu celu długoterminowego ozonu AOT40 ze względu na ochronę roślin w 2022 roku

źródło: Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Łodzi

W 2023 roku ze względu na ochronę roślin nie stwierdzono przekroczenia poziomu dopuszczalnego określonego dla SO_2 i NO_x oraz poziomu docelowego dla ozonu $\text{AOT}_{40_{5L}}$.

Zgodnie z wynikami szacowania opartego o wyniki modelowania, na niemal całym obszarze strefy łódzkiej wartości stężenia średniego rocznego SO_2 nie przekroczyły $5 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Wyjątkiem był mały obszar w rejonie Elektrowni Bełchatów, gdzie stężenie średnie roczne wyniosło $20 \mu\text{g}/\text{m}^3$. W przypadku stężenia dwutlenku siarki w okresie zimowym wartości średnie stężenia również nie przekroczyły na większości terenu strefy łódzkiej $5 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Jedynie w rejonie Elektrowni Bełchatów stężenie średnie w okresie zimowym wyniosło $20 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Najwyższe stężenie średnioroczne NO_x w strefie łódzkiej wynoszące $30 \mu\text{g}/\text{m}^3$ wystąpiło w rejonie Elektrowni Bełchatów.

W 2023 roku doszło do przekroczenia poziomu celu długoterminowego ozonu AOT_{40} na niemal całym obszarze powiatu (rysunek 27).

Rysunek 27. Zasięg obszaru przekroczeń poziomu celu długoterminowego ozonu AOT_{40} ze względu na ochronę roślin w 2023 roku

źródło: Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Łodzi

10. Ograniczanie pylenia wtórnego poprzez czyszczenie ulic na mokro, szczególnie w czasie dni bezopadowych

Zadanie jest realizowane na bieżąco przez ZDW w Łodzi na drogach wojewódzkich i finansowane ze środków własnych Województwa Łódzkiego w ramach utrzymania czystości i porządku w pasach dróg wojewódzkich (brak możliwości wyszczególnienia kosztów dla terenu Bełchatowa). Obowiązują następujące zasady realizacji zadania:

- Zakazane jest stosowanie szczotek bez pochłaniaczy pyłu oraz bez natrysku wodnego;

- Dla ochrony pracowników przed wpływem kurzu, zawierającego dużo pyłów mineralnych i krzemionki, ograniczono zakres ręcznego czyszczenia i zamiatania za pomocą mioteł lub szczotek z piassawy;
- Nakazano, aby przy oczyszczaniu strumieniem wody zapewnić odpływ wody brudnej do miejsc niezagrażających bezpośrednio zanieczyszczeniom wód płynących i stojących;
- Nakazano, aby powierzchnie czyszczone mechanicznymi szczotkami rotacyjnymi zwilżać wodą, aby zapobiec tworzeniu się wielkiej ilości pyłów i kurzu. Jeśli zamiatana powierzchnia nie może być zwilżona, w pobliżu miejsca pracy szczotki mechaniczne nie powinno być innych stanowisk pracy;
- Czyszczenie sprężonym powietrzem ograniczono do wykonywania prac poza obrębem osiedli i miasta.

11. Uwzględnienie w planach rozwoju transportu działań mających wpływ na jakość powietrza, poprzez m. in. upłynnienie ruchu pojazdów, budowę połączeń drogowych oraz wprowadzanie ograniczeń w ruchu pojazdów ciężkich na drogach miast

Uwzględnianie działań wpływających na jakość powietrza w planach rozwoju transportu jest stałym zadaniem gmin powiatu bełchatowskiego, realizowanym zgodnie z bieżącymi potrzebami.

12. Wdrażanie Inteligentnych Systemów Zarządzania Ruchem oraz mechanizmów wspomagających zarządzanie ruchem i transportem, takie jak: punkty przesiadkowe, plany centrów logistycznych na obrzeżach miast, BUSpasy, poprawa oznakowania dróg, strefy ograniczonego ruchu pojazdów w miastach

W gminach powiatu bełchatowskiego na bieżąco wykonywano poprawę oznakowania dróg w ramach działalności statutowej.

13. Poprawa systemu komunikacji publicznej podczas budowy, przebudowy chodników, zatok autobusowych, postojowych, centrów przesiadkowych, węzłów multimodalnych, parkingów P&R itp.

W poniższej tabeli przedstawiono działania mające wpływ na poprawę komunikacji publicznej podczas budowy, przebudowy chodników, zatok autobusowych, postojowych, centrów przesiadkowych, węzłów multimodalnych, parkingów P&R itp.

Tabela 22. Działania mające wpływ na poprawę komunikacji publicznej w powiecie bełchatowskim

Lp.	Kwota inwestycji [zł]	Źródło finansowania	Opis zadania
Gmina Bełchatów			
1.	5 561 555,70	-	Uruchomienie gminnego transportu zbiorowego i zakup środków transportu na potrzeby komunikacji publicznej Gminy Bełchatów
2.	2 214 000,00	-	Zakup elektrycznego środka transportu na potrzeby komunikacji publicznej Gminy Bełchatów: 1. ZAKRES: Zakup dwóch dużych i dwóch małych fabrycznie nowych autobusów spalinowych marki OTOKAR oraz jednego autokaru elektrycznego marki RAFAKO/PILEA. CEL: Poprawa jakości transportu publicznego mieszkańców Gminy Bełchatów oraz miasta Bełchatowa (darmowy transport publiczny); 2. ZAKRES: Zakup jednego autokaru elektrycznego firmy RAFAKO/PILEA. CEL: Poprawa jakości transportu publicznego

*Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Bełchatowskiego
za lata 2022 – 2023*

Lp.	Kwota inwestycji [zł]	Źródło finansowania	Opis zadania
			mieszkańców Gminy Bełchatów oraz miasta Bełchatowa (darmowy transport publiczny)
3.	752 315,27	Gmina Bełchatów	Przebudowa drogi powiatowej nr 1911E polegająca na budowie chodnika w msc. Myszaki
4.	392 820,18	Gmina Bełchatów	Przebudowa drogi – budowa chodnika w msc. Dobrzelów (dz. 423)
5.	2 674 086,00	Gmina Bełchatów	Przebudowa drogi gminnej nr 101268E w m. Postękalice (zadanie 1)
6.	4 560 518,92	Gmina Bełchatów, Polski Ład	Rozbudowa drogi gminnej nr 101258E w miejscowości Korczew
7.	299 927,90	Gmina Bełchatów	Przebudowa drogi wewnętrznej w Janowie-dz. 387/1, 109
8.	321 371,79	Gmina Bełchatów	Przebudowa dróg wewnętrznych (drogi betonowe) – Kałduny
9.	1 578 090,00	Gmina Bełchatów	Przebudowa dróg wewnętrznych na terenie G. Bełchatów – Oleśnik
10.	1 642 050,00	Gmina Bełchatów	Przebudowa dróg wewnętrznych na terenie G. Bełchatów – Wielopole
11.	1 026 320,03	Gmina Bełchatów	Przebudowa dróg wewnętrznych na terenie G. Bełchatów – Zwierzchów dz. 366 (zadanie 2)
12.	400 000,00	Gmina Bełchatów	Przebudowa dróg wewnętrznych o nawierzchni betonowej – Zawadów –dz. 128
13.	1 604 791,10	Gmina Bełchatów	Przebudowa dróg wewnętrznych na terenie G. Bełchatów – Zwierzchów dz. 354 (zadanie 3)
14.	1 150 903,08	Gmina Bełchatów	Przebudowa dróg wewnętrznych na terenie G. Bełchatów – Kurnos Pierwszy (zadanie 4)
15.	262 000,00	Gmina Bełchatów	Przebudowa dróg wewnętrznych o nawierzchni betonowej – Łękawa –dz. 815/1
16.	200 216,26	Gmina Bełchatów	Przebudowa dróg wewnętrznych o nawierzchni betonowej – Łękawa –dz. 826/1
17.	545 593,44	Gmina Bełchatów	Przebudowa dróg wewnętrznych o nawierzchni betonowej – Dzieszulice Górne dz. 297
18.	302 090,02	Gmina Bełchatów	Przebudowa dróg wewnętrznych (drogi betonowe) – Dobrzelów dz. 212/13
19.	194 250,62	Gmina Bełchatów	Przebudowa dróg wewnętrznych (drogi betonowe) – Józefów dz. 262
20.	386 531,57	Gmina Bełchatów	Remont drogi gminnej nr 101267E w Zawadach, dz. 172/2, 177/5
21.	588 948,76	Gmina Bełchatów	Remont drogi gminnej nr 101266E w Zawadach, dz. 22, 45
22.	119 931,47	Gmina Bełchatów	Zwiększenie ilości przystanków autobusowych na prośbę mieszkańców, wymiana oraz zakup nowych wiat przystankowych
Gmina Kleszczów			
23.	740 338,74	Gmina Kleszczów	Rozbudowa ciągów istniejących chodników w ramach kompleksowych inwestycji drogowych (rozbudowy dróg) w ramach umów zawartych w trybie Ustawy Prawo zamówień publicznych
Gmina Kluki			
24.	5 039 332,00	Gmina Kluki	Budowa i modernizacja dróg i chodników na terenie gminy Kluki I Ład. Zrealizowane drogi w miejscowościach: Żar, Kaszewice Kolonia, Roździn, Lesisko, Kluki

*Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Bełchatowskiego
za lata 2022 – 2023*

Lp.	Kwota inwestycji [zł]	Źródło finansowania	Opis zadania
25.	3 758 776,37	Gmina Kluki	Budowa i modernizacja dróg na terenie gminy Kluki – etap II, II Ład. Zrealizowane drogi w miejscowościach: Osina, Strzyżewice – Mościsko, Zarzecze
26.	1 048 541,98	Gmina Kluki	Rozbudowa drogi gminnej dz. nr ewid 45/1 w miejscowości Cisza
27.	1 147 264,60	Gmina Kluki	Budowa i modernizacja dróg i chodników na terenie gminy Kluki – etap III – zadanie pn. „Budowa i rozbudowa drogi gminnej 101152E w miejscowości Strzyżewice”
28.	637 723,87	Gmina Kluki	Budowa i modernizacja dróg i chodników na terenie gminy Kluki – etap III – zadanie pn. „Przebudowa drogi na ul. Szkolnej w Klukach wraz z budową chodnika”
29.	50 000,00	Gmina Kluki	„Budowa drogi gminnej w miejscowości Podwódka”
30.	9 594,00	Gmina Kluki	„Remont drogi gminnej nr 101153E na odcinku Sadulaki – Osina”
31.	146 345,56	Gmina Kluki	„Budowa drogi wewnętrznej w miejscowości Kuźnica Kaszewska”
32.	33 000,00	Gmina Kluki	„Przebudowa drogi dz. nr ewid. 709 w m-ci Parzno (Kresy)”
33.	43 000,00	Gmina Kluki	„Przebudowa drogi wewnętrznej w miejscowości Osina dz. nr 59/2”
34.	33 000,00	Gmina Kluki	„Przebudowa drogi wewnętrznej w miejscowości Imielnia-Roździn”
Gmina Zelów			
35.	-	-	Na drogach gminnych były realizowane prace utrzymaniowe polegające na wykonaniu remontów częściowych dróg, na których powstały ubytki, dziury, zagłębienia, oraz nierówności stwarzające utrudnienia w ruchu drogowym. Na drogach o nawierzchniach bitumicznych wykonywane były remonty częściowe polegające na powierzchniowym utrwaleniu miejsc i uzupełnianiu powstałych ubytków przy użyciu emulsji modyfikowanych i grysów bazaltowych za pomocą remontera typu Patcher.

źródło: Raporty o stanie gmin

14. Wspieranie rozwoju transportu rowerowego oraz wdrażanie rozwiązań na rzecz jego integracji z miejskimi systemami transportowymi m. in. poprzez rozwój i modernizację infrastruktury oraz zmiany organizacji ruchu

Poniższa tabela przedstawia rozwój transportu rowerowego na terenie gmin powiatu bełchatowskiego.

Tabela 23. Rozwój transportu rowerowego na terenie gmin powiatu bełchatowskiego

Gmina	Drogi dla rowerów			Drogi dla rowerów 100 km ²		
	2021	2022	2023	2021	2022	2023
Powiat	145,7	186,0	150,5	15,06	19,22	15,55
Miasto Bełchatów	38,5	53,1	42,6	111,14	153,29	122,98
Gmina Bełchatów	21,6	17,8	19,0	11,98	8,85	9,45
Gmina Drużbice	0,3	0,3	0,3	0,26	0,26	0,26
Gmina Kleszczów	77,7	107,2	81,0	62,28	103,05	77,86
Gmina Kluki	4,1	4,1	4,1	3,46	3,46	3,46
Gmina Rusiec	-	-	-	-	-	-
Gmina Szczerców	3,5	3,5	3,5	2,71	2,72	2,72
Gmina Zelów	-	-	-	-	-	-

źródło: GUS

15. Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej oraz budynków mieszkalnych w powiecie bełchatowskim

W ramach wyżej wymienionego zadania wykonywano liczne termomodernizacje w raportowanych latach 2022 – 2023 na terenie powiatu bełchatowskiego m. in.:

1. Termomodernizacja dachu budynku Centrum Kształcenia Zawodowego w Bełchatowie wraz z instalacją fotowoltaiczną została częściowo wykonana w roku 2022 w kwocie 31 645,53 zł oraz w roku 2023 w kwocie 78 584,72 zł;
2. Termomodernizacja stropu pod biblioteką Zespołu Szkół Ponadpodstawowych nr 1 w Bełchatowie – zadanie wykonano całkowicie w kwocie 149 664,42 zł;
3. Termomodernizacja dachów na budynkach należących do Zespołu Szkół Ponadpodstawowych w Zelowie – etap I – zadanie wykonano częściowo w kwocie 61 155,00 zł;
4. Termomodernizacja budynku Specjalnego Ośrodka Szkolno – Wychowawczego w Bełchatowie – zadanie wykonano całkowicie w kwocie 159 528,00 zł;
5. Termomodernizacja budynku Ochotniczej Straży Pożarnej w Woli Wiązowej – zadanie wykonano całkowicie w kwocie 151 480,00 zł, w tym:
  - Dotacja z Powiatu: 90 000,00 zł;
  - Środki własne: 1 480,00 zł;
  - Środki z innych źródeł: 60 000,00 zł.
6. Termomodernizacja stropu poddasza Kościoła pw. Św. Michała Archanioła w Chabielicach – zadanie wykonane całkowicie w kwocie 89 005,00 zł, w tym:
  - Dotacja z Powiatu: 53 400,00 zł;
  - Środki własne: 35 605,00 zł.
7. Termomodernizacja budynku przy ul. Sienkiewicza 22B w Zelowie – zadanie wykonane całkowicie w kwocie 329 661,00 zł, w tym:
  - Dotacja z Powiatu: 173 664,00 zł;
  - Środki własne: 155 997,00 zł.
8. Termomodernizacja budynku przy ul. Szkolnej 5a w Zelowie – zadanie wykonane całkowicie w kwocie 233 700,00 zł, w tym:
  - Dotacja z Powiatu: 93 000,00 zł;
  - Środki własne: 140 700,00 zł.
9. Przebudowa auli w ZSP nr 1 w Bełchatowie w celu poprawy efektywności energetycznej wraz z utworzeniem miejsca edukacji ekologicznej – zadanie wykonano całkowicie w kwocie 1 723 119,03 zł;
10. Przebudowa i rozbudowa budynku C Starostwa Powiatowego w Bełchatowie – zadanie wykonano częściowo w kwocie 46 800,00 zł;
11. Modernizacja budynku świetlicy wiejskiej w Augustynowie – zadanie wykonano całkowicie w kwocie 692 418,75 zł, w tym:
  - Dotacja z Powiatu: 130 979,00 zł;
  - Środki własne: 561 439,75 zł.

12. Rozbudowa i przebudowa Domu Ludowego w Łękawie – Wymiana okien, systemu grzewczego z paliwa stałego na gazowe, docieplenie części fundamentów oraz ścian budynku – zadanie wykonano w kwocie 2 651 381,88 zł z budżetu gminy Bełchatów;
13. Przebudowa z termomodernizacją budynku OSP w Hucie – Wymiana okien, systemu grzewczego z paliwa stałego na pompę ciepła, docieplenie części fundamentów oraz ścian budynku. Wymiana poszycia dachu z dociepleniem – zadanie wykonano w kwocie 1 371 530,80 zł z budżetu gminy Bełchatów;
14. Remont Sali OSP w Podwodach – wymiana pieca na pompę ciepła, ogrzewanie podłogowe, rekuperacja – zadanie wykonano w kwocie 1 062 847,82 zł z budżetu gminy Bełchatów;
15. Przebudowa i rozbudowa budynku OSP w Kurnosie Drugim – docieplenie ścian zewnętrznych, wymiana pieca na pompę ciepła, rekuperacja, ogrzewanie podłogowe, fotowoltaika – zadanie wykonano w kwocie 2 630 957,63 zł z budżetu gminy Bełchatów.

Mieszkańcy gmin powiatu bełchatowskiego mieli możliwość uzyskania dofinansowań na termomodernizację budynków mieszkalnych, w ramach programu „Czyste powietrze” ze środków WFOŚiGW w Łodzi.

16. Zadania realizowane przez PGE GiEK S. A. Oddział Elektrownia Bełchatów

PGE GiEK S. A., Oddział Elektrownia Bełchatów w latach 2022 – 2023 realizowało zadania w ramach bieżącej działalności.

17. Instalacja energooszczędnego oświetlenia w budynkach zarządzanych przez Powiat Bełchatowski oraz gminy Powiatu Bełchatowskiego

W ramach zadania przeprowadzono „Modernizację wewnętrzną i zewnętrzną instalacji elektrycznej oraz wymianę oświetlenia na energooszczędne” w Rzymsko-katolickiej Parafii pw. Św. Ignacego Loyoli w Suchcicach. Całkowity koszt realizacji wyniósł 23 340,00 zł, z czego dotacja z Powiatu wyniosła 14 000,00 zł, a pozostałe 9 340,00 zł stanowiły środki własne parafii.

Ponadto zrealizowano modernizację oświetlenia w budynku Urzędu Gminy w Kleszczowie poprzez wymianę w oprawach oświetleniowych źródeł światła na energooszczędne LED w kwocie 28 000,00 zł i został pokryty z budżetu gminy.

18. Zakup kompleksowej usługi oświetlenia drogowego o podwyższonym standardzie – zmniejszenie zużycia energii i poprawa jakości i ujednolicenia barwy oświetlenia na terenie gmin powiatu bełchatowskiego

W poniższej tabeli przedstawiono inwestycje związane z oświetleniem drogowym na terenie gmin powiatu bełchatowskiego.

Tabela 24. Inwestycje związane z oświetleniem drogowym na terenie gmin powiatu bełchatowskiego

Lp.	Kwota inwestycji	Źródło finansowania	Opis zadania
Miasto Bełchatów			
1.	101 659,50	Miasto Bełchatów	Wybudowano oświetlenie na ul. Bocznej
2.	295 077,00	Miasto Bełchatów	Wybudowano oświetlenie uliczne przy sięgaczach odchodzących od ul. Nowej w Bełchatowie
3.	65 070,21	Miasto Bełchatów	Wybudowano oświetlenie ulicznego sięgacza ul. Dolnej w Bełchatowie
4.	43 837,20	Miasto Bełchatów	Wybudowano oświetlenie placu zabaw Biedronkowo
5.	208 485,00	Miasto Bełchatów	Wybudowano linię kablową oświetlenia ul. Czaplunieckiej w Bełchatowie od skrzyżowania z ul. Grabową do węzła obwodnicy Bełchatowa
6.	68 203,50	Miasto Bełchatów	Wybudowano linię kablową oświetlenia ciągu pieszo-jezdnego łączącego ul. Czapluniecką z blokiem Czapluniecka 44D oraz nieoświetlonego fragmentu ul. Wyspiańskiego
7.	3 690,00	Miasto Bełchatów	Opracowano aktualizację projektu budowlanego pn.: „Budowa oświetlenia ulicznego os. Politanice” – ul. Głuchowskiego
8.	29 999,75	Miasto Bełchatów	Opracowanie dokumentacji projektowej i przebudowanie oświetlenia w os. Czaplunieckiej oraz wybudowanie oświetlenia parkingu przy ul. Czyżewskiego działka nr 278 obr. 10
9.	15 000,00	Miasto Bełchatów	Opracowanie audytów oraz dokumentacji kosztorysowej dla zadania inwestycyjnego pn: „Budowa i modernizacja infrastruktury elektrycznej i oświetleniowej na terenie miasta Bełchatowa”
Gmina Bełchatów			
10.	196 401,01	Gmina Bełchatów	Montaż lamp hybrydowych oraz wymiana istniejącej oprawy ulicznej na energooszczędną – 238 szt.
Gmina Drużbice			
11.	1 530 000,00	Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych – edycja II	Modernizacja oświetlenia ulicznego na terenie gminy Drużbice
12.	550,00	Fundusz Sołecki	Rozbudowa oświetlenia w m. Czarny Las
13.	7 470,74	Fundusz Sołecki	Budowa oświetlenia drogowego w m. Bukowie Górne
14.	9 840,00	Fundusz Sołecki	Rozbudowa oświetlenia ulicznego w Drużbicach Kol.
15.	15 000,00	Fundusz Sołecki	Budowa oświetlenia drogowego w m. Głupice
16.	7 800,00	Fundusz Sołecki	Budowa oświetlenia w m. Kącik – kontynuacja
17.	4 000,00	Fundusz Sołecki	Budowa oświetlenia w soł. Podstoła
18.	1 300,00	Fundusz Sołecki	Konserwacja oświetlenia w sołectwie Rawicz

*Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Bełchatowskiego
za lata 2022 – 2023*

Lp.	Kwota inwestycji	Źródło finansowania	Opis zadania
19.	8 000,00	Fundusz Sołecki	Budowa oświetlenia III etap w sołectwie Roźniatowice
20.	12 020,00	Fundusz Sołecki	Budowa oświetlenia ulicznego w sołectwie Teofilów
21.	1 950,00	Fundusz Sołecki	Wykonanie dokumentacji oświetlenia w sołectwie Zabieliów
22.	7 000,00	Fundusz Sołecki	Zakup opraw oświetlenia ulicznego w sołectwie Zabieliów
23.	550,00	Fundusz Sołecki	Rozbudowa oświetlenia w m. Czarny Las (zadanie wspólne z sołectwem Brzezie)
Gmina Kleszczów			
24.	859 000,70	Gmina Kleszczów	Budowa oświetlenia ulicznego w strefie przemysłowej w Żłobnicy o łącznej długości dróg około 3450 mb
Gmina Kluki			
25.	590 236,03	Gmina Kluki	Budowa infrastruktury oświetleniowej na terenie gminy Kluki – etap II
26.	684 224,99	Gmina Kluki	Budowa infrastruktury oświetleniowej na terenie gminy Kluki – etap III
27.	9 500,00	Gmina Kluki	Budowa oświetlenia ulicznego w miejscowości Ciszka
28.	6 000,00	Gmina Kluki	Budowa oświetlenia ulicznego w miejscowości Kaszewice Kolonia dz. nr 291
29.	6 000,00	Gmina Kluki	Budowa oświetlenia ulicznego w miejscowości Kaszewice Kolonia dz. nr 650
30.	49 200,00	Gmina Kluki	Rozbudowa oświetlenia ulicznego przy drodze powiatowej 1902E w miejscowości Kuźnia Kaszewska
31.	31 833,06	Gmina Kluki	Projekt i budowa oświetlenia ul. Wspólna do dz. nr 767/3 w miejscowości Kluki
32.	6 500,00	Gmina Kluki	Projekt oświetlenia ul. Wspólna do dz. nr 769/19 w miejscowości Kluki
33.	6 500,00	Gmina Kluki	Projekt oświetlenia ulicznego w miejscowości Wierzchy Kluckie
34.	4 500,00	Gmina Kluki	Budowa oświetlenia ulicznego w miejscowości Kawalce
35.	11 000,00	Gmina Kluki	Budowa oświetlenia ulicznego w Klukach przy ul. Dębowej 11-11a
Gmina Rusiec			
36.	401 026,90	Gmina Rusiec, Powiat Bełchatowski	Budowa wolnostojących lamp solarnych na potrzeby oświetlenia ulicznego
Gmina Szczerców			
37.	12 000,00	Fundusz Sołecki	Wykonanie projektu oświetlenia ulicznego – Sołectwo Brzezie
38.	15 000,00	Fundusz Sołecki	Wykonanie oświetlenia ulicznego – Sołectwo Niwy
39.	39 998,00	Fundusz Sołecki	Wykonanie oświetlenia ulicznego – Sołectwo Dubie
40.	39 991,54	Fundusz Sołecki	Wykonanie oświetlenia hybrydowego – Sołectwo Grudna
41.	28 060,00	Fundusz Sołecki	Wykonanie oświetlenia ulicznego – Sołectwo Kieruzele
42.	104 427,00		Przebudowa oświetlenia na Placu Św. Floriana w Szczercowie
43.	44 992,00		Budowa oświetlenia przy ul. Łąkowej

źródło: Raporty o stanie gmin

19. Elektryfikacja gmin powiatu bełchatowskiego

W raportowanych latach sukcesywnie zwiększała się liczba odbiorców energii elektrycznej na terenie gmin powiatu bełchatowskiego.

Gmina Kleszczów

Rozbudowa infrastruktury elektroenergetycznej średniego napięcia i niskiego napięcia w kwocie 3 174 374,71 zł pokrytej z budżetu gminy.

Gmina Rusiec

Wydano 17 decyzji na umieszczenie przyłączy energetycznych w 2022 r oraz 17 w 2023 r.

Gmina Zelów

W roku 2023 zakończono budowę infrastruktury elektroenergetycznej i oświetleniowej w miejscowościach Dąbrowa, Chajczyny, Podlesie, Zelów – ul. Kątna i ul. Łąkowa oraz na terenie rekreacyjnym przy zbiorniku Patyki. W ramach zadania rozbudowano oświetlenie dróg gminnych oraz terenu przy zbiorniku Patyki. W ramach zadania zamontowane zostały również skrzynki energetyczne oraz monitoring terenu na „Patykach”. Na realizację zadania, którego wartość wyniosła 757 753,80 zł Gmina Zelów otrzymała dofinansowanie w formie dotacji ze środków Rządowego Funduszu Polski Ład Programu Inwestycji Strategicznych, w wysokości 675 000,00 zł.

20. Wprowadzenie w planach zagospodarowania przestrzennego zapisów stwarzających warunki do stosowania odnawialnych źródeł energii

W raportowanym okresie, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, systematycznie wprowadzano zmiany do planów zagospodarowania przestrzennego.

21. Realizacja inwestycji z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii na terenie gmin powiatu bełchatowskiego

W ramach realizacji inwestycji z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii na terenie gmin powiatu bełchatowskiego w 2023 roku zrealizowano:

- Wykonanie instalacji fotowoltaicznej oraz modernizacja istniejącego systemu solarnego na budynku Bursy Szkolnej w Bełchatowie w kwocie 418 916,69 zł.
- Budowa wolnostojących lamp solarnych na potrzeby oświetlenia ulicznego w Gminie Rusiec w kwocie 322 373,80 zł, w tym:
  - Dotacja z Powiatu: 240 800,00 zł;
  - Środki własne: 81 573,80 zł.
- Instalacja fotowoltaiczna w Parafii Najświętszej Maryi Panny Królowej Polski w Klukach w kwocie 47 000,00 zł, w tym:
  - Dotacja z Powiatu: 37 600,00 zł;
  - Środki własne: 9 400,00 zł.
- Rozbudowa instalacji fotowoltaicznej w Parafii Zesłania Ducha Świętego w Bełchatowie w kwocie 184 500,00 zł, w tym:
  - Dotacja z Powiatu: 140 000,00 zł;
  - Środki własne: 44 500,00 zł.
- Zakup i montaż instalacji fotowoltaicznej na budynku Szkoły Podstawowej w Kaszewicach im. św. Jana Pawła II w kwocie 87 989,99 zł;

- Dotacja z Powiatu: 68 880,00 zł;
  - Środki własne: 19 109,00 zł.
- Zakup i montaż instalacji fotowoltaicznej na budynku Szkoły Podstawowej w Parznie im. Wandy Malczewskiej w kwocie 56 624,99 zł, w tym:
- Dotacja z Powiatu: 44 280,00 zł;
  - Środki własne: 12 344,99 zł.
- Budowa mikroinstalacji fotowoltaicznej w Szkole Podstawowej nr 5 w Bełchatowie w kwocie 343 170,00 zł, w tym:
- Dotacja z Powiatu: 274 022,64 zł;
  - Środki własne: 69 147,36 zł.
- Wykonanie instalacji fotowoltaicznej na budynku sali gimnastycznej Powiatowego Centrum Sportu w Bełchatowie. Zadanie zostało częściowo wykonane w kwocie 24 400,00 zł.

Gmina Bełchatów

Z budżetu Gminy Bełchatów zostały udzielone dotacje na podstawie:

1. Uchwały nr L/419/2022 Rady Gminy Bełchatów z dnia 21.06.2022 r. dotyczącej dofinansowania ze środków budżetu Gminy Bełchatów. Zrealizowano zakup i montaż urządzeń ograniczających emisję zanieczyszczeń w budynkach położonych na terenie gminy Bełchatów na rok 2022. Zrealizowano 39 instalacji fotowoltaicznych oraz 2 rozbudowy instalacji fotowoltaicznej. Koszt realizacji zadania wyniósł 396 750,00 zł.
2. Uchwały nr LIII/474/2022 Rady Gminy Bełchatów z dnia 28.10.2022 r. dotyczącej dofinansowania ze środków budżetu Gminy Bełchatów do zakupu i montażu urządzeń ograniczających emisję zanieczyszczeń w budynkach położonych na terenie gminy Bełchatów – edycja II na rok 2023. Zrealizowano 173 instalacje fotowoltaiczne oraz 53 rozbudowy instalacji fotowoltaicznej. Koszt realizacji zadania wyniósł 2 839 066,38 zł.

Projekt pn. „Odnawialne Źródła Energii w Gminie Bełchatów - edycja II” obejmował również 2 źródła ciepła oraz 236 instalacji fotowoltaicznych. Koszt realizacji zadania w 2023 roku wyniósł 3 259 952,86 zł.

Poniesione koszty pochodziły z budżetu gminy Bełchatów i były współfinansowane ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Osi Priorytetowej „Gospodarka Niskoemisyjna”, Działania „Odnawialne Źródła Energii” oraz Poddziałania „Odnawialne Źródła Energii” Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014–2020.

Gmina Kleszczów

Tabela 25. Ilość złożonych wniosków o dofinansowanie oraz ilość zamontowanych urządzeń w latach 2022 – 2023 na terenie gminy Kleszczów

Typ urządzenia	Złożone wnioski			Zamontowane urządzenia		
	Ilość	Kwota dofinansowania [zł]	Łączna moc (kW)	Ilość	Kwota dofinansowania [zł]	Łączna moc (kW)
2022 rok						
Ogniwa fotowoltaiczne	367	7 712 513,70	2 203,05	341	6 918 299,34	2020,25
Pompy ciepła	148	3 658 730,00	1 439,0	135	3 339 980,00	1 353,0
Kotły gazowe	20	166 000,00	455,0	16	134 000,00	403,0
Wentylacja mechaniczna	84	1 644 390,00	0	73	1 432 950,43	0
OGÓŁEM	619	13 181 633,70		565	11 825 229,77	
2023 rok						
Ogniwa fotowoltaiczne (11 250,00 zł)	44	495 000,00	205,565	43	483 750,00	202,33
Ogniwa fotowoltaiczne (15 000,00 zł)	4	60 000,00	19,80	3	45 000,00	14,46
Ogniwa fotowoltaiczne (26 250,00 zł)	30	766 242,75	267,06	26	662 077,75	231,38
Pompy ciepła	32	599 950,00	282,50	29	543 700,00	255,50
Kotły gazowe	7	42 000,00	168,00	7	42 000,00	168,00
Kotły gazowe (Wspólnota)	1	13 500,00	69,00	1	13 500,00	69,00
Kolektory słoneczne	1	5 250,00	8,10	0	0,00	0,00
Wentylacja mechaniczna	30	444 437,50	0,00	25	374 960,00	0,00
OGÓŁEM	149	2 426 380,25		134	2 164 987,75	

źródło: Dane sprawozdawcze Referatu Ochrony Środowiska i Gospodarki Gruntami UG Kleszczów

Gmina Rusiec

- Odnawialne źródła energii w Gminie Rusiec – koszt zadania zrealizowany w kwocie 3 390 169,63 zł poniesiony z budżetu Urzędu Marszałkowskiego oraz środków własnych gminy;
- Odnawialne źródła energii w Gminie Rusiec – Edycja II. Koszt realizacji zadania wyniósł w 2023 roku 41 574,00 zł.

Gmina Żelów

Na posesjach mieszkańców zamontowano 224 instalacje fotowoltaiczne, 42 pompy ciepła c. w. u., 32 kolektory słoneczne oraz 7 pieców na biomasę. Koszt realizacji zadania wyniósł 5 777 033,87 zł, z czego dofinansowanie pochodziło z funduszy UE, w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Łódzkiego na lata 2014–2020.

22. Prowadzenie kampanii edukacyjnych mających na celu wskazywanie prawidłowych postaw odnośnie ochrony powietrza, a także środków ostrożności odnośnie negatywnych skutków złej jakości powietrza,

23. Kształtowanie postaw społecznych w kierunku wdrażania zasad efektywności energetycznej poprzez edukację ekologiczną, a także wzorce

W 2022 roku odbył się Ekologiczny Piknik Rodzinny „Czyste powietrze – czyste środowisko – zdrowy człowiek”, zorganizowany przez OSP Grocholice, którego koszt wyniósł 10 000,00 zł.

W 2023 roku miała miejsce Trójka jest Eko – Powiatowy Konkurs Ekologiczny „Misja – Emisja”, zrealizowany przez SP Nr 3 w Bełchatowie, którego koszt wyniósł 550,00 zł. Ponadto realizacja zadań z tego zakresu została szczegółowo opisana w rozdziale 3.9 „Zasoby przyrodnicze i ochrona lasów” w punktach 20 i 21.

3.2. Ochrona przed hałasem

Poniższa tabela przedstawia stan realizacji 9 zadań środowiskowych w obszarze interwencji „Ochrona przed hałasem”.

Tabela 26. Cel, kierunki interwencji i zadania w obszarze interwencji ochrona przed hałasem

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Stan realizacji
Cel: Zmniejszenie zagrożenia mieszkańców powiatu ponadnormatywnym hałasem, zwłaszcza emitowanym przez środki transportu drogowego			
Kierunek interwencji: Ochrona przed hałasem			
1.	Kontrolowanie dopuszczalnych norm emisji hałasu z obiektów działalności gospodarczej	WIOŚ w Łodzi	↔
2.	Kontrola emisji hałasu do środowiska z ciągów komunikacyjnych (drogi oraz linie kolejowe)	zarządcy dróg, WIOŚ w Łodzi	↑
3.	Stosowanie rozwiązań technicznych w zakładach przemysłowych lub usługowych, minimalizujące emitowany poziom hałasu	przedsiębiorcy	↑
Kierunek interwencji: Zmniejszenie hałasu			
4.	Budowa i przebudowa dróg regionalnych (wojewódzkich) i lokalnych (gminnych i powiatowych)	Powiat Bełchatowski, gminy, zarządcy dróg	↑
5.	Budowa wschodniej obwodnicy Bełchatowa	Zarząd Dróg Wojewódzkich	→
6.	Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 484 na odcinku Żelów – Bełchatów	Zarząd Dróg Wojewódzkich	→
7.	Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 484 wraz z budową chodnika i odwodnienia na odcinku ul. Częstochowskiej w miejscowości Szczerców	Zarząd Dróg Wojewódzkich	↑
8.	Wprowadzenie do MPZP zapisów sprzyjających ograniczeniu zagrożeń hałasem (rozgraniczenie terenów o zróżnicowanej funkcji), np.: odsuwanie linii zabudowy od istniejących i potencjalnych źródeł hałasu oraz lokalizacja zabudowy mieszkaniowej na terenach o korzystnym klimacie akustycznym (bez istniejących i potencjalnych przekroczeń hałasu)	gminy	↔
Kierunek interwencji: Edukacja ekologiczna			
9.	Prowadzenie edukacji ekologicznej dot. klimatu akustycznego: w zakresie szkodliwości hałasu oraz promowania ruchu pieszego, jazdy na rowerze i transportu publicznego	Powiat Bełchatowski, placówki oświatowe, zarządcy dróg, gminy	↔

źródło: Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Bełchatowskiego na lata 2020 – 2023 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2024 – 2027

1. Kontrolowanie dopuszczalnych norm emisji hałasu z obiektów działalności gospodarczej

Kontrolowanie dopuszczalnych norm emisji hałasu z obiektów działalności gospodarczej jest zadaniem wykonywanym w ramach działalności statutowej Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Łodzi. W 2022 roku przeprowadzono 1 kontrolę pozaplanową, jednakże w 2023 roku nie wykonano żadnych kontroli.

2. Kontrola emisji hałasu do środowiska z ciągów komunikacyjnych (drogi oraz linie kolejowe)

W latach 2022-2023 na terenie powiatu bełchatowskiego, nie wykonywano pomiarów hałasu (drogowego, kolejowego, lotniczego) w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Natomiast, do RWMS w Łodzi, wpłynęło opracowanie *Weryfikacja wyników analizy porealizacyjnej rozbudowy DW484 na odcinku Łękawa – Kamieńsk w miejscowości Kalisko* wykonanej na zlecenie Zarządu Dróg Wojewódzkich w Łodzi. Lokalizacje punktów pomiarowych oraz wyniki pomiarów przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 27. Lokalizacja punktów pomiarowych oraz wyniki pomiarów hałasu drogowego

Odcinek drogi poddany analizie	Lokalizacja punktu pomiarowego (adres i współrzędne geograficzne)	Data wykonania pomiaru	Wyniki		Dopuszczalny poziom hałasu	
			LA _{eqD} [dB]	LA _{eqN} [dB]	LA _{eqD} [dB]	LA _{eqN} [dB]
			(niepewność U ₉₅ [dB])			
Odcinek drogi DW 484 Łękawa - Kamieńsk	P1 Kalisko 3 51°15'33,1"N 19°25'1,8"E	29/30.11.20 23	58,7 (1,6)	51,4 (1,6)	65	56
	P2 Kalisko 120 51°15'31,4"N 19°25'5,1"E		60,3 (1,6)	54,2 (1,6)		
	Galkowice Stare 121 51°15'31"N 19°25'2,8"E		64 (1,6)	57,5 (1,6)		

źródło: Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Łodzi

Klasyfikacji terenu w celu określenia dopuszczalnego poziomu hałasu dokonano na podstawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Dla tych trzech punktów jest to teren zabudowy zagrodowej. Na podstawie podanych wyników stwierdza się przekroczenie dopuszczalnych poziomów hałasu w porze nocy dla jednego budynku Galkowice Stare 121 o 1,5 dB.

3. Stosowanie rozwiązań technicznych w zakładach przemysłowych lub usługowych, minimalizujące emitowany poziom hałasu

W zakładach przemysłowych oraz usługowych stosowane są coraz nowocześniejsze rozwiązania techniczne, które mają na celu minimalizowanie emitowanego poziomu hałasu.

4. Budowa i przebudowa dróg regionalnych (wojewódzkich) i lokalnych (gminnych i powiatowych)

Poniższe tabele przedstawiają inwestycje związane z budową i przebudową dróg regionalnych (wojewódzkich) i lokalnych (gminnych i powiatowych) na terenie gmin powiatu bełchatowskiego w latach 2022 – 2023.

*Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Belchatowskiego
za lata 2022 – 2023*

Tabela 28. Wykaz inwestycji realizowanych wspólnie z gminami na drogach powiatowych w 2022 r

Gmina	Nazwa Zadania	Koszt
Zadania realizowane przez Powiat Belchatowski – Powiatowy Zarząd Dróg w Belchatowie, współfinansowane z Gminą		
Gmina Belchatów	Przebudowa drogi powiatowej nr 1916E polegająca na budowie chodnika z infrastrukturą towarzyszącą w msc. Zawadów (w tym środki z RFIL 21 525,00 zł)	500 333,25 zł Powiat: 250 308,00 zł Gmina: 250 025,00 zł
Gmina Belchatów	Rozbudowa drogi powiatowej nr 1905E Adamów – Ławy od km 8+898 do km 9+758 (w tym dochody własne RFIL-234 145,00 zł)	1 598 538,00 zł Powiat: 798 538,00 zł (w tym 234 145,00 RFIL) Gmina: 798 538,00 zł
Gmina Belchatów	Przebudowa drogi powiatowej nr 1919E w msc. Borki – dokumentacja projektowo – kosztorysowa	98 373,00 zł Powiat: 49 186,00 zł Gmina: 49 186,00 zł
Gmina Belchatów	Wykonanie robót budowlanych polegających na odtworzeniu nawierzchni jezdni drogi powiatowej nr 1916E w msc. Zawadów	Gmina: 129 635,85 zł
Gmina Kluki	Rozbudowa drogi powiatowej nr 1909E polegająca na budowie chodnika w msc. Roździn – dok. projektowo-kosztorysowa (ZRID)	49 200,00 zł Powiat: 24 600,00 zł Gmina: 24 600,00 zł
Gmina Kluki	Rozbudowa drogi powiatowej nr 1902E polegająca na budowie chodnika w msc. Ścichawa – dokumentacja projektowo – kosztorysowa (ZRID)	108 740,00 zł Powiat: 54 370,00 zł Gmina: 54 370,00 zł
Gmina Kluki	Rozbudowa drogi powiatowej nr 1902E polegająca na budowie chodnika w msc. Kuźnica Kaszewska – dokumentacja projektowo – kosztorysowa (ZRID)	51 660,00 zł Powiat: 25 830,00 zł Gmina: 25 830,00 zł
Gmina Kluki	Rozbudowa drogi powiatowej nr 1902E polegająca na budowie chodnika w msc. Nowy Janów – dokumentacja projektowo – kosztorysowa (ZRID)	70 120,00 zł Powiat: 35 060,00 zł Gmina: 35 060,00 zł
Gmina Kluki	Rozbudowa drogi powiatowej nr 1917E polegająca na budowie chodnika w msc. Trząs – dokumentacja projektowo – kosztorysowa (ZRID)	194 000,00 zł Powiat: 97 000,00 zł Gmina: 97 000,00 zł
Gmina Szczerców	Rozbudowa drogi powiatowej nr 1918E w msc. Osiny – dokumentacja projektowo – kosztorysowa (ZRID)	145 755,00 zł Powiat: 72 877,00 zł Gmina: 72 877, 00 zł
Gmina Żelów	Rozbudowa drogi powiatowej nr 4912E na odc. od msc. Karczmy do msc. Kociszew – dokumentacja projektowo – kosztorysowa	98 800,00 zł Wydatek niewygasający (wydatki budżetowe, które nie wygasają przed upływem roku budżetowego)
Zadania realizowane przez Gminę współfinansowane z Powiatem Belchatowskim		
Miasto Belchatów	Przebudowa ul. Kwiatowej na odcinku od ronda im. J. Wybickiego do ul. 1-go Maja w Belchatowie	2 714 610,00 zł Powiat w 2021 r. 84 925,40 zł Powiat w 2022 r. 250 000,00 zł Miasto: 2 379 684,60 zł
Miasto Belchatów	Przebudowa drogi powiatowej nr 1936E (ul. Zamoście) na odc. od al. Jana Pawła II do granic miasta Belchatowa (do ul. Ludwikowskiej) w zakresie wykonania dokumentacji projektowej	78 300,00 zł Powiat: 39 150,00 zł Miasto: 39 150,00 zł
Miasto Belchatów	Wykonanie robót budowlanych polegających na odtworzeniu stanu pierwotnego nawierzchni jezdni ul. Czyżewskiego w Belchatowie na odc. od skrzyżowania ul. Dąbrowskiego do skrzyżowania ul. Staszica	875 773,09 zł Powiat: 437 887,00 zł Miasto: 437 887,00 zł

*Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Bełchatowskiego
za lata 2022 – 2023*

Gmina	Nazwa Zadania	Koszt
Gmina Rusiec	Przebudowa drogi powiatowej nr 1929E obejmująca wykonanie dok. projektowej budowy chodnika wraz z kanalizacją deszczową o długości ok. 225 m w msc. Jastrzębice	30 000,00 zł Powiat w 2021 r. 750,00 zł Powiat w 2022 r. 14 250,00 zł Gmina w 2021 r. 750,00 zł Gmina w 2022 r. 14 250,00 zł
Gmina Rusiec	Przebudowa drogi powiatowej nr 1924E obejmująca wykonanie dokumentacji projektowej budowy chodnika wraz z kanalizacją deszczową o łącznej długości 830 m w msc. Dąbrowa Rusiecka.	40 000,00 zł Powiat w 2021 r. 1 750,00 zł Powiat w 2022 r. 18 250,00 zł Gmina w 2021 r. 1 750,00 zł Gmina w 2022 r. 18 250,00 zł
Gmina Rusiec	Przebudowa drogi powiatowej nr 1924E w zakresie budowy chodnika wraz z kanalizacją deszczową o długości ok. 830 m w msc. Dąbrowa Rusiecka	550 000,00 zł Powiat: 275 000,00 zł Gmina: 275 000,00 zł
SUMA		7 333 838,19

źródło: Raport o Stanie Powiatu Bełchatowskiego za rok 2022

Tabela 29. Wykaz inwestycji realizowanych wspólnie z gminami na drogach powiatowych w 2023 r

Gmina	Nazwa Zadania	Koszt
Zadania realizowane przez Powiat Bełchatowski – Powiatowy Zarząd Dróg w Bełchatowie, współfinansowane z Gminą		
Gmina Szczerców	Odtworzenie stanu pierwotnego chodnika w ciągu drogi powiatowej nr 1918E na odc. od DW nr 483 do DG nr 101072E w kierunku msc. Niwy	6 150,00 zł Powiat: 3 075,00 zł Gmina: 3 075,00 zł
Gmina Szczerców	Rozbudowa drogi powiatowej nr 1918E w msc. Osiny – dok. projektowo – kosztorysowa (ZRID)	140 835,00 zł Powiat: 70 418,00 zł Gmina: 70 417,00 zł
Gmina Bełchatów	Odtworzenie stanu pierwotnego jezdni i poboczy drogi powiatowej nr 2308E na odc. od km 0+000 do km 21+905 – Etap VII	1 542 339,31 zł Powiat: 292 339,31 zł Gmina: 1 250 000,00 zł
Gmina Bełchatów	Przebudowa drogi powiatowej nr 1910E w miejscowości Wola Mikorska polegająca na budowie chodnika i odtworzeniu nawierzchni jezdni na odcinku od km 2+760 do km 4+100 Etap I	1 042 434,51 zł Powiat: 42 434,51 zł Gmina: 1 000 000,00 zł
Gmina Bełchatów	Przebudowa drogi powiatowej nr 1914E w zakresie budowy ciągu pieszo – rowerowego w miejscowości Augustynów Etap II	430 235,55 zł Powiat: 0,00 zł Gmina: 94 997,55 zł RFRD: 335 238,00 zł
Gmina Bełchatów	Przebudowa drogi powiatowej nr 1919E w msc. Borki – dok. projektowo - kosztorysowa	98 372,94 zł Powiat: 49 186,94 zł Gmina: 49 186,00 zł
Gmina Bełchatów	Rozbudowa drogi powiatowej nr 1913E w msc. Zdieszulice Górne na odc. od skrzyżowania z drogą wew. do skrzyżowania z drogą gminną w msc. Kielchinów – dok. projektowo – kosztorysowa (ZRID)	389 910,00 zł Powiat: 194 955,00 zł Gmina: 194 955,00 zł Wydatek niewygasający
Gmina Kluki	Rozbudowa drogi powiatowej nr 1902E polegająca na budowie chodnika w msc. Ścichawa – dok. projektowo-kosztorysowa (ZRID)	108 730,98 zł Powiat: 54 360,98 zł Gmina: 54 370,00 zł
Gmina Kluki	Rozbudowa drogi powiatowej nr 1902E polegająca na budowie chodnika w msc. Kuźnica Kaszewska – dok. projektowo - kosztorysowa (ZRID)	51 660,00 zł Powiat: 25 830,00 zł Gmina: 25 830,00 zł
Gmina Kluki	Rozbudowa drogi powiatowej nr 1902E polegająca na budowie chodnika w msc. Nowy Janów – dok. projektowo	70 110,00 zł Powiat: 35 055,00 zł

*Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Bełchatowskiego
za lata 2022 – 2023*

Gmina	Nazwa Zadania	Koszt
	- kosztorysowa (ZRID)	Gmina: 35 055,00 zł
Gmina Kluki	Rozbudowa drogi powiatowej nr 1909E polegająca na budowie chodnika w msc. Roździn – dok. projektowo-kosztorysowa (ZRID)	49 200,00 zł Powiat: 24 600,00 zł Gmina: 24 600,00 zł
Gmina Kluki	Rozbudowa drogi powiatowej nr 1917E polegająca na budowie chodnika w msc. Trząs – dok. projektowo – kosztorysowa (ZRID)	210 912,50 zł Powiat: 105 456,25 zł Gmina: 105 456,25 zł
Gmina Rusiec	Rozbudowa drogi powiatowej nr 1929E na odc. Rusiec – Jastrzębice – dok. projektowo - kosztorysowa (ZRID)	292 125,00 zł Powiat: 146 063,00 zł Gmina: 146 062,00 zł Wydatek niewygasający
SUMA		4 433 015,79

źródło: Raport o Stanie Powiatu Bełchatowskiego za rok 2023

Ponadto, w raportowanych latach wykonano następujące zadania:

Budżet Obywatelski „ŁÓDZKIE NA PLUS” na 2022 rok obejmował opracowanie dokumentacji projektowej oraz budowę ciągu pieszo-rowerowego w ciągu drogi wojewódzkiej nr 485 w miejscowości Zawady. Zadanie polegało na opracowaniu dokumentacji projektowej oraz budowie ciągu pieszo-rowerowego na odcinku od skrzyżowania z drogą gminną nr 101253E do drogi powiatowej nr 1923E (pikietaż orientacyjny: od km 32 + 171 do km 32 + 468). W ramach projektu wyznaczono również przejścia dla pieszych przez drogę wojewódzką nr 485 w rejonie skrzyżowania z drogą gminną nr 101253E oraz przez wlot drogi powiatowej nr 101253E. Koszt realizacji zadania wyniósł 894 062,40 zł, a środki pochodziły z budżetu Województwa Łódzkiego oraz Gminy Bełchatów.

Likwidacja wykluczenia komunikacyjnego w Łódzkiem – modernizacja dróg wojewódzkich w celu zwiększenia dostępności do sieci kolejowej i PKS.

Inwestycja obejmowała następujące odcinki:

- a) odcinek DW483 Brzezcie – Chabielice od km 34+485 do km 37+960 w kwocie 1 877 793,83 zł;
- b) odcinek DW480 Restarzew – Kolonia Szczercowska od km 41+110 do km 46+230 (z wyłączeniem 190 m przez most) – część na obszarze powiatu łaskiego w kwocie 3 847 675,76 zł.

Zadanie polegało głównie na wymianie warstw bitumicznych jezdni, remoncie poboczy oraz odtworzeniu rowów przydrożnych. Koszt inwestycji został pokryty z budżetu Województwa Łódzkiego oraz przez Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych.

POLSKI ŁAD II: Poprawa bezpieczeństwa na drogach wojewódzkich poprzez modernizację infrastruktury drogowej i wprowadzenie aktywnego oznakowania z podziałem na zadania.

Zadanie nr 2: Budowa znaku aktywnego D-6 na drodze wojewódzkiej nr 485 wraz z oznakowaniem poziomym.

- 1) Bełchatów, ul. Pabianicka – przejście dla pieszych, znaki aktywne D-6 w km 28+660. Koszt realizacji zadania wyniósł 97 945,27 zł, pokryty z budżetu Województwa Łódzkiego, Zarządu Dróg Wojewódzkich w Łodzi oraz Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych.

- 2) Bełchatów, ul. Pabianicka – przejście dla pieszych, znaki aktywne D-6 w km 33+925. Koszt realizacji zadania wyniósł 97 945,27 zł, pokryty z budżetu Województwa Łódzkiego, Zarządu Dróg Wojewódzkich w Łodzi oraz Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych.

POLSKI ŁAD II: Poprawa bezpieczeństwa na drogach wojewódzkich poprzez modernizację infrastruktury drogowej i wprowadzenie aktywnego oznakowania z podziałem na zadania.
Zadanie nr 2: Budowa peronu DW483 m.

- 1) Stanisławów Pierwszy przy zatoce autobusowej w km 35 + 727 strona lewa i km 35 + 935 strona prawa. Koszt realizacji zadania wyniósł 153 454,38 zł i został pokryty z budżetu Województwa Łódzkiego, Zarządu Dróg Wojewódzkich w Łodzi oraz Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych.
- 2) Stanisławów Pierwszy przy zatoce autobusowej w km 36 + 650 strona lewa i km 36 + 789 strona prawa. Koszt realizacji zadania wyniósł 153 454,38 zł i został pokryty z budżetu Województwa Łódzkiego, Zarządu Dróg Wojewódzkich w Łodzi oraz Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych.

Remont dróg wojewódzkich administrowanych przez Zarząd Dróg Wojewódzkich w Łodzi w 2023 roku, z podziałem na zadania. Zadanie 4.1: Remont drogi wojewódzkiej nr 483 od km 12+900 do km 13+750 (Weronika – Kurówek, długość 850 m).

Zadanie polegało na remoncie nawierzchni jezdni i poboczy oraz oznakowania poziomego. Koszt realizacji zadania wyniósł 666 407,60 zł, a środki pochodziły z budżetu Województwa Łódzkiego oraz Zarządu Dróg Wojewódzkich w Łodzi.

Rozbudowa dróg powiatowych w zarządzie Gminy Kleszczów oraz dróg gminnych, a także budowa i remont dróg wewnętrznych. Koszt realizacji zadania w latach 2022 – 2023 wyniósł 32 916 242,81 zł i został pokryty z budżetu gminy.

5. Budowa wschodniej obwodnicy Bełchatowa

W 2021 roku Wojewoda Łódzki wydał zezwolenie na budowę wschodniej obwodnicy Bełchatowa, a projekt budowlany został zatwierdzony.

Wschodnia obwodnica miasta ma mieć długość 8,2 km. Zaczynać się będzie od ulicy Świętojańskiej i Radomszczańskiej do skrzyżowania w ul. Czyżewskiego, dalej prowadzić będzie do węzła w Dobrzelowie, gdzie połączy się z obwodnicą północną. W przyszłości planowane jest połączenie jej z ulicami Goetla i Przemysławą. Roboty zakładają budowę jezdni w nowym śladzie wzbogaconej o 10 skrzyżowań, w tym trzy nowe ronda. W ciągu drogi powstaną także dwa nowe wiadukty drogowe. Wyremontowany zostanie także wiadukt kolejowy linii nr 24 Piotrków Trybunalski – Biały Ług. Oprócz jezdni powstaną m. in: 6,5 km ścieżki rowerowej, nowe chodniki oraz 11 przejść dla pieszych, dobrze widocznych dzięki licznym punktom oświetleniowym. W sumie na całej obwodnicy powstanie 261 takich punktów, a do tego ekrany akustyczne chroniące przed hałasem. Odwodnienie drogi będzie wynosić 4,5 km kanalizacji deszczowej i 2 zbiorniki retencyjno-filtrujące.

Koszt robót to 146 184 224,60 zł, a większość środków będzie pochodzić ze wsparcia Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg (obwodnice). Zgodnie z budową wykonawca na realizację ma 36 miesięcy. Obwodnica powinna być gotowa w październiku 2025 roku.

Rysunek 28. Lokalizacja obwodnicy wschodniej wraz z projektowanymi odcinkami drogowymi łączącymi istniejący układ komunikacyjny miasta Bełchatowa
źródło: belchatow.pl

6. Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 484 na odcinku Zelów – Bełchatów

Zadanie polega na kompleksowej rozbudowie drogi wojewódzkiej na wskazanym odcinku drogi wojewódzkiej nr 484 Zelów – Bełchatów o długości około 10 km. Obecnie trwa opracowywanie dokumentacji projektowej, a planowane prace są przewidziane na lata 2025 – 2027. Planowany koszt wynosi około 190 mln zł, które mają pochodzić z budżetu Województwa Łódzkiego, z planowanym dofinansowaniem w ramach Funduszy Europejskich dla Łódzkiego 2021 – 2027.

7. Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 484 wraz z budową chodnika i odwodnienia na odcinku ul. Częstochowskiej w miejscowości Szczerców

Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 484, wraz z budową chodnika i odwodnienia na odcinku około 1 km ul. Częstochowskiej w miejscowości Szczerców, między ulicą Południową, a skrzyżowaniem z drogą gminną, zakończyła się we wrześniu 2021 roku. Dodatkowo wybudowano ścieżkę pieszko-rowerową. Koszt inwestycji wyniósł 4 587 941,96 zł, a środki pochodziły z Budżetu Województwa Łódzkiego oraz Gminy Szczerców.

8. Wprowadzenie do MPZP zapisów sprzyjających ograniczeniu zagrożeń hałasem (rozgraniczenie terenów o zróżnicowanej funkcji), np.: odsuwanie linii zabudowy od istniejących i potencjalnych źródeł hałasu oraz lokalizacja zabudowy mieszkaniowej na terenach o korzystnym klimacie akustycznym (bez istniejących i potencjalnych przekroczeń hałasu)

W raportowanym okresie na bieżąco, zgodnie z przepisami prawa, wprowadzane były do MPZP zapisy sprzyjające ograniczeniu zagrożeń hałasem (rozgraniczenie terenów o zróżnicowanej funkcji), np.: odsuwanie linii zabudowy od istniejących i potencjalnych źródeł hałasu oraz lokalizacja zabudowy mieszkaniowej na terenach o korzystnym klimacie akustycznym (bez istniejących i potencjalnych przekroczeń hałasu).

9. Prowadzenie edukacji ekologicznej dot. klimatu akustycznego: w zakresie szkodliwości hałasu oraz promowania ruchu pieszego, jazdy na rowerze i transportu publicznego

W latach 2022 – 2023 odbyły się Ekologiczne Rajdy Rowerowe Seniorów organizowane przez SliTG Bełchatów, z kwotą 500,00 zł przeznaczoną na ten cel w każdym roku. Ponadto realizacja zadań z tego zakresu została szczegółowo opisana w rozdziale 3.9 „Zasoby przyrodnicze i ochrona lasów” w punktach 20 i 21.

3.3. Ochrona przed promieniowaniem

Poniższa tabela przedstawia stan realizacji 5 zadań środowiskowych w obszarze interwencji „Ochrona przed promieniowaniem”.

Tabela 30. Cel, kierunki interwencji i zadania w obszarze interwencji ochrona przed promieniowaniem

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Stan realizacji
Cel: Ochrona przed polami elektromagnetycznymi.			
Kierunek interwencji: Ograniczenie niekorzystnego oddziaływania pól elektromagnetycznych			
1.	Prowadzenie cyklicznych badań kontrolnych poziomów pól elektromagnetycznych na terenie powiatu bełchatowskiego	WIOŚ w Łodzi	↑
2.	Wprowadzenie do planów zagospodarowania przestrzennego zapisów dotyczących ochrony przed polami elektromagnetycznymi	Powiat Bełchatowski, gminy	↔
3.	Prowadzenie przez organy ochrony środowiska ewidencji źródeł wytwarzających pola elektromagnetyczne (zgłoszenia instalacji)	Powiat Bełchatowski, WIOŚ w Łodzi	↑
4.	Właściwa lokalizacja, modernizacja i poprawne użytkowanie urządzeń oraz instalacji emitujących PEM	gminy, przedsiębiorstwa	↔
Kierunek interwencji: Edukacja ekologiczna			
5.	Edukacja społeczeństwa z zakresu oddziaływania i szkodliwości PEM	organizacje pozarządowe, placówki oświatowe	↔

źródło: Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Bełchatowskiego na lata 2020 – 2023 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2024 – 2027

1. Prowadzenie cyklicznych badań kontrolnych poziomów pól elektromagnetycznych na terenie powiatu bełchatowskiego

Na terenie powiatu bełchatowskiego w latach 2022 – 2023 pomiary natężenia pola elektromagnetycznego wykonano w 8 punktach pomiarowych. Pomiary wykonano na podstawie programu wykonawczego monitoringu pól elektromagnetycznych na 2022 i 2023 rok, zgodnie z obowiązującą od początku 2021 roku metodyką zawartą w „Sposób wyboru punktów pomiarowych” do Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 15 grudnia 2020 r. (Dz. U. 2020, poz. 2311), w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku. Lokalizacje punktów pomiarowych i wyniki pomiarów zamieszczono w poniższej tabeli.

Tabela 31. Lokalizacja punktów pomiarowych i wyniki pomiarów natężenia pola elektromagnetycznego wykonanych na terenie powiatu bełchatowskiego w latach 2022-2023

Lp.	Gmina	Adres punktu pomiarowego	Rok wykonania	Natężenie składowej elektrycznej PEM [V/m]
1.	Rusiec	Rusiec, ul. Wieluńska 35	2022	<0,8*
2.	Szczerców	Szczerców, ul. Piłsudskiego 98B		<0,8*
3.	Kluki	Kluki 93		<0,8*
4.	Zelów	Zelów, ul. Żeromskiego 21D		<0,8*

*Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Bełchatowskiego
za lata 2022 – 2023*

Lp.	Gmina	Adres punktu pomiarowego	Rok wykonania	Natężenie składowej elektrycznej PEM [V/m]
5.	Drużbice	Zwierzyniec 37	2023	<0,8*
6.	Bełchatów	Bełchatów, ul. Targowa 4a		1,2
7.	Bełchatów	Bełchatów, ul. Opalowa 1		<0,8*
8.	Bełchatów	Bełchatów, Osiedle Dolnośląskie 215		<0,8*

* Wartość poniżej dolnej granicy oznaczalności stosowanej metody badawczej
źródło: Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Łodzi

Natężenie pola elektromagnetycznego w wyznaczonych punktach, kształtowało się poniżej poziomu dopuszczalnego dla badanego zakresu częstotliwości pól elektromagnetycznych przedstawionych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. z 2019 r., poz. 2448). Rozporządzenie to określa zróżnicowane dopuszczalne poziomy pól elektromagnetycznych w środowisku dla terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową i miejsc dostępnych dla ludności poprzez wskazanie zakresów częstotliwości pól elektromagnetycznych oraz wartości dopuszczalnych parametrów fizycznych dla poszczególnych tych zakresów. Zgodnie z obowiązującym rozporządzeniem, wartość dopuszczalna dla zakresu częstotliwości objętej monitoringiem wynosi 28 V/m.

Ponadto, z przekazanych raportów pomiarowych od zobowiązanych do wykonywania okresowych pomiarów operatorów instalacji emitujących promieniowanie elektromagnetyczne wynika, że w miejscach dostępnych dla ludności, znajdujących się w budynkach mieszkalnych, jak również na terenach zewnętrznych, natężenie pola elektromagnetycznego emitowanego przez te instalacje kształtowało się poniżej określonej prawem wartości dopuszczalnej.

2. Wprowadzenie do planów zagospodarowania przestrzennego zapisów dotyczących ochrony przed polami elektromagnetycznymi

W raportowanym okresie na bieżąco, zgodnie z przepisami prawa, wprowadzane były do planów zagospodarowania przestrzennego zapisy dotyczące ochrony przed polami elektromagnetycznymi.

3. Prowadzenie przez organy ochrony środowiska ewidencji źródeł wytwarzających pola elektromagnetyczne (zgłoszenia instalacji)

Zadanie jest realizowane na bieżąco w ramach obowiązków starosty związanych z działalnością organu administracji architektoniczno-budowlanej. W raportowanych latach przeprowadzono 83 ewidencje zgłoszeń nowych lub zmienionych instalacji, gdzie w 2022 roku wykonano 34, a 2023 roku 49.

Na poniższej mapie przedstawiono lokalizacje stacji bazowych na terenie powiatu bełchatowskiego.

Rysunek 29. Lokalizacja stacji bazowych na terenie powiatu bełchatowskiego
źródło: si2pem.gov.pl

4. Właściwa lokalizacja, modernizacja i poprawne użytkowanie urządzeń oraz instalacji emitujących PEM

Lokalizacja, modernizacja i właściwe użytkowanie urządzeń oraz instalacji emitujących pola elektromagnetyczne (PEM) są regularnie oceniane i dostosowywane zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

5. Edukacja społeczeństwa z zakresu oddziaływania i szkodliwości PEM

Realizacja zadań z tego zakresu została szczegółowo opisana w rozdziale 3.9 „Zasoby przyrodnicze i ochrona lasów” w punktach 20 i 21.

3.4. Gospodarowanie wodami

Poniższa tabela przedstawia stan realizacji 12 zadań środowiskowych w obszarze interwencji „Gospodarowanie wodami”.

Tabela 32. Cel, kierunki interwencji i zadania w obszarze interwencji gospodarowanie wodami

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Stan realizacji
Cel: System zrównoważonego gospodarowania wodami powierzchniowymi i podziemnymi, umożliwiający zaspokojenie uzasadnionych potrzeb wodnych regionu przy osiągnięciu i utrzymaniu, co najmniej dobrego stanu wód			
Kierunek interwencji: Zwiększenie bezpieczeństwa powodziowego, minimalizacja ryzyka powodziowego			
1.	Przebudowa, modernizacja budowli przeciwpowodziowych	Powiat Bełchatowski, RZGW w Warszawie i Poznaniu, zarządy zlewni	↓
2.	Koszenie i konserwacja rowów melioracyjnych	właściciele nieruchomości, na których znajdują się rowy melioracyjne	↑
3.	Regulacja potoków i rzek, bieżąca konserwacja urządzeń melioracyjnych i cieków wodnych oraz konserwacja urządzeń i budowli wodnych służących do gromadzenia i odprowadzania wód	RZGW Warszawie i Poznaniu, zarządy zlewni	↑
Kierunek interwencji: Optymalizacja zużycia wody			
4.	Wprowadzanie rozwiązań technicznych i technologicznych pozwalających na ograniczenie zużycia wody	przedsiębiorstwa, gminy	↑
5.	Poszukiwanie i dokumentowanie alternatywnych ⁴ źródeł wody do spożycia	gminy, przedsiębiorstwa	↓
6.	Ograniczenie zużycia wody w obrębie terenów miejskich (ponowne wykorzystanie „wody szarej” i „deszczówki” do celów gospodarczych) oraz w przemyśle (np. recykulacja wody, zamykanie obiegu wody)	przedsiębiorstwa, gminy	↑
Kierunek interwencji: Poprawa stanu jakościowego i ilościowego wód powierzchniowych			
7.	Ograniczenie wpływu rolnictwa na wody poprzez wdrożenie stosowania kodeksu dobrych praktyk rolniczych, wspieranie i edukację w zakresie rozwoju rolnictwa ekologicznego (ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych)	gminy, ŁODR, mieszkańcy, ARiMR, organizacje pozarządowe	↑
8.	Prowadzenie monitoringu wód powierzchniowych i podziemnych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska	WIOŚ w Łodzi	↔

⁴ Rozumiane jako źródła inne niż dotychczas zaewidencjonowane i wykorzystywane

**Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Bełchatowskiego
za lata 2022 – 2023**

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Stan realizacji
9.	Prowadzenie kontroli przestrzegania przez podmioty warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi	Powiat Bełchatowski, WIOŚ w Łodzi	↑
10.	Prowadzenie ewidencji i kontrola zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków	gminy	↑
Kierunek interwencji: Edukacja ekologiczna			
11.	Działania edukacyjne, promocyjne, propagujące i upowszechniające wiedzę o konieczności, celach, zasadach i sposobach ochrony wód	Powiat Bełchatowski, gminy, organizacje pozarządowe, placówki oświatowe	↔
12.	Działania edukacyjne, promocyjne, propagujące i upowszechniające wiedzę o konieczności, celach, zasadach i sposobach ochrony przed powodzią i suszą	Powiat Bełchatowski, gminy, organizacje pozarządowe, placówki oświatowe	↔

źródło: Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Bełchatowskiego na lata 2020 – 2023 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2024 – 2027

1. Przebudowa, modernizacja budowli przeciwpowodziowych

W raportowanych latach zadanie nie zostało wykonane.

2. Koszenie i konserwacja rowów melioracyjnych

W 2022 r. przeznaczono z budżetu powiatu kwotę 40 000,00 zł na dotację celową dla Spółek Wodnych. Dotację otrzymali:

- Gminna Spółka Wodna w Drużbicach – 10 000,00 zł;
- Gminna Spółka Wodna w Zelowie – 10 000,00 zł;
- Gminna Spółka Wodna w Bełchatowie – 10 000,00 zł;
- Gminna Spółka Wodna w Szczercowie – 10 000,00.

Spółka w Szczercowie odstąpiła od realizacji zadania i zwróciła dotację w całości. Gminna Spółka Wodna w Kleszczowie nie złożyła wniosku o dofinansowanie. W wyniku realizacji zadań zostały wykonane prace konserwacyjne rowów melioracyjnych.

W 2023 r. przeznaczono z budżetu powiatu kwotę 40 000,00 zł na dotację celową dla Spółek Wodnych, z czego wydatkowano 37 020,00 zł. Dotację celową otrzymali:

- Gminna Spółka Wodna w Bełchatowie – 10 000,00 zł;
- Gminna Spółka Wodna w Zelowie – 10 000,00 zł;
- Gminna Spółka Wodna w Szczercowie – 7 020,00 zł;
- Gminna Spółka Wodna w Drużbicach – 10 000,00 zł.

Gminna Spółka Wodna w Kleszczowie nie złożyła wniosku o dofinansowanie. W wyniku realizacji zadań zostały wykonane prace konserwacyjne rowów melioracyjnych odwadniających drogi powiatowe między innymi poprzez odmulanie rowów, wykaszanie porostów oraz usuwanie zakrzaceń.

3. Regulacja potoków i rzek, bieżąca konserwacja urządzeń melioracyjnych i cieków wodnych oraz konserwacja urządzeń i budowli wodnych służących do gromadzenia i odprowadzania wód

Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Poznaniu, w raportowanych latach prowadziło prace:

- Prace utrzymaniowe, konserwacyjno – udrożnieniowe rzeki Zabłocia w kwocie 47 772,12 zł;
- Prace utrzymaniowe, konserwacyjno – udrożnieniowe rzeki Ścichawki wraz z budowlami w kwocie 67 633,10 zł (dotacja);
- Utrzymanie i obsługa budowli piętrzących na terenie działania NW Bełchatów w kwocie 27 539,29;
- Utrzymanie i obsługa budowli piętrzących na terenie działania NW Bełchatów 33 751,20 zł.

Inwestycje te w sumie kosztowały 176 695,71 zł, a środki pochodziły z budżetu PGW WP, w tym dotacja w kwocie 67 633,10 zł.

4. Wprowadzanie rozwiązań technicznych i technologicznych pozwalających na ograniczenie zużycia wody

Przedsiębiorstwa na terenie gmin powiatu bełchatowskiego wprowadzają coraz to nowsze rozwiązania techniczne i technologiczne pozwalające na ograniczenie zużycia wody.

5. Poszukiwanie i dokumentowanie alternatywnych⁵ źródeł wody do spożycia

W raportowanych latach zadanie nie zostało wykonane.

6. Ograniczenie zużycia wody w obrębie terenów miejskich (ponowne wykorzystanie „wody szarej” i „deszczówki” do celów gospodarczych) oraz w przemyśle (np. recykulacja wody, zamykanie obiegu wody)

Działania mające na celu ograniczenie zużycia wody w obszarach miejskich oraz w sektorze przemysłowym były realizowane regularnie, dostosowując się do aktualnych potrzeb i warunków panujących na danym terenie. W ramach tych działań podejmowano różnorodne inicjatywy, takie jak:

- modernizację infrastruktury wodno-kanalizacyjnej;
- promowanie oszczędności wody wśród mieszkańców i firm;
- wprowadzanie technologii oszczędzających wodę w procesach przemysłowych.

7. Ograniczenie wpływu rolnictwa na wody poprzez wdrożenie stosowania kodeksu dobrych praktyk rolniczych, wspieranie i edukację w zakresie rozwoju rolnictwa ekologicznego (ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych)

Biuro Powiatowe ARiMR w Bełchatowie w ramach zadania przyjmowało wnioski i wydawało decyzje w sprawie pomocy finansowej dla rolników, którzy podejmowali działania, stosując okrywą roślinną w okresie zimowym i wsiewki w uprawy. Realizacja przez rolników z powiatu bełchatowskiego pakietu 2 „Ochrona gleb i wód” w ramach działania rolno-środowiskowo-

⁵ Rozumiane jako źródła inne niż dotychczas zaewidencjonowane i wykorzystywane

klimatycznego albo eko-schematu „międzyplony” w latach 2022 i 2023 została sfinansowana ze środków unijnych, które wyniosły:

- w 2022 roku 67 405,39 zł;
- w 2023 roku 1 244 230,74 zł.

8. Prowadzenie monitoringu wód powierzchniowych i podziemnych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska

Monitoring wód powierzchniowych

Obowiązek badania i oceny jakości wód powierzchniowych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska wynika z art. 349 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne (Dz. U. z 2023 r. poz., 1478) przy czym zgodnie z ust. 3 tego artykułu badania jakości wód powierzchniowych w zakresie elementów fizykochemicznych, chemicznych i biologicznych oraz obserwacje elementów hydromorfologicznych na potrzeby oceny stanu ekologicznego należą do kompetencji organów Inspekcji Ochrony Środowiska.

Celem wykonywania badań jest stworzenie podstaw do podejmowania działań na rzecz poprawy stanu wód oraz ich ochrony przed zanieczyszczeniem, w tym ochrony przed eutrofizacją powodowaną wpływem sektora bytowo-komunalnego i rolnictwa oraz ochrony przed zanieczyszczeniami przemysłowymi, w tym zasoleniem i substancjami szczególnie szkodliwymi dla środowiska wodnego.

Stan ekologiczny/potencjał ekologiczny jest określeniem jakości struktury i funkcjonowania ekosystemu wód powierzchniowych, sklasyfikowanej na podstawie wyników badań elementów biologicznych oraz wspierających je wskaźników fizykochemicznych i hydromorfologicznych. Ogólna ocena stanu JCWP jest wypadkową klasyfikacji stanu/potencjału ekologicznego oraz stanu chemicznego. Część wód może być oceniana, jako w stanie dobrym tylko i wyłącznie w przypadku, kiedy jej stan/potencjał ekologiczny jest, co najmniej dobry i stan chemiczny jest dobry. W przypadku stanu/potencjału poniżej stanu dobrego lub stanu chemicznego poniżej dobrego, część wód jest oceniona, jako w stanie złym, niezależnie od oceny drugiego komponentu lub od dostępności oceny dla drugiego komponentu. W tabeli przedstawiono ocenę jakości JCWP poddanych monitoringowi i obejmujących obszar Powiatu Bełchatowskiego, na terenie, którego znajdowało się 14 punktów badawczych.⁶

⁶ Ocena stanu jednolitych części wód rzek i zbiorników zaporowych w latach 2016–2021 na podstawie monitoringu – tabela, GIOŚ, Warszawa 2023

Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Bełchatowskiego
za lata 2022 – 2023

Tabela 33. Ocena stanu na podstawie oceny stanu GIOŚ 2014-2019 i oceny eksperckiej (wg klasyfikacji obowiązującej od 1 stycznia 2022 r.)

Kod JCWP	RW600010182329	RW60001518236	RW600009182499	RW600010182853	RW600009182889	RW600011182873	RW60001018299
Nazwa	Struga Aleksandrowska	Ścichawka	Pilsia	Grabia do Dłutówki	Kofiska	Grabia od Dłutówki do Dopywu z Anielina	Widawka od Kręcicy do ujścia
Stan/potencjał ekologiczny	umiarkowany potencjał ekologiczny	dobry stan ekologiczny	dobry stan ekologiczny	umiarkowany stan ekologiczny	zły potencjał ekologiczny	slaby stan ekologiczny	umiarkowany stan ekologiczny
Wskaźniki determinujące stan/ potencjał ekologiczny	przewodność; nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	azot ogólny, azot azotanowy; makrobezkręgowce	OWO, azot ogólny, azot azotanowy; makrobezkręgowce, ichtiofauna	azot ogólny, azot azotanowy; makrobezkręgowce, ichtiofauna	nie dotyczy; makrobezkręgowce, ichtiofauna
Stan chemiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	brak danych	stan chemiczny poniżej dobrego	stan chemiczny poniżej dobrego	stan chemiczny poniżej dobrego	stan chemiczny dobry	stan chemiczny dobry
Wskaźniki determinujące stan chemiczny	benzo(a)piren; nie dotyczy	nie dotyczy	benzo(a)piren; nie dotyczy	benzo(a)piren; nie dotyczy	benzo(a)piren; nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
Stan (ogólny)	zły stan wód	brak danych	zły stan wód	zły stan wód	zły stan wód	zły stan wód	zły stan wód
Kod JCWP	RW60001518269	RW600010181789	RW6000101829299	RW600010182299	RW200010254534499	RW60000918276	RW600009182729
Nazwa	Krasowa	Wierzniica	Nieciecz	Rakówka	Bogdanówka	Dopyw spod Józefowa	Chrzastawka
Stan/potencjał ekologiczny	dobry stan ekologiczny	zły stan ekologiczny	umiarkowany potencjał ekologiczny	umiarkowany stan ekologiczny	dobry stan ekologiczny	umiarkowany stan ekologiczny	umiarkowany stan ekologiczny
Wskaźniki determinujące stan/ potencjał ekologiczny	nie dotyczy	OWO; makrobezkręgowce, ichtiofauna	azot ogólny, azot azotanowy; nie dotyczy	nie dotyczy; makrobezkręgowce	nie dotyczy	OWO; nie dotyczy	nie dotyczy; makrobezkręgowce
Stan chemiczny	brak danych	stan chemiczny poniżej dobrego	brak danych	stan chemiczny poniżej dobrego	brak danych	brak danych	brak danych
Wskaźniki determinujące stan chemiczny	nie dotyczy	benzo(a)piren; nie dotyczy	nie dotyczy	benzo(a)piren, benzo(b)fluoranten, benzo(g,h,i)perylene, fluoranten; nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
Stan (ogólny)	brak danych	zły stan wód	zły stan wód	zły stan wód	brak danych	zły stan wód	zły stan wód

źródło: karty.apgw.gov.

Monitoring wód podziemnych

Ustawa z dnia 16 czerwca 2023 r. Prawo wodne (Dz.U. 2023 poz., 1478) zobowiązuje Państwową Służbę Hydrogeologiczną do wykonywania badań i oceny stanu wód podziemnych w zakresie elementów fizykochemicznych i ilościowych. Badania i klasyfikację wód podziemnych w punktach sieci krajowej w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska wykonuje Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy w Warszawie przy koordynacji i na zlecenie GIOŚ.

Celem monitoringu wód podziemnych jest dostarczenie informacji o jakości tych wód, obserwacja zachodzących zmian chemizmu oraz sygnalizacja zagrożeń w skali regionu i kraju. Wyniki badań i ocen są pomocne do optymalizacji związanych z ochroną i gospodarowaniem zasobami wód oraz działań mających na celu utrzymanie lub osiągnięcie ich dobrego stanu.

Na podstawie „Klasy jakości wód podziemnych – monitoring jakości wód podziemnych – monitoring operacyjny ROK 2023”, obszar powiatu bełchatowskiego związany jest z trzema jednolitymi częściami wód podziemnych (JCWPd), gdzie na jednej wykonywano monitoring:

- JCWPd nr 83 (PLGW600083) – klasa jakości 2023 końcowa III (wody zadowolającej jakości).

9. Prowadzenie kontroli przestrzegania przez podmioty warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi

W 2022 roku Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Łodzi przeprowadził 2 kontrole planowe oraz 4 kontrole pozaplanowe dotyczące przestrzegania warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi na terenie powiatu bełchatowskiego. W roku 2023 wykonano, natomiast 3 kontrole planowe i 2 kontrole pozaplanowe w ramach tej samej działalności statutowej.

10. Prowadzenie ewidencji i kontrola zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków

Zgodnie z art. 3 ust. 3 pkt 1 i 2 z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2022 r. poz. 1279 z późn. zm.), gminy mają obowiązek prowadzenia ewidencji zbiorników bezodpływowych na nieczystości płynne (szamb) oraz ewidencji przydomowych oczyszczalni ścieków. W związku w powyższym gminy powiatu bełchatowskiego na bieżąco prowadziły taką ewidencję.

W poniższej tabeli przedstawiono wykaz zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków w każdej z gmin.

Tabela 34. Ewidencja zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie gmin powiatu bełchatowskiego

Gmina	Zbiorniki bezodpływowe			Oczyszczalnie przydomowe		
	2021	2022	2023	2021	2022	2023
Powiat	6 096	7 549	6 393	2 180	2 516	2 688
Miasto Bełchatów	340	325	226	97	126	151
Gmina Bełchatów	678	690	710	878	940	987
Gmina Drużbice	940	880	915	315	466	507
Gmina Kleszczów	11	11	14	53	64	40

*Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Bełchatowskiego
za lata 2022 – 2023*

Gmina	Zbiorniki bezodpływowe			Oczyszczalnie przydomowe		
	2021	2022	2023	2021	2022	2023
Gmina Kluki	1 458	1 435	1 049	267	290	303
Gmina Rusiec	747	750	1 637	47	52	63
Gmina Szczerców	460	460	460	311	380	380
Gmina Żelów	1 462	2 998	1 382	212	198	257

źródło: GUS

11. Działania edukacyjne, promocyjne, propagujące i upowszechniające wiedzę o konieczności, celach, zasadach i sposobach ochrony wód,

12. Działania edukacyjne, promocyjne, propagujące i upowszechniające wiedzę o konieczności, celach, zasadach i sposobach ochrony przed powodzią i suszą

W 2022 roku przeznaczono 6 920,00 zł na realizację edukacji dotyczącej wód, m. in.:

- „Wpływ zanieczyszczeń wody na organizmy żywe” – SP nr 1 w Bełchatowie;
- „Woda w środowisku i życiu człowieka” – SP nr 1 w Bełchatowie;
- Szkolny Konkurs Plastyczny „Mamy dowody na wielką moc wody” – SP nr 8 w Bełchatowie;
- Szkolny Festiwal Piosenki Ekologicznej „Dbamy o przyrodę, więc oszczędzamy wodę” – SP nr 8 w Bełchatowie;
- Szkolny Quiz ekologiczny „Mamy dowody na wielką moc wody” – SP nr 8 w Bełchatowie;
- „Ferie Młodego Ekologa - Oszczędzając wodę dbam o świat i przyrodę” – PS nr 4 w Żelowie;
- „Woda w przyrodzie” – warsztaty plastyczno-techniczne – SP w Kociszewie;
- Projekt edukacyjny „Woda – naturalne bogactwo świata ludzi, zwierząt i roślin” – WOD-KAN Bełchatów;
- Konkurs wędkarski połączony ze sprzątaniem zbiornika Kamień – PZW Koło Nr 3 w Bełchatowie;
- Szkolenie Strażników Społecznej Straży Rybackiej połączone z Konkursem Wędkarskim - Społeczna Straż Rybacka.

W 2023 roku, w kwocie 3 120,00 zł, zrealizowano:

- Konkurs ekologiczny badawczy: „Wpływ zanieczyszczeń wody na rozwój roślin” – SP Nr 1 w Bełchatowie;
- Konkurs ekologiczny „Jak zatrzymać wodę opadową w mieście?” – SP Nr 1 w Bełchatowie;
- Konkurs plastyczny „Oszczędzamy wodę” w ramach Światowego Dnia Ochrony Środowiska 2023 – SP w Wygielzowie;
- Projekt edukacyjny „Woda – naturalne bogactwo świata ludzi, zwierząt i roślin” – WOD-KAN Bełchatów.

3.5. Gospodarka wodno-ściekowa

Poniższa tabela przedstawia stan realizacji 7 zadań środowiskowych w obszarze interwencji „Gospodarka wodno-ściekowa”.

Tabela 35. Cel, kierunki interwencji i zadania w obszarze interwencji gospodarka wodno-ściekowa

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Stan realizacji
Cel: Bieżąca modernizacja infrastruktury związanej z gospodarką wodno – ściekową			
Kierunek interwencji: Zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki			
1.	Rozbudowa i modernizacja ujęć wody, stacji uzdatniania wody oraz infrastruktury służącej do zbiorowego zaopatrzenia w wodę	gminy, przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne	↑
Kierunek interwencji: Poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych			
2.	Monitoring gospodarki wodno-ściekowej (badania wód, ścieków, odcieków, wizualizacja, kontrola parametrów ilościowych i jakościowych wód i ścieków)	przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne	↔
Kierunek interwencji: Rozwój i dostosowanie instalacji i urządzeń służących zrównoważonej i racjonalnej gospodarce ściekowej dla potrzeb ludności i przemysłu			
3.	Budowa, rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacji sanitarnej	gminy, przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne	↑
4.	Budowa, rozbudowa i modernizacja urządzeń do oczyszczania ścieków komunalnych	gminy, przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne	↑
5.	Budowa indywidualnych systemów oczyszczania ścieków komunalnych	gminy, właściciele nieruchomości	↑
6.	Modernizacja kanalizacji deszczowej – usunięcie problemów z odprowadzeniem wód deszczowych	gminy	↑
Kierunek interwencji: Edukacja ekologiczna			
7.	Działania edukacyjne, promocyjne, propagujące i upowszechniające wiedzę o konieczności, celach, zasadach i sposobach oszczędnego użytkowania wody oraz najważniejszych sprawach związanych z odprowadzaniem i oczyszczaniem ścieków	Powiat Bełchatowski, przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne, gminy, organizacje pozarządowe, placówki oświatowe	↔

źródło: Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Bełchatowskiego na lata 2020 – 2023 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2024 – 2027

1. Rozbudowa i modernizacja ujęć wody, stacji uzdatniania wody oraz infrastruktury służącej do zbiorowego zaopatrzenia w wodę

W poniższej tabeli przedstawiono inwestycje z zakresu rozbudowy i modernizacji ujęć wody, stacji uzdatniania wody oraz infrastruktury służącej do zbiorowego zaopatrzenia w wodę na terenie gmin powiatu bełchatowskiego.

*Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Bełchatowskiego
za lata 2022 – 2023*

Tabela 36. Inwestycje z zakresu rozbudowy i modernizacji ujęć wody, stacji uzdatniania wody oraz infrastruktury służącej do zbiorowego zaopatrzenia w wodę na terenie gmin powiatu bełchatowskiego

Lp.	Kwota inwestycji [zł]	Źródło finansowania	Opis zadania
Miasto Bełchatów			
1.	15 207,72	Miasto Bełchatów	Budowa sieci wodociągowej wraz z wykonaniem przełączy przyłączy w rejonie bloków 217 i 218 na oś. Dolnośląskim oraz dokumentacja (przygotowano dokumentację w 2019 roku)
2.	142 652,98	Miasto Bełchatów	Budowa sieci wodociągowej wraz z przebudową przyłączy wodociągowych do posesji na ul. Sportowej etap I
3.	31 416,66	Miasto Bełchatów	Budowa sieci wodociągowej wraz z przyłączami na odcinku od ulicy Lipowej do bloku nr 138 na osiedlu Dolnośląskim etap II (przygotowano dokumentację)
4.	293 528,55	Miasto Bełchatów	Budowa sieci wodociągowej w rejonie ulicy Dalekiej etap II
5.	33 325,25	Miasto Bełchatów	Wykonanie połączenia sieci wodociągowej od ul. Władysława Jagiełły do ul. Królowej Jadwigi
6.	43 117,55	Miasto Bełchatów	Modernizacja studni głębinowych
7.	56 518,50	Miasto Bełchatów	Wykupy sieci wodociągowych: - ul. Braci Śniadeckich (wodociąg)
Gmina Bełchatów			
8.	519 009,32	Gmina Bełchatów	Modernizacja ujęcia wody w Ławach - Odwiercenie studni zastępczej
9.	349 046,29	RFIL, Gmina Bełchatów	Rozbudowa wodociągu w m. Wielopole
10.	212 430,50	Gmina Bełchatów	Rozbudowa wodociągu w m. Oleśnik
11.	289 776,65	Gmina Bełchatów, Powiat Bełchatowski	Rozbudowa wodociągu w m. Dobiecín
12.	483 800,18	Gmina Bełchatów	Modernizacja sieci wodociągowej w m. Kurnos Pierwszy
13.	727 196,16	Gmina Bełchatów	Zgoda na prywatne rozbudowy sieci wodociągowych, z możliwością późniejszego wykupu wybudowanego odcinka przez Gminę
Gmina Kleszczów			
14.	924 000,60	Gmina Kleszczów	Rozbudowa sieci wodociągowej wraz z przyłączami
Gmina Rusiec			
15.	16 605,00	Gmina Rusiec	Zakup pompy głębinowej do Stacji Uzdatniania Wody w Ruścu
16.	7 900,00	Gmina Rusiec	Wykonanie przyłącza wody do działki nr 559 obr Prądzew
17.	66 629,50	Gmina Rusiec	Rozbudowa sieci wodociągowej przy drodze gminnej nr 101021E w m. Dąbrowa Rusiecka
18.	46 546,20	Gmina Rusiec	Rozbudowa sieci wodociągowej przy ul. Koniecpolskiego w m. Rusiec
19.	175 350,00	Gmina Rusiec	Rozbudowa sieci wodociągowej przy drodze gminnej 101014E Rusiec – Maliniec
20.	11 302,99	Gmina Rusiec	Rozbudowa sieci wodociągowej w m. Zalasy
21.	186 375,71	Gmina Rusiec	Rozbudowa sieci wodociągowej w m Woła Wiązowa i Prądzew
22.	12 000,00	Gmina Rusiec	Przebudowa sieci wodociągowej w m Pawłów w Gminie Rusiec

**Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Bełchatowskiego
za lata 2022 – 2023**

Lp.	Kwota inwestycji [zł]	Źródło finansowania	Opis zadania
Gmina Szczerców			
23.	-	-	Modernizacja hydroforni w Chabielicach
Gmina Zelów			
24.	13 000 000,29	Gmina Zelów	Rozpoczęto modernizację SUW w Zelowie planowany termin zakończenia 2025 r.

źródło: Informacje z Urzędów Gmin, Raporty o stanie gmin

2. Monitoring gospodarki wodno-ściekowej (badania wód, ścieków, odcieków, wizualizacja, kontrola parametrów ilościowych i jakościowych wód i ścieków)

Monitoring gospodarki wodno – ściekowej, obejmujący badania wód, ścieków i odcieków, wizualizację oraz kontrolę parametrów ilościowych i jakościowych, jest regularnie przeprowadzany przez Zakłady Komunalne zgodnie z bieżącymi potrzebami.

Ponadto Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Bełchatowie w 2022 roku wydatkował 39 994,83 zł na monitoring jakości ścieków doprowadzanych do Oczyszczalni w Bełchatowie oraz wprowadzanych do rzeki Rakówki. Monitoring ten jest prowadzony przez Oczyszczalnię Ścieków w sposób ciągły, w regularnych odstępach czasowych, zawsze w tym samym miejscu, a jeżeli to konieczne – w miejscu reprezentatywnym, dla jakości tych ścieków. Analiza ścieków jest niezbędna ze względu na istniejące prawo oraz monitorowanie limitów zanieczyszczeń i wykrywanie nieprawidłowości w emisji, co umożliwia podejmowanie działań naprawczych i minimalizowanie szkód dla środowiska.

W 2023 roku wydatkowano 28 375,00 zł na monitoring jakości wody, który jest prowadzony w sposób ciągły na Ujęciu Wody w Bełchatowie. Badania wykonywane są przez laboratorium wody w Bełchatowie oraz firmę Hamilton Poland Sp. z o.o. Otrzymane wyniki są poddawane cyklicznej analizie i weryfikacji.

**3. Budowa, rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacji sanitarnej,
4. Budowa, rozbudowa i modernizacja urządzeń do oczyszczania ścieków komunalnych**

W poniższej tabeli przedstawiono inwestycje związane z budową, rozbudową i modernizacją sieci kanalizacji sanitarnej oraz urządzeń do oczyszczania ścieków komunalnych na terenie gmin powiatu bełchatowskiego.

Tabela 37. Inwestycje związane z budową, rozbudową i modernizacją sieci kanalizacji sanitarnej oraz urządzeń do oczyszczania ścieków komunalnych na terenie gmin powiatu bełchatowskiego

Lp.	Kwota inwestycji	Źródło finansowania	Opis zadania
Miasto Bełchatów			
1.	100 627,53	Zakład Wodociągów i Kanalizacji WOD-KAN	Modernizacja sieci kanalizacji sanitarnej oś. Dolnośląskie 106
2.	403 844,67	Zakład Wodociągów i Kanalizacji WOD-KAN	Modernizacja sieci kanalizacji sanitarnej na ul. Mielczarskiego i Mickiewicza
3.	183 937,64	Zakład Wodociągów i Kanalizacji WOD-KAN	Modernizacja sieci kanalizacji sanitarnej na ul. Wojska Polskiego od ronda w stronę targowiska
4.	304 381,27	Zakład Wodociągów i Kanalizacji WOD-KAN	Modernizacja odcinka kolektora sanitarnego na os. Przytorze, ul. Reymonta

*Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Bełchatowskiego
za lata 2022 – 2023*

Lp.	Kwota inwestycji	Źródło finansowania	Opis zadania
5.	52 353,72	Zakład Wodociągów i Kanalizacji WOD-KAN	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej na ul. Wodnej o dł. ok 80,95 m (rozbudowa sieci dla nowo powstającego budownictwa mieszkalnego tj. dla 4 nieruchomości)
6.	105 841,50	Zakład Wodociągów i Kanalizacji WOD-KAN	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej na ul. B. Śniadeckich o dł. ok 102,09 m (rozbudowa sieci dla nowo powstającego budownictwa mieszkalnego tj. dla 22 lokali mieszkalnych)
7.	147 549,67	Zakład Wodociągów i Kanalizacji WOD-KAN	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej na ul. Jarzębinowej
8.	5 817,90	Miasto Bełchatów	Modernizacja sieci kanalizacji sanitarnej na ul. Włókniarzy wraz z dokumentacją (przygotowano dokumentację)
9.	13 087,20	Miasto Bełchatów	Modernizacja sieci kanalizacji sanitarnej na ul. Pabianickiej od skrzyż. z ul. Bawełnianą w stronę Łodzi (przygotowano dokumentację)
10.	12 121,65	Miasto Bełchatów	Modernizacja sieci kanalizacji sanitarnej w rejonie ul. Czapliniecka 100 wraz z dokumentacją (przygotowano dokumentację)
11.	183 937,89	Miasto Bełchatów	Modernizacja sieci kanalizacji sanitarnej na ul. W. Polskiego od ronda w stronę targowiska
12.	79 073,83	Miasto Bełchatów	Budowa sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej w rejonie ulicy Wodnej
13.	35 975,66	Miasto Bełchatów	Modernizacja wążów na sieci kanalizacji sanitarnej na terenie miasta Bełchatowa
14.	105 841,50	Miasto Bełchatów	Wykupy sieci kan. sanitarnej: - ul. Braci Śniadeckich (kan. sanitarna)
Gmina Bełchatów			
15.	3 055 573,65	Gmina Bełchatów	Budowa kanalizacji sanitarnej w Ławach
16.	2 187 383,36	RFIL, Gmina Bełchatów	Budowa kanalizacji sanitarnej w Zdieszulicach Górnych – etap III
17.	215 250,00	Gmina Bełchatów	Budowa kanalizacji sanitarnej w m. Dobrzelów
18.	287 721,00	Gmina Bełchatów	Zgoda na prywatne rozbudowy sieci kanalizacji sanitarnych, z możliwością późniejszego wykupu wybudowanego odcinka przez Gminę
Gmina Kleszczów			
19.	7 979,40	Gmina Kleszczów	Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej wraz z przyłączami
20.	27 542,80	Gmina Kleszczów	Modernizacja oraz rozbudowa oczyszczalni ścieków w Łękińsku w wyniku, czego przepustowość zwiększyła się o 800 m ³ /d, tj. do 1200 m ³ /d.
Gmina Rusiec			
21.	14 000,00	Gmina Rusiec	Rozbudowa kanalizacji sanitarnej przy ul. Wieluńskiej w Ruścu
22.	91 500,00	Gmina Rusiec	Rozbudowa kanalizacji sanitarnej przy ul. Koniecpolskiego
23.	284 715,41	Gmina Rusiec	Rozbudowa kanalizacji sanitarnej przy drodze gminnej 101014E Rusiec – Maliniec
24.	2 051 455,49	Polski Ład, Gmina Rusiec	Rozbudowa kanalizacji sanitarnej i sieci wodociągowej w miejscowości Rusiec

*Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Bełchatowskiego
za lata 2022 – 2023*

Lp.	Kwota inwestycji	Źródło finansowania	Opis zadania
25.	107 971,34	Subwencja ogólna, Gmina Rusiec	Rozbudowa kanalizacji sanitarnej i sieci wodociągowej w m Rusiec (ul Mickiewicza w kierunku Jastrzębic)
26.	2 870 361,26	PROW, RFIL, Gmina Rusiec	Przebudowa sieci wodociągowej i budowa sieci kanalizacyjnej w miejscowości Rusiec
Gmina Szczerców			
27.	-	-	Budowa kanalizacji w m. Szczercowska Wieś
28.	-	-	Rozbudowa oczyszczalni w m. Dubie
Gmina Żelów			
29.	9 000 000,00	Gmina Żelów, Gmina Bełchatów, RFIL	Wybudowano 6,9 km sieci kanalizacji sanitarnej oraz pompownie ścieków

źródło: Informacje z Urzędów Gmin, Raporty o stanie gmin

5. Budowa indywidualnych systemów oczyszczania ścieków komunalnych

W poniższej tabeli przedstawiono ilość przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie gmin powiatu bełchatowskiego.

Tabela 38. Ilość przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie gmin powiatu bełchatowskiego

Gmina	Oczyszczalnie przydomowe		
	2021	2022	2023
Powiat	2 180	2 516	2 688
Miasto Bełchatów	97	126	151
Gmina Bełchatów	878	940	987
Gmina Drużbice	315	466	507
Gmina Kleszczów	53	64	40
Gmina Kluki	267	290	303
Gmina Rusiec	47	52	63
Gmina Szczerców	311	380	380
Gmina Żelów	212	198	257

źródło: GUS

Gmina Bełchatów

W 2023 r. udzielała dotacji celowych na zakup i montaż przydomowych oczyszczalni ścieków ze środków pochodzących z budżetu Gminy Bełchatów. W ramach ww. zadania wybudowano 44 szt. przydomowych oczyszczalni ścieków podłączonych do budynków mieszkalnych jednorodzinnych. Koszt zadania wyniósł 168 848,00 zł ze środków gminy Bełchatów.

6. Modernizacja kanalizacji deszczowej – usunięcie problemów z odprowadzeniem wód deszczowych

W poniższej tabeli przedstawiono inwestycje związane z modernizacją kanalizacji deszczowej na terenie gmin powiatu bełchatowskiego.

Tabela 39. Inwestycje związane z modernizacją kanalizacji deszczowej na terenie gmin powiatu bełchatowskiego

Lp.	Kwota inwestycji [zł]	Źródło finansowania	Opis zadania
Miasto Bełchatów			
1.	kanalizacja deszczowa – 499 129,22	Miasto Bełchatów; Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych	W 2023 roku zakończono budowę drogi gminnej – łącznika pomiędzy ul. Kopeckiego i ul. Okrzei wraz z budową sieci wodociągowej, kanalizacji sanitarnej i deszczowej
Gmina Bełchatów			
2.	1 1500 757,20	Gmina Bełchatów	Budowa kanalizacji deszczowej w Ludwikowie
Gmina Rusiec			
3.	10 500,00	Gmina Rusiec	Budowa przyłączy wpustów kanalizacji deszczowej przy ul. Wieluńskiej
4.	2 000,00	Gmina Rusiec	Budowa odwodnienia ulicy Polnej w miejscowości Rusiec
Gmina Żelów			
5.	3 000 000,1	Gmina Żelów, Gmina Bełchatów, RFIL	Wybudowano 3,3 km sieci kanalizacji deszczowej

źródło: Informacje z Urzędów Gmin, Raporty o stanie gmin

7. Działania edukacyjne, promocyjne, propagujące i upowszechniające wiedzę o konieczności, celach, zasadach i sposobach oszczędnego użytkowania wody oraz najważniejszych sprawach związanych z odprowadzaniem i oczyszczaniem ścieków

Realizacja zadań z tego zakresu została szczegółowo opisana w rozdziale 3.9 „Zasoby przyrodnicze i ochrona lasów” w punktach 20 i 21.

3.6. Zasoby geologiczne

Poniższa tabela przedstawia stan realizacji 4 zadań środowiskowych w obszarze interwencji „Zasoby geologiczne”.

Tabela 40. Cel, kierunki interwencji i zadania w obszarze interwencji zasoby geologiczne

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Stan realizacji
Cel: Racjonalne gospodarowanie zasobami geologicznymi			
Kierunek: Ochrona i zrównoważone wykorzystanie zasobów kopalin oraz ograniczanie presji na środowisko, związanej z eksploatacją kopalin i prowadzeniem prac poszukiwawczych			
1.	Ograniczanie niekoncesjonowanej eksploatacji zasobów, poprzez prowadzenie systematycznych kontroli	OUG w Kielcach	↑
2.	Kontrola realizacji koncesji na wydobywanie kopalin ze złóż	Powiat Bełchatowski, OUG w Kielcach, UMWŁ	↑
3.	Ujawnianie złóż kopalin w celu ich ochrony w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego	gminy	↔
4.	Wprowadzanie zieleni izolacyjnej wzdłuż granic terenów górniczych w celu ograniczenia pylenia oraz nadmiernego hałasu	przedsiębiorstwa	↓

źródło: Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Bełchatowskiego na lata 2020 – 2023 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2024 – 2027

**1. Ograniczanie niekoncesjonowanej eksploatacji zasobów, poprzez prowadzenie systematycznych kontroli,
2. Kontrola realizacji koncesji na wydobywanie kopalin ze złóż**

Okręgowy Urząd Górniczy w Kielcach w ramach zadań wynikających z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku – Prawo nadzoru i kontroli nad ruchem zakładów górniczych wydobywających kopalinę ze złóż w raportowanych latach 2022 – 2023 na terenie powiatu bełchatowskiego przeprowadzono:

- 15 kontroli w zakładach górniczych obejmujących swoim zakresem m. in. realizację warunków koncesji na eksploatację kopalin;
- 3 wizje miejsc potencjalnego prowadzenia nielegalnej (niekoncesjonowanej) eksploatacji kopalin oraz podjęto próbę przeprowadzenia w jednym miejscu oględzin miejsca prowadzenia nielegalnej eksploatacji kopalin.

3. Ujawnianie złóż kopalin w celu ich ochrony w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego

Ujawnianie złóż kopalin w celu ich ochrony w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego w raportowanych latach było prowadzone na bieżąco, zgodnie z przepisami prawa.

4. Wprowadzanie zieleni izolacyjnej wzdłuż granic terenów górniczych w celu ograniczenia pylenia oraz nadmiernego hałasu

W raportowanych latach zadanie nie zostało wykonane.

3.7. Gleby

Poniższa tabela przedstawia stan realizacji 9 zadań środowiskowych w obszarze interwencji „Gleby”.

Tabela 41. Cel, kierunki interwencji i zadania w obszarze interwencji gleby

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Stan realizacji
Cel: Ochrona i racjonalne wykorzystanie powierzchni ziemi oraz rekultywacja terenów zdegradowanych			
Kierunek interwencji: Ochrona i zapewnienie właściwego sposobu użytkowania powierzchni ziemi			
1.	Monitoring jakości gleb	IUNG w Puławach, GIOŚ, OSChR w Łodzi	↔
2.	Promocja pakietów rolno środowiskowo-klimatycznych, rolnictwa ekologicznego i integrowanego oraz informacja nt. dobrych praktyk rolniczych	Powiat Bełchatowski, PZDR w Bełchatowie, ŁODR w Bratoszewicach, ARiMR w Bełchatowie	↔
3.	Ograniczenie do niezbędnego minimum powierzchni gleby objętej zabudową	gminy	↔
4.	Realizacja projektów inwestycyjnych związanych z zabezpieczeniem i stabilizacją osuwisk zagrażających zabudowie i infrastrukturze	Powiat Bełchatowski, gminy	↓
Kierunek interwencji: Remediacja terenów zanieczyszczonych oraz rekultywacja terenów zdegradowanych			
5.	Rekultywacja gruntów zdegradowanych i zdewastowanych, w kierunku przyrodniczym, rekreacyjnym lub leśnym	Powiat Bełchatowski, władający powierzchnią ziemi lub inni sprawcy zanieczyszczenia lub RDOŚ	↔
6.	Wapnowanie gleb zakwaszonych, dekontaminacja terenów przemysłowych	gminy, przedsiębiorcy, właściciele terenu	↑
Kierunek interwencji: Edukacja ekologiczna			
7.	Szkolenie rolników w zakresie stosowania środków ochrony roślin i nawożenia	Powiat Bełchatowski, ŁODR w Bratoszewicach, ARiMR w Bełchatowie	↔
8.	Wspieranie i promocja gospodarstw ekologicznych	Powiat Bełchatowski, ŁODR w Bratoszewicach, ARiMR w Bełchatowie	↔
9.	Promowanie upraw energetycznych na ugorach, nieużytkach, glebach zdegradowanych	ŁODR w Bratoszewicach	↔

źródło: Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Bełchatowskiego na lata 2020 – 2023 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2024 – 2027

1. Monitoring jakości gleb

Zadanie realizowane w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska – „Monitoring chemizmu gleb ornych Polski”. Badanie jakości powierzchniowej warstwy gleby.

Zadanie realizowane jest w 5-letnich odstępach czasowych. Szósta tura monitoringu przypadła na lata 2020 – 2022.

Na terenie powiatu bełchatowskiego w ramach sieci monitoringu chemizmu gleb ornych Polski zlokalizowany jest 1 punkt pomiarowy – nr 249 w miejscowości Łękińsko, w gminie Kleszczów.

2. Promocja pakietów rolno środowiskowo-klimatycznych, rolnictwa ekologicznego i integrowanego oraz informacja nt. dobrych praktyk rolniczych

Biuro Powiatowe Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w Bełchatowie wykonało następujące działania informacyjne realizując powyższe zadanie:

- informowanie rolników na ich życzenie w ramach działalności „Punktu informacyjnego” Biura Powiatowego ARiMR w Bełchatowie;
- ulotki informacyjne w trakcie bieżących naborów wniosków tematycznych nawiązujących bezpośrednio i pośrednio do tytułu zadania;
- informacje umieszczane na stronie internetowej ARiMR (zarządzana centralnie) oraz profil w mediach społecznościowych (zarządzany z poziomu Oddziału Regionalnego ARiMR w Łodzi).

3. Ograniczenie do niezbędnego minimum powierzchni gleby objętej zabudową

Ograniczenie do niezbędnego minimum powierzchni gleby objętej zabudową jest zadaniem ciągłym gmin powiatu bełchatowskiego, wykonywanym według przepisów prawa.

4. Realizacja projektów inwestycyjnych związanych z zabezpieczeniem i stabilizacją osuwisk zagrażających zabudowie i infrastrukturze

W raportowanych latach zadanie nie zostało wykonane.

5. Rekultywacja gruntów zdegradowanych i zdewastowanych, w kierunku przyrodniczym, rekreacyjnym lub leśnym

Starostwo Powiatowe w Bełchatowie realizuje zadanie w ramach swojej działalności statutowej. W ciągu raportowanych lat 2022 – 2023 zrekultywowano obszar o powierzchni 1,8043 ha w kierunku rolnym oraz 0,83 ha w kierunku leśnym.

Tabela 42. Rekultywacja gruntów, ochrona gleby i powierzchni ziemi oraz rolnictwo

Ilość wydanych decyzji/postanowień w 2022 r.				
Wyłączenia gruntów z produkcji rolniczej	Wyłączenie gruntów rolnych chronionych z produkcji rolniczej	Uzgodnienia projektów decyzji ustalającej warunki zabudowy	Uzgodnienia projektów decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego	Rekultywacja i zagospodarowanie
723	38	475	89	4
Ilość wydanych decyzji/postanowień w 2023 r.				
Wyłączenia gruntów z produkcji rolniczej	Wyłączenie gruntów rolnych chronionych z produkcji rolniczej	Uzgodnienia projektów decyzji ustalającej warunki zabudowy	Uzgodnienia projektów decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego	Rekultywacja i zagospodarowanie
559	53	528	55	4

źródło: Raport o Stanie Powiatu Bełchatowskiego za rok 2022 – 2023

6. Wapnowanie gleb zakwaszonych, dekontaminacja terenów przemysłowych

Wapnowanie gleb zakwaszonych było prowadzone na bieżąco, wedle zaistniałych potrzeb. Dzięki stosowaniu nawozów wapniowych na glebach zakwaszonych reguluje się nie tylko sam odczyn pH gleby, ale również poprawia się jej właściwości fizyczne, chemiczne i biologiczne. W wyniku regularnego wapnowania zwiększa się aktywność mikrobiologiczną w glebie, zwiększa się dostępność oraz efektywność przyswajania wielu składników mineralnych. Dodatkowo zmniejsza się przyswajanie przez rośliny metali ciężkich.

Tabela 43. „Ogólnopolski program regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie”

2022		2023	
Liczba podpisanych umów [szt.]	Kwota podpisanych umów [zł]	Liczba podpisanych umów [szt.]	Kwota podpisanych umów [zł]
29	77 754,97	33	131 813,30

źródło: Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi

7. Szkolenie rolników w zakresie stosowania środków ochrony roślin i nawożenia

Łódzki Ośrodek Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Bratoszowicach w ramach działalności statutowej na bieżąco prowadzi szkolenia rolników w zakresie stosowania środków ochrony roślin i nawożenia.

8. Wspieranie i promocja gospodarstw ekologicznych

Biuro Powiatowe ARiMR w Bełchatowie w ramach zadania przyjmowało wnioski i wydawało decyzje w sprawie pomocy finansowej dla rolników uczestniczących w programie rolnictwa ekologicznego. Realizacja przez rolników z powiatu bełchatowskiego działania „Rolnictwo ekologiczne” w ramach PROW 2014-2020 i PROW 2023-2027 w latach 2022 i 2023 została sfinansowana ze środków unijnych, które wyniosły:

- w 2022 roku: 228 098,98 zł;
- w 2023 roku: 73 185,44 zł.

9. Promowanie upraw energetycznych na ugorach, nieużytkach, glebach zdegradowanych

Biuro Powiatowe Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w Bełchatowie wykonało następujące działania informacyjne realizując powyższe zadanie:

- informowanie rolników na ich życzenie w ramach działalności „Punktu informacyjnego” Biura Powiatowego ARiMR w Bełchatowie;
- ulotki informacyjne w trakcie bieżących naborów wniosków tematycznych nawiązujących bezpośrednio i pośrednio do tytułu zadania;
- informacje umieszczane na stronie internetowej ARiMR (zarządzana centralnie) oraz profil w mediach społecznościowych (zarządzany z poziomu Oddziału Regionalnego ARiMR w Łodzi).

3.8. Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

Poniższa tabela przedstawia stan realizacji 14 zadań środowiskowych w obszarze interwencji „Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów”.

Tabela 44. Cel, kierunki interwencji i zadania w obszarze interwencji gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Stan realizacji
Cel: Gospodarowanie odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami, uwzględniając zrównoważony rozwój województwa łódzkiego			
Kierunek interwencji: Racjonalna gospodarka odpadami			
1.	Kontrola w zakresie przestrzegania warunków wydanych pozwoleń na wytwarzanie odpadów	Powiat Bełchatowski, WIOŚ w Łodzi	↔
2.	Prowadzenie selektywnego zbierania odpadów komunalnych	gminy	↔
3.	Egzekwowanie zapisów wynikających z ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminie i regulaminu utrzymania czystości i porządku	gminy	↔
4.	Osiągnięcie poziomów recyklingu i przygotowania do ponownego użycia wskazanych frakcji odpadów komunalnych oraz ograniczenia masy odpadów ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania	gminy	↑
5.	Roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi przekazywane do Urzędu Marszałkowskiego Woj. Łódzkiego i WIOŚ	gminy	↔
6.	Realizacja Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu gmin powiatu bełchatowskiego	Powiat Bełchatowski, gminy, mieszkańcy	↑
7.	Identyfikacja i likwidacja dzikich wysypisk odpadów	gminy	↑
8.	Rekultywacja terenów zdegradowanych w wyniku składowania odpadów w miejscach na ten cel nieprzeznaczonych	właściciele terenów	↔
9.	Budowa, rozbudowa instalacji do zagospodarowania komunalnych osadów ściekowych	gminy, przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne	↓

*Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Bełchatowskiego
za lata 2022 – 2023*

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Stan realizacji
10.	Rozwój systemów selektywnego zbierania odpadów, w szczególności odpadów komunalnych ulegających biodegradacji	gminy, przedsiębiorstwa odbierające odpady komunalne	↑
11.	Budowa i modernizacja PSZOK na terenie gmin powiatu bełchatowskiego	gminy	↑
12.	Modernizacja linii do produkcji paliwa alternatywnego	EKO-REGION	↓
Kierunek interwencji: Edukacja ekologiczna			
13.	Promowanie oraz wspieranie działań edukacyjno-informacyjnych w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów	Powiat Bełchatowski, gminy, placówki oświatowe	↔
14.	Działania edukacyjnoinformacyjne dotyczące właściwego postępowania z odpadami, w tym zwiększenia efektywności selektywnego zbierania u „źródła”	Powiat Bełchatowski, placówki oświatowe, przedsiębiorstwa odbierające odpady komunalne	↔

źródło: Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Bełchatowskiego na lata 2020 – 2023 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2024 – 2027

1. Kontrola w zakresie przestrzegania warunków wydanych pozwoleń na wytwarzanie odpadów

Kontrola dotycząca przestrzegania warunków wydanych pozwoleń na wytwarzanie odpadów stanowi zadanie statutowe Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Łodzi. W 2022 roku przeprowadzono 9 kontroli planowych oraz 1 kontrolę pozaplanową, natomiast w 2023 roku wykonano 5 kontroli planowych i 1 kontrolę pozaplanową.

Ponadto kontrole zgodności z warunkami wydanych pozwoleń lub zezwoleń wykonywane przez starostwo powiatowe, zgodnie z przepisami o ochronie środowiska, obejmują weryfikację przestrzegania warunków dotyczących zbierania i przetwarzania odpadów.

Liczba przeprowadzonych kontroli w poszczególnych latach to:

- 2022 rok: 1 kontrola;
- 2023 rok: 2 kontrole.

Kontrole interwencyjne, przeprowadzane na skutek skarg, miały miejsce w roku 2023 i ich liczba wyniosła 2.

2. Prowadzenie selektywnego zbierania odpadów komunalnych

Wszystkie gminy z terenu powiatu bełchatowskiego regularnie prowadzą selektywną zbiórkę odpadów komunalnych, jako część swojej bieżącej działalności. Szczegółowe informacje znajdują się w poniższych tabelach.

Tabela 45. Odpady zebrane selektywnie w ciągu roku 2022 (ogółem)

Rodzaj odpadów	Jedn.	Miasto Bełchatów	Gmina Bełchatów	Gmina Drużbice	Gmina Kleszczów	Gmina Kluki	Gmina Rusiec	Gmina Szczerców	Gmina Zelów
papier i tektura	t	973,61	86,98	13,57	137,65	19,60	9,70	36,60	92,66
szkło	t	939,80	325,34	127,82	164,66	118,94	138,60	229,58	329,84
tworzywa sztuczne	t	198,94	176,58	18,34	194,93	77,52	36,90	113,08	15,82
metale	t	0,28	-	-	-	-	-	-	-
tekstylna	t	0,32	9,18	3,38	11,18	5,44	4,60	20,84	-
niebezpieczne	t	4,53	-	-	0,46	-	0,12	0,44	0,54
zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne razem	t	10,16	0,08	-	-	0,70	-	0,50	11,40
wielkogabarytowe	t	1 001,08	178,94	143,54	129,14	114,22	73,38	157,16	257,97
biodegradowalne	t	3 803,55	859,88	278,48	618,68	276,02	80,50	454,30	663,36
baterie i akumulatory razem	t	1,46	-	-	-	-	-	-	-
zmiészane odpady opakowaniowe	t	1 494,50	500,06	194,90	230,40	166,58	194,00	321,14	501,38
pozostałe	t	-	15,86	137,42	52,72	112,62	67,76	225,60	6,54
zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne - niebezpieczne	t	4,98	0,08	-	-	0,58	-	0,50	8,96
odpady zebrane selektywnie	%	44,8	57,0	59,2	43,4	60,8	47,4	56,3	40,0

źródło: GUS

Tabela 46. Odpady zebrane selektywnie w ciągu roku 2023 (ogółem)

Rodzaj odpadów	Jedn.	Miasto Bełchatów	Gmina Bełchatów	Gmina Drużbice	Gmina Kleszczów	Gmina Kluki	Gmina Rusiec	Gmina Szczerców	Gmina Zelów
papier i tektura	t	910,42	94,41	12,22	172,60	15,02	16,06	29,72	136,14
szkło	t	939,80	318,92	119,74	165,66	109,92	125,50	200,30	307,32
tworzywa sztuczne	t	164,32	119,56	19,22	167,60	79,32	24,82	108,68	15,66
metale	t	1,16	-	-	-	-	-	-	0,42
tekstylna	t	1,66	7,38	3,62	14,38	9,10	3,06	21,62	-
niebezpieczne	t	5,01	-	0,04	0,48	0,08	0,08	0,52	0,42
zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne razem	t	7,97	0,68	-	0,04	0,20	-	-	8,46
wielkogabarytowe	t	890,37	81,50	100,00	143,38	100,74	105,02	133,20	264,28
biodegradowalne	t	3 533,76	881,12	276,94	825,28	195,50	86,86	437,32	664,09
baterie i akumulatory razem	t	2,09	-	-	0,08	-	-	0,08	0,11
zmieszane opakowaniowe	t	1 497,76	519,66	194,68	224,64	167,24	183,32	321,98	498,94
pozostałe	t	-	7,84	144,78	54,74	110,98	66,06	277,64	2,96
zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne - niebezpieczne	t	2,95	0,68	-	0,04	0,14	-	-	5,75
odpady zebrane selektywnie	%	44,1	53,7	58,7	48,0	61,3	48,3	55,6	39,7

źródło: GUS

3. Egzekwowanie zapisów wynikających z ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminie i regulaminu utrzymania czystości i porządku

Gminy powiatu bełchatowskiego w ramach bieżącej działalności prowadzą działania zmierzające do egzekwowania zapisów wynikających z ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminie i regulaminu utrzymania czystości i porządku.

4. Osiągnięcie poziomów recyklingu i przygotowania do ponownego użycia wskazanych frakcji odpadów komunalnych oraz ograniczenia masy odpadów ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania

Na podstawie art. 3b ust. 1 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, gminy obowiązane są osiągnąć poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych w wysokości, co najmniej 25 % wagowo za rok 2022 oraz 35 % wagowo za rok 2023.

Miasto Bełchatów

- poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia wskazanych frakcji odpadów komunalnych został osiągnięty i wyniósł w 2022 roku **32,56 %**, a w 2023 roku **36,78 %**.

Gmina Bełchatów

- poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia wskazanych frakcji odpadów komunalnych został osiągnięty i wyniósł w 2022 roku **33,53 %**, a w 2023 roku **35,00 %**.

Gmina Drużbice

- poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia wskazanych frakcji odpadów komunalnych został osiągnięty i wyniósł w 2022 roku **26,12 %**, a w 2023 roku **42,08 %**.

Gmina Kleszczów

- poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia wskazanych frakcji odpadów komunalnych został osiągnięty i wyniósł w 2022 roku **36,60 %**, a w 2023 roku **39,5 %**.

Gmina Rusiec

- poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia wskazanych frakcji odpadów komunalnych został osiągnięty i wyniósł **24,42 %** - obowiązkowy poziom nie został osiągnięty.

Gmina Zelów

- poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia wskazanych frakcji odpadów komunalnych został osiągnięty i wyniósł w 2022 roku **25,12 %**, a w 2023 roku **37,77 %**.

5. Roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi przekazywane do Urzędu Marszałkowskiego Woj. Łódzkiego i WIOŚ

Gminy w powiecie bełchatowskim, corocznie przygotowują sprawozdania z funkcjonowania systemu gospodarki odpadami, zgodnie z terminami określonymi w ustawie. Następnie te raporty są przekazywane do Marszałka Województwa Łódzkiego.

6. Realizacja Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu gmin powiatu bełchatowskiego

Program usuwania odpadów zawierających azbest z terenu miast czy gmin wraz ze szczegółową inwentaryzacją został opracowany i wdrożony ze względu na narastający problem bezpiecznego dla środowiska i kosztownego procesu unieszkodliwiania tych niebezpiecznych odpadów. Funkcjonowanie programu otwiera drogę do starania się o dofinansowania działań związanych z demontażem, transportem i składowaniem (unieszkodliwieniem) wyrobów azbestowych.

Celem programu jest bezpieczne usunięcie azbestu i wyrobów zawierających azbest z obszaru gminy. Cel ten zostanie osiągnięty poprzez realizację zadań określonych w Programie, takich jak:

- Inwentaryzacja wyrobów azbestowych i opracowanie bazy danych o wyrobach zawierających azbest wraz z aktualizacją;
- Działania informacyjno-edukacyjne wśród mieszkańców;
- Usuwanie zinwentaryzowanych wyrobów azbestowych;
- Zapewnienie środków finansowych na realizację „Programu”;
- Monitoring realizacji „Programu”;
- Okresowa weryfikacja i aktualizacja „Programu”.

Materiały zawierające azbest występują przede wszystkim, jako pokrycia dachowe i elewacje na budynkach mieszkalnych i budynkach gospodarczych (stodoły, wiaty, garaże, altany) oraz w rurach i złączach azbestowo-cementowych. Wyroby zawierające azbest składowane są także na posesjach mieszkańców i działkach gruntowych. Urzędy Miast oraz Urzędy Gmin, aby pomóc mieszkańcom w unieszkodliwieniu tego niebezpiecznego materiału, corocznie przy wsparciu Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi, odbiera go od mieszkańców i przekazuje do utylizacji.

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi w raportowanych latach 2022 – 2023 dofinansował „Program dla przedsięwzięć w zakresie usuwania wyrobów zawierających azbest”, przedstawiony w poniższej tabeli.

Tabela 47. Program dla przedsięwzięć w zakresie usuwania wyrobów zawierających azbest w latach 2022 – 2023

2022		2023	
Liczba podpisanych umów [szt.]	Kwota podpisanych umów [PLN]	Liczba podpisanych umów [szt.]	Kwota podpisanych umów [PLN]
2	3 024,00	1	3 704,40

źródło: Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi

Miasto Bełchatów

„Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Miasta Bełchatowa na lata 2012- 2032” został przyjęty Uchwałą Nr XXX/249/12 Rady Miejskiej w Bełchatowie z dnia 25 października 2012 r. Jest on na bieżąco monitorowany oraz realizowany.

Gmina Bełchatów

„Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Bełchatów” został przyjęty Uchwałą Nr VI/33/2011 Rady Gminy Bełchatów z dnia 4 marca 2011 r.

Odbiór, transport i utylizacja wyrobów zawierających azbest, pochodzących z pokryć dachowych budynków położonych na terenie gminy Bełchatów:

- w 2022 r. zadanie objęło 44 nieruchomości – firma realizująca usługę zebrała i zutylizowała 121,380 ton odpadów. Koszt zadania wyniósł 43 653,10 zł, w tym dofinansowanie w kwocie 36 377,00 zł z WFOŚiGW w Łodzi;
- w 2023 r. zadanie objęło 43 nieruchomości – firma realizująca usługę zebrała i zutylizowała 99,78 ton odpadów. Koszt zadania wyniósł 37 501,32 zł, w tym dofinansowanie w kwocie 31 100,00 zł z WFOŚiGW w Łodzi.

Gmina Drużbice

„Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Drużbice na lata 2014-2032” został przyjęty Uchwałą Nr XLII/346/2014 r. z dnia 23 października 2014 roku, Rady Gminy Drużbice.

W 2023 roku na terenie gminy realizowany był odbiór i unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest. Z terenu 30 posesji odebrano łącznie 165,356 ton odpadów. Realizacja zadania była dofinansowana ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi w kwocie 66 142,00 zł. Kontynuacja zadań została zaplanowana na rok 2024.

Gmina Kleszczów

„Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla Gminy Kleszczów na lata 2018-2032” został przyjęty Uchwałą Nr XLVIII/497/2018 Rady Gminy Kleszczów z dnia 11 października 2018 roku.

W 2023 r. od 21 właścicieli nieruchomości odebrano łącznie 71,26 Mg odpadów zawierających azbest. W 2023 r. gmina Kleszczów brała udział w projekcie pn.: „Aktualizacja inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest na terenie gminy Kleszczów”, który został współfinansowany przez Ministerstwo Rozwoju i Technologii w ramach realizacji zadań wynikających z „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032”.

Gmina Kluki

„Program usuwania wyrobów zawierających azbest dla Gminy Kluki na lata 2015-2032” został przyjęty Uchwałą Nr 96/XIV/2015 Rady Gminy Kluki z dnia 29 grudnia 2015 roku.

Gmina Rusiec

„Program usuwania wyrobów zawierających azbest dla Gminy Rusiec na lata 2015-2032” został przyjęty Uchwałą Nr XIII/127/2016 Rady Gminy Rusiec z dnia 14 czerwca 2016 roku.

Gmina Szczerców

„Program usuwania azbestu i odpadów zawierających azbest z terenu Gminy Szczerców” został przyjęty Uchwałą Nr XXV/224/12 Rady Gminy Szczerców z dnia 28 grudnia 2012 roku.

Gmina Zelów

„Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Zelów” został zatwierdzony Uchwałą Nr XLVI/391/2014 Rady Miejskiej w Żelowie z dnia 20 lutego 2014 roku.

Tabela 48. Wyroby zawierające azbest na terenie powiatu bełchatowskiego

POWIAT BEŁCHATOWSKI	zinventoryzowane	Razem	30 988 816
		Osoby fizyczne	29 100 060
		Osoby prawne	1 888 756
	unieszkodliwione	Razem	6 622 065
		Osoby fizyczne	5 277 708
		Osoby prawne	1 344 357
	pozostałe do unieszkodliwienia	Razem	24 366 751
		Osoby fizyczne	23 822 352
		Osoby prawne	544 399

źródło: www.bazaazbestowa.gov.pl stan na 31.12.2023 r.

7. Identyfikacja i likwidacja dzikich wysypisk odpadów

Identyfikacja i likwidacja dzikich wysypisk odpadów jest zadaniem ciągłym gmin powiatu bełchatowskiego. Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące dzikich wysypisk na terenie powiatu bełchatowskiego.

Tabela 49. Dzikie wysypiska na terenie powiatu bełchatowskiego

Dzikie wysypiska	2021	2022	2023
powierzchnia istniejących - stan w dniu 31 grudnia	2 000	2 500	2 500
zlikwidowane - w ciągu roku	7	18	13
odpady komunalne zebrane podczas likwidacji dzikich wysypisk - w ciągu roku	3,1	3,7	3,1
dzikie wysypiska na 100 km ² powierzchni ogółem	0,1	0,2	0,2
powierzchnia dzikich wysypisk na 100 km ² powierzchni ogółem	207	258	258

źródło: GUS

Na terenie powiatu bełchatowskiego występuje 6 nielegalnych składowisk odpadów, które znajdują się w właściwości Marszałka Województwa Łódzkiego oraz Wójta Gminy Szczerców.

Gmina Kleszczów

Pozostałości odpadów po działalności firm:

1. PLASTIKS Sp. z o. o. z siedzibą przy ul. Północnej 70, 41-902 w Bytomiu;
2. ROPPOL Sp. z o.o. z siedzibą przy ul. Modelarskiej 18, 40-142 w Katowicach;
3. TRADEPOL Sp. z o.o. z siedzibą przy ul. Instalacyjnej 14, 97-410 w Rogowcu;
4. TOZBIK Sp. z o. o. z siedzibą przy ul. Twardej 44, 00-831 w Warszawie.

Wobec powyższych podmiotów Marszałek Województwa Łódzkiego toczył postępowanie egzekucyjne. W ramach prowadzonych postępowań, na spółki nałożono grzywny w celu

przymuszenia. Egzekucja obowiązku o charakterze pieniężnym została umorzona z uwagi na brak majątku spółek. Zostały ogłoszone postępowania przetargowe mające na celu wybór wykonawcy do realizacji wykonania zastępczego usunięcia odpadów pozostałych po działalności powyższych spółek.

Z uwagi na skalę zjawiska oraz wysokość kosztów usunięcia i unieszkodliwienia odpadów pozostałych po działalności Plastiks Sp. z o. o., zadanie będzie realizowane wieloetapowo. Postępowania o udzielenie zamówień publicznych, dotyczących wykonania zastępczego usunięcia odpadów pozostałych po działalności Tradepol Sp. z o. o. i Roppol Sp. z o. o. zostały unieważnione. Zaoferowane przez wykonawców kwoty na realizację zamówienia znacznie przekraczały możliwości organu właściwego stąd, ww. postępowania zostaną powtórzone.

W odniesieniu do spółki TOZBIK Marszałek Województwa Łódzkiego wydał decyzję w sprawie cofnięcia bez odszkodowania pozwolenia na wytwarzanie odpadów oraz zezwolenia na zbieranie i przetwarzanie odpadów. Pomiot jest obowiązany do usunięcia odpadów i negatywnych skutków w środowisku lub szkód w środowisku, na trzy miesiące, licząc od dnia, w którym niniejsza decyzja stała się ostateczna, tj. od 08.06.2024 r.

Gmina Kluki

Pozostałości odpadów po działalności firmy:

1. FD-EKO Sp. z o.o. z siedzibą przy ul. Woźnej 9c, lok. 2, 61-777 w Poznaniu.

Marszałek Województwa Łódzkiego prowadził postępowanie egzekucyjne wobec wspomnianego podmiotu. W ramach tych działań nałożono na spółkę grzywny mające na celu wymuszenie wykonania obowiązków. Egzekucja należności pieniężnych została jednak umorzona z powodu braku majątku spółki. W związku z tym planowane jest przystąpienie do wykonania zastępczego, a w tym celu ogłoszono postępowania przetargowe.

Gmina Szczerców

Odpady nielegalnie zgromadzone na działce nr ew. 440/4, obręb Chabielice.

Wójt Gminy Szczerców toczy postępowanie administracyjne w sprawie usunięcia odpadów zgromadzonych na powyższej działce. Gmina Szczerców w najbliższym czasie podejmie czynności w celu wyłonienia wykonawcy, który dokona odbioru części odpadów.

8. Rekultywacja terenów zdegradowanych w wyniku składowania odpadów w miejscach na ten cel nieprzeznaczonych

Zadanie to jest realizowane w ramach bieżącej działalności przez właścicieli terenów, gdy zachodzi taka potrzeba.

9. Budowa, rozbudowa instalacji do zagospodarowania komunalnych osadów ściekowych

W raportowanych latach zadanie nie zostało wykonane.

10. Rozwój systemów selektywnego zbierania odpadów, w szczególności odpadów komunalnych ulegających biodegradacji

Rozwój systemów selektywnego zbierania odpadów, w szczególności odpadów komunalnych ulegających biodegradacji jest prowadzony na bieżąco, stosując coraz lepsze rozwiązania techniczne i technologiczne.

11. Budowa i modernizacja PSZOK na terenie gmin powiatu bełchatowskiego

Na terenie powiatu bełchatowskiego istnieją następujące PSZOK-i:

- Miasto Bełchatów przy ulicy Przemysłowej nr 14 i 16, który prowadziła Spółka Eko-Region;
- Gmina Bełchatów PSZOK w Zawadach;
- Gmina Drużbice PSZOK w Drużbicach kolonii 86;
- Gmina Żelów PSZOK w Maurycowie 1a;
- Gmina Kleszczów PSZOK w miejscowości Łuszczanowice Kolonia;
- Gmina Kluki PSZOK znajduje się na działce oznaczonej nr 989, obręb ewidencyjny Kluki;
- Gmina Szczerców PSZOK w miejscowości Kolonia Szczercowska.

Gmina Bełchatów

Zakres robót obejmował:

- Przebudowę (powiększenie) terenu istniejącego Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych poprzez budowę dodatkowych ciągów komunikacyjnych wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną;
- Budowę budynku biurowego z wagą najazdową;
- Budowę wiaty na kontenery;
- Budowę półpodziemnych pojemników typu molok;
- Umieszczenie kontenera na zużyty sprzęt elektryczny.

Koszt realizacji zadania wyniósł 3 037 589,44 zł i został pokryty z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

Gmina Kleszczów

Budowa PSZOK w Łękińsku. Koszt realizacji zadania wyniósł 4 214,10 zł i został pokryty z budżetu gminy.

12. Modernizacja linii do produkcji paliwa alternatywnego

W raportowanych latach 2022 – 2023 „EKO-REGION” sp. z o. o. nie podejmowała działań w zakresie modernizacji linii do produkcji paliwa alternatywnego w Zakładzie/Instalacji w Bełchatowie przy ul. Przemysłowej 14 i 16.

13. Promowanie oraz wspieranie działań edukacyjno-informacyjnych w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów,

14. Działania edukacyjno-informacyjne dotyczące właściwego postępowania z odpadami, w tym zwiększenia efektywności selektywnego zbierania u „źródła”

W 2022 roku przeznaczono 9 660,00 zł na realizację edukacji dotyczącej odpadów, obejmującej:

- Konkurs Plastyczno-Techniczny „Eko-Zabawka” w Publicznej Szkole Podstawowej nr 1 w Bełchatowie;
- Warsztaty „Segregacja i recykling odpadów” w Szkole Podstawowej nr 1 w Bełchatowie;
- Akcję edukacyjną „Śmieciowe stworki i przedmioty użytkowe” w Szkole Podstawowej nr 4 w Bełchatowie;
- Projekt „Drzewo z odpadów” w Szkole Podstawowej nr 8 w Bełchatowie;
- Konkurs „Czysta planeta” w Szkole Podstawowej nr 12 w Bełchatowie;
- Inicjatywę „Eko Moda” w Szkole Podstawowej nr 13 w Bełchatowie;
- Powiatowy Konkurs Plastyczny „Szanujmy owady” w Zespole Szkół Ponadpodstawowych w Kurnosie II;
- Akcję „Eko Instrument” w Zespole Szkół Ponadpodstawowych w Domiechowicach;
- Projekt „Eko Owoce” w Zespole Szkół Ponadpodstawowych w Dobrzelowie;
- Inicjatywę „EkoModa” w Zespole Szkół Ponadpodstawowych w Dobrzelowie;
- Konkurs „Eko-ozdoba świąteczna” w Szkole Podstawowej nr 2 w Zelowie;
- Konkurs „Ziemia – moja czysta planeta” w Szkole Podstawowej nr 2 w Zelowie;
- Gminny Konkurs „Upcykling – czyli śmieci od nowa” w Szkole Podstawowej nr 2 w Zelowie;
- Konkurs plastyczny „Eko Rady na odpady” w Szkole Podstawowej w Wygiełzowie;
- Szkolny Konkurs Wiedzy Ekologicznej „Myślę, więc nie śmieczę” w ramach Światowego Dnia Ochrony Środowiska w Szkole Podstawowej w Wygiełzowie;
- Konkurs plastyczno-techniczny „Eko Torebka” w Szkole Podstawowej w Bujnach Szlacheckich;
- Pokaz mody recyklingowej „Eko Moda” w Szkole Podstawowej w Bujnach Szlacheckich;
- III Gminny Konkurs Plastyczno-Ekologiczny „Świąteczna Eko-Ozdoba” w Szkole Podstawowej w Szczercowie;
- Warsztaty „Akademia Twórczego Recyklingu” w Szkole Podstawowej w Szczercowie;
- Konkurs rękodzieła „Coś z niczego – ekologia sposobem na życie” organizowany przez Stowarzyszenie Amazonek;
- Konkurs rękodzieła „Coś z niczego – świat ekologii” organizowany przez Stowarzyszenie Amazonek;
- Konkurs Ekologiczny „Eko Zabawka” organizowany przez Urząd Gminy w Drużbicach.

W 2023 roku, w kwocie 4 000,00 zł, zrealizowano następujące inicjatywy:

- Konkurs techniczny „Eko Moda” w Publicznej Szkole Nr 1 w Bełchatowie;
- Konkurs „Ekologiczny instrument muzyczny” w Niepublicznym Przedszkolu Karolinka w Bełchatowie;

- Akcję „Śmieciowe stworki i przedmioty użytkowe” w Szkole Podstawowej nr 4 w Bełchatowie;
- Konkurs plastyczno-techniczny „Moda w stylu eko” w Przedszkolu Nr 1 w Zelowie;
- Konkurs ekologiczny „Coś z niczego – Mój pomysł na wykorzystanie odpadów” w Szkole Podstawowej w Kaszewicach;
- Konkurs plastyczno-ekologiczny „Akademia twórczego recyklingu” w Szkole Podstawowej w Szczercowie;
- Konkurs ekologiczny „Eko Zabawka – Zabawka z odpadów ekologicznych” w Zespole Szkół Ponadpodstawowych w Kurnos.

3.9. Zasoby przyrodnicze i ochrona lasów

Poniższa tabela przedstawia stan realizacji 21 zadań środowiskowych w obszarze interwencji „Zasoby przyrodnicze i ochrona lasów”.

Tabela 50. Cel, kierunki interwencji i zadania w obszarze interwencji zasoby przyrodnicze i ochrona lasów

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Stan realizacji
Cel: Zachowanie, odtworzenie i zrównoważone użytkowanie bioróżnorodności i georóżnorodności oraz ochrona krajobrazu			
Kierunek interwencji: Ochrona krajobrazu, różnorodności biologicznej i funkcji ekosystemów			
1.	Zapewnienie właściwej ochrony różnorodności biologicznej oraz walorów krajobrazowych w planowaniu przestrzennym	gminy, RDOŚ w Łodzi	↔
2.	Leczenie, pielęgnacja drzewostanów oraz nasadzenia drzew i krzewów	Powiat Bełchatowski, RDOŚ w Łodzi	↑
3.	Pielęgnacja i konserwacja pomników przyrody	gminy	↔
4.	Usuwanie roślinności inwazyjnej	gminy, zarządzający obszarem	↔
5.	Opracowanie planów ochrony i zadań ochronnych dla rezerwatów przyrody i obszarów Natura 2000	RDOŚ w Łodzi	↑
6.	Obejmowanie ochroną prawną nowych obszarów i obiektów szczególnie cennych pod względem przyrodniczym i krajobrazowym	gminy, RDOŚ w Łodzi	↓
7.	Zachowanie obszarów, siedlisk i obiektów przyrodniczych szczególnie cennych, reprezentatywnych dla regionu, reprezentujących krajobraz nadmorski, pojezierny, dolin rzecznych i równin zalewowych	gminy, RDOŚ w Łodzi	↓
8.	Działania ochrony czynnej na terenach form ochrony przyrody	ZPKWŁ, RDOŚ w Łodzi	↔
9.	Zachowanie trwałości gruntów leśnych oraz naturalnych cieków i zbiorników wodnych, w granicach korytarzy ekologicznych	gminy, RDOŚ w Łodzi, RDLP w Łodzi	↑
10.	Zapewnienie przejść dla zwierząt w korytarzach transportowych oraz likwidacja na ciekach wodnych barier migracyjnych dla ryb wędrownych i innych organizmów	gminy, zarządcy dróg	↔
11.	Działania na rzecz ochrony i przywracania charakteru łódzkiego krajobrazu, w szczególności wiejskiego i małomiasteczkowego	gminy	↓

*Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Bełchatowskiego
za lata 2022 – 2023*

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Stan realizacji
12.	Ograniczenie przeznaczenia terenów zieleni pod zabudowę, odpowiednie ich kształtowanie i rewitalizacja	gminy	↑
13.	Utrzymanie, wymiana i wprowadzenie zadrzewień przydrożnych i zadrzewień śródpolnych	gminy, zarządcy dróg	↑
14.	Ograniczenie przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne	RDLP w Łodzi, gminy	↔
15.	Tworzenie warunków do zwiększania powierzchni lasów i zadrzewień w obrębie gruntów rolnych o najniższej przydatności rolniczej oraz na obszarach porolnych, objętych sukcesją naturalną	RDLP w Łodzi, gminy	↑
16.	Wyznaczanie, zachowanie i kształtowanie terenów biologicznie czynnych – tzw. zielonych pierścieni wokół ośrodków miejskich i metropolitalnych	gminy	↓
17.	Realizacja inwestycji związanych z ochroną przeciwpożarową lasu, m. in. rozwój systemów monitorowania zagrożenia pożarowego oraz infrastruktury przeciwpożarowej	gminy, RDLP w Łodzi	↑
Kierunek interwencji: Tworzenie zielonej infrastruktury			
18.	Modernizacja infrastruktury szlaków turystycznych. Budowa i rozbudowa szlaków pieszych (chodników) i ścieżek rowerowych, tras wycieczkowych	Powiat Bełchatowski, gminy	↑
19.	Promowanie zalesień, jako alternatywnego sposobu zagospodarowania nieużytków i gruntów nieprzydatnych rolniczo	ŁODR, ARiMR	↑
Kierunek interwencji: Edukacja ekologiczne			
20.	Programy ekologiczne realizowane przez placówki oświatowe (organizowanie wycieczek, pikników konkursów, prelekcji o tematyce ekologicznej, akcji ekologicznych)	Powiat Bełchatowski, gminy, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe, RDLP w Łodzi, UMWŁ	↔
21.	Materiały informacyjno-edukacyjne dla dzieci i młodzieży szkolnej	Powiat Bełchatowski, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe, RDLP w Łodzi, UMWŁ	↔

źródło: Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Bełchatowskiego na lata 2020 – 2023 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2024 – 2027

1. Zapewnienie właściwej ochrony różnorodności biologicznej oraz walorów krajobrazowych w planowaniu przestrzennym

W trakcie badanego okresu 2022 – 2023, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, uwzględniono zapisy dotyczące zapewnienia odpowiedniej ochrony różnorodności biologicznej i walorów krajobrazowych podczas planowania przestrzennego.

2. Leczenie, pielęgnacja drzewostanów oraz nasadzenia drzew i krzewów

Miasto Bełchatów

W 2022 roku posadzono 90 szt. drzew na terenie miasta Bełchatowa na podstawie umowy nr 502/22 z 09.11.2022 r. Koszt 102 060,00 zł finansowany ze środków Urzędu Marszałkowskiego w Łodzi – opłaty za korzystanie ze środowiska. Drzewa stanowią nasadzenia zamienne, wynikające z zapisów decyzji Starosty Bełchatowskiego, zezwalających na usunięcie drzew z terenów będących własnością miasta Bełchatowa (ul. Turkusowa, al. Wyszyńskiego, al. Jana Pawła II, ul. Kujawska, ul. Diamentowa, os. Budowlanych).

Gmina Bełchatów

W 2022 roku zagospodarowano teren działki gminnej w Zawadach (wykonano ścieżki wraz z obrzeżem oraz nasadzenia krzewów). Koszt tego zadania to 22 555,00 zł.

Gmina Kleszczów

W 2022 r. posadzono 19 999 sztuk kwiatów wiosennych i letnich. Koszty zrealizowanej inwestycji wyniosły 99 457,70 zł. Ponadto nasadzono 61 sztuk drzew liściastych oraz 58 sztuk krzewów. Drzewa i krzewy zostały posadzone na terenie placów zabaw w Kleszczowie, Żłobnicy i Łękińsku, a także wzdłuż dróg w Kleszczowie, Łuszczanowicach, Łękińsku i Żłobnicy. Krzewy pojawiły się również przy blokach komunalnych w Łuszczanowicach. Ponadto zadanie jest realizowane na podstawie umowy wykonawczej przez Zakład komunalny. Koszt zadania w 2022 roku wyniósł 28 858,01 zł, a w 2023 roku 83 913,11 zł pokryty z budżetu gminy.

Nadleśnictwo Wieluń, w raportowanych latach realizowało planowane zabiegi pielęgnacyjne upraw, czyszczenia wczesne i późne oraz trzebieże wczesne i późne, dostosowane do potrzeb drzewostanów. Pozytywny wpływ pielęgnacji upraw i drzewostanów zapewnił osiągnięcie wysokiej produktywności i jakości, poprawę biologicznej odporności drzewostanów, zwiększenie stabilności oraz poprawę stanu sanitarnego lasu. Koszt zadania wyniósł 230 911,67 zł i został pokryty przez Nadleśnictwo.

Nadleśnictwo Bełchatów w kwocie 3 220 420,00 zł wykonało odnowienia, zalesienia oraz pielęgnacje lasu.

Tabela 51. Nasadzenia drzew i krzewów na terenie powiatu bełchatowskiego

Powiat Bełchatowski	2021	2022	2023
Nasadzenia drzew w miastach	116	181	161
Nasadzenia drzew na wsi	91	88	142
Nasadzenia krzewów w miastach	1 513	562	2 984
Nasadzenia krzewów na wsi	56	58	8

źródło: GUS

3. Pielęgnacja i konserwacja pomników przyrody

Pielęgnacja i konserwacja pomników przyrody są realizowane, jako część rutynowej działalności gmin w powiecie bełchatowskim. Obejmują one regularne czynności związane z utrzymaniem i ochroną wyjątkowych wartości przyrodniczych, które te pomniki reprezentują.

4. Usuwanie roślinności inwazyjnej

Usuwanie roślinności inwazyjnej jest prowadzone, jako stały element działalności gmin oraz nadleśnictw. Dzięki regularnym działaniom przeciwdziałają one rozprzestrzenianiu się gatunków obcych, które mogą negatywnie wpływać na naturalne środowisko.

5. Opracowanie planów ochrony i zadań ochronnych dla rezerwatów przyrody i obszarów Natura 2000

Zadanie zostało wykonane w latach wcześniejszych. Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Łodzi realizowała zadanie "Dokumentacja Projektu Planu Zadań Ochronnych obszaru Natura2000 Święte Ługi PLH100036". Koszt inwestycji wyniósł 87 330,00 zł.

6. Obejmowanie ochroną prawną nowych obszarów i obiektów szczególnie cennych pod względem przyrodniczym i krajobrazowym

W raportowanych latach zadanie nie zostało wykonane.

7. Zachowanie obszarów, siedlisk i obiektów przyrodniczych szczególnie cennych, reprezentatywnych dla regionu, reprezentujących krajobraz nadmorski, pojezierny, dolin rzecznych i równin zalewowych

W raportowanych latach zadanie nie zostało wykonane.

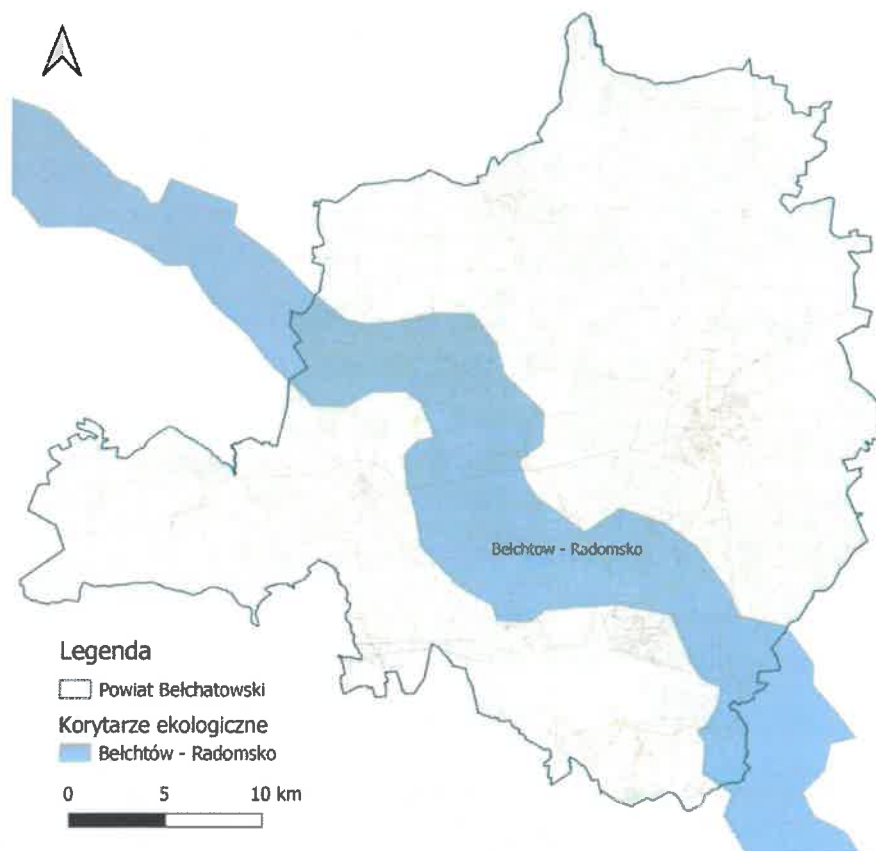
8. Działania ochrony czynnej na terenach form ochrony przyrody

Działania ochrony czynnej na terenach form ochrony przyrody są prowadzone regularnie, z uwzględnieniem bieżących potrzeb i wymagań. Poprzez te działania podejmowane są konkretne środki mające na celu ochronę i zachowanie unikatowych wartości przyrodniczych tych obszarów.

9. Zachowanie trwałości gruntów leśnych oraz naturalnych cieków i zbiorników wodnych, w granicach korytarzy ekologicznych

W raportowanych latach zostały zachowane trwałości gruntów leśnych oraz naturalnych cieków i zbiorników wodnych, w granicach korytarzy ekologicznych. Zadanie realizowane w ramach trwałej i zrównoważonej gospodarki leśnej przez Nadleśnictwo Bełchatów, Wieluń oraz Kolumna. Wszystkie działania podejmowane przez Nadleśnictwa muszą prowadzić do zachowania i ochrony zasobów przyrodniczych.

Rysunek 30. Korytarz ekologiczny przebiegający przez teren powiatu bełchatowskiego
źródło: opracowanie własne na podstawie danych RDOŚ

10. Zapewnienie przejść dla zwierząt w korytarzach transportowych oraz likwidacja na ciekach wodnych barier migracyjnych dla ryb wędrownych i innych organizmów

Zadanie „Zapewnienie przejść dla zwierząt w korytarzach transportowych oraz likwidacja barier migracyjnych na ciekach wodnych dla ryb wędrownych i innych organizmów” jest realizowane przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska (RDOŚ) oraz Lasy Państwowe w ramach działalności statutowej, w zależności od zaistniałych potrzeb.

11. Działania na rzecz ochrony i przywracania charakteru łódzkiego krajobrazu, w szczególności wiejskiego i małomiasteczkowego

W raportowanych latach zadanie nie zostało wykonane.

12. Ograniczenie przeznaczenia terenów zieleni pod zabudowę, odpowiednie ich kształtowanie i rewitalizacja

Gminy w powiecie bełchatowskim posiadają adekwatne zapisy w swoich dokumentach planistycznych, które regulują zagadnienia dotyczące ograniczania przeznaczenia terenów zielonych pod zabudowę, ich właściwe kształtowanie oraz procesy rewitalizacji.

13. Utrzymanie, wymiana i wprowadzenie zadrzewień przydrożnych i zadrzewień śródpolnych

Utrzymanie, wymiana i wprowadzenie zadrzewień przydrożnych i zadrzewień śródpolnych miało miejsce na bieżąco, wedle obecnego zapotrzebowania.

14. Ograniczenie przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne

Ograniczenie przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne jest ciągłym zadaniem nadleśnictw. Zadanie to realizowane jest m. in. poprzez opiniowanie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego terenów leśnych, z uwzględnieniem potrzeby odsunięcia linii rozgraniczających granice planowanych inwestycji od terenów leśnej przestrzeni produkcyjnej, w celu ograniczenia ich oddziaływania na środowisko leśne.

15. Tworzenie warunków do zwiększania powierzchni lasów i zadrzewień w obrębie gruntów rolnych o najniższej przydatności rolniczej oraz na obszarach porolnych, objętych sukcesją naturalną

W 2022 r. Nadleśnictwo Wieluń przeprowadziło zalesienie gruntów nieprzydatnych rolniczo, wprowadzając drzewa leśne. Koszt realizacji wyniósł 338,40 zł.

Nadleśnictwo Bełchatów na ten cel przeznaczyło 1 905,03 zł.

16. Wyznaczanie, zachowanie i kształtowanie terenów biologicznie czynnych – tzw. zielonych pierścieni wokół ośrodków miejskich i metropolitalnych

W raportowanych latach zadanie nie zostało wykonane.

17. Realizacja inwestycji związanych z ochroną przeciwpożarową lasu, m. in. rozwój systemów monitorowania zagrożenia pożarowego oraz infrastruktury przeciwpożarowej

Nadleśnictwo Bełchatów w raportowanych latach przeznaczyło 1 964 437,69 zł na budowę dróg leśnych pełniących funkcję dojazdów pożarowych.

18. Modernizacja infrastruktury szlaków turystycznych. Budowa i rozbudowa szlaków pieszych (chodników) i ścieżek rowerowych, tras wycieczkowych

Budowa i rozbudowa szlaków pieszych (chodników) i ścieżek rowerowych została opisana szczegółowo w rozdziale 3.1. Ochrona klimatu i jakości powietrza w punktach 13. i 14.

Ponadto Starostwo Powiatowe w Bełchatowie utworzyło w 2023 roku ścieżki przyrodniczo-edukacyjnej przy Bursie Szkolnej w Bełchatowie o kwocie 221 154,00 zł, pokryty ze środków własnych.

19. Promowanie zalesień, jako alternatywnego sposobu zagospodarowania nieużytków i gruntów nieprzydatnych rolniczo

Łódzki Ośrodek Doradztwa Rolniczego promował zalesianie jako formę zagospodarowania nieużytków i gruntów nieprzydatnych rolniczo, zamieszczając informacje na ten temat zarówno na swojej stronie internetowej, jak i na ulotkach.

20. Programy ekologiczne realizowane przez placówki oświatowe (organizowanie wycieczek, pikników konkursów, prelekcji o tematyce ekologicznej, akcji ekologicznych)

Powiat Bełchatowski prowadzi aktywną edukację ekologiczną wśród swoich mieszkańców od początku swego istnienia.

CELE edukacji ekologicznej w powiecie:

- Wzrost świadomości ekologicznej oraz znajomości zagrożeń ekologicznych wśród uczestników i potencjalnych odbiorców;
- Kształtowanie właściwych postaw człowieka wobec środowiska oraz poczucia odpowiedzialności za obecny i przyszły jego stan;
- Rozwijanie potrzeb szybkiej reakcji na problemy ekologiczne oraz gotowości podejmowania działań na rzecz zrównoważonego rozwoju;
- Rozwijanie zamiłowania do piękna przyrody i szacunku do otaczającego świata flory i fauny;
- Pogłębianie wiadomości na temat form ochrony przyrody, uświadomienie potrzeby tworzenia parków, rezerwatów, pomników przyrody;
- Zrozumienie zależności i związków człowieka z naturą;
- Kształtowanie nawyków korzystania z różnych źródeł wiedzy i praktycznego jej wykorzystania.

W 2022 roku Powiat Bełchatowski w ramach działań z zakresu edukacji ekologicznej zorganizował 116 konkursów i projektów, 12 wyjazdów ekologicznych, 2 szkolenia, 3 pikniki ekologiczne, Akcję Sprzątanie Świata, Eko-Piknik i Powiatowe Dni Miodu oraz XII Edycję "Drzewka za makulaturę", w których uczestniczyli mieszkańcy Powiatu Bełchatowskiego.⁷

1. W ramach realizacji konkursów ekologicznych Powiat zakupił dla uczestników nagrody. W 2022 roku łącznie zrealizowano 116 konkursów m. in.:

- Konkurs Plastyczno – Techniczny „Eko-Zabawka” – PS nr 1 w Bełchatowie;
- „Kapelusz/Wianek dla Pani Wiosny” – PS nr 5 w Bełchatowie;
- „Ginące gatunki zwierząt na świecie - konkurs plastyczno-techniczny – PS nr 7 w Bełchatowie;
- „Kalendarz Eko-Przedszkolaka – PS nr 7 w Bełchatowie;
- Wewnątrz przedszkolny rodzinny konkurs plastyczny „Pocztówka z Bełchatowa” – PS nr 8 w Bełchatowie;
- „Wpływ plastiku na środowiska przyrodnicze” – SP nr 1 w Bełchatowie;
- „Czyste środowisko ważne dla ludzkości” – SP nr 1 w Bełchatowie;
- „Jak uzdrowić Ziemię? Nasza Planeta za 100 lat” – SP nr 1 w Bełchatowie;
- „Segregacja i recykling odpadów” – SP nr 1 w Bełchatowie;
- „Wpływ zanieczyszczeń wody na organizmy żywe” – SP nr 1 w Bełchatowie;
- „Tradycyjne i alternatywne źródła energii” – SP nr 1 w Bełchatowie;
- „Woda w środowisku i życiu człowieka” – SP nr 1 w Bełchatowie;
- „Przyroda wokół nas” – SP nr 1 w Bełchatowie;
- „Trójka jest eko – Recykling, czyli drugie życie - projekt biżuterii lub zabawki” – SP nr 3 w Bełchatowie;

⁷ Raport o Stanie Powiatu Bełchatowskiego za rok 2022

- „Trójka jest eko – IV Powiatowy Turniej Ekologiczny Z przyrodą za pan Brat” – SP nr 3 w Bełchatowie;
- „Trójka jest eko – Kolorowy Tydzień - Podajemy przyrodzie pomocną dłoń” – SP nr 3 w Bełchatowie;
- „Śmieciowe stworki i przedmioty użytkowe” – SP nr 4 w Bełchatowie;
- Przeprowadzono Warsztaty „Artystyczno-ekologiczna twórczość z wiórów drewna osikowego” w SP nr 4 w Bełchatowie;
- „Drzewo z odpadów” – SP nr 8 w Bełchatowie;
- „Dzień bociana białego” – SP nr 8 w Bełchatowie;
- „Eko Zabawka” – SP nr 8 w Bełchatowie;
- Szkolny Konkurs Plastyczny „Mamy dowody na wielka moc wody” – SP nr 8 w Bełchatowie;
- Szkolny Festiwal Piosenki Ekologicznej „Dbamy o przyrodę, więc oszczędzamy wodę” – SP nr 8 w Bełchatowie;
- Szkolny Quiz ekologiczny „Mamy dowody na wielka moc wody” – SP nr 8 w Bełchatowie;
- XVI Powiatowy Konkurs Wiedzy Regionalnej „Bełchatów - moje zielone miasto” – SP nr 12 w Bełchatowie;
- II Powiatowy Ekologiczny Konkurs Plastyczny „Ekologiczny Św. Mikołaj – SP nr 12 w Bełchatowie;
- VI Powiatowy Konkurs Recytatorski „Zielono Mi – wiosna wonna i radosna” – SP nr 12 w Bełchatowie;
- II Powiatowy Konkurs Biologiczny „Szkiełko i oko” – SP nr 12 w Bełchatowie;
- „Czysta planeta” – SP nr 12 w Bełchatowie;
- „Jestem ekologiem” – SP nr 12 w Bełchatowie;
- „Eko Moda” – SP nr 13 w Bełchatowie;
- „Zjawiska fizyko-chemiczne w obiektywie – ich wpływ na środowisko” – SP nr 13 w Bełchatowie;
- „Mój wymarzony ogród” - konkurs plastyczny – SOSW w Bełchatowie;
- Ogólnopolski Konkurs Plastyczno-Recytatorski „Przyroda w sercu i poezji” – SOSW w Bełchatowie Konkurs ekologiczny „Ekologiczny obraz” – ZS-P w Kurnosie II;
- Powiatowy Konkurs Plastyczny „Szanujmy owady” – ZS-P w Kurnosie II;
- „Ekologia naszą przyszłością” – ZS-P w Domiechowicach;
- „Eko Instrument” – ZS-P w Domiechowicach;
- „Eko Owoce” – ZS-P w Dobrzelowie;
- „Konkurs fizyczny – odnawialne źródła energii” – ZS-P w Dobrzelowie;
- „EkoModa” – ZS-P w Dobrzelowie;
- „Wewnątrzszkolny Konkurs Ekologiczno-Geograficzny” – SP w Dobiecinie;
- Konkurs „Owad-ziOM” – SP w Rasach;
- Co to jest ekologia? – SP w Rasach;
- „Dzień ochrony środowiska” – ZS-P w Drużbicach;
- „Tydzień ekologiczny – obchody Dnia Ziemi” – ZS-P w Drużbicach;
- „Październik Miesiącem Ochrony Przyrody – ZS-P w Drużbicach;
- „Ferie Młodego Ekologa – Oszczędzając wodę dbam o świat i przyrodę” – PS nr 4 w Zelowie;
- Akcja „Święto Polskiej Niezapominajki” – PS nr 4 w Zelowie;

- Szkolny konkurs „Eko-ozdoba świąteczna” – SP nr 2 w Zelowie;
- Szkolny Konkurs „Ziemia – moja czysta planeta” – SP nr 2 w Zelowie;
- Szkolny Konkurs Piosenki Turystycznej i Ekologicznej – SP nr 2 w Zelowie;
- Gminny Konkurs „Upcykling – czyli śmieci od nowa” – SP nr 2 w Zelowie;
- Międzyszkolne Obchody Światowego Dnia Ochrony Środowiska” – SP nr 2 w Zelowie;
- „Październik Miesiącem Ochrony Przyrody – SP nr 4 w Zelowie;
- Konkurs Fotograficzny „Najpiękniejsze zakątki mojego Regionu w obiektywie” – SP nr 4 w Zelowie;
- Konkurs Wiedzy Ekologiczno-Przyrodniczej „Moja planeta Ziemia” – SP nr 4 w Zelowie;
- Szkolny Konkurs Recytatorski „Zwierzęta małe i duże” – SP nr 4 w Zelowie;
- Powiatowy Konkurs Plastyczny „Znaki wiosny w przyrodzie” – SP nr 4 w Zelowie;
- Gminny Konkurs Fotograficzny „Jesień w obiektywie” – SP nr 4 w Zelowie;
- Gminny Konkurs Plastyczny „Moja planeta Ziemia” – SP nr 4 w Zelowie;
- Akcja „Światowy Dzień Ochrony Środowiska w SP w Kociszewie;
- „Woda w przyrodzie” warsztaty plastyczno-techniczne – SP w Kociszewie;
- Konkurs plastyczny „Na ochronie środowiska, Twoje zdrowie zyska” – SP w Wygiełzowie;
- Konkurs plastyczny „Eko Rady na odpady” – SP w Wygiełzowie;
- Konkurs literacki o tematyce ekologicznej – SP w Wygiełzowie;
- Szkolny Konkurs Wiedzy Ekologicznej „Myślę, więc nie śmieczę” w ramach Światowego Dnia Ochrony Środowiska – SP w Wygiełzowie;
- Konkurs wiedzy „Mistrz ekologii” – SP w Bujnach Szlacheckich;
- Gminny Konkurs Piosenki Ekologicznej – SP w Bujnach Szlacheckich;
- Konkurs plastyczno-techniczny „Eko Torebka” – SP w Bujnach Szlacheckich;
- Konkurs „Eko Moda”, czyli pokaz mody recyklingowej – SP w Bujnach Szlacheckich;
- Warsztat ekologiczny „Świece woskowe”, czyli jak pszczoły pomogły rozświetlić świat – SP w Bujnach Szlacheckich;
- III Gminny Konkurs Plastyczno-Ekologiczny ph. „Świąteczna Eko-Ozdoba” – SP w Szczercowie;
- VIII Szkolny Konkurs Ekologiczny „Jestem znawcą przyrody” – SP w Szczercowie;
- „Akademia Twórczego Recyklingu” – SP w Szczercowie;
- Konkurs Plastyczno-Techniczny „Domy pszczelich rodzin” – SP w Szczercowie;
- Powiatowy Konkurs Ekologiczny „Okaż kulturę – zrób torbę – chroń naturę” – SP w Osinach;
- Szkolny Konkurs „Eko Palma Wielkanocna” – SP w Lubcu;
- Międzyszkolny Konkurs Ekologiczno-Informatyczny „Bezcenne Kropelki” – SP w Lubcu;
- II(przed) szkolny Konkurs Wokalny „Zielono Mi – czyli śpiewajmy o przyrodzie” – SP w Chabielicach;
- VIII Gminne Eko-Igrzyska Przedszkolaków „EKO Przedszkolaki przecierają sportowe szlaki” – SP Chabielice;
- Konkurs ekologiczny „Kolorowa łąka” – ZS-P w Woli Wiązowej;
- Konkurs dla pszczelarzy – członków RKP w B-towie – RKP w Bełchatowie;

- Konkurs rękodzieła „Coś z niczego – ekologia sposobem na życie” – Stowarzyszenie Amazonek;
- Konkurs rękodzieła „Coś z niczego – świat ekologii” – Stowarzyszenie Amazonek;
- Konkurs „Mój Las” – LOP w Bełchatowie;
- Konkurs literacko-recytatorski – Stowarzyszenie Rodziców i Przyjaciół Osób Niepełnosprawnych Przysiań;
- Projekt edukacyjny „Woda – naturalne bogactwo świata ludzi, zwierząt i roślin” – WOD-KAN Bełchatów;
- Konkursy podczas Powiatowego Pikniku ekologiczno-wędkarskiego – PZW Koło Nr 1 w Bełchatowie Konkursy podczas Ekologicznego Dnia Dziecka – PZW Koło Nr 1 w Bełchatowie;
- Konkurs wędkarski połączony ze sprzątnięciem zbiornika Kamień – PZW Koło Nr 3 w Bełchatowie;
- Eliminacje Powiatowe Ogólnopolskiego Turnieju Wiedzy Pożarniczej i Ekologicznej „Młodzież zapobiega pożarom i chroni środowisko” – ZOSP;
- Eliminacje Powiatowe Ogólnopolskiego Konkursu Plastycznego „Zapobiegajmy pożarom” – ZOSP;
- Ekologiczne Rajdy Rowerowe Seniorów – SiTG Bełchatów;
- Ekologiczny Piknik Rodzinny „Czyste powietrze – czyste środowisko – zdrowy człowiek” – OSP Grocholice;
- Konkurs Ekologiczny „Eko Zabawka” – UG w Drużbicach;
- Ekologia w teatrze – UG w Drużbicach;
- Szkolenie Strażników Społecznej Straży Rybackiej połączone z Konkursem Wędkarskim – Społeczna Straż Rybacka;
- Zrealizowano 3 pikniki ekologiczne: PZW Koło Nr 1 – Powiatowy piknik ekologiczno-wędkarski; PZW Koło Nr 1 – Ekologiczny dzień dziecka; OSP Bełchatów-Grocholice – Ekologiczny piknik rodzinny, pt.: „Czyste powietrze – czyste środowisko – zdrowy człowiek” oraz „Ekologiczny rajd rowerowy seniorów” organizowany przez Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Górnictwa Oddział w Bełchatowie.

W 2023 roku Powiat Bełchatowski w ramach działań z zakresu edukacji ekologicznej zrealizował 65 konkursów i projektów, 22 wyjazdy ekologiczne, 15 szkoleń i warsztatów, 2 pikniki ekologiczne, Eko - Piknik i Powiatowe Dni Miodu oraz XIII Edycję "Drzewka za makulaturę", w których uczestniczyli mieszkańcy Powiatu Bełchatowskiego.⁸

2. W 2023 roku Powiat zrealizował 65 konkursów o tematyce ekologicznej, m. in.:

- Konkurs techniczny „Eko Moda” – PS Nr 1 Bełchatów;
- Festiwal Piosenki Ekologicznej – PS Nr 5 Bełchatów;
- Akcja „Święto Polskiej Niezapominajki” – PS Nr 7 Bełchatów;
- Turniej Wiedzy Ekologicznej „Tajemnice lasu i ogrodu” – PS Nr 7 Bełchatów;
- Wewnątrz przedszkolny rodzinny konkurs plastyczny „Bełchatów - moje miasto” – PS Nr 8 Bełchatów;
- Konkurs „Ekologiczny instrument muzyczny” – Niepubliczne Przedszkole Karolinka Bełchatów;

---

⁸ Raport o Stanie Powiatu Bełchatowskiego za rok 2023

- Konkurs poetycki „Serce dla Ziemi” – Niepubliczne Przedszkole Jabłuszko Bełchatów;
- Konkurs plastyczny „Marzanna EKO Panna” – Niepubliczne Przedszkole Jabłuszko Bełchatów;
- Konkurs ekologiczny „Alternatywne źródła energii przyszłością ludzkości” – SP Nr 1 Bełchatów;
- Konkurs ekologiczny badawczy: „Wpływ zanieczyszczeń wody na rozwój roślin” – SP Nr 1 Bełchatów;
- Konkurs ekologiczny „Jak zatrzymać wodę opadową w mieście?” – SP Nr 1 Bełchatów;
- Trójka jest eko – Powiatowy Konkurs Ekologiczny „Misja - Emisja” – SP Nr 3 Bełchatów;
- Trójka jest eko – I Powiatowy Konkurs „Nauki przyrodnicze to jest to” – SP Nr 3 Bełchatów;
- „Śmieciowe stworki i przedmioty użytkowe” – SP Nr 4 Bełchatów;
- Szkolny Quiz ekologiczny „Kochajmy pszczoły” w ramach projektu ekologicznego - SP Nr 8 Bełchatów;
- Szkolny Konkurs plastyczno – techniczny – „Pszczoły łączą pokolenia” w ramach projektu ekologicznego – SP Nr 8 Bełchatów;
- I Powiatowy Ekologiczny Konkurs teatralny, pt. „Ekologiczny teatr u Kornela” – SP Nr 12 Bełchatów;
- XVII Powiatowy Konkurs Wiedzy Regionalnej „Bełchatów - moje zielone miasto” – SP Nr 12 Bełchatów;
- VII Powiatowy Konkurs Recytatorski „Zielono mi - łąka majowa” dla uczniów kl.I-III – SP Nr 12 Bełchatów;
- Zjawiska fizyczno – chemiczne w obiektywie i ich wpływ na środowisko, kolejna edycja – SP Nr 13 Bełchatów;
- Ogólnopolski Konkurs Plastyczno-Recytatorski „Przyroda w sercu i w poezji – XV edycja 2023”- SOSW Bełchatów;
- „Moda w stylu eko” Konkurs plastyczno – techniczny – Przedszkole Nr 1 w Zelowie;
- Dzień Ziemi – Gminny Turniej Wiedzy Ekologicznej Zelowskie przedszkolaki wiedzą wszystko o przyrodzie oraz Gminny Konkurs Plastyczno-Techniczny „Owadzi Ogród”- Przedszkole Nr 4 w Zelowie;
- Gminny Konkurs ekologiczny „Eko-Pisanka” – SP Nr 2 w Zelowie;
- Akcja „Domek dla owadów” – SP Nr 2 w Zelowie;
- Gminny Konkurs plastyczny „Moja planeta Ziemia” – SP Nr 4 w Zelowie;
- Obchody Światowego Dnia Ochrony Środowiska – projekt ekologiczny – SP Nr 4 w Zelowie;
- Tajemniczy ogród – Konkurs plastyczny dla dzieci – SP w Kociszewie;
- Konkurs plastyczny „Oszczędzamy wodę” w ramach Światowego Dnia Ochrony Środowiska 2023 – SP w Wygielzowie;
- Konkurs plastyczny o tematyce ekologicznej „O Ziemię dbam, czyste powietrze mam”- SP w Wygielzowie;
- Konkurs ekologiczny „Coś z niczego – Mój pomysł na wykorzystanie odpadów”- SP w Kaszewicach;
- Konkurs ekologiczny – „Jesienny pejzaż kolorami malowany” – ZS-P w Woli Wiązowej;

- „Październik Miesiącem Ochrony Przyrody” – ZS-P w Drużbicach;
- Tydzień ekologiczny. Obchody Dnia Ziemi – ZS-P w Drużbicach;
- Konkurs „Nasza Gmina - Nasze Środowisko” – SP w Rasach;
- Konkurs „Parki krajobrazowe województwa łódzkiego” – SP w Rasach;
- Konkurs plastyczno - ekologiczny w ramach akcji „Akademia twórczego recyklingu” – SP w Szczercowie;
- IX Szkolny Konkurs Ekologiczny „Jestem znawcą przyrody” – SP w Szczercowie, str. 102 RAPORT O STANIE POWIATU BEŁCHATOWSKIEGO ZA 2023 ROK;
- Powiatowy Konkurs Ekologiczny „Eko Poeci, czyli wierszem o ekologii” – SP w Osinach;
- Szkolny konkurs „Eko-Marzanna” – SP w Lubcu;
- 3. przed(szkolny) Ekologiczny Konkurs Wokalny „Zielono Mi – czyli śpiewajmy o przyrodzie” – SP w Chabielicach;
- IX Gminne EKO – Igrzyska Przedszkolaków, pt.: „EKOprzedszkolak na fali” – SP w Chabielicach;
- Konkurs ekologiczny „Eko Zabawka” Zabawka z odpadów ekologicznych – ZS-P w Kurnosie II;
- Przedszkolak ekologiem „Eko – Zwierzątko” – ZS-P w Janowie;
- Konkurs rękodzielniczy „Coś z niczego”. Wiszące ozdoby dekoracyjne. Przytulanki z materiałów, z recyklingu z przeznaczeniem dla dzieci niepełnosprawnych – Bełchatowskie Stowarzyszenie Amazonki;
- Konkurs „Mój Las” – V edycja – Liga Ochrony Przyrody w Bełchatowie;
- Konkursy podczas Powiatowego Pikniku Ekologiczno – Wędkarskiego – PZW Koło Nr 1 w Bełchatowie;
- Konkursy podczas Ekologicznego Dnia Dziecka 2023 – PZW Koło nr 1 w Bełchatowie;
- Konkurs dla pszczelarzy członków Rejonowego Koła Pszczelarzy w Bełchatowie – Rejonowe Koło Pszczelarzy w Bełchatowie;
- Projekt edukacyjny, pn.: „Woda – naturalne bogactwo świata ludzi, zwierząt i roślin” – WOD-KAN Bełchatów;
- Eliminacje Powiatowe Ogólnopolskiego Turnieju Wiedzy Pożarniczej i Ekologicznej „Młodzież zapobiega pożarom i chroni środowisko” – ZOSP;
- XIII Powiatowe Zawody Sportowo - Pożarnicze drużyn OSP (drużyny męskie, kobiece oraz młodzieżowe) połączone z konkursem wiedzy ekologiczno – pożarniczej, pt: „Ekoogniowcy” – Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej;
- Ekologiczny Rajd Rowerowy Seniorów – SliTG Bełchatów;
- Akcja: Światowy Dzień Ochrony Środowiska – SP w Kociszewie;
- Powiatowy Konkurs plastyczny na plakat promujący Dni Ziemi i Światowy Dzień Ochrony Środowiska, pn: „Nasza Ziemia – Nasz Dom” - zrealizowany przez Wydział Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa;
- Powiatowy Konkurs Fotograficzny, pt: „Najpiękniejsze EKO – miejsce w Powiecie Bełchatowskim” – zrealizowany przez Wydział Ochrony Środowiska Rolnictwa i Leśnictwa;
- Konkurs ekologiczny, pt.: „Festiwal Piosenki Ekologicznej” organizowany podczas „EkoPikniku” – zrealizowany przez Wydział Ochrony Środowiska Rolnictwa i Leśnictwa.

Akcje ekologiczne zorganizowane przez Powiat Bełchatowski w latach 2022 – 2023:⁹

- 09.09.2022 r. zrealizowano Akcję Sprzątanie Świata, w której wzięło udział ok. 200 pracowników samorządowych. Podczas akcji zebrano 0,5 Mg odpadów;
- 10.09.2022 r., zorganizowano Eko-Piknik połączony z Powiatowymi Dniami Miodu, w którym wzięło udział ok. 500 osób. W ramach Eko-Pikniku zorganizowano Festiwal Piosenki Ekologicznej oraz Konkurs, „Na najsmaczniejszy miód”;
- 08.10.2022 r., odbyła się: XII Edycja „Drzewka za makulaturę”, w akcji wzięło udział 294 osób, wydano 10 810 sadzonek, zebrano 13,5 Mg makulatury;
- Bezkosztowo przeprowadzono warsztaty ekologiczne z wiórków z drewna osikowego dla: uczniów Szkoły Podstawowej nr 4 w Bełchatowie, uczniów Szkoły Podstawowej nr 1 w Bełchatowie, członkiń Bełchatowskiego Stowarzyszenia „Amazonki” oraz członków Stowarzyszenia Przyjaciół Osób Niepełnosprawnych w Zelowie, w których wzięło udział łącznie 109 uczestników;
- 15.09.2023 r., zorganizowano Eko-Piknik połączony z Powiatowymi Dniami Miodu, w którym wzięło udział ok. 550 osób. W ramach Eko-Pikniku zorganizowano Festiwal Piosenki Ekologicznej, który adresowany był dla dzieci w wieku przedszkolnym, uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych z placówek oświatowych i wychowawczych z terenu Powiatu Bełchatowskiego;
- 07.10.2023 r., odbyła się XIII Edycja „Drzewka za makulaturę”, w akcji wzięło udział ok. 230 osób, wydano 6030 sadzonek, zebrano 14,7 Mg makulatury, bezkosztowo przeprowadzono warsztaty ekologiczne z wiórków z drewna osikowego dla: uczniów Szkoły Podstawowej Nr 1 w Bełchatowie, Szkoły Podstawowej Nr 4 w Bełchatowie, Specjalnego Ośrodka Szkolno- Wychowawczego w Bełchatowie, Szkoły Podstawowej w Szczercowie, Szkoły Podstawowej w Lubcu oraz członkiń Bełchatowskiego Stowarzyszenia „Amazonki”.

Edukacja ekologiczna prowadzona w terenie w latach 2022 – 2023:

W 2022 roku pokryto koszty usług związanych z realizacją wyjazdów ekologicznych w miejsca związane z ochroną środowiska, ekologią i ochroną przyrody, m. in. do:

- Konkurs Plastyczno – Techniczny „Eko-Zabawka” – PS nr 1 w Bełchatowie;
- Augustowa i Suwałk (transport) – Stowarzyszenie Grocholice Łączymy Pokolenia;
- Zakopanego (transport, usługa przewodnicka) – mieszkańcy Powiatu Bełchatowskiego;
- Wrocławia (transport, usługa przewodnicka, gastronomiczna, Hydropolis, ZOO) – mieszkańcy Powiatu Bełchatowskiego;
- Kazimierza Dolnego (transport, usługa przewodnicka, gastronomiczna, bilety wstępu, rejs statkiem i jazda do wąwozu melexami) – mieszkańcy Powiatu Bełchatowskiego;
- Sandomierza (transport, przewodnik, ubezpieczenie) – członkinie Uniwersytetu Trzeciego Wieku oraz mieszkańcy Powiatu Bełchatowskiego;
- Arboretum w Rogowie (transport) – członkowie Regionalnego Towarzystwa Społeczno-Kulturalnego;
- Torunia (transport) – Rzymskokatolicka Parafia Matki Bożej Częstochowskiej w Zelowie (dzieci ze Scholi);
- Pracownia Ceramiczna „Zbychewka” (transport, warsztaty) – członkowie Klubu Seniora „Barwy Jesieni”;

⁹ Raport o Stanie Powiatu Bełchatowskiego za rok 2022 - 2023

- Lasocin (transport) – członkowie Klubu Seniora „Szczęśliwi Seniorzy”;
- Tarnowskich Gór (przewodnik) – członkinie Stowarzyszenia „Amazonek”;
- Szkołki Leśnej Borowiny (transport, warsztaty, ognisko) – dzieci ze SP nr 4 w Bełchatowie;
- Ogólnopolskie Dni Pszczelarza do Białegostoku (transport, usł. Przewodnicka) – członkowie Rejonowego Koła Pszczelarzy.

Łącznie zrealizowano 12 wyjazdów ekologicznych, w których wzięło udział, ok. 589 mieszkańców Powiatu Bełchatowskiego. Ze środków Powiatu Bełchatowskiego pokryto koszty transportu, biletów wstępu, przewodnika, wyżywienia oraz zapłacono za polisę ubezpieczeniową dla uczestników wyjazdu do Wrocławia i Kazimierza Dolnego.

Na edukację ekologiczną w Powiecie Bełchatowskim w 2022 roku wykorzystano kwotę 363 114,32 zł.

W 2023 roku w zakresie edukacji ekologicznej zrealizowano wyjazdy i warsztaty ekologiczne w miejsca związane z ochroną środowiska, ekologią i ochroną przyrody, m. in. do:

- Zakopanego (transport, usługa przewodnicka, wyżywienie) – Starostwo Powiatowe w Bełchatowie;
- Wrocławia (transport, ZOO usługa przewodnicka, gastronomiczna, ubezpieczenie) – mieszkańcy Powiatu Bełchatowskiego;
- Ojcowskiego Parku Narodowego (transport, usługa gastronomiczna, przewodnicka, bilety wstępu, ubezpieczenie) – mieszkańcy Powiatu Bełchatowskiego;
- Torunia (transport, usługa przewodnicka, gastronomiczna, ubezpieczenie) – mieszkańcy Powiatu Bełchatowskiego;
- Ziemi Kieleckiej (usługa turystyczna) - mieszkańcy Powiatu Bełchatowskiego;
- Częstochowy (transport) – członkowie Stowarzyszenia Abstynenckiego Klubu Wzajemnej Pomocy „Przyjaciel”;
- Kazimierza Dolnego (transport) – członkowie Regionalnego Towarzystwa Społeczno – Kulturalnego „ERSKA”;
- Goczałkowic Zdrój - Pszczyny (transport) – członkowie Regionalnego Towarzystwa Społeczno - Kulturalnego „ERSKA”;
- Gór Świętokrzyskich (transport) – członkowie Stowarzyszenia Szczęśliwi Seniorzy;
- Rezerwatu Przyrody w Łuszczanowicach (transport) - członkowie Stowarzyszenia Szczęśliwi Seniorzy;
- Lawendowej Barci pod Lasem w Chajczynach (transport, warsztaty) – członkinie Bełchatowskiego Stowarzyszenia Amazonki;
- Ziemi Kieleckiej (transport, usługa przewodnicka, bilety wstępu) – członkowie Stowarzyszenia Ziemia Bełchatowska;
- Giżycka i okolic (transport) – członkowie Stowarzyszenia Grocholice Łączymy – Pokolenia;
- Lawendowej Barci pod Lasem w Chajczynach (transport, warsztaty) – członkowie Stowarzyszenia Rodzin Katolickich Archidiecezji Łódzkiej oddział w Bełchatowie;
- Tomaszowa Mazowieckiego i Lubochni (transport) – członkowie Koła Gospodyń Wiejskich w Niedyszynie;
- Rezerwatu Przyrody w Łuszczanowicach (transport) – członkowie Klubu Seniora Przyjaciele Bełchatowa;

- Sarbinowa (transport) – członkowie Klubu Seniora Przyjaciele Bełchatowa;
- Rezerwatu Przyrody Prządki, Arboretum w Bolestraszczykach i Iwonicza Zdrój (transport) – członkowie Klubu Seniora „Pogodna Jesień”;
- Lawendowej Barci pod Lasem w Chajczynach (transport, warsztaty) – uczniowie Szkoły Podstawowej Nr 4 w Bełchatowie;
- Szkółki Leśnej Borowiny (transport, wyżywienie) – uczniowie Szkoły Podstawowej Nr 1 w Bełchatowie.

Łącznie zrealizowano 22 wyjazdy ekologiczne, w których wzięło udział ok. 1200 mieszkańców Powiatu Bełchatowskiego.

Na edukację ekologiczną w Powiecie Bełchatowskim w 2023 roku wykorzystano kwotę 410 239,57 zł.

21. Materiały informacyjno-edukacyjne dla dzieci i młodzieży szkolnej

W 2022 roku na potrzeby edukacji ekologicznej zakupiono: materiały edukacyjno-informacyjne z napisem „Powiat Bełchatowski Mecenasem i Liderem Polskiej Ekologii”, torby na akcję: „Drzewko za makulaturę”. Do uczestnictwa w akcjach plenerowych zakupiono przedłużacze do prądu, stacze reklamowe, windery, rollupy, baner z napisem EKO – PIKNIK, kurtki softshell, polary i koszulki polo dla pracowników Starostwa uczestniczących w ekologicznych imprezach plenerowych z napisem „Powiat Bełchatowski” i herbem powiatu. W celu przeprowadzenia ekologicznych warsztatów z drewna osikowego zakupiono zestawy osikowe, kleje silikonowe, pistolety klejowe. Partycypowano w kosztach wydania 4 numerów: „Echa Powiatu”, Powiatowego Przewodnika Rowerowego oraz Kalendarzy na 2023 rok. Koszt realizacji zadania w 2022 roku wyniósł 66 206,00 zł ze środków własnych powiatu.

W 2023 roku współfinansowano 5 numerów „Echa Powiatu” oraz wydrukowano kalendarze ekologiczne na rok 2024. Dodatkowo, zakupiono materiały edukacyjno-informacyjne z napisem „Powiat Bełchatowski ekologicznie”. Zlecono wykonanie projektu i druk książeczki „Gryfinek uczy ekologicznych zachowań” dla dzieci uczestniczących w akcjach i konkursach organizowanych przez Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa i Leśnictwa. Ponadto, opłacono wykonanie maskotki powiatowej „Gryfinka” z napisem „Powiat Bełchatowski - Mecenasem i Liderem Polskiej Ekologii”. Następnie, sfinansowano przygotowanie, produkcję i emisję materiału filmowego dotyczącego edukacji ekologicznej oraz procesu Zielonej Transformacji Regionu Powiatu Bełchatowskiego. Całkowity koszt zadania w 2023 roku wyniósł 71 728,00 zł, pokryty ze środków własnych powiatu.

3.10. Zagrożenia poważnymi awariami

Poniższa tabela przedstawia stan realizacji 6 zadań środowiskowych w obszarze interwencji „Zagrożenia poważnymi awariami”.

Tabela 52. Cel, kierunki interwencji i zadania w obszarze interwencji zagrożenia poważnymi awariami

Lp.	Nazwa zadania	Realizatorzy	Stan realizacji
Cel: Ograniczanie skutków poważnych awarii przemysłowych dla ludzi i środowiska			
Kierunek interwencji: Zmniejszenie zagrożenia oraz minimalizacja skutków w przypadku wystąpienia awarii			
1.	Przeciwdziałanie poważnym awariom (prowadzenie kontroli zakładów, szkoleń, badań przyczyn tak, aby zmniejszyć ryzyko wystąpienia poważnych awarii)	Powiat Bełchatowski, WIOŚ w Łodzi, przedsiębiorstwa, PSP, policja, gminy	↑
2.	Wsparcie jednostek straży pożarnej w sprzęt do ratownictwa techniczno-chemiczno-ekologicznego oraz w zakresie zapobiegania i przeciwdziałania poważnym awariom	Powiat Bełchatowski, gminy	↑
3.	Usuwanie skutków poważnych awarii w środowisku	sprawcy awarii	↔
4.	Zapobieganie lub usuwanie skutków zanieczyszczenia środowiska w przypadku nieustalenia podmiotu za nie odpowiedzialnego	RDOŚ w Łodzi	↔
5.	Nadzór nad logistyką transportową substancji niebezpiecznych	ITD, policja, zarządcy dróg	↑
Kierunek interwencji: Kreowanie właściwych zachowań społeczeństwa w sytuacji wystąpienia zagrożeń środowiska i życia ludzi z tytułu wystąpienia awarii przemysłowych			
6.	Edukacja społeczeństwa na rzecz kreowania prawidłowych zachowań w sytuacji wystąpienia zagrożeń środowiska i życia ludzi z tytułu poważnych awarii	Powiat Bełchatowski, gminy, policja, PSP placówki oświatowe	↔

źródło: Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Bełchatowskiego na lata 2020 – 2023 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2024 – 2027

1. Przeciwdziałanie poważnym awariom (prowadzenie kontroli zakładów, szkoleń, badań przyczyn tak, aby zmniejszyć ryzyko wystąpienia poważnych awarii)

Kontrole w zakładach Zakładów Dużego Ryzyka (ZDR) i Zakładów Zwiększonego Ryzyka (ZZR) są prowadzone zgodnie z art. 269 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2024 poz. 54). W zakładach o zwiększonym ryzyku kontrole są przeprowadzane co najmniej raz na 3 lata, natomiast w zakładach dużego ryzyka odbywają się co najmniej raz w roku. Dodatkowo, w zakładach podprogowych kontrole przeprowadza się z częstotliwością, co najmniej raz na 3-5 lat (częstotliwość ta nie jest określona przepisami prawa). Roczny plan kontroli zakładów dużego ryzyka i zwiększonego ryzyka, czyli zakładów wytypowanych do kontroli w danym roku, jest ustalany we współpracy z Komendantem Wojewódzkim Państwowej Straży Pożarnej w Łodzi, zgodnie z art. 269a cytowanej wyżej ustawy.

Na terenie powiatu bełchatowskiego zarówno w roku 2022 i 2023 zlokalizowane były:

- 1 zakład dużego ryzyka wystąpienia poważnej awarii przemysłowej, tj. COLEP CONSUMER PRODUCTS POLSKA Sp. z o.o., ul. Przemysłowa 10, 97-410 Kleszczów;

- 3 zakłady zwiększonego ryzyka wystąpienia poważnej awarii przemysłowej, tj. EKOBENZ Sp. z o. o., ul. Zachodnia 10, Bogumiłów, 97-410 Kleszczów, Sempertrans Bełchatów Sp. z o. o., Wola Grzymalina 11, 97-427 Rogowiec, PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna Spółka Akcyjna Oddział Elektrownia Bełchatów 97-406 Wola Grzymalina 3.

W roku 2022 Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska przeprowadził 2 kontrole planowe w zakładach ZZR, zaś w roku 2023 wykonano 1 kontrolę planowaną w zakładzie ZDR. Wszystkie kontrole nie wykazały żadnych nieprawidłowości. W związku z tym WIOŚ nie podjął żadnych działań pokontrolnych, w tym nie wydał żadnych decyzji administracyjnych.

Ponadto Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Bełchatowie w 2022 roku przeprowadziła po jednej kontroli zbiornika przeciwpożarowego w zakładach ZDR i ZZR. Dodatkowo odbyła się kontrola ZDR podczas czynności odbiorowych (działania podejmowane w celu formalnego przyjęcia lub zatwierdzenia wykonania określonego zadania), oraz kontrola podstawowa dotycząca oceny spełnienia wymogów bezpieczeństwa w zakładzie o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej, w których wydano decyzję w celu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

W 2023 roku wykonano kontrolę sprawdzającą w ZDR wykonanie obowiązków określonych w decyzji Komendanta Powiatowego PSP w Bełchatowie oraz kontrolę ZZR dotyczącą gospodarowania odpadami i kontrolę sprawdzającą ZZR w zakładzie o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej, w której wydano decyzję w celu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości, które są obecnie realizowane.

2. Wsparcie jednostek straży pożarnej w sprzęt do ratownictwa techniczno-chemiczno-ekologicznego oraz w zakresie zapobiegania i przeciwdziałania poważnym awariom

W poniższej tabeli przedstawiono inwestycje związane ze wsparciem jednostek straży pożarnej w sprzęt do ratownictwa techniczno-chemiczno-ekologicznego oraz w zakresie zapobiegania i przeciwdziałania poważnym awariom.

Tabela 53. Inwestycje związane ze wsparciem jednostek straży pożarnej w sprzęt do ratownictwa techniczno-chemiczno-ekologicznego oraz w zakresie zapobiegania i przeciwdziałania poważnym awariom

Lp.	Kwota inwestycji	Źródło finansowania	Opis zadania
Miasto Bełchatów			
1.	3 195,00	Miasto Bełchatów	Zapobieganie zanieczyszczeniom środowiska w zdarzeniach ratowniczo gaśniczych
Gmina Bełchatów			
2.	118 245,61	Gmina Bełchatów	Zakup sprzętu i odzieży dla strażaków ochotników na rzecz jednostek OSP z terenu Gminy Bełchatów rok 2022
3.	530 000,00	Gmina Bełchatów	Dotacja dla OSP Niedyszyna na zakup samochodu bojowego
4.	233 500,00	Gmina Bełchatów	Dotacja celowa dla OSP Niedyszyna na zakup i montaż garażu
5.	189 839,96	Gmina Bełchatów	Zakup sprzętu i odzieży dla strażaków ochotników na rzecz jednostek OSP z terenu Gminy Bełchatów rok 2023
6.	808 291,00	Gmina Bełchatów	Dotacja dla OSP Łękawa na zakup samochodu bojowego
7.	34 993,50	Gmina Bełchatów	Zakup syreny elektronicznej dla OSP Łękawa
8.	372 349,50	Gmina Bełchatów	Remont OSP Podwody
Gmina Drużbice			

*Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Bełchatowskiego
za lata 2022 – 2023*

Lp.	Kwota inwestycji	Źródło finansowania	Opis zadania
9.	22 902,34	Gmina Drużbice	Zakup materiałów i wyposażenia
Gmina Rusiec			
10.	248 000,00	Gmina Rusiec	Dofinansowanie zakupu lekkiego samochodu ratowniczo – gaśniczego dla OSP Dąbrowa Rusieckiej
Gmina Szczerców			
11.	2 173,00	Gmina Szczerców	OSP BOROWA – zakup środków ochrony indywidualnej, zakup wyposażenia OSP zakup wyposażenia osobistego, zakup oraz modernizację sprzętu i wyposażenia pożarniczego, zakup wyposażenia garażu, zakup umundurowania strażackiego, zakup umundurowania dla Młodzieżowej Drużyny Pożarniczej oraz na zakup sprzętu do organizacji szkolenia pożarniczego
12.	6 000,00	Gmina Szczerców	OSP BOROWA – zakup środków ochrony indywidualnej, zakup wyposażenia OSP, zakup wyposażenia osobistego, zakup oraz modernizację sprzętu i wyposażenia pożarniczego, zakup wyposażenia garażu, zakup umundurowania strażackiego oraz na zakup usług szkoleniowych
13.	15 000,00	Gmina Szczerców	OSP MAGDALENÓW – zakup środków ochrony indywidualnej, zakup wyposażenia OSP zakup wyposażenia osobistego, zakup oraz modernizację sprzętu i wyposażenia pożarniczego, zakup umundurowania strażackiego oraz zakup usług szkoleniowych
14.	15 000,00	Gmina Szczerców	OSP CHABIELICE – zakup środków ochrony indywidualnej, zakup wyposażenia OSP, zakup wyposażenia osobistego, zakup oraz modernizację sprzętu i wyposażenia pożarniczego, zakup umundurowania dla Młodzieżowej Drużyny Pożarniczej oraz na zakup usług szkoleniowych
15.	6 000,00	Gmina Szczerców	OSP OSINY – zakup środków ochrony indywidualnej, zakup wyposażenia OSP zakup wyposażenia osobistego, zakup oraz modernizację sprzętu i wyposażenia pożarniczego, zakup wyposażenia garażu, zakup umundurowania strażackiego, zakup umundurowania dla Młodzieżowej Drużyny Pożarniczej oraz zakup usług szkoleniowych
16.	4 500,00	Gmina Szczerców	OSP OSINY – zakup środków ochrony indywidualnej, zakup wyposażenia OSP zakup wyposażenia osobistego, zakup oraz modernizację sprzętu i wyposażenia pożarniczego, zakup wyposażenia garażu, zakup umundurowania strażackiego, zakup umundurowania dla Młodzieżowej Drużyny Pożarniczej oraz na zakup sprzętu do organizacji szkolenia pożarniczego dla jednostki OSP w Osinach
17.	20 000,00	Gmina Szczerców	OSP SZCZERCÓW zakup środków ochrony indywidualnej, zakup wyposażenia OSP, zakup wyposażenia osobistego zakup oraz modernizację sprzętu i wyposażenia pożarniczego, zakup umundurowania strażackiego, zakup umundurowania dla Młodzieżowej Drużyny Pożarniczej oraz zakup wyposażenia garażu
18.	125 000,00	Gmina Szczerców	OSP CHABIELICE – zakup zestawu hydraulicznego
19.	150 000,00	Gmina Szczerców	OSP MAGDALENÓW – zakup lekkiego samochodu operacyjno – kwatermistrzowskiego
20.	4 500,00	Gmina Szczerców	OSP BOROWA – organizację obozu szkoleniowego dla Młodzieżowej Drużyny Pożarniczej
21.	4 500,00	Gmina Szczerców	OSP CHABIELICE – organizację obozu szkoleniowego dla Młodzieżowej Drużyn Pożarniczej
22.	4 500,00	Gmina Szczerców	OSP SZCZERCÓW – organizację obozu szkoleniowego dla Młodzieżowej Drużyny Pożarniczej
Gmina Żelów			

*Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Bełchatowskiego
za lata 2022 – 2023*

Lp.	Kwota inwestycji	Źródło finansowania	Opis zadania
23.	2 590 940,49	Gmina Zelów	Zakup sprzętu pożarniczego oraz zakup umundurowania i środków ochrony osobistej strażaków OSP z terenu Gminy Zelów

źródło: Raporty o stanie gmin

3. Usuwanie skutków poważnych awarii w środowisku

Zadanie jest realizowane w ramach bieżącej działalności w przypadku wystąpienia awarii środowiskowych. W latach 2022 i 2023 nie odnotowano żadnych poważnych awarii przemysłowych ani incydentów o poważnym charakterze na terenie powiatu bełchatowskiego, co skutkowało brakiem konieczności wykonania tego zadania.

4. Zapobieganie lub usuwanie skutków zanieczyszczenia środowiska w przypadku nieustalenia podmiotu za nie odpowiedzialnego

Nadzór nad logistyką transportową substancji niebezpiecznych prowadzony jest w ramach bieżącej działalności przez Inspekcję Transportu Drogowego, Policję oraz zarządców dróg.

5. Nadzór nad logistyką transportową substancji niebezpiecznych

Inspekcja Transportu Drogowego, Policja i zarządcy dróg nadzorują transport substancji niebezpiecznych, dbając o bezpieczeństwo i zgodność z przepisami. Monitorują one przestrzeganie zasad transportu, sprawdzają stan techniczny pojazdów i zapewniają bezpieczne procedury, aby minimalizować ryzyko wypadków i skutki dla środowiska oraz zdrowia publicznego.

6. Edukacja społeczeństwa na rzecz kreowania prawidłowych zachowań w sytuacji wystąpienia zagrożeń środowiska i życia ludzi z tytułu poważnych awarii

W 2022 roku przeznaczono 3 000,00 zł na realizację edukacji dotyczącej wystąpienia zagrożeń, m. in.:

- Eliminacje Powiatowe Ogólnopolskiego Turnieju Wiedzy Pożarniczej i Ekologicznej „Młodzież zapobiega pożarom i chroni środowisko” – ZOSP;
- Eliminacje Powiatowe Ogólnopolskiego Konkursu Plastycznego „Zapobiegajmy pożarom” – ZOSP.

W 2023 roku, w kwocie 3 120,00 zł, zrealizowano:

- Eliminacje Powiatowe Ogólnopolskiego Turnieju Wiedzy Pożarniczej i Ekologicznej „Młodzież zapobiega pożarom i chroni środowisko” – ZOSP;
- XIII Powiatowe Zawody Sportowo - Pożarnicze drużyn OSP (drużyny męskie, kobiece oraz młodzieżowe) połączone z konkursem wiedzy ekologiczno – pożarniczej, pt: „Ekoogniowcy” – Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej.

4. Ocena realizacji Programu Ochrony Środowiska

Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Bełchatowskiego wyznaczył 110 zadań w 10 obszarach interwencji. W okresie od 1 stycznia 2022 r. do 31 grudnia 2023 r. podjęto się realizacji 100 zadań.

Należy podkreślić, iż wiele zadań wpisuje się w realizację więcej niż jednego strategicznego celu długoterminowego. Znaczna część zadań ma charakter ciągły.

Stopień realizacji zadań dla powiatu bełchatowskiego wynosi 90,91 %

Poniżej zestawiono ilość zadań wyznaczonych i zrealizowanych w poszczególnych obszarach interwencji. Część zadań posiada charakter administracyjny i jest realizowana w ramach bieżącej działalności podmiotów.

Tabela 54. Ocena realizacji Programu Ochrony Środowiska

Lp.	Obszar interwencji	Liczba zadań wyznaczonych	Liczba zadań zrealizowanych/ realizowanych	% realizacji POŚ
1.	Ochrona klimatu i jakości powietrza	23	23	100,00 %
2.	Ochrona przed hałasem	9	9	100,00 %
3.	Ochrona przed promieniowaniem	5	5	100,00 %
4.	Gospodarowanie wodami	12	10	83,33 %
5.	Gospodarka wodno-ściekowa	7	7	100,00 %
6.	Zasoby geologiczne	4	3	75,00 %
7.	Gleby	9	8	88,89 %
8.	Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	14	12	85,71 %
9.	Zasoby przyrodnicze i ochrona lasów	21	17	80,95 %
10.	Zagrożenia poważnymi awariami	6	6	100,00 %
Razem		110	100	90,91 %

źródło: opracowanie własne

4.1. Koszty poniesione na realizację Programu Ochrony Środowiska w latach 2022-2023

W poniższej tabeli zestawiono łączne koszty poniesione na zadania, które opisano we wcześniejszym rozdziale.

Tabela 55. Koszty poniesione na realizację Programu Ochrony Środowiska w latach 2022-2023

Obszar interwencji	Źródło finansowania	Poniesione nakłady finansowe
		RAZEM [zł]
Ochrona klimatu i jakości powietrza	Powiat Bełchatowski	7 460 284,78
	Miasto Bełchatów	1 121 229,69
	Gmina Bełchatów	30 726 207,21
	Gmina Kleszczów	18 791 931,67
	Gmina Rusiec	21 000,00
	Gmina Kluki	13 352 072,46
	Gmina Zelów	82 753,80
	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	3 429 000,00
	Rządowy Fundusz Polski Ład	2 205 000,00
	Fundusz Sołecki	210 530,28
	Unia Europejska	5 777 033,87
	Inne	58 430 862,88
	RAZEM	141 607 906,64
Ochrona przed hałasem	Powiat Bełchatowski	3 251 934,99
	Miasto Bełchatów	2 856 721,60
	Gmina Bełchatów	3 621 568,40
	Gmina Kleszczów	32 916 242,81
	Gmina Rusiec	307 500,00
	Gmina Kluki	482 171,25
	Gmina Szczerców	146 369,00
	Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych	234 145,00
	Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg	335 238,00
	Inne	12 376 680,85
	RAZEM	56 528 571,90
Ochrona przed promieniowaniem	-	-
	RAZEM	0,00
Gospodarowanie wodami	Powiat Bełchatowski	77 020,00
	Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej	109 062,61
	Unia Europejska	1 311 636,13
	Inne	77 673,10

*Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Bełchatowskiego
za lata 2022 – 2023*

Obszar interwencji	Źródło finansowania	Poniesione nakłady finansowe
		RAZEM [zł]
	RAZEM	1 575 391,84
Gospodarka wodno-ściekowa	Miasto Bełchatów	1 051 622,84
	Gmina Bełchatów	17 672 793,16
	Gmina Kleszczów	959 522,80
	Gmina Rusiec	1 033 396,15
	Gmina Żelów	13 000 000,29
	Zakład Wodociągów i Kanalizacji „WOD-KAN” w Bełchatowie	4 366 905,93
	Inne	16 957 375,62
	RAZEM	55 041 616,00
Zasoby geologiczne	-	-
	RAZEM	0,00
Gleby	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarowania Wodami	209 568,27
	Unia Europejska	301 284,42
	RAZEM	510 852,69
Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	Gmina Bełchatów	13 677,42
	Gmina Kleszczów	4 214,10
	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarowania Wodami	140 347,40
	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego	1 037 589,44
	RAZEM	1 195 828,36
Zasoby przyrodnicze i ochrona lasów	Powiat Bełchatowski	292 882,00
	Gmina Bełchatów	22 555,00
	Gmina Kleszczów	112 771,12
	Urząd Marszałkowski w Łodzi	102 060,00
	Nadleśnictwo Wieluń	231 250,07
	Nadleśnictwo Bełchatów	3 222 325,03
	RAZEM	3 983 843,22
Zagrożenia poważnymi awariami	Miasto Bełchatów	3 195,0
	Gmina Bełchatów	2 287 219,57
	Gmina Drużbice	22 902,34
	Gmina Rusiec	248 000,00
	Gmina Szczerców	357 173,00
	Gmina Żelów	2 590 940,49
	Inne	3 000,00
	RAZEM	5 512 430,40
SUMA		265 956 441,05

źródło: opracowanie własne

5. Ocena systemu monitoringu

W celu oceny wpływu realizacji zadań wyznaczonych w Programie Ochrony Środowiska na poprawę środowiska na terenie powiatu bełchatowskiego zestawiono wartości wskaźników monitoringu, porównując stan w latach 2022 – 2023.

Tabela 56. Wskaźniki monitoringu

Lp.	Wskaźnik	Źródło danych	Jedn.	Wartość bazowa	Wartość docelowa lub tendencja ↑, ↓, ↔ ¹⁰	2022	2023	Zmiana wskaźnik*
Ochrona klimatu i jakości powietrza								
1.	Zanieczyszczenia dla których odnotowano przekroczenia stanu dopuszczalnego w strefie łódzkiej	WIOŚ w Łodzi	-	pył PM2,5 B(a)P [2019 r.]	brak przekroczeń	PM10, B(a)P, PM2,5	B(a)P	
2.	Długość sieci ciepłowniczej	GUS	km	121,4 [2018 r.]	↓	120,7	b.d.	
3.	Długość sieci gazowniczej	GUS	km	167,4 [2018 r.]	↑	206,0.	b.d.	
4.	Odbiorcy gazu ogrzewający mieszkania gazem	GUS	gosp.	1 153 gosp. [2018 r.]	↑	2 380	b.d.	
5.	Długość ścieżek rowerowych	GUS	km	134,3 [2018 r.]	↑	186,0	b.d.	
6.	Ilość przeprowadzonych termomodernizacji	gminy	szt.	> 10 [do 2019 r.]	↑	90	69	
7.	Ilość wymienionego oświetlenia	gminy	szt.	b.d.	↑	213	391	
8.	Liczba instalacji OZE	gminy	szt.	b.d.	↑	958	548	
Ochrona przed hałasem								
9.	Ilość przeprowadzonych kontroli dopuszczalnych norm emisji hałasu z obiektów działalności gospodarczej	WIOŚ w Łodzi	szt.	0 [2019].	↔	0	0	
10.	Ilość przeprowadzonych kontroli dopuszczalnych norm emisji hałasu z ciągów komunikacyjnych	WIOŚ w Łodzi	szt.	0 [2019].	↔	0	0	
Ochrona przed promieniowaniem								
11.	Liczba punktów pomiarowych, w których zanotowano przekroczenia	WIOŚ w Łodzi	szt.	0	↔	0	0	

¹⁰ ↑(wzrost), ↓(spadek), ↔(bez zmian)

Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Bełchatowskiego
za lata 2022 – 2023

Lp.	Wskaźnik	Źródło danych	Jedn.	Wartość bazowa	Wartość docelowa lub tendencja ↑, ↓, ↔	2022	2023	Zmiana wskaźnik*
Gospodarowanie wodami								
12.	Zużycie wody na 1 mieszkańca	GUS	m ³	30,4 [2019 r.]	↑	31,1	42,7	
13.	JCWP o złym stanie ogólnym	PGW WP, WIOŚ w Łodzi	szt.	6 JCWP o złym stanie	↔	6	6	
Gospodarka wodno-ściekowa								
14.	Długość sieci wodociągowej rozdzielczej	GUS	km	1 285,1 [2019 r.]	-	-	-	
15.	Długość czynnej sieci rozdzielczej kanalizacyjnej	GUS	km	413,8 [2019 r.]	↑	449,6	464,5	
16.	Korzystający z sieci kanalizacyjnej w % ogółu ludności	GUS	%	66,8 [2018 r.]	↑	66,3	66,4	
17.	Liczba przydomowych oczyszczalni ścieków	GUS	szt.	1 661 [2018 r.]	↑	2 516	b.d.	
Zasoby geologiczne								
18.	Wydobycie surowców mineralnych: - złoża piasków budowlanych - złoża kopalin ceglarskich	PIG-PIB	-t, -m ³	Wydobycie: - 58 tys. t - 2 tys. m ³ [2018 r.]	bieżący monitoring	- 49 - 40	- 57 - 30	
Gleby								
19.	Powierzchnia gruntów zrekultywowanych w ciągu roku ogółem	gminy	szt.	gminy	bieżący monitoring	2,6343		

Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Bełchatowskiego
za lata 2022 – 2023

Lp.	Wskaźnik	Źródło danych	Jedn.	Wartość bazowa	Wartość docelowa lub tendencja ↑, ↓, ↔	2022	2023	Zmiana wskaźnik*
Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów								
20.	Odpady komunalne odbierane od właścicieli nieruchomości objętych systemem gospodarki odpadami komunalnymi	gminy	Mg	14 938,47	bieżący monitoring	18 073,73	17 454,25	
21.	Gminy, które osiągnęły wymagane poziomy recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami oraz ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania	gminy	szt.	> 30 % - 7 gmin > 50 % - 7 gmin < 40 % - 5 gmin [2018 r.]	> 50 % - 8 gmin > 70 % - 8 gmin < 35 % - 8 gmin [2020 r.]	7	7	
Zasoby przyrodnicze i ochrona lasów								
22.	Powierzchnia obszarów chronionych	GUS	ha	22 781,06 [2019 r.]	bieżący monitoring	22 780,91	22 782,92	
Zagrożenia poważnymi awariami								
23.	Liczba przypadków wystąpienia poważnych awarii	WIOŚ w Łodzi, Straż pożarna	szt.	b.d.	bieżący monitoring	0	0	

*Gdzie: źródło: GUS, dane z gmin powiatu bełchatowskiego, Starostwo Powiatowe w Bełchatowie, RWMS, WIOŚ, RDOŚ, baza azbestowa

*Gdzie:

kolor zielony – poprawa lub brak zmian przy pozytywnej wartości wskaźnika,
kolor czerwony – pogorszenie lub negatywna wartość wskaźnika.

6. Podsumowanie lat 2022-2023

Analizie poddano 110 zadań, które zostały wyznaczone w ramach 10 obszarów interwencji. Podjęto się realizacji 100 zadań. Realizacja Programu kształtuje się na poziomie **90,91 %**, co jest bardzo dobrym wynikiem.

Zadaniami niezrealizowanymi były:

1. Przebudowa, modernizacja budowli przeciwpowodziowych;
2. Poszukiwanie i dokumentowanie alternatywnych źródeł wody do spożycia;
3. Wprowadzanie zieleni izolacyjnej wzdłuż granic terenów górniczych w celu ograniczenia pylenia oraz nadmiernego hałasu;
4. Realizacja projektów inwestycyjnych związanych z zabezpieczeniem i stabilizacją osuwisk zagrażających zabudowie i infrastrukturze;
5. Budowa, rozbudowa instalacji do zagospodarowania komunalnych osadów ściekowych;
6. Modernizacja linii do produkcji paliwa alternatywnego;
7. Obejmowanie ochroną prawną nowych obszarów i obiektów szczególnie cennych pod względem przyrodniczym i krajobrazowym;
8. Zachowanie obszarów, siedlisk i obiektów przyrodniczych szczególnie cennych, reprezentatywnych dla regionu, reprezentujących krajobraz nadmorski, pojezierny, dolin rzecznych i równin zalewowych;
9. Działania na rzecz ochrony i przywracania charakteru łódzkiego krajobrazu, w szczególności wiejskiego i małomiasteczkowego;
10. Wyznaczanie, zachowanie i kształtowanie terenów biologicznie czynnych – tzw. zielonych pierścieni wokół ośrodków miejskich i metropolitalnych.

Spora zrealizowanych zadań jest długofalowa, to znaczy, że przedsięwzięcia są działaniami ciągłymi (wykonywanymi na bieżąco w ramach potrzeb i dostępnych środków finansowych) i cyklicznymi (corocznymi).

Nakłady poniesione na realizację Programu Ochrony Środowiska w latach 2022 – 2023 wyniosły ponad 265 mln zł.

Samorząd powiatowy oraz inne podmioty odpowiedzialne za realizację Programu największe nakłady finansowe, ponad 141 mln zł, przeznaczyły na działania inwestycyjne związane z ochroną klimatu i jakości powietrza.

Zostały wybudowane oraz przebudowane drogi gminne, powiatowe, wojewódzkie oraz szlaki rowerowe. Likwidowano konwencjonalne źródła ciepła lub wymieniano na inne o mniejszej zawartości popiołu lub zastosowywano energię elektryczną w budynkach mieszkalnych, publicznych i usługowych. Montowano instalacje bazujące na odnawialnych źródłach energii na budynkach użyteczności publicznej, jak i domach prywatnych. Mieszkańcy chętnie brali udział w Programie „Czyste powietrze” – w analizowanych latach podpisano łącznie 1 731 umów na łączną kwotę 55 235 447,13 zł na dofinansowanie wymiany nieekologicznych źródeł ciepła oraz termomodernizację. Realizowane były działania polegające na rozbudowie i modernizacji sieci ciepłowniczych i gazowych wraz z podłączeniem nowych odbiorców.

Drugim obszarem interwencji była gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów. Przeprowadzono kontrole przestrzegania warunków określonych w decyzjach zezwalających na zbieranie i przetwarzanie odpadów. Realizowano programy usuwania

*Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Bełchatowskiego
za lata 2022-2023*

wyrobów zawierających azbest oraz zadania związane z odbiorem i zagospodarowaniem odpadów. Monitorowano miejsca nielegalnych składowisk odpadów.

W obszarze gospodarka wodno-ściekowa wybudowano kilka kilometrów sieci kanalizacji sanitarnej oraz sieci wodociągowej. Rozbudowywano i modernizowano ujęcia wody, stacji uzdatniania wody oraz infrastruktury służącej do zbiorowego zaopatrzenia w wodę. Prowadzono monitoring gospodarki wodno-ściekowej, obejmujący badania wód, ścieków i odcieków, wizualizację oraz kontrolę parametrów ilościowych i jakościowych.

W obszarze gospodarowanie wodami prowadzono kontrole przestrzegania przez podmioty warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi oraz poboru wód. Gminy na bieżąco prowadziły ewidencję i kontrole zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków. Utrzymywane były budowle przeciwpowodziowe, doposażano również magazyny przeciwpowodziowe oraz na bieżąco realizowano zadania związane z konserwacją rowów melioracyjnych. Ograniczano zużycie wody w obrębie terenów miejskich poprzez wykorzystanie „wody szarej” i „deszczówki” do celów gospodarczych. Prowadzono monitoring wód powierzchniowych i podziemnych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska.

W obszarach pola elektromagnetyczne, ochrona przed hałasem, gleby oraz zagrożenia poważnymi awariami prowadzono działania monitoringowe i kontrolne. Na bieżąco wykonywane były prace pielęgnacyjne i utrzymujące tereny zieleni. Na terenie powiatu dokonywano licznych nasadzeń drzew i krzewów. Zapewniano właściwą ochronę różnorodności biologicznej oraz walorów krajobrazowych w planowaniu przestrzennym, uzupełniano oznakowania form ochrony przyrody tablicami informującymi o ich nazwach czy opracowywano bazy danych informacji o zasobach przyrodniczych.

Prowadzono edukację ekologiczną dla wszystkich grup wiekowych z zakresu ochrony powietrza, racjonalnego gospodarowania zasobami wodnymi na poziomie gospodarstwa domowego czy gospodarki odpadami komunalnymi.

Powiat wybiera te inwestycje, które z punktu widzenia potrzeb omawianej jednostki samorządu terytorialnego są najważniejsze i najpilniejsze, w stosunku, do jakości środowiska i zdrowia mieszkańców.

Podmioty wyznaczone do realizacji zadań zawartych w Programie pozyskiwały środki finansowe ze źródeł zewnętrznych, takich jak: Narodowy oraz Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg, Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych, Rządowy Fundusz Polski Ład, Unii Europejskiej, Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego.

Przeprowadzona analiza wskaźnikowa realizacji Programu na terenie powiatu wskazuje m. in. na wzrost: długości sieci gazowniczej, odbiorców gazu ogrzewających mieszkania gazem, długości ścieżek rowerowych, ilości przeprowadzonych termomodernizacji, ilości wymienionego oświetlenia, liczby instalacji OZE czy długości czynnej sieci rozdzielczej kanalizacyjnej.

W dalszym ciągu konieczne jest inwestowanie w działania z zakresu ochrony środowiska. Opracowując nowy Program zaleca się wyznaczenie celów i zadań, które będą przyczyniać się do dalszej ochrony i sukcesywnej poprawy jakości środowiska, uwzględniając możliwości finansowe i organizacyjne poszczególnych jednostek.

*Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Bełchatowskiego
za lata 2022-2023*

Biorąc pod uwagę zawarte w opracowaniu informacje, wskazujące na liczne podejmowane działania oraz wynikające z nich pozytywne aspekty, realizację Programu Ochrony Środowiska dla powiatu bełchatowskiego za lata 2022-2023 **ocenia się pozytywnie.**

*Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Bełchatowskiego
za lata 2022-2023*

Spis tabel

Tabela 1. Gminy powiatu bełchatowskiego	8
Tabela 2. Dane demograficzne (stan na 31.12.2023 r.).....	14
Tabela 3. Liczba ludności na terenie powiatu bełchatowskiego w latach 2013 – 2023	14
Tabela 4. Bezrobocie na terenie powiatu bełchatowskiego w latach 2019 – 2023.....	15
Tabela 5. Infrastruktura gazowa na terenie powiatu bełchatowskiego (stan na 31.12.2023 rok)	17
Tabela 6. Charakterystyka sieci ciepłej na terenie powiatu bełchatowskiego w latach 2020 – 2023	18
Tabela 7. Charakterystyka sieci wodociągowej na terenie powiatu bełchatowskiego, stan na 31.12.2022-2023 rok	19
Tabela 8. Charakterystyka sieci kanalizacyjnej na terenie powiatu bełchatowskiego, stan na 31.12.2022 – 2023 rok.....	20
Tabela 9. Jednolite Części Wód Powierzchniowych znajdujące się na obszarze powiatu bełchatowskiego	24
Tabela 10. Charakterystyka JCWPd	27
Tabela 11. Powierzchnia obszarów chronionych na terenie powiatu bełchatowskiego.....	30
Tabela 12. Pomniki przyrody znajdujące się na terenie powiatu bełchatowskiego.....	34
Tabela 13. Struktura gruntów leśnych i terenów zieleni na terenie powiatu bełchatowskiego	43
Tabela 14. Wykaz złóż surowców zlokalizowanych na terenie powiatu bełchatowskiego	46
Tabela 15. Wykaz złóż surowców skreślonych z bilansu zasobów zlokalizowanych na terenie powiatu bełchatowskiego	50
Tabela 16. Użytkowanie powierzchni ziemi na terenie powiatu bełchatowskiego	54
Tabela 17. Cel, kierunki interwencji i zadania w obszarze interwencji ochrona klimatu i jakości powietrza	55
Tabela 18. Realizacja Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze” na terenie powiatu bełchatowskiego w latach 2022 – 2023.....	60
Tabela 20. Inwestycje sieci ciepłowniczej na terenie powiatu bełchatowskiego	64
Tabela 21. Wyniki monitoringu powietrza w strefie łódzkiej przedstawione w rocznych ocenach jakości powietrza	66
Tabela 22. Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie za 2021 – 2023 rok, dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin – klasyfikacja podstawowa (klasy: A, C).....	71
Tabela 23. Działania mające wpływ na poprawę komunikacji publicznej w powiecie bełchatowskim ..	73
Tabela 24. Rozwój transportu rowerowego na terenie gmin powiatu bełchatowskiego.....	75
Tabela 25. Inwestycje związane z oświetleniem drogowym na terenie gmin powiatu bełchatowskiego	78
Tabela 26. Ilość złożonych wniosków o dofinansowanie oraz ilość zamontowanych urządzeń w latach 2022 – 2023 na terenie gminy Kleszczów	82
Tabela 27. Cel, kierunki interwencji i zadania w obszarze interwencji ochrona przed hałasem	84
Tabela 28. Lokalizacja punktów pomiarowych oraz wyniki pomiarów hałasu drogowego	85
Tabela 29. Wykaz inwestycji realizowanych wspólnie z gminami na drogach powiatowych w 2022 r ..	86
Tabela 30. Wykaz inwestycji realizowanych wspólnie z gminami na drogach powiatowych w 2023 r ..	87
Tabela 31. Cel, kierunki interwencji i zadania w obszarze interwencji ochrona przed promieniowaniem	92
Tabela 32. Lokalizacja punktów pomiarowych i wyniki pomiarów natężenia pola elektromagnetycznego wykonanych na terenie powiatu bełchatowskiego w latach 2022-2023	92
Tabela 33. Cel, kierunki interwencji i zadania w obszarze interwencji gospodarowanie wodami.....	95
Tabela 34. Ocena stanu na podstawie oceny stanu GIOŚ 2014-2019 i oceny eksperckiej (wg klasyfikacji obowiązującej od 1 stycznia 2022 r.)	99
Tabela 35. Ewidencja zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie gmin powiatu bełchatowskiego.....	100
Tabela 36. Cel, kierunki interwencji i zadania w obszarze interwencji gospodarka wodno-ściekowa ..	102

*Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Bełchatowskiego
za lata 2022-2023*

Tabela 37. Inwestycje z zakresu rozbudowy i modernizacji ujęć wody, stacji uzdatniania wody oraz infrastruktury służącej do zbiorowego zaopatrzenia w wodę na terenie gmin powiatu bełchatowskiego	103
Tabela 38. Inwestycje związane z budową, rozbudową i modernizacją sieci kanalizacji sanitarnej oraz urządzeń do oczyszczania ścieków komunalnych na terenie gmin powiatu bełchatowskiego	104
Tabela 39. Ilość przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie gmin powiatu bełchatowskiego	106
Tabela 40. Inwestycje związane z modernizacją kanalizacji deszczowej na terenie gmin powiatu bełchatowskiego	107
Tabela 41. Cel, kierunki interwencji i zadania w obszarze interwencji zasoby geologiczne	108
Tabela 42. Cel, kierunki interwencji i zadania w obszarze interwencji gleby	109
Tabela 43. Rekultywacja gruntów, ochrona gleby i powierzchni ziemi oraz rolnictwo	111
Tabela 44. „Ogólnopolski program regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapniowanie”	111
Tabela 45. Cel, kierunki interwencji i zadania w obszarze interwencji gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	112
Tabela 46. Odpady zebrane selektywnie w ciągu roku 2022 (ogółem).....	114
Tabela 47. Odpady zebrane selektywnie w ciągu roku 2023 (ogółem).....	115
Tabela 48. Program dla przedsięwzięć w zakresie usuwania wyrobów zawierających azbest w latach 2022 – 2023.....	117
Tabela 49. Wyroby zawierające azbest na terenie powiatu bełchatowskiego	119
Tabela 50. Dzikie wysypiska na terenie powiatu bełchatowskiego	119
Tabela 51. Cel, kierunki interwencji i zadania w obszarze interwencji zasoby przyrodnicze i ochrona lasów.....	123
Tabela 52. Nasadzenia drzew i krzewów na terenie powiatu bełchatowskiego.....	125
Tabela 53. Cel, kierunki interwencji i zadania w obszarze interwencji zagrożenia poważnymi awariami	138
Tabela 54. Inwestycje związane ze wsparciem jednostek straży pożarnej w sprzęt do ratownictwa techniczno-chemiczno-ekologicznego oraz w zakresie zapobiegania i przeciwdziałania poważnym awariom	139
Tabela 55. Ocena realizacji Programu Ochrony Środowiska.....	142
Tabela 56. Koszty poniesione na realizację Programu Ochrony Środowiska w latach 2022-2023	143
Tabela 57. Wskaźniki monitoringu	146

Spis rysunków

Rysunek 1. Położenie powiatu bełchatowskiego na tle województwa łódzkiego	7
Rysunek 2. Położenie gmin na tle powiatu bełchatowskiego	8
Rysunek 3. Położenie powiatu bełchatowskiego na tle regionów fizycznogeograficznych	9
Rysunek 4. Układ głównych dróg na terenie powiatu bełchatowskiego	12
Rysunek 5. Układ sieci kolejowych w powiecie bełchatowskim	13
Rysunek 6. Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem w powiecie bełchatowskim (stan na 31.12.2023 r.)	15
Rysunek 7. Średnie temperatury i opady występujące na terenie powiatu bełchatowskiego	21
Rysunek 8. Róża wiatrów powiatu bełchatowskiego	22
Rysunek 9. Powiat Bełchatowski na tle Jednolitych Części Wód Powierzchniowych	25
Rysunek 10. Powiat Bełchatowski na tle Zlewni JCWP rzecznych	26
Rysunek 11. Lokalizacja JCWPd nr 82, 83 oraz 84 na terenie powiatu bełchatowskiego	28
Rysunek 12. Powiat bełchatowski na tle Głównego Zbiornika Wód Podziemnych	29
Rysunek 13. Obszary Natura 2000 na terenie powiatu bełchatowskiego	31
Rysunek 14. Park krajobrazowy oraz rezerwat przyrody na terenie powiatu bełchatowskiego	31
Rysunek 15. Obszar Chronionego Krajobrazu na terenie powiatu bełchatowskiego	32
Rysunek 16. Zespół przyrodniczo – krajobrazowy na terenie powiatu bełchatowskiego	32
Rysunek 17. Użytki ekologiczne na terenie powiatu bełchatowskiego	33
Rysunek 18. Pomniki przyrody na terenie powiatu bełchatowskiego	33
Rysunek 19. Korytarze ekologiczne na terenie powiatu bełchatowskiego	42
Rysunek 20. Lasy na terenie powiatu bełchatowskiego	44
Rysunek 21. Rozkład przestrzenny wartości stężenia średniego rocznego pyłu zawieszanego PM _{2,5} w województwie łódzkim w 2023 roku, opracowany z wykorzystaniem metody szacowania w oparciu o wyniki modelowania jakości powietrza dla roku 2023 wykonanego przez IOŚ-PIB	67
Rysunek 22. Rozkład przestrzenny wartości stężenia średniego rocznego pyłu zawieszanego PM ₁₀ w województwie łódzkim w 2023 roku, opracowany z wykorzystaniem metody szacowania w oparciu o wyniki modelowania jakości powietrza dla roku 2023 wykonanego przez IOŚ-PIB	67
Rysunek 23. Zasięg obszaru przekroczeń poziomu celu długoterminowego ozonu ze względu na ochronę zdrowia w 2022 roku	69
Rysunek 24. Zasięg obszaru przekroczeń poziomu docelowego benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM ₁₀ w 2022 roku	69
Rysunek 25. Zasięg obszaru przekroczeń poziomu celu długoterminowego ozonu ze względu na ochronę zdrowia w 2023 roku	70
Rysunek 26. Zasięg obszaru przekroczeń poziomu celu długoterminowego ozonu AOT ₄₀ ze względu na ochronę roślin w 2022 roku	71
Rysunek 27. Zasięg obszaru przekroczeń poziomu celu długoterminowego ozonu AOT ₄₀ ze względu na ochronę roślin w 2023 roku	72
Rysunek 28. Lokalizacja obwodnicy wschodniej wraz z projektowanymi odcinkami drogowymi łączącymi istniejący układ komunikacyjny miasta Bełchatowa	90
Rysunek 29. Lokalizacja stacji bazowych na terenie powiatu bełchatowskiego	94
Rysunek 30. Korytarz ekologiczny przebiegający przez teren powiatu bełchatowskiego	127

STAROSTA

Jacek Zworski

Wydruk z systemu
mgr